Info

t.me/BookAlem

Invite Link

@BOOKALEM

ዝጎራ

ዝጎ፣

ዝጎ፣

ዝጎ፣

ዓለማየሁ ዋሴ እሸቴ

2010 ዓ.ም.

@BOOKALEM

ዝጎሁ

ዓለማየሁ ዋሴ ክሸቴ (ዶ/ር)

ግንቦት 2010 ዓ.ም

@BOOKALEM

© ዓለማየሁ ዋሴ እሸቴ 2008 ዓ.ም.
መብቱ በሕግ የተጠበቀ ነው::
ALL RIGHTS RESERVED

ሁለተኛ ዕትም መጋቢት 2009 ዓ.ም
ሦስተኛ ዕትም ነሐሴ 2009 ዓ.ም
አራተኛ ዕትም መጋቢት 2010 ዓ.ም
አምስተኛ ዕትም ግንቦት 2010 ዓ.ም

አድራሻ
ዓለማየሁ ዋሴ እሸቴ (ዶ/ር)
E-mail:- Emegua2015@gmail.com
ባሕር ዳር
ኢትዮጵያ

ዋና አከፋፋይ፡-
አማረ አበበ ሞላ
+251 0920 18 79 06
ባሕር ዳር
ኢትዮጵያ

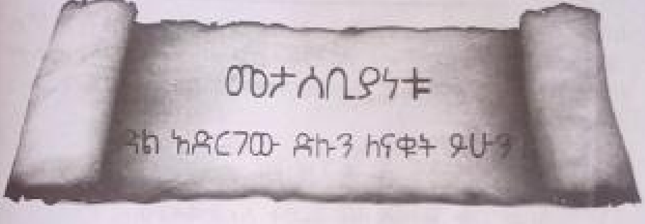

@BOOKALEM

‹ ከሰው ሰው ›

ከሁሉ በማስቀደም ለሚያስጀምርም ለሚያስጨርስም ሁሉን ቻይ ለሆነው አምላክ ክብርና ምስጋና ማቅረብ ተገቢ ነው። በመቀጠልም በሀገራችን በተለይ በገጠሩ አካባቢ የሚነገር አንድ ወርቃማ ሥነ ቃል አለ፦

"ስሙኝ ወገኖቼ እኔ ልንገራችሁ

ለሰው ሰው ነው ልብሱ ጨርቅ አይምሰላችሁ።"

ይህ ሥነ ቃል እውነት ሆኖ ሥራዬን ሥራቸው አድርገው ረቂቁን በማንበብ የጎደለውን በመሙላት የተጣመመውን በማቃናት ከፊደል ለቀማ እስከ ሐሳብ ማበልጸግ የደገፉኝን ወንድሞቼንና እህቶቼን ማመስገን እወዳለሁ። መርጌታ ዮሴፍ ዳኘው፣ ዲያቆን ዳንኤል ክብረት፣ ዲያቆን ሙሉቀን ብርሃኑ፣ ዲያቆን ሲሳይ ፀጋዬ፣ አቶ አማረ አበበ፣ አቶ ዐባይ ክንዴ እና ወ/ሮ መሠረት ሺፈራውን ከልብ አመሰግናለሁ። የማያልቅበት ፈጣሪ ዕድሜና ጸጋውን ያብዛላችሁ። ረቂቁን ለተየበችልኝ ለወ/ሮ ባንቺአምላክ ኢያሱና የመጽሐፉን የገጽና መልክ ቅንብሩን ለሠራችው ወ/ት አዜብ ጌታቸውም ምስጋና ይገባታል። በተለይ ወንድሜ ዲያቆን ብርሃኑ አድማስ ያደረከልኝ ድጋፍ እጅግ ከፍ ያለ ነው። ያላንተ እንዴት ይሆን ነበር?

በየገዳማቱና በየአብያተ ክርስቲያኑ ለሥራ በዞርኩባቸው ጊዜያት ሁሉ ያገኘሁት መስተንግዶና ያየሁት ደግነት ምንጊዜም ከዐይነ ኅሊናዬ አይጠፋምና በዚያ ያላችሁ አባቶችና እናቶች በጽኑ ተስፋ የምታደርጉት አምላክ ሰማያዊ ክብርን ያድላችሁ።

እመን የተሰኘችውን መጽሐፌን አንብባችሁ በአካል በስልክና በኢሜል ያበረታታችሁኝን ሁሉ እግዚአብሔር ይስጥልኝ። ምናልባትም ይኸኛው መጽሐፍ የእናንተ ድጋፍ ውጤት ሳይሆን አይቀርምና ውጤቱን የጋራችን እናድርገው።

በመጨረሻ የቤተሰቤን ኃላፊነት በብቸኝነት የምትወጣውን ባለቤቴን ሲ/ር በላይነሽ መለሰንና ልጆቼን በስፋት ማመስገን የሚገባኝ ቢሆንም አንዳንዴ ግን እኔን ማመስገን ስለሚሆንብኝ በአጭሩ አመሰግናለሁ።

@BOOKALEM

ለአዚህ መጽሐፍ

መግቢያ አያስፈልገዎትም። ጽሑፉ የፈደልና የሰዋሰው ግድፈት ቢኖረው ታግሰው እንዲያነቡት በታላቅ ትሕትና ተጋብዘዋል። ይህ ትረካ ለፍልስፍና፣ ለምክር ወይም ለተግሣጽ ታስቦ አልተጻፈም። ይልቁንም እውነተኛ ገጠመኞችን መሠረት አድርጎ በልብ ወለድ መልክ የተዘጋጀ ጽሑፍ ስለሆነ በዚህ ወከባና ጥድፊያ በበዛበት ዓለም ውስጥ ቢሆንም ጊዜ ወስደው ተረጋግተው ቢያነቡት እንዴት ደስ ባለኝ!

ጸሐፊው

መልካም ንባብ !

ለውር ትኩዛዝ

የጨለማው ጓዳ ብርሃን ሲያገኝ

@BOOKALEM

ምዕራፍ አንድ

ሚ/ር ራምዚ አንቶን አቡዳቢ ካረፍንበት ሆቴል ይዞኝ የምሥራቅ አቅጣጫን ተከትሎ አምስት ብሎኮችን ከነዳ በኋላ አንድ ዘመናዊ ባለ20 ፎቅ ሕንጻ ሥር መኪናውን አቁሞ በአሳንሰር 18ኛው ፎቅ ላይ ከሚገኝ ሬስቶራንት ወሰደኝ። የፋርስ ባሕረ ሰላጤ አካል የሆነው ውኃ ተንጣሎ ይታያል። "ግሩም የሆነ ምርጫ ነው፣ አመሰግናለሁ" አልኩት።

ምሳ ቀርቦልን እየበላን ሳለ እንዲህ አለኝ፡-

"አባቴ ስለ ኢትዮጵያ ብዙ ነገር ይነግረኝ ነበር። እንደ እውነቱ ከሆነ በቂ ግንዛቤ የነበረው ይመስለኛል" አለ።

"መልካም ነገር እንደሆነ ተስፋ አደርጋለሁ" አልኩት።

"አዎን! ኢትዮጵያውያን በእምነታቸው ጠንካራ፣ ጀግኖችና ሀገር ወዳዶች ናቸው። እርግጥ ሲበዛ ምሥጢራውያን ናቸው" ይለኝ ነበር አለ።

@BOOKALEM

ፈገግ አልኩና "እውነትም አባትህ በደንብ ያውቀናል" አልኩት።

ቀጥሎም "ተቋማችን ውስጥ እናንተ እንደምትመጡ መርሐ ግብር ሲያገና ማን ያስተናግዳቸው ሲባል በደስታ ነበር እራሴን ያዘጋጀሁት" አለኝ።

"አዎ! በጣም እናመሰግናለን። በእውነቱ ክብር ይሰማናል" አልኩት

"አንተም ታዲያ እንደ አባትህ አሁንም የግሪክ ኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን ተከታይ ነህ?" አልኩት።

"እንደ አባቴ እንኳን ማለት አልችልም። ይሁንና ራሴን እንደ ቤተ ክርስቲያኗ ተከታይ እቆጥራለሁ" አለኝ።

"ደስ ይላል" አልኩና ወደ ባሕረ ሰላጤው ዐይኔን ወረወርኩ።

"እኔ እምልህ ሚ/ር ሲሳይ፣ እንዲያው ቅር የማይልህ ከሆነ አንድ ጥያቄ ብጠይቅህ?" አለኝ በፍጹም ትሕትና።

"እንዴ ምን ችግር አለው? ጠይቀኝ" አልኩት።

"ከቅድም ጀምሮ በአእምሮዬ ሲጉላላ ስለነበር ነው፤ እና..." አለ እንደመጠራጠርና እንደማመንታት እያለ።

"እንዴ ምንድን ነው?" አልኩት በማያደፋፍር ፈገግታ ታጅቤ።

"ቅድም ከሙዚዬሙ ስትወጣ ምን አጋጥሞህ ነው በድንገትና በጥድፊያ ወደ ሀገርህ ለመመለስ እንደዛ ያጨናንቅኸኝ?" አለኝ።

"አ! ረብሸህ ነበር ማለት ነው? ይቅርታ፤ ነገሩ እንኳ ቀላል ነበር" አልኩት።

"አይ ቀላልማ አልነበረም። ከፍተኛ የሆነ የመረበሽ ስሜት ውስጥ ነበርክ እኮ" አለ።

"ያን ያክል ስሜታዊ ከነበርኩ አዝናለሁ። ነገሩ እንኳ ተራ ነገር ነበር" አልኩት።

"ልትነግረኝ አልፈቀድክም ማለት ነው?" አለ።

"አይ ያን ያክል ሊነገር የሚችል ብዙም ማራኪ ጉዳይ ስለሌለው እኮ ነው" አልኩት።

"አየህ አባቴ ትክክል ነበር ማለት ነው። 'ኢትዮጵያውያን ምሥጢራውያን ናቸው' ያለኝ፤ አለና እርሱም ወደ ባሕረ ሰላጤው ፊቱን አዞረ።

"አይ እንደሱ አይደለም። ምሥጢር ለመደበቅ አይደለም" አልኩት። በውስጤ ደግሞ "አይ ምሥጢራዊነት እቴ፤ ምሥጢር መጠበቃችን ቀርቶ ያየነውንም ያላየነውንም መዘክዘክና ወሬ ማናፈስ ጠባያችን እየሆነ መምጣቱን ለአባትህ ማን በነገራቸው" አልኩ።

"ታዲያ ለምን አትነግረኝም? ምናልባትም እማርበት ወይም እገረምበት ወይም ዘና እልበት ይሆናል" አለኝ።

"አይ... ያን ያክል የሚደበቅም እኮ ሆኖ አይደለም፣ ግን ...ስልህ ...።

"እኔም እኮ ብዙ ላስጨንቅህና ግላዊ ምሥጢርን ለመስማት ፈልጌ አይደለም። ልትጎበኝ ሙዚዬም ውስጥ ካስገባሁህ በኋላ ድንገት ወጥተህ አሁን መመለስ እፈልጋለሁና ትኬት አስተካክልልኝ ስትል ድንገተኛ አደጋ የገጠመህ መሰለኝ ስለተጨነቅሁ ብቻ ነው" አለ መንተባተቡንና ማመንታቱን በማየት።

"በምታስበው መንገድ የተለየ ነገር አልገጠመኝም ነበር። ድንገት ባልገመትኩት ሁኔታ ሙዚዬሙ ውስጥ አንድ ነገር ስለገጠመኝ ነበር።"

@BOOKALEM

"ምን? ምን ሁኔታ? እ...ንዴት" ድንጋጤና መደነቅ ባለው መንፈስ ሆኖ ዐይኔ ላይ አፈጠጠ።

"ምንም የሚረብሽ ነገር አልነበረውም። ብቻ በሙዚዬሙ በአንደኛው ክፍል አስደናቂ ወረቀት ስላገኘሁ ነበር" አልኩት።

"እንዴት?" አለ ግራ በመጋባት።

"ወረቀቱ ስታየው ከላዩ ላይ ምንም የተጻፈ ነገር የለውም።"

"ታዲያ እርሱ ምን ያስደንቃል? ማለቱ አልገባኝም? ይቅርታ እንግዲህ" አለ ከአፌ ላይ ነጥቆኝ ለነገሩ እየተጣደፈ።

"ልክ ነህ ሚስተር አንቶን፤ እኔም መጀመሪያ አልተደነቅሁም ነበር። ለምን ባዶ አሮጌ ወረቀት ያስቀምጣሉ ብዬ እስጎብኝዬን ስጠይቀው ነበር አስገራሚው ነገር የተከሰተው" አልኩት።

"እንዴ! ምን አደረገህ?" አለ እየተጨነቀና ለመስማት እየቸኮለ።

"አይ ምንም አላደረገኝም" አልኩ በሁኔታው ፈገግ ብዬ፤ "ብቻ ነገሩ ያልጠበቅሁት ነገር ስለነበረ ነው። በጣም ይገርማል፤ ልክ ... "

"በጣም ይቅርታ ሚስተር ሲሳይ! በጣም አጓጓኸኝ እኮ›› አለ እንደ ማፈር ብሎ።

"ወረቀቱ ለካ ያልተጻፈበት አልነበረም"

"እንዴት? አሁንስ እኔንም ግራ አጋባኸኝ ሚስተር ሲሳይ" አለኝ ፊቱን ቅጭም አድርጎ።

"ምን መሰለህ ሚስተር አንቶን፡- አስጎብኘው የሆነ የተለየ መብራት አምጥቶ ሲያበራበት፤ ጽሑፉ ልክ በማይክሮስኮፕ እንደሚታይ ነገር ጎልቶ ታየኝ። ለካስ በልዩ ቀለም በስውር የተጻፈበት ነበር" አልኩት።

"ኧረ እባክህ? እንዲህ ዐይነት ድንቅ ነገር ያለው ሙዚዬም መሆኑን እንኳ እኔም አላውቅም ነበር" አለና እየተደነቀ፤ ወዲያው መልሶ "ታዲያ ይህ ምኑ ነው ወዲያው ወደ ሀገርህ ለመመለስ ያስወሰነህ?" አለኝ፤ አሁንም የቸኮልኩበትን ነገር ለማወቅ እየፈለገ።

"ጉዳዩ ቀደም ብሎ በአእምሮዬ የቤት ሥራ ሆኖኝ ከቆዬ የግል ጉዳዬ ጋር እንዳች መዛመድ ስለነበረው ብቻ ነው" አልኩት እንደ መተከዝ ብዬ።

"እኮ ምንድን ነው ሚስተር ሲሳይ? ለምን አትነግረኝም?" አለ።

የሚስተር ራምዚ አንቶን ጉጉት እየናረ በመምጣቱ እሳተረዋለሁ ያልኩት ነገር እየተራዘመ ሲሄድ ቢተወኝ ብዬ፡-

"እንዲያው የባህል፣ የሥነ ልቡና፣ የትውፊትና የቋንቋ ልዩነት ስላለን ታሪኩ ላይጥምህ ይችላል ብዬ ነው እንጂ ብነግርህ የሚያስቸግር ነገር የለውም" አልኩት።

"አንድ ነገር ልንገርህ? አንተ የምትነግረኝ ነገር አባቴ በልጅነቱ ስለኢትዮጵያ የሚያወራኝን ስለሚያስታውሰኝ በአባቴ ፍቅር ነው የምሰማህ። እባክህ ዝም ብለህ ንገረኝ" አለኝ።

በረጅሙ ተንፍሼ ሳበቃ "ታሪኩ ረጅም ነው" አልኩና ‹ሳይት 09› ብለን ከሰየምነው አንድ የቤተ ክርስቲያን ደን ውስጥ ሳይንሳዊ ጥናት ለማካሄድ የሄደው ቡድናችን ከገጠመው ከመጀመሪያው አስገራሚ ፈተና አንስቶ ከአባ መዝገበ ሥላሴ እጅ ሦስት ዐይነት ዕፆችን ከሦስት ቦታዎች እንዳመጣ የታዘዝኩበትን የብራና ወረቀት ተቀብዬ እስከ ተለያየሁበት ጊዜ ድረስ ያለውን በአጭሩ ተረኩለት።

ሚስተር ራምዚ አንቶን ረጅሙን ትረካዬን በጽሞና ሲያዳምጥ ቆይቶ "በጣም ይገርማል!" ከአለ በኋላ ቀጠለና፡-

@BOOKALEM

"ታዲያ ወረቀቱ ላይ ምን ዐይነት ዕፅ ነበር እንድታመጣ የጠየቁህ?" አለኝ።

"የሚገርመው ነገር የሰጡኝ የብራና ወረቀት ጉዳይ ነበር" አልኩት።

"እንዴት?" አለኝ ወደ እኔ ሙሉ ትኩረቱን አድርጐ።

"እንደነገርኩህ አባ መዝገበ ሥላሴ ከሚባሉት አባት እጅ የብራና ወረቀት ተቀብዬ ከጓደኛዬ ዶ/ር ክብረ በዓል ጋር ወደ ቤቴ ወደ ባሕር ዳር ስንዝ ከፍተኛ ድካምና ጭንቀት ውስጥ ስለነበርኩ ብራናውን ገልጬ አላየሁትም ነበር። ከቤቴ ደርሼ ዕረፍት አድርጌ በማግስቱ በጠዋት ቢሮ ገባሁና ብራናውን ገልጬ ሳየው ግን መደነቅም መደንገጥም ወደቀብኝ" አልኩና በረጅሙ ተነፈስኩ።

"ለምን?" አለኝ።

"ብራናው ላይ የተጻፈው አንድ የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅስ ‹ዮሐንስ ራእይ 22 ፥ 5› የምትለው ብቻ እንጂ ሌላው ባዶ ነበር" አልኩት።

"እንዴ! የዕፆቹና የቦታዎቹ ዝርዝርስ?" አለ በጉጉት።

"ከጥቅሱ በስተቀር ምንም ነገር የሚታይ ጽሑፍ አልነበረም" አልኩና ተነፈስኩ።

ትንሽ ሲያስብ ቆየና "ምናልባት ከተጠቀሰው የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅስ ውስጥ ተካቶ ከሆነስ?" አለ እርሱም የእንቆቅልሹ ተካፋይ እየሆነ ይመስላል።

"እኔም ገምቼ ነበር፤ ይሁንና ራእይ 22፥5 ላይ የተጻፈው እንዲህ የሚል ነው፡-

‹ከእንግዲህ ወዲህ ሌሊት አይሆንም፤ ጌታ አምላክም በእነርሱ ላይ ያበራላቸዋልና የመብራት ብርሃንና የፀሐይ ብርሃን አያስፈልጋቸውም፤ ለዘላለም እስከ ዘላለም ይነግሣሉ።›

እርሱም እንዲረዳው ከሞባይሌ ላይ የተጫነውን መጽሐፍ ቅዱስ ከፍቼ ጥቅሱን አስነበብኩት።

"ምንም የዕፅ ወይም የቦታ ስም አያመለክትም" አለኝ።

"አዎን ልክ ነህ። ምናልባትም መታየትንና አለመታየትን ለመረዳት ከብርሃን ጋር በማያያዝ በፊዚክስ ሕግ መሠረት በመመራት እነርሱን ለማየት መሞከሬን በማስታወስ የእኔ አባቤና መላምት ስሕተት መሆኑን ለማሳየት ከዚህ ዓለም ተፈጥሮና ከፀሐይ ብርሃን ውጭ በሆነ ዓለም እንደሚኖሩ ለማመላከት ይሆናል እንጂ ስለተሰጠኝ ትእዛዝ ግን የሚያግዝ አልነበረም" አልኩት።

"ግሩም! ከዚያስ?" አለኝ ሚ/ር አንቶን አገጩን እጁ ላይ እያስደገፈ።

"በአንድ በኩል በተሉ ዕፆቹን ለይቼና ቦታዎቹን አውቄ ካላመጣሁ ዕድሜዬ እያጠረ መሆኑን በማወቄ፤ በሌላ በኩል ብራናው ላይ ተጽፎልሃል ማለታቸው ግራ መጋባቴን በመጨመሩ ትልቅ መረበሽና ውዥንብር ውስጥ ገባሁ" አልኩና በረጅሙ ተነፈስኩ።

"ምናልባት ፍንጭ ቢሰጠኝ ወይም ወደ ፊት የሚያራምደኝ መላ ያመጣልኝ ይሆናል ብዬ ዶ/ር ክብረ በዓል ለሚባል ጓደኛዬ ጉዳዩን አዋየሁት። ይህ ጓደኛዬ ግን በጣም የተረጋጋ ሰው ስለሆነ በተለመደው እርጋታው ‹ምንድን ነው ያሉህ?› አለኝ"

"ዕፆቹን ከተጠቀሱት ቦታዎች ፈልጌ ካልያዝኩ በስተቀር በምንም መልኩ ተመልሼ እንዳልሄድ እንዲሁም በቸልተኝነት ብተወው እንደ ምንጣፍ ዕድሜዬ እየተጠቀለለ እንደሚቀርብ እንደነገሩኝ ነገርኩት። እርሱም በጽሞና ካዳመጠ በኋላ፡-

‹ብእርግጥ ትእዛዙ የምትፈልገውን ነገር ለማወቅ የተሰጠህ የወደፊት ቅድመ ሁኔታ ብቻ ሳይሆን ምናልባትም በጥበብህ ምሥጢራቸውን ለመፍታት በመሞከርህ የተሰጠህ የውዴታ ግዴታ ወይም ቀኖና መሆኑ ግልጽ ነው› አለኝ ።"

"እኔም መልሼ ‹ዕድሜህ እንደምንጣፍ እየተጠቀለለ ወደ አንተ ይቀርባል ማለታቸውስ?› ስለው፡-

‹ወንድም ሲሳይ! በግልጽ ቋንቋ ለመናገር ይህን ነገር ለማሟላት አንድ ቀን በዘገየህ ቁጥር ከዕድሜህ ላይ አንድ ቀን ትቀንሳለህ ማለት ነው› አለኝ ኮስተር ብሎ" ብዬ ገለጽኩለት።

ሚ/ር አንቶን በጸጥታ ከቆየ በኋላ፡-

"ማንኛችንም ቢሆን በየዕለቱ የምንኖረው በየቀኑ ከሕይዎታችን አንድ ቀን እየቀነስን ነው" አለኝ፣ ለማረጋገት ብሎ ይመስላል።

"አዎን! ማንም ሰው ከፊት ከፊት አንድ ቀን ከዕድሜው እየኖረ ከዘመኑ ርዝመት አንድ ቀን እየቀነሰ በተስፋ ይኖራል። የእኔ የሚለየው ግን ከሁለቱም ጫፍ በየቀኑ እየቀነሰኩ በመሆን ዕድሜዬን በፍጥነት እያሳጠርኩ እንደሆን ይሰማኛል አልኩት" ትክዝ ብዬ።

እርሱም ቀጠል አድርጐ "ለመሆኑ ለጓደኛህ ለዶ/ር ክብረ በዓል ብራናውን አሳይተኸዋል?" አለኝ።

"ብራናውን ዘርግቶ ሲያይ ፈገግ እያለ ‹አስደናቂ ነው› ብቻ ብሎ እንደመለሰልኝ አስታውሳለሁ" አልኩት።

"ጥበብን በጥበብ ለመብለጥ ያደረኩት ሙከራ ጥልቅ እሳቤንና መረዳትን የሚጠይቅ በመሆኑ በጸጥታና በእርጋታ እንዳስብ ከመምከር ባለፈ ግን ምንም ሊረዳኝ አልቻለም ወይም አልፈለገም ነበር"።

"አስደናቂ ፈተና ነው። ከዚያስ?" አለኝ ሚ/ር አንቶን።

"ብቻ፣ በጣም የተመሰቃቀለ ፈተና ውስጥ ገባሁ። ተመልሼ ሂጄ እንዳልጠይቃቸው ዕፆቹን ካልያዝኩ በስተቀር ባዶዬን እንዳልሄድ ጥብቅ ትእዛዝ ሰጥተውኛል። ትእዛዙን እንዳልፈጽም መልእክቱ ብራናው ላይ አይነበብም። በቸልተኝነት ብተወው ደግሞ እድሜዬ እንደሚያጥር አስታውቀውኛል። በዚህ የተነሣ ሰላም አጣሁ፣ እንቅልፍ ጠፋ፣ ለመተውም ለማድረግም የማልችልበት አጣብቂኝ ውስጥ ገባሁ። ይሁንና መደበኛ ሥራዬን መሥራት ግዴታዬ በመሆኑ ባልተረጋጋ ስሜትና በግማሽ ልቡናም ቢሆን ቢሮ መግባቴ አልቀረም። እትታዘበኝና የምሠራበትን ድርጅት ወክዬ ወደ አቡዳቢ የመጣሁት በዚሁ ሁኔታ ነበር" አልኩት።

"ይገርማል! ይሁንና በውይይቱና በድርድሩ ወቅት ግን የተረበሸክ አትመስልም ነበር?" አለ ፈገግ ብሎ።

"ሊመስል ይችላል። ነገር ግን በከፍተኛ የውስጥ ትግል ላይ ነበርኩ" አልኩት።

"ታዲያ ሙዚዬሙ ውስጥ ካየኸው ጋር ምን የሚያገናኝ ነገር ኖሮት ነው አንተ እንዲያ ልውጥውጥ ያልከው?" አለኝ።

"ምን መሰለህ! የሚገርም አጋጣሚ ነው፣ እስትብኝዬ ልዩ መብራት ሲያበራበትና ባዶ የመሰለኝ ወረቀት በጽሑፍ የተሞላ መሆኑን ስረዳ ወደ ራሴ የቤት ሥራ አእምሮዬ ተጉዞ ብልጭ ስላለብኝ ነበር" አልኩት።

@BOOKALEM

"በጣም ይገርማል! እኔም ገባኝ፣ ወረቀቱን በስውር ጽፈው ነው የሰጡህ ማለት ነው?!" አለኝ ጭንቅላቱን ወደ ላይና ወደታች እየነቀነቀ።

"አዎን! በጣም እርግጠኛ ነኝ። በስውር ጽፈው፣ ሞኝነቴን አግዝፈው፣ አላዋቂነቴን አስምረው እንደሰጡኝ ስለገባኝ ነበር ለመሄድ የተመኘሁት" አልኩት።

"ያሉበትን ሁኔታ ለማመልከት በስውር ጽፈው ሊሰጡህ ያስባሉ ብሎ መገመት ምክንያታዊና አሳማኝ ይሆናል" አለኝ።

"ምንም ጥርጥር የለኝም። በቃ ትእዛዛቸው ምሁራዊ ብቃቴን ምናልባትም ሞራሊንና አካላዊ ብቃቴን ጭምር የሚፈትሽና አጠቃላይ አቅሜን እንድገነዘበው ሊያደርጉ ያሰቡ ይመስላል" አልኩት።

"ግሩም ነው!" አለና "በእውነት ቀናሁብህ" አለኝ።

"እንዴ! ምን የሚያስቀና ነገር አለው? እንዲያውም አሳዝናለሁ እንጂ" አልኩት

"ሚ/ር ሲሳይ በፍጹም አይምሰልህ" አለኝና በዝምታ ተዋጠ።

እኔ ደግሞ ባሕር ዳር ደርሼ ብራናውን ለማየት እንደጓጓ ልቤ ይጋልብ ጀመር፣ አእምሮዬም ያኮበኩብ ያዘ። ከዝምታችን ተመልሰን ሌሎች ጉዳዮችን እያወጋን ከተማዋን ሲያስጎበኙኝ ልክ ለረጅም ጊዜ እንደምንተዋወቅ ጓደኛሞች ሁነን እምሽቱን ማታ ከአራት በኋላ በማግስቱ ዱባይ ድረስ እንደሚሸኘን ነግሮ ሆቴሌ አደረሰኝ። እንቅልፍ በዐይኔ ሳይዞር እንዲሁ ስገላበጥ አድሬ በጠዋት ተነሣሁ።

በቀጠሯችን ሰዓት ሚ/ር አንቶን መጣ። ከሥራ ባልደረባዬ ጋር አሳፍሮን በተንጣለለው አውራ ጎዳና ላይ ዘመናዊ ካዲላክ መኪናውን ወደ ዱባይ ዓለም አቀፍ አውሮፕላን ማረፊያ ያስጎራው ጀመር።

የእኔ ልብ ግልቢያ ግን ከመኪናው ፍጥነት በላይ ነበር።

ኤርፖርት ደርሰን ሻንጣችንን አውርደን ወደ ውስጥ ልንዘልቅ ስንዘጋጅ አንቶን መጀመሪያ የሥራ ባልደረባዬን ሞቅ ያለ የእጅ ሰላምታ አቅርቦ ከተሰናበተ በኋላ ወደ እኔ ጠጋ ብሎ እጆቼን ዘርግቶ ጥብቅ አድርጐ እቅፍ ካደረገኝ በኋላ፡-

"መልካም ዕድል እመኝልሃለሁ። በምንም ምክንያት ግን የታዘዝከውን እንደ ዕዳ እንዳትቆጥረው፤ ይልቁንም እንደ መባረክ አድርገህ ቁጥረው!" አለኝ።

"እሺ የእኔ ወንድም! ስላደረክልኝ መስተንግዶ በጣም አመሰግናለሁ" አልኩትና ሻንጣዬን እየጎተትኩ ወደ ውስጥ ልገባ ስል ድንገት፡-

"ወንድም ሲሳይ!" አለኝና ዘወር ስል፡-

"እባክህ አንድ መልካም ነገር አድርግልኝ?" አለኝና ጠጋ አለ።

"ምንድን ነው?" አልኩት ፈገግ ብዬ በአግራሞት።

"ቅዱሳኖቹን ስታገኛቸው፡-

> *ከድንግል ማርያም ሀገር ከሊባኖስ የመጣው ራምዚ አንቶን ፊጣሪ በዚያች ቀን ምሕረት ያደርግልኝ ዘንድ አስቡኝ" ብሏል ብለህ ንገርልኝ አለኝ"።*

ሰማያዊ ዐይኖቹ እንባ ተሞልተው ስመለከት እንጀቴ ስፍስፍ አለ። እቅፍ አደረኩትና፡-

"ሁላችንንም ያስቡን" አልኩት። የእኔም ዐይኖች በእንባ መሞላታቸውን ያወኩት የሥራ ባልደረባዬ፡-

"እንዴ! ከመቼ ጀምሮ የተፈጠረ ጓደኝነት ነው?" ሲለኝ ነበር።

@BOOKALEM

ምዕራፍ ሁለት

ከዱባይ ተመልሼ ባሕር ዳር ኤርፖርት እንደደረስኩ በፍጥንት ወደ ቤቴ ሄድኩ። ቤት ውስጥ በተገቢው መንገድ ሰላምታ እንኳን ሳላቀርብ ቀልፌ ካስቀመጥኩበት ኮመዲኖ ብራናውን አውጥቼ ዘረጋሁ። ያው ከላይኛው ጠርዝ መካከል ላይ ከተጻፈው ራእይ 22፥5 በስተቀር አሁንም ሌላ ነገር የለም።

አቡዳቢ እስከ ሄድኩበት ጊዜ ድረስ በተአምር ጽሑፍ ያመጣልኝ ይመስል ብራናውን ቧትም ማታም ሌሊትም ንቅቼ ሳየው እንደነበር አስታውሼ ፈገግ አልኩ። የሚገርመው ግን አቡዳቢ ሆኜ ካየሁት በመነሣት ወረቀቱ በስውር ተጽፎበት ይሆናል ከሚለው ፍንጭ በስተቀር በስውር ተጽፎ ቢሆን እንዴት ነው ፊደላቱን ካለመታየት ወደ መታየት ማምጣት የሚቻለው የሚለውን በደንብ አለማሰቤ ነው። እናም እንደ ‹አል አይን ብሔራዊ ሙዚዬም› በተለየ መብራት ከመጠቀም ውጭ በሌላ በምን ዘዴ እንደሚገለጽ አለመጠየቄን ሳስበው በታ በጣም ስሜታዊና ግልብ፣ በቀላሉ የምደሰት፣ በቀላሉ የማዝን መሆኔን ተገነዘብኩ።

@BOOKALEM

"የሆንኩ እንከፍ ነገር ነኝ" አልኩና በመዳፌ ግንባሬን ገጩት አደረኩት። ወዲያው አንድ ዘዴ ብልጭ አለልኝና ወደ ቢሮዬ ሮጥኩ።

ከበይነ መረብ /ኢንተርኔት/ ዘዴዎቹን ለመፈለግ ነው። ቢሮዬ ደርሼ በፍጥነት በሩን ብርግድ አድርጌ ስገባ ጸሐፊዬ ባልተለመደ ድርጊቱ ተገርማ፡-

"ደኅና መጣህ?" ምነው ደኅና አይደለህም?" አለችኝ።

"አ ይቅርታ! እንዴት ሰነበትሽ፣ ደኅና ነኝ፤ አስቸኳይ ጉዳይ ገጥሞኝ ነው" አልኩና ኮምፒውተሩን አስነሣሁ።

ቢሯችን ገመድ አልባ ፈጣን የበይነ መረብ አገልግሎት የተዘረጋለት ስለሆነ ኮምፒውተሩ ለሥራ ዝግጁ ሲሆን አብሮ የዚሁ አገልግሎት ወዲያውኑ ይጀምራል። ጉንበስ ብዬ ኮምፒውተሩ መስኮት የታችኛው ቀኝ ጠርዝ ላይ ስመለከት የበይነ መረብ ግንኙነት መቋረጡን የሚያመለክት የኤክስ ምልክት አየሁ።

"ኮኔክሽን የለም እንዴ?" አልኳት።

"ጠዋት ነበር፣ አሁን ተቋርጧል ማለት ነው" አለችኝ።

"አይ ቴሌ!" ብዬ ወንበር ላይ ደገፍ አልኩና የሚጨሰውን ጨጓራዬን የበለጠ አብሽቆ ጸጥ ለማድረግ "እባክሽ ቡና አስመጭልኝ" አልኳት። የቴሌ ኔትወርክ ለወትሮም ቢሆን ዓላማው ደንበኛን ማስደሰት ሳይሆን ማበሳጨት ይመስል ትንሽ ቆይቶ መስመሩ እንደተለቀቀና ኮምፒውተሩ ከበይነ መረብ ጋር እንደተገናኘ አመለከተኝ።

የመረጃ መፈለጊያውን ሞተር ከፈትኩና 'የማይታዩ ጽሑፎች እንዴት እንዲታዩ ማድረግ ይቻላል' የሚሉ ቃላትና ዓረፍተ ነገሮችን እያቀናጀሁ እንዲፈልግ አደረኩ። ከብዙ ሙከራ በኋላ በልዩ የብርሃን ኃይል ከመጠቀም በተጨማሪ የሎሚ ወይም የሆምጣጤ ጭማቂ ጽሑፉ ላይ በማፍሰስና በሞቃታማ ነፋስ በማድረቅ እንዲታይ ማድረግ እንደሚቻል ተረዳሁ።

ኮምፒውተሬንና ቢሮውን እንኳን ሳልዘጋ መኪና አስነስቼ ወደ ገበያ በረርኩ። ባሕር ዳር መኻል ከተማ የምግብ ሰብል፣ አትክልትና ፍራፍሬ ወደ ሚሸጥበት ተራ ሄድኩ። ከችኮላዬ የተነሣ መኪናዬን መሀል መንገድ ላይ አቁሜ ወደ አትክልት ተራ አመራሁ። መንገድ ዳር ድንች፣ ሽንኩርት፣ ሌላም ጉልት ከሚሸጡት መካከል አንዲት ልጃገረድ ሎሚ ደርድራ ተመለከትኩ።

"ሎሚው ይሸጣል የእኔ እኅት?" አልኳት።

"አዎን ጋሼ፣ ብቻ አሁን ሎሚ ስለጠፋ ተወዷል። እና ..." ንግግሯን ሳላስጨርሳት ሁለቱን አነሣሁ።

"ያው ተወዷል... ምን ይደረግ? አንድ ብር ገብቷል" አለችኝ። ዐሥር ብር አወጣሁና መልስ ሳልጠብቅ ወደ መኪናዬ ሮጥኩ።

"ጋሼ እረ መልስ አለህ፣ ጋሼ ..."

ብሰማትም እንዳልሰማ ዝም ብዬ አሮጥኩ። በጥንዘቤ የሚሰጥባውና በየጊዜው እየተንሸራተተ ያለው አድሜዬን ለማቆም እንደምሮጥ እርሷ መቼ ገባትና። ዳገት ላይ ስትራገ እያደረገ ያለን አሮጌ ኤንትሬ መኪና ለማቆም ጉማ ሥር ታኮ ለማድረግ አሮጌ ቴታ ለብሶ እንደሚኳትን አውታንቲ (ረዳት) የሆንኩ መሰለኝ።

ቤቴ ደርሼ ከአባ መዝገበ ሥላሴ እጅ የተቀበልኩትን ብራና ጠረንጴዛ ላይ በጥንቃቄ ዘረጋሁ። የባለቤቴን የጸጉር ማድረቂያ ሞቃታማ አየር እንዲያወጣልኝ አዘጋጀሁ። ሎሚውን በጣቶቼ

@BOOKALEM

"የሆንኩ እንከፍ ነገር ነኝ" አልኩና በመዳፌ ግንባሬን ገጪት አደረኩት። ወዲያው አንድ ዘዴ ብልጭ አለልኝና ወደ ቢሮዬ ሮጥኩ።

ከበይነ መረብ /ኢንተርኔት/ ዘዴዎቹን ለመፈለግ ነው። ቢሮዬ ደርሼ በፍጥነት በሩን ብርግድ አድርጌ ስገባ ጸሐፊዬ ባልተለመደ ድርጊቱ ተገርማ፡-

"ደኅና መጣህ?" ምነው ደኅና አይደለህም?" አለችኝ።

"አ ይቅርታ! እንዴት ሰነበትሽ፣ ደኅና ነኝ፡ አስቸኳይ ጉዳይ ገጥሞኝ ነው" አልኩና ኮምፒውተሩን አስነሣሁ።

ቢሯችን ገመድ አልባ ፈጣን የበይነ መረብ አገልግሎት የተዘረጋለት ስለሆነ ኮምፒውተሩ ለሥራ ዝግጁ ሲሆን አብሮ የዚሁ አገልግሎት ወዲያውኑ ይጀምራል። ጉንበስ ብዬ ኮምፒውተሩ መስኮት የታችኛው ቀኝ ጠርዝ ላይ ስመለከት የበይነ መረብ ግንኙነት መቋረጡን የሚያመለክት የኤክስ ምልክት አየሁ።

"ኮኔክሽን የለም እንዴ?" አልኳት።

"ጠዋት ነበር፡ አሁን ተቋርጧል ማለት ነው" አለችኝ።

"አይ ቴሌ!" ብዬ ወንበር ላይ ደገፍ አልኩና የሚጨሰውን ጨጓራዬን የበለጠ አብሽቆ ጸጥ ለማድረግ "እባክሽ ቡና አስመጭልኝ" አልኳት። የቴሌ ኔትወርክ ለወትሮም ቢሆን ዓላማው ደንበኛን ማስደሰት ሳይሆን ማበሳጨት ይመስል ትንሽ ቆይቶ መስመሩ እንደተለቀቀና ኮምፒውተሩ ከበይነ መረብ ጋር እንደተገናኘ አመለከተኝ።

የመረጃ መፈለጊያውን ሞተር ከፈትኩና የማይታዩ ጽሑፎች እንዴት እንዲታዩ ማድረግ ይቻላል፡ የሚሉ ቃላትና ዓረፍተ ነገሮችን እያቀናጀሁ እንዲፈልግ አደረኩ። ከብዙ ሙከራ በኋላ በተጨማሪ የሎሚ ወይም በልዩ የብርሃን ኃይል ከመጠቀም የሆምጣጤ ጭማቂ ጽሑፉ ላይ በማፍሰስና በሞቃታማ ነፋስ በማድረቅ እንዲታይ ማድረግ እንደሚቻል ተረዳሁ።

ኮምፒውተሬንና ቢሮውን እንኳን ሳልዘጋ መኪና አስነስቼ ወደ ገበያ በረርኩ። ባሕር ዳር መኻል ከተማ የምግብ ሰብል፡ አትክልትና ፍራፍሬ ወደ ሚሸጥበት ተራ ሄድኩ። ከትክላዬ የተነሣ መኪናዬን መሀል መንገድ ላይ አቁሜ ወደ አትክልት ተራ አመራሁ። መንገድ ዳር ድንች፡ ሽንኩርት፣ ሌላም ጉልት ከሚሸጡት መካከል አንዲት ልጃገረድ ሎሚ ደርድራ ተመለከትኩ።

"ሎሚው ይሸጣል የእኔ እኅት?" አልኳት።

"አዎን ጋሼ፣ ብቻ አሁን ሎሚ ስለጠፋ ተወዷል። እና ..." ንግግሯን ሳላስጨርሳት ሁሉቱን አነሣሁ።

"ያው ተወዷል... ምን ይደረግ? አንድ ብር ገብቷል" አለችኝ። ዐሥር ብር አወጣሁና መልስ ሳልጠብቅ ወደ መኪናዬ ሮጥኩ።

"ጋሼ እረ መልስ አለህ፡ ጋሼ ..."

ብሰማትም እንዳልሰማ ዝም ብዬ እሮጥኩ። በተንዛዛ የግልግሎና በየጊዜው እየተንሸራተተ ያለው እድሜዬን ለማቆም እንደምሮጥ እርሷ መቼ ገባትና። ዳገት ላይ ስትራፕ እያደረገ ያለን እርጌ ኤንትሬ መኪና ለማቆም ጉማ ሥር ታኮ ለማድረግ እርጌ ቴታ ለብሶ እንደሚኳትን እውታንቲ (ረዳት) የሆንኩ መሰለኝ።

ቤቱ ደርሼ ከአባ መዝገብ ሥላሴ እጅ የተቀበልኩትን ብራና ጠረንጴዛ ላይ በጥንቃቄ ዘረጋሁ። የባለቤቴን የጸጉር ማድረቂያ ሞቃታማ አየር እንዲያወጣልኝ አዘጋጀሁ። ሎሚውን በጣቶቼ

@BOOKALEM

"የሆንኩ እንክፍ ነገር ነኝ" አልኩና በመዳፌ ግንባሬን ገጨት አደረኩት። ወዲያው አንድ ዘዴ ብልጭ አለልኝና ወደ ቢሮዬ ሮጥኩ።

ከበይነ መረብ /ኢንተርኔት/ ዘዴዎቹን ለመፈለግ ነው። ቢሮዬ ደርሼ በፍጥነት በሩን ብርግድ አድርጌ ስገባ ጸሐፊዬ ባልተለመደ ድርጊቴ ተገርማ፡-

"ደኅና መጣህ? ምነው ደኅና አይደለህም?" አለችኝ።

"እ ይቅርታ! እንዴት ሰነበትሽ፤ ደኅና ነኝ፤ አስቸኳይ ጉዳይ ገጥሞኝ ነው" አልኩና ኮምፒውተሩን አስነሣሁ።

ቢሯችን ገመድ አልባ ፈጣን የበይነ መረብ አገልግሎት የተዘረጋለት ስለሆነ ኮምፒውተሩ ለሥራ ዝግጁ ሲሆን አብሮ የዚሁ አገልግሎት ወዲያውኑ ይጀምራል። ጉንበስ ብዬ ኮምፒውተሩ መስኮት የታችኛው ቀኝ ጠርዝ ላይ ስመለከት የበይነ መረብ ግንኙነት መቋረጡን የሚያመለክት የኤክስ ምልክት አየሁ።

"ኮኔክሽን የለም እንዴ?" አልኳት።

"ጠዋት ነበር፣ አሁን ተቋርጧል ማለት ነው" አለችኝ።

"እይ ቴሌ!" ብዬ ወንበር ላይ ደገፍ አልኩና የሚጨሰውን ጨጓራዬን የበለጠ አብሽቆ ጸጥ ለማድረግ "እባክሽ ቡና አስመጭልኝ" አልኳት። የቴሌ ኔትወርክ ለወትሮም ቢሆን ዓላማው ደንበኛን ማስደሰት ሳይሆን ማበሳጨት ይመስል ትንሽ ቆይቶ መስመሩ እንደተለቀቀና ኮምፒውተሩ ከበይነ መረብ ጋር እንደተገናኘ አመለከተኝ።

የመረጃ መፈለጊያውን ሞተር ከፈትኩና የማይታዩ ጽሑፎች እንዴት እንዲታዩ ማድረግ ይቻላል፡ የሚሉ ቃላትና ዓረፍተ ነገሮችን እያቀናጀሁ እንዲፈልግ አደረኩ። ከብዙ ሙከራ በኋላ በልዩ የብርሃን ኃይል ከመጠቀም በተጨማሪ የሎሚ ወይም የሆምጣጤ ጭማቂ ጽሑፉ ላይ በማፍሰስና በሞቃታማ ነፋስ በማድረቅ እንዲታይ ማድረግ እንደሚቻል ተረዳሁ።

ኮምፒውተሬንና ቢሮውን እንኳን ሳልዘጋ መኪና አስነስቼ ወደ ገበያ በረርኩ። ባሕር ዳር መኻል ከተማ የምግብ ሰብል፡ አትክልትና ፍራፍሬ ወደ ሚሸጥበት ተራ ሄድኩ። ከቸኮላዬ የተነሣ መኪናዬን መሀል መንገድ ላይ አቁሜ ወደ አትክልት ተራ አመራሁ። መንገድ ዳር ድንች፡ ሽንኩርት፡ ሌላም ጉልት ከሚሸጡት መካከል አንዲት ልጃገረድ ሎሚ ደርድራ ተመለከትኩ።

"ሎሚው ይሸጣል የእኔ እኅትን?" አልኳት።

"አዎን ጋሼ፤ ብቻ አሁን ሎሚ ስለጠፋ ተወዷል። እና ..." ንግግሯን ሳላስጨርሳት ሁለቱን አነሣሁ።

"ያው ተወዷል... ምን ይደረግ? አንድ ብር ገብቷል" አለችኝ። ዐሥር ብር አውጣሁና መልስ ሳልጠብቅ ወደ መኪናዬ ሮጥኩ።

"ጋሼ እረ መልስ አለህ፡ ጋሼ ..."

ብሰማትም እንዳልሰማ ዝም ብዬ እሮጥኩ። በጎንዘብ የማይገዛውና በየጊዜው እየተንሸራተተ ያለው እድሜዬን ለማቆም እንደምሮጥ እርግ መቼ ገባትና። ዳገት ላይ ስትራፕ እያደረገ ያለን አሮጌ ኤንትሬ መኪና ለማቆም ጉማ ሥር ታኮ ለማድረግ አሮጌ ቱታ ለብሶ እንደሚኳትን አውታንቲ (ረዳት) የሆንኩ መሰለኝ።

ቤቴ ደርሼ ከአባ መዝገበ ሥላሴ እጅ የተቀበልኩትን ብራና ጠረንጴዛ ላይ በጥንቃቄ ዘረጋሁ። የባለቤቴን የጸጉር ማድረቂያ ሞቃታማ አየር እንዲያወጣልኝ አዘጋጀሁ። ሎሚውን በጣቶቼ

@BOOKALEM

ሜን ሜን እያደረኩ ካለፋሁ በኋላ መሃል ለመሃል በቢላዋ ቆርጬ ብራናውን በጥንቃቄ መቀባት ያዝኩ። በደንብ በሎሚው ካረጠብኩ በኋላ የጸጉር ማድረቂያውን ሶኬት ላይ ሰክቼ ለማስነሣት ቁልፉን ስጫን ጸጥ አለ።

የፈጣሪ ያለህ! መብራት ሂዷል ለካ።

"ኡ ኡ" ብዬ መጮህ አማረኝ።

"አይ መብራት ኃይል! አይ ቴሌ!"

"የአባቱ እምላክ..." ብዬ የእርግማን መዓት ለማውረድ ሳስብ "ምን አሁን አሁን እኮ እርግማን ምርቃት፣ ምርቃትም እርግማን ሆኖአል" የሚል ሐሳብ ተሟገተኝ። እና ረግሜ መመረቅ አልፈልግም አልኩና ራሴን ይገፍ ቁጭ አልኩ። ሲያንቆራጥጠኝ ቆይቶ ከአርባ ደቂቃ በኋላ መብራት መጣ።

እንደገና ሎሚውን እያፈረጥኩ ብራናውን እስኪርስ ቀባሁ። ከዚያም በማድረቂያው ቀረብ ራቅ እያደረግሁ ማድረቅ ያዝኩ።

ትንሽ ቆይቶ ቢጫ መሳይ ቀለም ያላቸው ፊደላት መስመር በመስመር መታየት ጀመሩ። ልቤ በደስታ ዘለለ። ሙሉቱን እየጨመርኩ በሄድኩ መጠን ቁልጭ ያለ ጽሑፍ ታየኝ።

"ኩቶ ለምን ይሆን ይህን ሁሉ ምሥጢርና ጥበብ ከእኛ የደበታችሁት?!" አልኩኝ ይሰሙኝ ይመስል። ጽሑፉ ድጋሚ እንዳይጠፋብኝ በጥንቃቄ በሌላ ወረቀት ገለበጥኩ። ለማንኛውም ብዬ ደግሞ በአይፓድ ደጋግሜ ፎቶ ግራፍ አነሣሁት። ከዚያም በጥንቃቄ ብራናውን አጣጥፌ አስቀመጥኩና ወደ ዶ/ር ክብረ በዓል ደወልኩ።

"ወንድም ሲሳይ .እንኳን ደኅና ገባህ!" አለኝ። ሁሌም ሲጠራኝ ወንድም ሲሳይ ብሎ ነው።

"አመሰግናለሁ" አልኩትና "አሁኑኑ ላገኝህ እፈልጋለሁ!" አልኩት ትእግዝም ጭምር ነበር።

"በጣም ደስ ይለኛል፤ እንዲያውም የአቦካዶ ጭማቂ የሚጋብዘኝ ሰው እየፈለኩ ነበር" አለ።

"ግዴለም፣ ዛሬ ጭማቂ ሳይሆን እንዳለ ዛፉንም ግዛልኝ ብትል እገዛልሃለሁ" አልኩት።

"አሃ! ዱባይ የተገኘ ነገር አለ ማለት ነው?" አለ። የምንገናኝበትን ቦታ ተነጋግረን ወደዚያው አመራሁ።

ዶ/ር ክብረ በዓል እስካሁን በሥራና በትምህርት አጋጣሚ ከማውቃቸው ሰዎች ለየት ያለ ሰብእና ያለው ሰው ነው። መካከለኛ ቁመት ያለው ሲሆን የሰውነት ቅርፁ ቀጥ ያለና ቀጭን ነው። አፍንጫው ሰልካካና ወፍራም ከንፈር ያለው ሆኖ ፍንድቅ ብሎ ባይሥቅም ጥርሶቹ በአጋጣሚ ሲታዩ የወተት አረፋ ይመስላሉ። ጸጉሩ ግንባሩ ላይ በመጠኑ ገባ ገባ ያለ ሲሆን ከፊቱ ልጅነት ጋር የማይመጣጠን በዛ ያለ ሽበት አለው። በተረፈ ከላይኛው ከንፈሩ ላይና ከአገጩ ላይ ከበቀለውም ሞላ ያለ ጸጉር በስተቀር ፊቱ ለስላሳና ፈገግታ የማይለየው የልጅ መልክ አለው። ዕድሜው እንደነገረኝ 40ዎቹ ውስጥ ነው።

ከባሕር ዳር ዩኒቨርሲቲ በባዮሎጂ ትምህርት የመጀመሪያ ዲግሪውን ካገኘ በኋላ ለድኅረ ምረቃ ትምህርት ወደ አሜሪካ ተጉዞ ኦክላሆማ ስቴት ዩኒቨርሲቲ የማስተርስና የፒኤችዲ ዲግሪውን በማዕረግ ተቀብሏል። በባዮሎጂ ሙያ ለተወሰኑ ዓመታት በዚያው በኦክላሆማ ዩኒቨርሲቲ በፕሮፌሰርነት ሲሠራ ከቆየ በኋላ ወደ ሀገሩ መጥቶ መኖር በመፈለጉ ዩኒቨርሲቲው በአመቻቸለት የምርምር

@BOOKALEM

ፕሮጀክት ዕድል ወደ ኢትዮጵያ መጥቶ ባሕር ዳር መኖር ከጀመረ ሦስት ዓመታትን አስቆጥሯል።

የድኅረ ምረቃ ተማሪዎችን ማማከርና ዐልፎ ዐልፎ በባሕር ዳርና ጎንደር ዩኒቨርሲቲዎች ኮርስ ከመስጠት ባለፈ አብዛኛውን ጊዜ የሚያሳልፈው በመስክ የምርምር ሥራዎችን በመሥራት ነው። በዓመት አንድ ጊዜ ለአጭር ጊዜ ወደ አክላሆማ ዩኒቨርሲቲ ይሄዳል። ዐልፎ ዐልፎ ወደ ተለያዩ ሀገሮች የምርምር ሥራውን ለማቅረብም ይጓዛል። ከእኔ ጋር የተዋወቅነውም ሁለታችንም ካምፓላ ኡጋንዳ ላይ በተካሄደ የምርምር ጉባዔ ላይ በተገናኘንበት ወቅት ነበር። ማንኛውም ኢትዮጵያዊ በውጭ ሀገር ሲተያይ እንደሚያደርገው በፈገግታ ተጠራራንና፡-

"እንደምን አለህ የእኔ ወንድም? ክብረ በዓል እባላለሁ" አለኝ።

"ደገና እንደምን አለህ ሲሳይ እባላለሁ" አልኩት።

"እ" አለና ሙሉ ስሜን እስከ አባቱ ጠርቶ ሲያበቃ "አንተንማ በሥራዎችህ በደንብ ነው የማውቅህ። በአብያተ ክርስቲያንና ገዳማት ደኖች ላይ አይደል የምርመር ሥራ የምትሠራው?" አለኝ።

"አዎን ልክ ነው" አልኩት።

"የተወሰኑ ሥራዎችህን አንብቤአለሁ። ከሥነ ምህዳር ምልከታ አንፃር ተገቢ የምርምር መስክ ለይተሃል" አለኝ።

"ሞክሬአለሁ" አልኩት።

"እኔም እንዳንተው የባዮሎጂና የሥነ ምህዳር ባለሙያ ነኝ። "እኔም እንዳንተው የባዮሎጂና የሥነ ምህዳር ባለሙያ ነኝ። ልሠራ በቅርቡ ነው ወደ ኢትዮጵያ መጥቼ መኖር የጀመርኩት። ልሠራ ያቀድኩትም እንደ አጋጣሚ አንተ በምትሠራበት የሰሜን ምዕራብ ክፍል ነው" አለኝ።

"በጣም ደስ ይላል፡ አብረን ብዙ እንሠራለን" አልኩት እጁን በደንብ ጨብጬው። በዚህ መልኩ ትውውቃችን ኡጋንዳ ጀምሮ ይኸው ወደ ባሕር ዳር ቀጥሎ ዋና አማካሪዬና ጓደኛዬ ለመሆን በቃ።

የመስክ ምርምር ሥራዎችን በጋራ እንሠራለን። ወደ ተለያዩ ሀገሮችም አብረን ሄደንም እናውቃለን። እየቆየን በሄድን ቁጥር በወዳጅነታችን በጣም ተጠቃሚና ደስተኛ በመሆኔ በተቻለኝ መጠን ቶሎ ቶሎ ላገኘው እጥራለሁ። ከእኔ ያገኘው መልካም ነገር ስለመኖሩ እርግጠኛ ባልሆንም እርሱም ዐልፎ ዐልፎ፡-

"ወንድም ሲሳይ ዛሬ እንገናኝም?" ይለኛል።

ይሁን እንጂ በሰንበት ቀንና በዐበይት በዓላት አግኝቼው አላውቅም፣ ተንቀሳቃሽ ስልኩም አይመልስም። የት ሄዶ እንደነበር በጠየኩት ቁጥር የሚሰጠኝ መልስ ግን፡-

"የማርያምን ብቅል ልፈጭ ሄጄ" ይለኛል።

"አንተ ደግሞ በበዓላትና በሰንበት ነው እንዴ የማርያምን ብቅል የምትፈጨው?" ስለው፡-

"ምናለበት ልጄ እኮ የበዓላት ጌታ ነው" ይላል።

የትም ቦታ ብቀጥረው ይመጣል። ሆቴል ወይም መናፈሻ ሄደን የማዘዙን ቅድሚያ ለእኔ ይሰጣል። ከዚያም እኔ ያዘዝኩትን "ጥሩ ምርጫ ነው" ይልና እርሱም ያዝዛል። ማንኛውም መጠጥ ሲቀርብለት እምቢ አይልም። ብቻ ግን ከአንድ በላይ አይጠጣም። ከደገመ ንጹሕ ውኃ ነው ማለት ነው። እንዲህ የሚል የተለመደ አባባል አለው፡

"Take always not more than one!" መርሑን ብወድለትም እንዳለ ለመውሰድ ስለቸገረኝ እኔ ደግሞ "Take always not more than two!"

ብዬ ከአቅሜ ጋር እገናዝቤ መመሪያዬ ለማድረግ ሞክሬአለሁ።

መሽቀርቀርና መብለጭለጭ አይወድም። ይሁን እንጂ በአግባቡ ታጥበው የተተኩሱ ልብሶችን ይለብሳል። የንተበና የወየበ ልብስ የለውም። ንጽሕናውንም ይጠብቃል። እናም ሁልጊዜ አብረውት ስመሆን የማይከብድ የማይቀል ሰው ነው። ስለሃይማኖት ብዙ አያወራም። ድርጊቱንና ፍልስፍናውን ላስተዋለ ግን በጥብቅ የሃይማኖት መርሕ የሚኖር ለመሆን ጥርጥር የለውም።

መተዋወቃችን እየጠነከረ ሲሄድ ቤቱ ወስጄ ከባለቤቱና ከልጆቹ ጋር አስተዋወኩት። በደስታና በአክብሮት የተቀበለው ይመስላል። አንድ ቀን ከእኔ ቤት ቆይተን ስሸኘው፡-

"እኔ እምልህ ዶ/ር ክብረ በዓል አንተስ መቼ ነው ባለቤትህንና ቤተሰብህን የምታስተዋውቀኝ?" አልኩት።

ፈገግ አለና "የመልስ ምት መሆኑ ነው?" አለኝ።

"አንተ አትቀልድ!" አልኩት።

"እሺ፣ እንዳልክ፣ በቅርቡ አስተዋውቅሃለሁ" አለኝ።

በሚቀጥሉት ቀናት ጥያቄዬን ለማስተየስ ቢሞክርም በውዴታ ግዴታ ወደ ቤቱ ወሰደኝ። ጣና ሐይቅን እንዲያሳዩ ተደርገው ኪራይ ቤቶች አስተዳደር ድርጅት ባሠራቸው አፓርትመንቶች ውስጥ ሁለተኛ ፎቅ ላይ ወደሚገኝ መኖሪያ ቤቱ ወሰደኝ።

ቤቱ መኝታ ቤትም ሳሎንም ሆኖ የሚያገለግል አንድ ክፍል፣ ጣናን በደንብ የሚያሳይ በረንዳ ፣ መታጠቢያ ቤትና አንድ መዝጊያ የሌለው ዘመናዊ የምግብ ማብሰያ ክፍል አለው። ክፍሉ ሲከፈት ደስ የሚል መዐዛ ያለው ሲሆን አንድ ጥግ ላይ አንድ ሜትር ስፋት ያለው በአግባቡ የተነጠፈና የራስጌ መብራት ያለው አልጋ፣

መጻሕፍት በአግባቡ የተደረደሩበት ሸልፍ፣ አንድ የተቀለፈ የልብስ ማስቀመጫ የሚመስል ቁም ሳጥን፣ መኻል ወለል ላይ አራት ወንበሮች ያሉት ሰፊ ጠረንጴዛ ይታያሉ። በአንድ ጥግ ደግሞ የሙዖ መሣሪያዎቹ በሥርዐት ተደርድረዋል። ከዚህ በተቃራኒው ባለ ጥግ ደግሞ የሚያምር የአበባ ምንጣፍ ግድግዳውን ተጠግቶ ወለል ላይ ተነጥፏል። ቢቃ! ከዚህ የተረፈ ቤቱ ዕቃ የለውም፣ ቴሌቪዥን፣ ሶፋ ምናምን የለም።

ቤቱ ውስጥ ብቻውን እንደሚኖር ወዲያው እርግጠኛ ሆንኩና፡-

"ባለቤትህን ይዘኻት አልመጣህም እንዴ?" አልኩት በመገረም።

"አላመጣኋትም?" አለ ወደ ወጥ ቤት እየገባ።

"እዚህ ለመኖር ወሰኛለሁ አላልከኝም ነበር?"

"አዎን ብየሃለሁ።"

"ታዲያ ተለያይታችሁ እንዴት ይሆናል?" አልኩ።

ዝም ብሎ ወጥ ቤት ውስጥ ይንጎዳጎድ ጀመር።

"ማምጣት አለብህ፣ አለበለዚያ ከባድ ነው!" አልኩት።

ፈገግ አለና "አትመጣም!" አለኝ።

"እንዴት? ለምን?" አልኩት።

"ስለሌለች ነዋ" አለ አሁንም ፈገግ ብሎ።

"እንዴት ነው ስለሌለች ማለት?"

"ሚስት ስላላገባሁ ሚስት የለኝም፣ ስለዚህ አትመጣም" አለ አሁንም ፈግግ ብሎ።

@BOOKALEM

"ታዲያ እንዲህ ብለህ አትናገርም በግልጽ" አልኩት እንደመቆጣት ብዬ።

"እንዴ! መጀመሪያ ነገር አንተ ማግባቴን መቼ ጠየከኝ? በቃ ዕድሜዬን ብቻ አይተህ፣ ማግባት እንዳለብኝ ፈርደህ፣ ሚስት እንዳለኝ አስረግጠህ፣ ልተዋወቃት ትለኛለህ" አለ በሙሉ ፈገግታ።

"እንዴት በዚህ ዕድሜህ ትቀልዳለህ ብዬ ላስብ?" አልኩት።

"አለማግባት መቀለድ ነው እንዴ?"

"ታዲያ ዕድሜህ ቆሞ ይጠብቅሃል መሰለህ?"

"እርጅቼ ሚስት እንዳላጣ ብለህ ነው?"

"ባዮሎጂስት አይደለህም እንዴ? ማግባት እኮ ልጅ መውለድ፣ ማሳደግ፣ ለቁም ነገር ማብቃትን ያካትታል። እናም እቻ የሆንችና ወላድ ሚስት ለማግኘት ዕድሜ ወሳኝ ነው" አልኩት።

"ዕድሜ ችግር የማይሆንባት ሚስት አፈልጋለሁ አትጨነቅ" አለ ኮስተር ብሎ።

"እንዴት?"

"በቃ! ሳረጅ የበለጠ የምመቻት ሚስት አገኛለሁ አትስጋ" አለ።

"በል አትቀልድ፣ ለባለቤቱ ላማከራትና ክብሯን የጠበቀች በዕውቀት የምትቀራረበው አንተ ፈልገን እንድርሃለን፣ራስህን አዘጋጅ" አልኩት።

"እንደ ፊታውራሪ መሸሻ እንገቴን ይዘህ በግድ ልትድረኝ ነው መሰል" አለና "ለማንኛውም አያስፈልግም" አለ ኮስተር ብሎ።

"እንዴ ለምን?"

"ለእኔ የምትስማማኝን ሚስት መርጬ ጨርሻለሁ"

"ይሄ ግሩም ነገር ነው። እና ምን ትጠብቃለህ?"

"ጥሩ ባል መሆን መቻሌን እስካረጋግጥ ድረስ።"

"መቼ ነው ያሰብከው" አልኩ በጉጉት

"ግዴለም፣ ቀኑ ሲደርስ እነግርሃለሁ እስከዚያው ግን ይህ ርእስ እስከ ዝርዝር አጀንዳው በዚሁ ይዘጋ" አለና በእጁ አፉን በመሸርገጊያ መልክ ዘግቶ አሳየኝ።

ከዚያ በኋላ ስለትዳርና ሚስት አንስቼበት አላውቅም። የሙያ ሥራ ካልሆነ በስተቀር የግል ኑሮውን ለመጠየቅም እፈራለሁ። እኔ ግን ሁሉንም የከበደኝን ነገር ለሚስቴ ከሚነገረው ውጭ እዘከዝክለታለሁ።

ንግግሩ ከባድ ነው። ኀሊናህን የሚሸረክት ነገር ሊናገርህ ይችላል። ግን በቁጣና በግልፍተኝነት አይደለም። ምክንያታዊ ሆኖ ስለሚናገር የመሟገት አቅም ይሰልባል። ሲጽፍም ጠንከር ያሉ ቃላትን ይጠቀማል። ለምሳሌ፡- አንድ ጊዜ በእርሱ ፕሮጀክት ወጪ የሩዋንዳን የሀፊርና ውኃ ጥበቃ ሥራ ልምድን ለመጎብኘት ሄደን ስንመለስ አውሮፕላኑ አዲስ አበባ ለማረፍ ሲሞክር የትራፊክ መጨናነቅ እንዳለ ስለተነገረው ይህንኑ ለተሳፋሪው ገልጾ አዲስ አበባ ሰማይ ላይ ይዞር ጀመር። ዶ/ር ክበረ በዓል ማስታወሻውን አውጥቶ መፃፍ ጀመረ። አውሮፕላኑ ዐርፎ ሆቴል ይዘን በረንዳ ላይ ዐረፍ እንዳልን መጻፉን ቀጠለ።

"በል እቁም አትደብረኝ!" አልኩት።

"እይ ብዙ አይደለም፣ ልጨርሰው ብዬ ነው" አለና ትንሽ ቆይቶ እውነትም ማስታዎሻውን አጥፎ አስቀመጠ። ሳብ አድርጌ የጻፈውን አነበብኩት።

@BOOKALEM

እንዲህ ይላል፦

"አይ አዲስ አበባ!

ባሕታዊ ነኝ ባይ ከዲጄ ጋር፣

የሚያናፋ ሀብታም ከመናጢ ደሃ ጋር፣

ቀማኛ ከለጋስ ጋር፣

ማይም ከምሁር ጋር፣

ቪላ ከጎጆ ቤት ጋር መሳ ለመሳ ማኖር የቻልሽ ምትሐታዊት ከተማ።

ቆሻሻና ፅዳት፣ ዳንስና ሱባዔ፣ ዘፈንና ሙሾ፣ ትዕግስትና ትዕቢት ጎን ለጎን አድርገሽ ምሥጢር የተደባለቀብሽ እንቆቅልሽ ከተማ!

መንታ ልጆች ወልደሽ አንዱን ክንድሽ ላይ እንተርሰሽ ፍትፍት እያቀጣሽ፣ ሎሽን እየቀባሽ ስታቀማጥይው፤ ሌላውን ልጅሽን ደግሞ ከቅርጭጭታም እግርሽ በታች ጥለሽ የመሶብ ጥራጊ እንኳን ስትነፍጊው ቅር የማይልሽ ጉራማይሌ ከተማ!

ለታናናሽ እኅቶችሽ ርኅራኄ የሌለሽ!

ከቀበሌ እስከ ፓርላማ፣

ከቲያትር ቤት እስከ ግብርና ሚኒስቴር፣

ከወህኒ ቤት እስከ ቆንስላ ጽ/ቤት፣

ከእህል ጎተራ እስከ ባሩድ ጎተራ፣

ከላንቲካ እስከ ፋብሪካ፣

ካባጃጅ እስከ ባቡር፣

ከማዕከላዊ እስከ ብሔራዊ ሁሉንም ልያዝ ባይ፣ ሁሉንም ለእኔ ባይ ስስታም ከተማ!

እንደ ስምሽ በየቀኑ የምታብቢ ቢሆንም የአበባሽ መዐዛው ከኢትዮጵያዊነት ይልቅ ምዕራባዊነትን ሲያውድ፣ ከቻይና እስከ ዱባይ፣ ከአውሮፓ እስከ አሜሪካ እየቃረምሽ የተለቀለቅሽው የዘመናዊነት ቅባት ፊትሽን አብልዞ ጠረንሽን ሳያከረፋው ፊጣሪ ማስተዋሉን ይላክልሽ። የተገባሽ የእናቴ የወገቧ መቀነት የራሷ ላይ አክሊል ትሆኚ ዘንድ!" ይላል።

በጣም ተገርሜ "አዲስ አበባን አትወዳትም እንዴ?" አልኩት

"ለምን እንደዚህ አልክ? ይህ ጽሑፍ የጥላቻ ይመስላል እንዴ?" አለኝ።

"እኔ እንጃ ይመስላል" አልኩት።

"አዲስ አበባን የምጠላበት ምክንያት የለኝም። እንዲያውም በምቾት ከምታስተናግዳቸው ሰዎች ውስጥ አንዱ ነኝ። በውስጧ መኖር ብፈልግ ድሎትን የምትነሳኝ አይመስለኝም" አለ።

"ታዲያ ለምን እንዲዚህ ጻፍክ?" አልኩት።

"አዲስ አበባ በጣም ታስገርመኛለች፣ ታሳዝነኛለችም። እናም ስሜቴን ነው የጻፍኩት። ከዚህ በላይ ግን ለጊዜው ላብራራልህ አልፈልግም" አለኝና ማዶ ማዶ ያይ ጀመር።

@BOOKALEM

ምዕራፍ ሦስት

በተቀጣጠርንበት ቦታ ስንገናኝ ዶ/ር ክብረ በዓል ጥብቅ አድርጐ አቀፈኝና፡-

"ወንድም ሲሳይ! ከዚህ ሆኜ አንተ ወደ ውጭ ሀገር በሄድክ ቁጥር የሆን አካሌ ተቆርጦ የሄደ ይመስለኛል" አለኝ።

"እንዴ በዚያው ብቀር እንዴት ልትሆን ነው?" አልኩት ወንድማዊ ፍቅሩ እንጀቴን እያንሰፈሰፈው።

"እንጃ! ብቻ መጥቼ እንጠልጥዬ የማመጣህ ይመስለኛል" አለኝ እየሣቀ

"ይልቅ ደስ ብሎኛል" አልኩና እጁን ጠበቅ አድርጌ ጨብጬ አወዛወዝኩት።

"ምን ተገኘ?" አለኝ።

@BOOKALEM

አለኝ "ብራና ብዬ ፈርቼ ያልቻልኩትን ምሥጢር ፈታሁት እኮ" አልኩት።

"የዚያን የብራና ምሥጢር ፈታሁት እኮ" አልኩት።

"እውነት?" አለኝ ፊቱ እየበራ።

"አዎን ፡ በስውር ቀለም ነበር የጻፉት።"

"ለመሆኑ በስውር መጻፉን እንዴት አወቅህ?"

"ለመሆኑ በስውር መጻፉን እንዴት አወቅህ?" ብሎ ጠየቀኝ፤ በዚያ ተምርኩዝ

በአቡዳቢ ጉብኝቱ ወቅት ፍንጭ እንዳገኘሁና በዚያ ተምርኩዝ እንደፈታሁት ስነግረው፦

"ምን ዐይነት ፍንጭ?" አለኝ።

"ምሥጢር ነው" አልኩት ፈገግ ብዬ።

እርሱም ፈገግ ብሎ "ምሥጢር መቋጠር ተጀመረ እንዴ?!" አለኝ ኮስተር አለና "ከምር በዝርዝር እንደትነግረኝ እፈልጋለሁ" አለኝ ኮስተር ለማለት እየሞከረ። አስከትሎም "ዱባይንና አካባቢውን እንዴት እንዳገኘኸውና ትዝብትህ ምን እንደሆነም መስማት እፈልጋለሁ" አለ፣ እኔን ለመገምገም እየተዘጋጀ በሚመስል ሁኔታ።

"መቼም አንተ ስለ አዲስ አበባ ባለፈው እንደጻፍከው ዐይነት ነገር እንደማልነግርህ ታውቃለህ ፡ግን ስሜቴንና ገጠመኜን ልነግርህ ዝግጁ ነኝ" አልኩት።

"እንደፈለግህ አድርገህ ንገረኝ" አለ ወደ ኋላው የወንበሩ መደገፊያ እየተጠጋ።

"ዱባይ ዓለም አቀፍ አውሮፕላን ማረፊያ የደረስነው በሀገሩ ሰዓት አቆጣጠር ከቀኑ ዘጠኝ ሰዓት ነበር። አውሮፕላን ማረፊያ ጣቢያውን ቀደም ብዬ የማውቀው ቢሆንም ውበቱ አሁንም እንደ አዲስ ይማርካል። የሕንጻው መዋቅር፣ ከረጃጅምና ወፋፍራም ጌጠኛ ምሰሶዎቹ ጋር ሲታይ ኤርፖርት ሳይሆን ንጉሥ ያሠራው

የቅንጦት ቤተ መንግሥት ይመስላል። የፍተሻና ጉምሩክ ጣቢያውን ዐልፈን ወደ ውጭ ስንወጣ ሞቃታማው የዱባይ አየር እንደተለመደው ወበቁን ለቀቀብን። ከሥራ ባልደረባዬ ጋር ከተደረደሩት ታክሲዎች ተረኛውን ይዘን የሀገሪቱ ዋና ከተማ ወደሆነችው አቡዳቢ አመራን።

አቡዳቢ ከዱባይ ወደ 150 ኪሎ ሜትር ገደማ ትርቃለች። አቡዳቢ የተባበሩት ዐረብ ኢምሬትስ የፖለቲካና የባህል መዲና ስትሆን ዱባይ ደግሞ የኢኮኖሚ እንብርት ነች። የሀገሪቱ መንግሥት ሁለቱን ከተሞች በመሠረተ-ልማት ከማስተሳሰር ዐልፎ በተቋማት ግንባታ በማያያዝ ወደ አንድ ግዙፍ ከተማነት (ሜትሮ ፖሊታን ከተማ) ለመቀየር ዓለም አቀፍ ኤክስፖ አዘጋጅቶ በትጋት እየሠራ ነው። በዚህ መሠረት ትልልቅ የገበያ ማዕከላት፣ የስፖርት ማዘውተሪያ ስፍራዎች፣ ሆቴሎችና ሪዞርቶች፣ የሕክምና ማዕከላት፣ የኪነ ጥበብ ስገነቶችና ሙዚዬሞች፣ የምርምር ጣቢያዎችና ዩኒቨርሲቲዎች፣ ኤርፖርት እንዲሁም ቅንጡ የመኖሪያ ስፍራዎች ሊገነቡ ታስቧል። ያለው ማማሩ ብቻ ሳይሆን ባለራእይ ድንቅ ነው ያስብላል።"

ዐይን ዐይኔን እያየ ዘና ብሎ መስማቱ ምቾት ስለፈጠረልኝ ሪፖርቴን በትረካ መልክ ቀጠልኩ።

"ከዱባይ እየወጣንና እየራቅን በሄድን ቁጥር የተከመረ ደረቅ አሸዋ ዐይን እስኪታክት ድረስ ሰማይ አድማስ ጥግ ተዘርግቷል። እያቆለቆለች በምትሄደው ጀንበር ሲታይ የራሱ የሆነ ውበትና መስህብ ቢኖረውም አንዳች ሕይወት ያለው ነገር የሚኖርበት ግን አይመስልም።

የተንጣለለውንና ማለቂያ የሌለውን የአሸዋ ክምር እያየን "እንዲያው ይህች ሀገር እንዴት ሆና ሀብታም መሆን ቻለች?" የሚል ጥያቄ አንስተን የየራሳችንን መልስ ስንሰጥ ቆየን። ያው የማይቀረውን ጥያቄ ደግሞ "እንዲያው ከቶ ኢትዮጵያ ሀገራችን ለምን ደሀ ሆነች?" ብሎ መጠየቁ ግድ ነበር። "መወለድ ቋንቋ ነው" ይላል ያገሬ ሰው።

@BOOKALEM

የተባበሩት ዐረብ ኢምሬትስ እንደ ሌሎች ዐረብ ሀገራት የነዳጅ ሀብት ያላት መሆኗ ብቻ ሳይሆን ያላትን ነዳጅ ተጠቅማ የኢኮኖሚ መሠረቷን አሥፍታለች። የነዳጅ ሀብቷን በጥንቃቄ በጤና ጥበቃ፣ ትምህርትና መሠረተ ልማት ላይ በማዋል የዓለምን ንግድና ኢንቨስትመንት ለመሳብ መሠረት ጥላለች። በአሁኑ ወቅት ከዐረብ ሀገራት መካከል የኢኮኖሚ መሠረቷን ከነዳጅ ውጭ በማስፋት ቀዳሚ ሆናለች። የጆኦግራፊ አቀማመጧና የባለራእይ መሪዎቿ ትጋት ታክሎበት የዓለም የንግድ፣ የፋይናንስና የመዝናኛ ማዕከል ለመሆን በቅታለች። ኑሮን ለማሸነፍ ከሚኳትኑት ስደተኞች ጀምሮ ዓለም አቀፍ ቱጃሮች፣ ታዋቂ የሕክምና፣ የፋይናንስ፣ የንግድ ባለሙያዎችና አማካሪዎች፣ ስፖርተኞች ሀብት ለማካበት የሚራሯሯጡባት እንዲሁም የሀገራቸውን ሕዝብ የሚዘርፉ ባለሥልጣናትና ተባባሪዎቻቸው የሚምነሸነሹባት ሀገር ነች።በተጨማሪም ዱባይ በተለይ የዓለም የአየር በረራ መተላለፊያ ማዕከል ሆናለች። በአጠቃላይ 9.2 ሚሊዮን ሕዝብ የሚኖርባት ሲሆን ከዚህ ውስጥ 1.4 ሚሊዮን ብቻ የሀገሪቱ ዜጎች ሲሆኑ ቀሪው 7.8 ሚሊዮን ጭንቅላቱንና ጉልበቱን ለመሸጥ ከአራቱም ማእዘናት የጎረፈ ሕዝብ ነው።

ከነዳጅ በስተቀር ይህ ነው የሚባል የተፈጥሮ ሀብት ሳይኖራት ዜጎቿን እንደላቃ የምታኖረው ትንሽዬ ሀገር ከከተሞቿ ወጣ ሲባል የሚንቀለቀል በረሓ ላይ የተጣደች የአሸዋ ገበታ ነች። አንድ ዛፍ ለማሳደግ ዐፈር ከሌላ ሀገር ማምጣት አለበለዚያም ንጥረ ነገር እየበጠበጡ ልክ ለበሽተኛ ክንድ ላይ እንደሚተከል ግሉኮስ በዘመናዊ ቴክኖሎጂ ማጠጣት ግድ ይላል። ያም ሆኖ ከተሞቿ ጽዱ ብቻ ሳይሆኑ በአበቦች ያሸበረቁ አረንጓዴ ናቸው። በዚህ መካከል የኢትዮጵያን ተራሮች፣ ሜዳዎች፣ ዐፈሩንና ወንዞችን እስታውሶ በድርቅ የምትጎሳቆል ደሀ ሀገር መሆኗን ማሰብ በቃ እልቅስ እልቅስ ያሰኛል።

ሳላስበው፦

"እረ ተው ፈጣሪ! የብልጽግና መክፈቻውን ቁልፍ ስጠን? የት ይሆን የተደበቀው? ራስ ደጀን ተራራው አናት ላይ ወይስ አዋ ሰላሌ ሜዳ ላይ ነው ወይስ ቀግኘምራ ሰሀላ ሰየንት፣ ከፋ ሚዛን ቱፒ ከጥቅጥቅ ጫካው ውስጥ ነው ወይስ ኦጋዴን አሳይታ ዱፍቲ ሸለቆ ውስጥ፣ ባሌ ተራሮቹ ላይ ወይስ አሚባራ መተሐራ ላይ፣ ነው፣ ከቀዝቃዛው ሰፍራ ጎጃም ሎቄ ደጋ ዳሞት ነው ወይስ ዐለት እንደ ሽሮ ወጥ ከሚንተከተከበት ኦርታአሌ፤ ጣና ወይስ ሻላ ሐይቅ ሥር ነው፤ ዳዋ ገናሌ ሸበሌ ወንዝ ውስጥ ወይስ ሶፍዋር ቀሻ ጥግ፣ ጦሳ አምባሳል አድዋ ተራሮች ላይ ነው ወይስ ጋምቤላ ቤንሻንጉል ጉምዝ፣ የተቆለፈበትን ቁልፍ ያስቀመጥክበትን እባክህ ንገረን! እባክህ አሳየን!" እያልኩ ሳጉረመርም እንባዬ እየፈሰሰ እንደሆን ያወኩት ደገርመሃል የሥራ ባልደረባዬ "ምን ሆንኸል?" ሲለኝ ነበር።

"እረ ደኅና ነኝ ትንሽ፣ አሸዋው አጥበረበረኝ መሰል" አልኩትና ጥቁር መነጽሬን አደረኩና እሮሮዬን ቀጠልኩ።

"ከየትኛው ገዳም ሱባዔ እንግባልህ? ደብረ ሊባኖስ፣ ዝቋላ፣ ደብረ ቢዘን፣ ፊማና ራማ፣ ምሁር ኢየሱስ፣ ሐይቅ እስጢፋኖስ፣ ዳጋ፣ ወይስ አባጊዮርጊስ ዘጋስጫ፣ ከየትኛው ደብር ቱመን ምሕላ እንያዝልህ? ተድባበ ማርያም ወይስ መርጡለማርያም፣ አክሱም ጽዮን ወይስ አራዳ ጊዮርጊስ፣ ወንድሞቻችንስ እውነት በመሰላቸው መንገድ ከየትኛው መስጊድ አዛን ይጥሩልህ፣ አል-ነጋሽ፣ ጀጎል፣ አንዋር ወይስ ሾኔ መስጊድ፣ ስንት ግዜ ሶላት ያድርሱልህ? ሰባቱ አጽዋማት አነሱህ ጌታ ሆይ? መራብ ለምደነዋል እንጨምርልሃለን። የወንድሞቻችን በቀን አምስት ጊዜ ሶላት ካነሰ እነሱም ይጨምራሉ ላለፈ ላገደመው ለወጣው ለወረደው ሁሉ ቁጭ ብድግ ማለት መስገድ መሰለፍ እንደሆን ለምደነዋልና። ንገረን ጌታ ሆይ የምትፈልገውን!"

@BOOKALEM

"በደላችን በዝቶ ተቀይመኸን፣ ተለያይተን ጉራማይሌ ሆንንብህ፣ ለእኛ ለሕዝቦችህ የማትነግረን ከሆነ ከተራራው ጥግ እንቆይሃለን፣ ከመካከላችን ሙሴን አስነሣና ወደ ተራራው ጫፍ አውጥተህ ንገረው። የተባረከ በትር ሰጠውና የድህነቱን ባሕር ከሁለት ከፍሎ ያሻግረን። ወይም ኢትዮጵያዊ ዳዊት አስነሣና ግርግር ሳንፈጥር እርስ በርሳችን ሳንገዳደል በባረከህለት ወንጭፍ ድህነትን ግንባሩን ይፍለጠው። ወይ ኢትዮጵያዊ ኢያሱን አስነሣና በየዐሥር ዓመቱ እየተመላለሰ እንደ ዛር ውላጅ አስጎርቶን የሚሄደውን ድርቅ ተመልሶ እንዳይመጣ እንደገባእን ፀሐይ አቁሞ ያስቀረው"።

"እንዴት ውኃ ላይ ተኝተን በውኃ ጥም ስንሞት ዝም ትላለህ? እንዴት ውብ ሀገር ሰጥተኸን ስታብቃ ጉስቋሎች እንድንሆን ትፈቅዳለህ? ለዘመናት ባዕዳን በሁብቷና በልምላሜዋ ተማርከውና ጎምጅተው ጦር ሰብቀው ሊወሯትና ሊደፍሯት የቋመጡላትን ሀገር ጀግናዊ እናስደፍርም ብለው በየተራራው በየሸንተረሩ ደማቸውን ያፈሰሱላትን አጥንታቸውን የከሰከሱላትን ውብ ሀገር በፈቃዳችን ትተን ለመሰደድ በባሕር በየብስ ስንንከራተት እንዴት ዝም ብለህ ታያለህ?"

"የራሳችንን ፊደል እንዳስቆጠርከን፣ የቀን፣ የዘመን መቁጠሪያ እንዳስጠናኸን፣ አክሱምን እንድናቆም፣ ላሊበላን እንድናንጽ እንዳስተማርከን፣ ቅኔ፣ ዜማ፣ ውብ ባህልና ሀገር እንደሰጠኸን ሁሉ እባክህ እንደገና የረሳነውን በአክሱም በላሊበላ ዘመን የነበረውን ሥራ መሥራትን አስተምረን። ሥራውን የሚመራ የሥራ ስልት የሚያውቅ ሙሴን ስጠን"።

"እባክህ! ቁስላችንን የሚቀረፋ ሳይሆን የሚያክም፣ ትናንት ጦማችንን አደርን ስንለው ዛሬም ድገሙ የማይለንን፣ ተቆነጠጥን ስንለው የማይኮረኩሙንን፣ ከፋን ስንለው የማያስለቅሰንን፣ የምንፈራው እርሱም የሚፈራን ሳይሆን ሁላችን እንደ አባት የምናየው አንድ ሙሴ ስጠን። ሕዝቡን አስከትሎ በኢትዮጵያ ተራሮች፣ ሸለቆዎች፣ ሜዳዎችና ሸንተረሮች የተቆለፈበትን

ቁልፍ የሚፈልግ፣ የእድባራቱንና የገዳማቱን ቡራኬ የሚቀበል፣ የአዛውንቶቹን የሸኾችን ምርቃት የሚያከብር፣ የምዕራብን ካፒታሊስት የምሥራቅን ሶሻሊስት ርዕዮት እንደወረደ ተግቶ ኑ ሊጋታችሁ የማይል የዚህችን ድንቅ ሀገር ምሥጢር የሚፈታ አንድ ሙሴ ስጠን"።

"ላይበለጽጉበት ከቆላ እስከ ደጋ ምድር፣ ላይጠጡት የውኃ ማማ፣ ላያመርቱበት ለም ዐፈር፣ ላይከብሩበት ውብ ባህልና ቅርስ ሰጣሃቸው ብለው ሌሎቹስ ለምን ያሙሃል? እኛስ ሳታጉድልብን ለምን እናማርርሃለን?"

"በሰፊው መስታዎት ወደፊት እያየን ከመንዝ ይልቅ በጠባቧ የኋላ መስታዎት አብዝተን እያየን ከኋላ ታሪካችን ጋር ግብግብ ገጥመን ከፊት ለፊት ያለውን ተስፋችንን ለማጨለም እንዳክራለን። ትንሽ የሄድን ሲመስለን ተንገራግጨን እንቆማለን ወይ ወደ ኋላ እንመለሳለን። የሠራነውን እናፈርሳለን፣ የገነባነውን እንንዳለን፣ ቁመን ያጨበጨብንለትን ቁጭ ብለን ለማየት እንጠየፋለን። በጭፍን እንደግፋለን፣ በደምሳሳው እንቃወማለን፣ ሰውን ወይ መልአክ አለበለዚያ ሰይጣን እናደርጋለን። ሚዛናችንን ስተን እንንገዳገዳለን። ከአንድ ሙሉ ሰው ብልቶች ውስጥ ከዐይን ጆሮን አቅርበን፣ ከእግር እጅን አስበልጠን አድልዎ እንፈጽማለን። ከተወለድንበት መንደር ማዶ ካለው ጋራ ወዲያ የለውን ሰፊ ሀገርና ወገን መዋጀት አቅቶን ድክ ድክ እንላለን። ምነው ዝም አልከን?" እያልኩ በውስጤ እየተብከነከንኩ መንዜን ስነግረው ፦

"ምነው ለሁሉ ነገር ፈጣሪን ተጠያቂ አደረግከው?" አለኝ፡፡ በነዛዬ ወቅት አብሮኝ የነበረና ከገላዊ ውይይቱ ያነቃኝ ይመስል ደንገጥ ብዬ ፦

"ታዲያ ፈጣሪን እንጂ ማንን ማማረር እችላለሁ? ባማርርስ ማን ይሰማኛል"አልኩት፡፡

"እርሱም በል እሺ ተወው ዝም ብለህ ቀጥል" አለኝ፡፡

@BOOKALEM

"እንዲህ እየተብከነከነኩ ወደ ምሽቱ አካባቢ አቡዳቢ ደረስንና ቀደም ብሎ ከተያዘልን ሆቴል ዐረፍን። በወበቁ የደከመውን ሰውነቴን በተዝታዛ ውኃ ተለቃልቄ ከአራት በፊት የመኝታ ክፍሊ ከሚገኝበት ስድስተኛ ፎቅ ላይ በመስኮት አቡዳቢን አየኋት። በንብረ ቀለማት ያሸበረቁት ሕንጻዎቿና በብርሃን ጦርፍ የተሞሉት ሰፋፊ መንገዶቿ ብልፅግናዋን ያንቦገቡጋሉ። ለሠርግ የተዘጋጀ የአዳራሽ መድረክ ትመስላለች።

በማግስቱ ከጠዋቱ ሁለት ሰዓት ተኩል ጀምረን እስከ ቀኑ ዐሥር ሰዓት ተኩል ድረስ የሄድንበትን የምንሠራበትን ድርጅት ቢዝነስ ጉዳይ አስልቺና ረጅም ድርድርና ውይይት ስናካሂድ ዋልን። በጣም ተዳክመንና ተሰላችተን ወደ ሆቴላችን አመራን። ከመመለሳችን በፊት የአንድ ቀን ዕረፍት ስለነበረን በጠዋት መጥተው አካባቢውን እንደሚያስጎበኙን ቃል ገብተውልን ተለያየን።

በማግስቱ ከጠዋቱ ሦስት ሰዓት ሲሆን አስጎብኛችን የሚያምር ጥቁር ካዲላክ መኪና ይዞ ሆቴላችን ደረሰ። የሥራ ባልደረባዬ በጣም ድካም ተሰምቶት ስለነበር እዛው ሆቴሉ ውስጥ ማረፍ እንደሚፈልግ ስለነገረኝ ለጉብኝቱ ዝግጁ የነበርኩት እኔ ብቻ ነበርኩ።

ከአስተናጋጅ ኩባንያችን ከተላከው አስጎብኚ ጋር ሰላምታ ከተለዋወጥን በኋላ በድጋሚ "ራምዚ አንቶን እባላለሁ። ምንድን ነው መጎብኘት የምትፈልገው?" አለኝ በትሕትና በታጀበ ፈገግታ። ጥርት ያለ እንግሊዝኛ ይናገራል።

ሚ/ር ራምዚ አንቶን እንደነገረኝ ከሆነ በዜግነት የፈረንሳይ ፓስፖርት የያዘ ቢሆንም በትውልድ ግን ሊባኖሳዊ ነው። በቤሩት የፈረንሳይ ኢምባሲ ባልደረባ የነበሩት አባቱ የሊባኖስ የእርስ በርስ ጦርነት ሲጀመር ቤተሰባቸውን ጠቅልለው ወደ ፈረንሳይ ፓሪስ በማቅናታቸው አንቶን አብዛኛውን የወጣትነት ዕድሜ ያሳለፈው ፓሪስ ውስጥ ነው። ፈረንሳይኛ፣ እንግሊዝኛና ዐረብኛን አቀላጥፎ የሚናገረውና በ30ዎቹ የዕድሜ ክልል የሚገመተው አንቶን

አቡዳቢ ውስጥ የአንድ የፋይናንስ ተቋም ዓለም አቀፍ ግንኙነት ክፍል የሥራ ባልደረባ ሆኖ እየሠራ ይገኛል።

አባቱ የግሪክ ኦርቶዶክስ ተከታይ በመሆናቸው ልጆቻቸውም በዚሁ መርሕ ተቀርፀው እንዳደጉ ይናገራል። ስለሆነም ከተገናኘንበት ሰዓት አንስቶ ሳስተውል ጠባዩ ከአውሮፓዊነት ይልቅ መካከለኛው ምሥራቅ፣ ከፈረንሳያዊነት ይልቅ ሊባኖሳዊነቱ ያመዝናል።

ራምዚ አንቶን ራሱን ካስተዋወቀኝ በኋላ "የጉብኝት ምርጫህን ማወቅ እችል ይሆን?" አለ በድጋሚ።

ያው እንደምታውቀው ወደ ተለያዩ ሀገራት የመሄድ አጋጣሚ ባገኘሁ ቁጥር ለመጎብኘት የምፈልገው ብሔራዊ ሙዚዬሞችን ነው። ምክንያቱ ደግሞ ከሚታዩት ሰማይ ጠቀስ ፎቆች፣ ከተንጣለሉት መንገዶችና ከተቀላጠፈው የመገናኛና የአገልግሎት አሰጣጥ፣ ከውስብስብ የምርምርና የትምህርት ተቋማቸው ጀርባ ምን መከራ እንደታለፈ፣ ምን ያክል መሥዋዕትነት እንደተከፈለ፣ ከየት ተነሥተው የት እንደደረሱ፣ ከዚህ ሁሉ ጀርባ እንቀሳቃሽ ሞተሮቹ እነማን እንደነበሩ በአጭር ጊዜ ለመረዳት አመቺው ስፍራ ሙዚዬሞች ስለሆኑ ነው። የሰለጠኑና ያደጉ አገሮች ደግሞ መረጃዎችንና ቅርሶችን በሚስብና በሚማርክ እንዲሁም ለመረዳት በሚያስችል መልኩ በፎቶ፣ በቅርፃ ቅርፅ ሞዴል፣ በተንቀሳቃሽ ምስል፣ በጽሑፍ በጥንቃቄ አደራጅተው ለህዝብ ክፍት ያደርጋሉ። በዚህ ልምዴ መሠረት "ከተቻለ ብሔራዊ ሙዚዬም ብጎበኝ ደስ ይለኛል" አልኩት።

"ምንም ችግር የለም" ብሎ ወደ ፋርስ ባሕረ ሰላጤ አቅጣጫ ነዳ። ወደ ባሕሩ እየተጠጋን ስንመጣ ወደ ውኃው ገባ ብሎ የሚያስደንቅ የኪነ ሕንጻ ውበት ያለው ግዙፍና ውስብስብ የሕንጻ ሞዴል እያመለከተ፡-

@BOOKALEM

"ያ ወደፊት የሚሠራው ትልቁ ብሔራዊ ሙዚዬም ይሆናል። 'ዛይድ ብሔራዊ ሙዚዬም' ይባላል። የተባበሩት ዐረብ ኤምሬትስ መሥራችና አባት በነበሩት በሼህ ዛይድ ቢን ሱልጣን ዛናህያን የሚጠራ ሲሆን የእሳቸውም መታሰቢያ እንዲሆን ነው" አለኝና "ለአሁኑ ግን ወደ ሌላ ሙዚዬም ልውሰድህ ብሎ" ወደ ደቡብ አቅጣጫ ሃምሳ ኪሎ ሜትር ተጉዘን በዘንባባዎች የደመቀች የበረሐ ገነት (Oasis) የሆነች ከተማ ደርሰን ወደ 'አል አይን ብሔራዊ ሙዚዬም' አቀናን።

ሙዚዬሙ በበርካታ ክፍሎች የተደራጀ ሲሆን ስብስቦቹም የበረሓ አደንና ጥበቃን፣ ሕዝብንና ቅርስን፣ ታሪክንና የማኅበረሰብ እድገትን፣ ሳይንስንና ትምህርትን፣ የእስልምና እምነትን ዘርፍ ይዘው የተደራጁ ናቸው። እነዚህ ስብስቦች በመካነ ጥናት ግኝቶች፣ በሥነ ጽሑፍና በበርካታ ቅርሶች ማስረጃነት ከቤተ መጻሕፍት ጋር የተሟላለት ነው። አጠቃላይ የሙዚዬሙን ይዞታ ከአስጎብኚው ገለጻ ከተረዳሁ በኋላ አንድ በአንድ እየተዘዋወርኩ በእርጋታ መመልከት ያዝኩ።

ታሪክና የማኅበረሰብ እድገት በሚለው ክፍል ውስጥ የዐረቡ ዓለም ፊደላት፣ ሥነ ጽሑፍና ሥነ ጥበብ በተለይም የኢምሬቶቹን በዘርፉ ያሳለፉትን ጉዞ የሚያስዳስስ ንዑስ ክፍል አካባቢ ስደርስ በርካታ የጥንት ዘመን ጽሑፎችን የያዙ ብራና መሳይ መጻሕፍት፣ ጦማሮችና ጥቅልል ድርሳናት ተቀምጠዋል። ከመካከላቸው ለጽሑፍ የሚጠቀሙባቸው ጥንታዊ ቀለሞች በተለያዩ ብልቃጦችና ቀንድ መሳይ ዕቃዎች ተደርድረዋል። አንድ ነገር ትኩረቴን ሳበው።

አንድ በዕድሜ ብዛት ጫፎቹ አካባቢ የተቆረማመጠ የሚመስል

ብራና መሳይ ወረቀት በልዩ ሁኔታ ተቀምጦ አየሁ። ከጉኑ ደግሞ ጥቁር ብልቃጥና ጥንታዊ ብዕር ተቀምጧል። ወረቀቱን ጠጋ ብዬ ሳየው ምንም ዐይነት ጽሑፍ ከላዩ ላይ የለም።

"ይህ ወረቀት እንደዚህ ሊጣውን በክብር የተቀመጠው ከተለየ ነገር የተሠራ መሆን አለበት" ብዬ ገመትኩ። ይሁንና የሆነ ጉጉት አደረብኝና "ለምን አልጠይቅም" ብዬ ጥግ ላይ ከቆሙት የሙዚዬሙ ባልደረቦች መካከል ወጣት ወደ ሆነው ጠጋ ብዬ፦

"ይቅርታ! የሆነ ማብራሪያ ፈልጌ ነበር፣ መጠየቅ ይቻል ይሆን?" አልኩት በእንግሊዝኛ።

"ምንም ችግር የለም፣ ምን ልርዳህ?" አለኝ መልስ የዐረብኛ ቃና ባለው እንግሊዝኛ።

እየመራሁ ወደ ወረቀቱ ወስጄኩትና "ይህ ወረቀት ከምን የተሠራ ቢሆን ነው እንዲህ በክብር የተቀመጠው?" አልኩት።

ፈገግ አለና "ወረቀቱ እንኳን እንደማንኛውም የጥንት ወረቀት ከፓፒረስ የተሠራ ወረቀት ነው" አለኝ።

"ታዲያ ምን የተለየ ታሪክ ቢኖረው ነው በዚህ ሁኔታ የተቀመጠው?" አልኩት።

"አስደናቂ ጽሑፍ ስለተጻፈበት" አለኝ።

እራሴን ተጠራጥሬ ጠጋ ብዬ ሳየው ምንም ጽሑፍ ከላዩ ላይ የለም።

"እንዴ! ለእኔ የሚታየኝ ምንም ዐይነት ጽሑፍ የለም። የት ነው አስደናቂው ጽሑፍ?" አልኩት ግራ በመጋባት።

"አስደናቂ ጽሑፍ የተባለውም ለዚህ ነው" አለ አሁንም በፈገግታ።

@BOOKALEM

"እንዴት?" አልኩት ግራ መጋባቴ እየጨመረ።

"ጽሑፉ በስውር የተጻፈ ስለሆነ ነው" አለ።

"ምን? እንዴት?"

"አዎን! በዐይን ባይታይም ይህ ወረቀት ሙሉውን ታሪካዊ ጽሑፍ ይዟል" አለ።

"ይህ የማይታመን ነው" አልኩት አፌን በእጄ ይዤ

"አንዴ ጠብቀኝ" አለና በአሻጋሪ ካለ ቢሮ መሳይ ክፍል ውስጥ ገብቶ ውኃ ሰማያዊ ቀለም ያለው የሸንበቆ መብራት ይዞ መጣና ቁልፉን ተጭኖ አበራው። ወረቀቱ ላይ በአግድም አስጠግቶ ከላይ ወደ ታች ቀስ እድርጐ ሲያወርደው መስመር በመስመር ቁልጭ ያለ የዐረብኛ ጽሑፍ ታየኝ።

"በጣም ይደንቃል!" አልኩት።

"አዎን! በዚያ ዘመን እንዲህ ዐይነት ስውር የሥነ ጽሑፍ ቀለም ፈጥሮ በስውር መላላክ እውነትም አስገራሚ ነው" አለና "እንደዚህ የሚጻፉት እጅግ ምሥጢራዊ ደብዳቤዎችና ሠነዶች እንደሆኑ ይታመናል" አለኝ።

የመጨረሻውን ዓረፍተ ነገር እንደ እውነቱ ከሆነ በሙሉ ልቤ አልሰማሁትም። አእምሮዬ ውስጥ አንድ ትልቅ የጨለማ ክፍል ተከፍቶ አስደናቂ ብርሃን ገብቶ ወለል ብሎ የሚታየኝ ነገር ነበር።

"በጣም ይገርማል!" አልኩ በሀማርኛ ቀጠልኩና "ወይኔ!" አልኩ።

አስጐብኝዬ "ይቅርታ ምን አልክ? አልሰማሁህም" አለ በትሕትና።

"ምንም አይደለም። አመሰግናለሁ" አልኩትና እየተጣደፍኩ ወደ ውጭ ወጣሁ።

"የፈጣሪ ያለህ! እንዴት ያለሁት ደንቆሮ ኑሬያለሁ። አሁን እኔ የተማርኩ ነኝ ብዬ መናገር እችላለሁ?" እያልኩ በደስታም በመገረምም እየተብተከተኩ ይዞኝ የመጣውን አንቶንን መፈለግ ያዝኩ።

"እንዴት ሠሩልኝ?" እላለሁ ወዲያ ወዲህ እየተራወጥኩ።

ሚ/ር አንቶን አይቶኝ ኖሮ "ሚ/ር ሲሳይ እዚህ ነኝ፣ ጉብኝትክን ጨረስክ እንዴ?" አለኝ።

"አዎን ጨርሻለሁ አመሰግናለሁ" ስለው፡-

"ሌላ ማየት የምትፈልገው ምንድን ነው?" አለኝ።

"አመሰግናለሁ። ማየት የምፈልገውን አይቻለሁ፣ አሁን የምፈልገው አንድ ነገር እንድትረዳኝ ነው" አልኩት በጥድፊያ።

"ምንም ችግር የለም? ምን ልርዳህ?" አለኝ።

"የመመለሻ ጉዞዬ ነገ ከሰዓት በኋላ ነው። እባክህ ወደ ባሬ እስትደርልኝ?" አልኩት። መቼም ክንፍ ቢኖረኝ ወይም ደመና የሚጠቅስ ኃይል ቢታደለኝ እንደ ቶማስ በደመና ሰረገላ ወደ ሀገሬ ብበር በወደድኩ።

ዶ/ር ከበረ በዓል ይህን ጊዜ ሣቅ አለና "አጅሬ መቸም ፍንጭ ያገኘህ ሲመስልህ ወዲያው ወደ ተግባር ካልገባህ አይሆንልህ አይደል" አለኝና "እሺ የኔ እብድ ከዚያስ" አለኝ።

ራምዚ አንቶን "ሚ/ር ሲሳይ አሁን እኮ ምሳ ሰዓት ነው። የቀረህ እኮ አንድ ሙሉ ቀን አይሞላም። ምነው ምን የሚያስቸኩል ነገር ገጠመህ? ቤተሰብ ደኅና አይደለም?" አለኝ እየተጨነቀ። "አይ እንደዚያ አይደለም፣ ሁሉም ነገር ሰላም ነው፣ ብቻ የምቸኩልበት ጉዳይ ኑሮኝ ነው" አልኩት።

@BOOKALEM

"ካልክ ምን ችግረኝ ብቻ የትኬት ማስቀየሪያ 300 ዶላር ያስከፍላሉ" አለኝ።

"ምንም ችግር የለም፤ ብቻ ሞክርልኝ" አልኩት። በልቤ ደግሞ ወዳጄ የአንድ ቀን ዕድሜ በ300 ዶላር አይገኝም እላለሁ።

ስልክ በተደጋጋሚ ሞክሮ የአየር መንገድ ትኬት ቢሮን ተገናኝና በዐረብኛ ብዙ ሲያወራ ቆይቶ፡-

"አዝናለሁ ሚ/ር ሲሳይ፣ ምንም ቦታ የለንም ነው የሚሉት" አለኝ።

"ብቻ ተወው ምን ይደረጋል" አልኩትና ወደ አቡዳቢ ወደ አረፍኩበት ሆቴል አደረሰኝ።

"ምሳ እዚሁ ሆቴል ወይም ደስ ያለህ ቦታ አብረን ልንበላ እንችላልን። ዛሬ ቀኑን ሙሉ እናንተን እንዳስተናግድ ታዝዣለሁ" አለኝ በፈገግታ። በዚህ ወቅት ፍላጐቴ ብቻዬን መሆን ቢሆንም አብሮኝ ያለው የሥራ ባልደረባዬም እንዲሁ ማረፍ የሚፈልግ በመሆኑ ሁለታችንም መስተንግዶውን ስንተወው የሚሰጠው ትርጉም ጥሩ አይሆንም ብዬ ስለገመትኩ፡-

"እሺ. ለመስተንግዶው ክብር ይሰማኛል። እንዴ ክፍሌ ደርሼ ልመለስ?" አልኩና ወደ ክፍሌ አመራሁ።

ክፍሌ ውስጥ ካለው ሶፋ ላይ ጭንቅላቴን በሁለት እጆቼ ይዤ በአግራሞት፡-

"በሰውር ጽፈው እንደሰጡኝ እርግጠኛ ነኝ። እንዴት ያሉ ረቂቃን ናቸው? እንዴት አድርጌ አሳንሼ ገምቻቸው ኖሯል?" እያልኩ እንደ እብድ እለፈልፍ ጀመር።

አንዳንዴ የአግራሞት ሣቅ እሥቃለሁ። ሌላ ጊዜ ደግሞ "እንዴት መጠርጠር አቃተኝ"

"እንዴት ዶ/ር ክብረ በዓልስ አልታየውም፤ ለነገሩ ቢታየውም ላይነግረኝ ይችላል" አልኩና አስታወስኩሀ። በጣም የገረመኝ ደግሞ ስለዚህ ጉዳይ ባነሣሁብህ ጊዜ ሁሉ፡-

‹ይሄ ያንተ የምርምር ሥራ ነው። ከሰው ምርምር ደግሞ ዘው ተብሎ አይገባም› እያልክ በቀልድ መልክ የሸሸት ይሁን የአክብሮት ሊገባኝ በማይችል መልኩ የምትመልስልኝ ሁሉ ትዝ አለኝና እንደ እብድ አደረገኝ አልኩት።

ዶ/ር ክብረ በዓል እንደ መሳቅ እያለ አገጩን እጁ ላይ አስደግፎ በትኩረት ያዳምጠኛል።

እኔም ትረካዬን ቀጠልኩ።

"እየተብተከተኩ ሳላስበው ብዙ ጊዜ እንደወሰድኩ ሲገባኝ "አይይ! ሰው አስጠበኩ" ብዬ በፍጥነት ወደ እንግዶቹ ሄድኩ።

"ይቅርታ" አልኩና "አሁን አንተ ደስ ወደ ሚልህ ስፍራ ውሰደኝ" አልኩት

"በእኔ ምርጫ ትስማማለህ?" አለ ራምዚ እንቶን ፈገግ ብሎ። በጣም ትሑት ሰው መሆኑ ይታወቃል።

"እንደምደሰትበት ተስፋ አደርጋለሁ" አልኩትና ተያይዘን ወደ መኪናው አመራን። ከዚያም በፋርስ ባሕረ ሰላጤ በኩል ወደሚገኝ አንድ ትልቅ ሆቴል ወሰደኝ። ምሳ እየበላን ሳለን ሙዚዬሙ ስወጣ በነበረኝ መረበሽና በሁኔታዬ ተገርሞ አስጨንቆ ሲጠይቀኝ ጊዜ ሁሉንም ነገር ተረኩለት" አልኩት።

ዶ/ር ክብረ በዓል ቀበል አደረገና " አይ ያንተ ነገር! እንዴት እንደ ባዕድ ሳትቀጥረው ሁሉን ነገር ነገርከው?" አለኝ።

@BOOKALEM

"ቢቃ ትሕትናው፣ ስለኢትዮጵያም ያለውን አክብሮት ላይ ጊዜ ምሥጢሩን ልሸሽገው አልቻልኩም። ደግሞስ ድንበር የሚያበጅ ምድራዊ ዜግነት እንጅ ሃይማኖት አይደለም" አልኩት።

"እርሱስ እውነትክን ነው" አለ ዶ/ር ክብረ በዓል።

"እና... ከሙዚዬሙ ባገኘሁት ፍንጭ ተነስቼ ጽሑፉን ካለመታየት ወደ መታየት ማምጣት ቻልኩ" በዩ በድል ስሜት ገለጽኩለት። እስተያየቱን ሳየው ግን ትንሽ ቅር ያለው መሰለኝና፡-

"ምነው?" አልኩት።

"የምሥጢሩን መፍቻ ከምንጩ ርቀህ ከጅረቱ ላይ ማግኘትህ ገርሞኝ ነው እንጂ!" አለ።

"ምን ይደረግ! ምንጩማ በምሥጢር ሐረግ ተተብትቦ አይደል ይህን ያክል መከራ የማይ?" አልኩትና ድንገት ብሶቴ ገንፍሎ "ግን ለምን ያን ያክል ምሥጢራዊ መሆን አስፈለጋቸው? ለምን ይሰወሩብናል?" እያልኩ መብተክተኬን ስቀጥል፣

ዶ/ር ክብረ በዓል በተለመደው እርጋታው ውስጥ ሆኖ፡-

"በገጠር ዕፅዋቱ ተጨፍጭፎ፣ ተራራው ተራቁቶ፣ የውኃ ምንጮችና አፍላጋት ደርቀው፣ ዐፈሩ ተከልቶ፣ ከተማው በዘመናዊነት ሰበብ አመንዝራንትና ውንብድና ተሞልቶ፣ የከተማው ልማት ቂጥ ጥሎ ኩንብንብ ሲሆን፣ የሥራ ቦታዎች ትጋትና ቅንነት ርቋቸው ልግመትና ጥመት ተሞልተው፣ በውስብስብና ትብንትብ አሠራር ተጠላልፈው የጉመሮና ቀንጥር እጥር ሲሆን፣ ፈጠራ መክና ኩረጃ ሲነግስ፣ ውስጣዊ አቅምና ማንነት ተንቆ ወደ ውጭ ማማተር ሲበዛ፣ የወደፊቱን ቸል ብለን ካለፈ ታሪካችን ጋር ጦርነት ገጥመን በመንደር ተቧድነን መነታረክና መናናቅ እንዲያም ሲል

መጠፋፋት እንጂ መደማመጥና መከባበር ሲቀር፣ ጅብ እንግዳ መጠፋፋት ሆኖ ቁርበት ሲነጠፍለት፣ ቀበሮ ባሕታዊ ነኝ ብላ መቁጠሪያ ስታጠልቅ፣ ድመት መነኮስኩ ብላ ገዳም ስትገባ፣ ከዚህ ኩተት ከሞላበትና አዙሪት ከያዘው ኑሮ ራሳቸውን አላቅቀው ገለል ቢሉና በራሳቸው እውነት ቢኖሩ ምኑ ላይ ነው ጥፋቱ?" አለ።

"እኛስ? ወጣቱስ? አናሳዝናቸውም?" አልኩት በስሜት።

"እኛማ የመረጥነውን ሕይወት እንኖራለን፣ የዘራነውን እናጭዳለን፣ ወደንና ፈቅደን ለመረጥነው ኑሮ፣ ለምንመከበት ፍልስፍናችን፣ ለምናምጧርቀው ርእዮታችን ለበረከቱም ለመከራውም ሐላፊዎቹ እኛው ራሳችን ነን" አለና "ለማንኛውም ምሥጢሩን ስለደረስክበትና ዕረፍት ስላገኘህ ደስ ብሎኛል" ብሎ በረጅሙ ተነፈሰ።

"አንድ ደረጃ ወጣሁ እንጂ ዋናው ትእዛዙ መች ተፈጸመ" አልኩት።

"ቢሆንም" አለ።

"እኔ እምልህ ዶ/ር ክብረ በዓል! በስውር በተጻፈልኝ ጽሑፍ ላይ ከተገለጹት ቦታዎችን ሁለቱን በአካል አንዱን ደግሞ ቢያንስ በስም አውቃቸዋለሁ። የዕፆቹን ስም ግን ሰምቻቸውም አላውቅም" አልኩት። ገልብጬ የጻፍኩበትን ወረቀት አውጥቼ የሦስቱን ዕፆች ስም አነበብኩለትና፡-

"ከእነዚህ ውስጥ የምታውቀው ይኖር ይሆን?" አልኩት።

"በበርካታ ገዳማትና አድባራት እየተዘዋወርክ ጥንታዊና ነባር ዕፅዋትን ያጠናኸው አንተ ሳታውቀው እንዴት እኔ ላውቀው እችላለሁ?" አለኝ መልሶ።

@BOOKALEM

"ብቃ ትሕትናው፣ ስለኢትዮጵያም ያለውን አክብሮት ሳይ ጊዜ ምሥጢሩን ልሸሽገው አልቻልኩም። ደግሞስ ድንበር የሚያበጅ ምድራዊ ዜግነት እንጅ ሃይማኖት አይደለም" አልኩት።

"እርሱስ እውነትክን ነው" አለ ዶ/ር ክብረ በዓል።

"እና... ከሙዚዬሙ ባገኘሁት ፍንጭ ተነስቼ ጽሑፉን ካለመታየት ወደ መታየት ማምጣት ቻልኩ" በዩ በድል ስሜት ገለጽኩለት። አስተያየቱን ሳየው ግን ትንሽ ቅር ያለው መሰለኝና፡-

"ምነው?" አልኩት።

"የምሥጢሩን መፍቻ ከምንጩ ርቀህ ከጅረቱ ላይ ማግኘትህ ገርሞኝ ነው እንጂ!" አለ።

"ምን ይደረግ! ምንጩማ በምሥጢር ሐረግ ተተብትቦ አይደል ይህን ያክል መከራ የማይ?" አልኩትና ድንገት ብሶቴ ገንፍሎ "ግን ለምን ያን ያክል ምሥጢራዊ መሆን አስፈለጋቸው? ለምን ይሰወሩብናል?" እያልኩ መብተክተኬን ስቀጥል፣

ዶ/ር ክብረ በዓል በተለመደው እርጋታው ውስጥ ሆኖ፡-

"በነጠር ዕፀዋቱ ተጨፍጭፎ፣ ተራራው ተራቁቶ፣ የውኃ ምንጮችና አፍላጋት ደርቀው፣ ዐፈሩ ተከልቶ፣ ከተማው በዘመናዊነት ሰበብ አመንዝራነትና ውንብድና ተሞልቶ፣ የከተማው ልማት ቂጥ ጥሶ ኩንብንብ ሲሆን፣ የሥራ ቦታዎች ትጋትና ቅንነት ርቋቸው ልግመትና ጥመት ተሞልተው፣ በውስብስብና ትብንትብ አሠራር ተጠላልፈው የጉመሮና ቆንጥር እጥር ሲሆኑ፣ ፈጠራ መክኖ ኩረጃ ሲነግስ፣ ውስጣዊ አቅምና ማንነት ተንቆ ወደ ውጭ ማማተር ሲበዛ፣ የወደፊቱን ችል ብለን ካለፈ ታሪካችን ጋር ጦርነት ገጥመን በመንደር ተቧድነን መነታረክና መናናቅ እንዲያም ሲል

መጠፋፋት እንጂ መደማመጥና መከባበር ሲቀር፣ ጅብ እንግዳ ሆኖ ቁርበት ሲነጠፍለት፣ ቀበሮ ባሕታዊ ነኝ ብላ መቁጠሪያ ስታጠልቅ፣ ድመት መነኩሰኩ ብላ ገዳም ስትገባ፣ ከዚህ ኑተት ከሞላበትና አዙሪት ከያዘው ኑሮ ራሳቸውን አላቅቀው ገለል ቢሉና በራሳቸው እውነት ቢኖሩ ምኑ ላይ ነው ጥፋቱ?" አለ።

"እኛስ? ወጣቱስ? አናሳዝናቸውም?" አልኩት በስሜት።

"እኛማ የመረጥነውን ሕይወት እንኖራለን፣ የዘራነውን እናጭዳለን፣ ወደንና ፈቅደን ለመረጥነው ኑሮ፣ ለምንመከበት ፍልስፍናችን፣ ለምናምፒርቀው ርእዮታችን ለበረከቱም ለመከራውም ሐላፊዎቹ እኛው ራሳችን ነን" አለና "ለማንኛውም ምሥጢሩን ስለደረስክበትና ዕረፍት ስላገኘህ ደስ ብሎኛል" ብሎ በረጅሙ ተነፈሰ።

"አንድ ደረጃ ወጣሁ እንጂ ዋናው ትእዛዙ መች ተፈጸመ" አልኩት።

"ቢሆንም" አለ።

"እኔ እምልህ ዶ/ር ክብረ በዓል! በስውር በተጻፈልኝ ጽሑፍ ላይ ከተገለጹት ቦታዎችን ሁለቱን በአካል አንዱን ደግሞ ቢያንስ በስም አውቃቸዋለሁ። የዕያቹን ስም ግን ሰምቻቸውም አላውቅም" አልኩት። ገልብጬ የጻፍኩበትን ወረቀት አውጥቼ የሦስቱን ዕያች ስም አነበብኩለትና፡-

"ከእነዚህ ውስጥ የምታውቀው ይኖር ይሆን?" አልኩት።

"በበርካታ ገዳማትና አድባራት እየተዘዋወርክ ጥንታዊና ነባር ዕፅዋትን ያጠናኸው አንተ ሳታውቀው እንዴት እኔ ላውቀው እችላለሁ?" አለኝ መልሶ።

@BOOKALEM

“አይይ! በተለይ መድኀኒት ነክ የሆኑ ዕፀዋትን ከእኔ የበለጠ አንተ የሠራህበት አይደለም እንዴ?” አልኩት ባለመስማማት።

“ቢሆንም እነዚህን ስሞች ሰምቼ አላውቅም” አለና ማዶ ማዶ እያየ “በዚህ ምርምርህና ፍለጋህ ውስጥ ከሎጅስቲክ ድጋፍ ውጭ ለመሣተፍ አቅሙም ዕውቀቱም ያለኝ አይመስለኝም” አለ።

“ኢዲያ! አንተ ደግሞ! አሁንስ አባ መዝገበ ሥላሴን ሆንክብኝ” ብዬ ስመናጨክ ዶ/ር ክብረ በዓል ከጣራ በላይ ከት ብሎ ሣቀ። እንደዚህ ሲሥቅ አይቸው አላውቅም!

የሣቁ ምክንያት የገባኝ ግን ሰንባብቼ ነበር።

የውዴታ ግዴታ

መርቤ ፈካጊ ማሊሻ ቢያነቃቀው አያየውም

@BOOKALEM

ምዕራፍ ኣሩት

አስፈሪውንና አስደናቂውን ትእዛዝ ከተቀበልኩ በኋላ እጅግ መረበሽና መጨነቅ ጀመርኩ። ያም ሆኖ አጉል ደፋሩና ምሥጢር የሚያቃትተው ልቤ ያመጣብኝ በመሆኑ እንደተነገረኝ ከመፈጸም ውጪ አማራጭ አልነበረኝም።

የታዘዝኩትን ዕፆች ዐይነትና የሚገኙበትን ስፍራዎች በብዙ ድካም በአስገራሚ ሁኔታ ከተጻፈው የብራና ማስታወሻ ላይ ከተረዳሁ በኋላ ለፍለጋው ከምሠራበት መሥሪያ ቤት የዐሥር ቀን ፈቃድ ወሰድኩ። ፍለጋውን ለመጀመር ሁሌም ለምርምር ሥራዩ መስክ ስወጣ መኪና የሚያከራዩኝ ወዳጄ ዘንድ ሄጄ 2H ላንድክሩዘር ተከራየሁ።

"እውላላ ሜዳ ላይ ቆሜ እንዳልቀር መኪናውን በደንብ ፈትሽልኝ። ቢበላሽ መጠገን ይቅርና ምን እንደተበላሸ እንኳን ማወቅ የምችል አይመስለኝም" አልኩት የመኪና አከራዩን።

መኪና በጥሩ ሁኔታ አሽከረክራለሁ ብዬ አምናለሁ። ነገር ግን የመኪና ውስጣ ውስጥ ዕውቀት የለኝም። ለነገሩ የመኪና የውስጥ አካል ይቅርና የራሴን የውስጥ የአካል ክፍሎችና ብልቶች እንኳን በደንብ የማውቃቸው አይመስለኝም።

እኛ ሰዎች ስለ ብዙ ውጫዊ ምሥጢር ለማወቅ እንጥራለን። ስለ ውስጣዊ የአካል ብልቶቻችን አገልግሎት፣ አሠራርና ችግር ሲገጥማቸው ምን እንደሚሰማን አናውቅም። ብቻ እዚህ አካባቢ ቆረጠኝ፣ ፈለጠኝ፣ ሳጨኝ፣ ፎረሸኝ፣ ወጋኝ፣ ጠዘጠዘኝ፣ በላኝ፣ አቃጠለኝ፣ ነፋኝ ወዘተ ከማለት ውጭ የጉበት ሥራው፣ የጣፊያ አገልግሎት፣ የኩላሊት ተግባር፣ የአንጀት የሥራ ድርሻ ምን እንደሆን አንረዳም። ጉበት ሲቃጠል፣ ኩላሊት ሲበሰብስ፣ አንጀት ሲታጠፍ ምን ምልክት እንደሚሰጥ አናውቅም። ጤናችን ሲታወክ ብቻ የሐኪም ርዳታ ለማግኘት እንጥራለን። በውስጣችን የተሸከምነውን ብልት ጉዳት ከውጭ ያለው ሐኪም አውቆ እንዲነግረን ተስፋ እናደርጋለን። ሕይወት ለባለቤቱ ለራሱ ምሥጢር ናትና!

ማኅበረ ሥላሴ ገዳምን የመጀመሪያ የጉዞ መዳረሻዬ እንዲሆን ወሰንኩ። የገዳሙን መግቢያና ስለመንገዱ ለመጠየቅ ሳስብ አንድ ወዳጄ ገዳሙ ያሳተማትን ስለገዳሙ አመሠራረትና አጠቃላይ ይዞታ የምታትት ትንሽ መጽሐፍ አምጥቶ ሰጠኝ። ከመጽሐፏ ላይ ከተዘረዘሩት የስልክ ቁጥሮች መካከል ስሞክር አንደኛው ጠራልኝ።

አንድ ረጋ ያለ የወንድ ድምጽ።

"ሃሎ" አለኝ።

"ጤና ይስጥልኝ! ማኅበረ ሥላሴ ገዳም ነው ?" አልኩኝ።

"አዎን አባቴ" አሉ በእርጋታ።

"አባቴ እባክዎትን መረጃ ፈልጌ ነበር?"

"ምን ዐይነት መረጃ?" አሉኝ።

"እየውለዎት አባቴ! እኔ ሲሳይ እባላለሁ። ወደ ገዳሙ መጥቼ ከአባቶች ዘንድ መገናኘት እፈልግ ነበር። እንዴት እንደምመጣ ግን መረጃው የለኝም" አልኳቸው።

"ማን አሉኝ ስምዎትን?" አሉ።

"ሲሳይ እባላለሁ።"

"እ .... ደኅና ነው" አሉ። ስሜ አዲስ የሆነባቸው አይመስልም። ቀጠሉና

"እይደ! ታዲያ በታንግሥ ማለቴያ አይሻልም። አሁን መንገዱ በሙሉ ዳዋ ለብሷል። ዐልፎ ዐልፎም ገበሬዎች በእርሻ ዘግተውታል" አሉ። ምክንያቱም የደወልኩት ጥቅምት ወር አጋማሽ ላይ ስለነበረ ነው።

"አባታችን አማራጭ የለኝም። እስከዚያ ድረስ መቆየት አልችልም" አልኩና በውስጤ ደግሞ፦

"ዐባይ ጉደል ብለው አለኝ በታንግሥ

የማን ልብ ይችላል እስከዚያው ድረስ"

አለ ያገሬ ሰው። በየቀኑ የዕድሜዬን ማጠር ማን በነገራቸው?" አልኩኝና፦

"እባክዎትን በሚችሉት ሁሉ ይርዱኝ" ብዬ ተማፀንኳቸው።

"እረ ምን ችግር አለው አባቴ፣ ብቻ እንዳይንገላቱ ብዬ ነው እንጂ"

@BOOKALEM

አሉና

"እኔ አብሬዎት እንዳልጓዝ ጎንደር ላይ ሥራ ታዝዤ ነው። እና ግንዳውኃ ከተማ ከመድረሳችሁ በፊት ‹ደረቅ ዐባይ› የምትባል ትንሽ ከተማ ላይ ተገንጥላችሁ ወደ ደቡብ አቅጣጫ ነው የምትሄዱ። ብቻ መኪና እስካስገባላችሁ ሞክሩና የቀረውን በእግራችሁ ሂዱ። ‹ደረቅ ዐባይ› ላይ ቄስ ገዳሙ የሚባሉ ሰው አሉ፤ እነግራቸውና ይጠብቋችኋል" አሉኝ።

"እግዚአብሔር ይስጥልኝ አባታችን። ማን ልበል እርሰዎትን ግን? የገዳሙ አበምኔት ነዎት?" አልኳቸው።

"ኸረ አባቴ እኔስ የገዳሙ ተላላኪ ረድ ነኝ። አባ ክንፈ ሚካኤል እባላለሁ" አሉኝ በፍጹም ትሕትና። አበምኔት የሚለውን መዓርግ በግድ የጫንኩባቸው ያክል እየተሳቀቁ።

በዚህ መልክ የጉዞ መስመሬን አስተካከልኩ። ቀደም ብዬ ወደ መተማ ማኅበረ ሥላሴ ገዳም ለመሄድ እንዳሰብኩ ለዶ/ር ክበረ በዓል ስነግረው እርሱም ወደ አካባቢው መሄድ እንደሚፈልግ ነግሮኝ አብረን የጉዞ ቀን በወሰንነው መሠረት ለጉዞ ተዘጋጅቷል። በዚህ መካከል የዶ/ር ክብረ በዓል አብሮ አደግ ጓደኛ የሆነ ኮንትራክተር እኔም ተዋውቄው ወዳጄ የሆነው ሺፈራው አብሮን ‹ጭልጋ አይከል› ድረስ እንደሚሄድ ነግሮን ዎስት ሁነን ከባሕር ዳር በጠዋት ተነሣን።

"እኔ እምላችሁ! በተለመደው በፎገራ አድርገን በጎንደር ከምንሄድ ለምን በቁንዝላ በኩል አንሄድም?" አልኳቸው።

"ለምን? አስፓልቱ አይሻለንም?" አለ ሺፈራው።

"አውቃለሁ። ግን በዚያ በኩል ሄጄ አላውቅም። ጣና ሐይቅን በስተምዕራብ አቅጣጫ ምን እንደሚመስል ባየው ብዬ ነው" አልኩኝ

"ጥሩም ሐሳብ ነው" አለ ዶ/ር ክብረ በዓል። በዚህ መሠረት ጉዟችንን ከባሕር ዳር ከተማ በስተምዕራብ አቅጣጫ ጀመርን።

ከሃያ ኪሎሜትር በኋላ ግልገል ዐባይ ስንደርስ እጅግ ጭቃ ሆኖ አገኘነው። ከየማሳውና ተራራው ተሟጦ የመጣ ለምና ምርታማ ዐፈር የተበጠበጠበት በሶ ሆኗል።

ዶ/ር ክብረ በዓል ይህን ሲያይ፡-

"ኢትዮጵያ ወደ ውጭ ከምትልካቸው ምርቶች መካከል ቡና፣ አበባ፣ ጥራጥሬ፣ የቅባት እህሎች፣ ቆዳና ሌጦ እና የዐፈር ደለል ጥቂቶቹ ናቸው። ለሌሎቹ ምርቶች በውጭ ምንዛሬ የምታስከፍል ቢሆንም የዐፈሩን ደለል ግን በነጻ የምታበረክተው ነው። ምራቂ ማለት ነው" አለ በምፀት። ቀጥሎም፡-

"እንደ ሀገር ድክመታችን የሚጀምረው ለተፈጥሮ ሀብታችን በተለይም የሁሉ መነሻ ለሆነው ለዐፈርና ለውኃ የምንሰጠው ትንሽ ግምት ነው። በምዕራባውያን ሀገራት በተዘዋወርኩበት ሁሉ ወንዞቻቸው ዐልፎ ዐልፎ የኬሚካል ብክለት ቢያጋጥማቸውም የዐፈር ደለል ግን እንዲወስዱ በፍፁም አይፈቀድላቸውም። ስለዚህ ኩልል ያሉ ንጹሕ ናቸው። እለበለዚያ የኬሚካል ብክለት ቀለም ጥቁር ወይም ወደዚያ የቀረበ ቀለም ይኖራቸዋል እንጂ ቡናማ ወይም ቀይ ቀለም የላቸውም ።"

"ስለዐፈር መሸርሸር ካነሳሁ አይቀር የሚገርም መረጃ ልንገራችሁ" አለና "በአሁኑ ወቅት ከሰሜን ምዕራብ ደጋማው የኢትዮጵያ ክፍል ብቻ 1.2 ቢሊዮን ቶን ዐፈር በየዓመቱ ከተራሮችና ከእርሻ መሬቶች በጎርፍ እየተጠረገ ወደ ጎረቤት ሀገራት እንደሚጓዝ ጥናቶች ያመለክታሉ። 1.2 ቢሊዮን ቶን ዐፈር በሁለት ሜትር ጥልቀት ብናከማቸውና ወደ ጎን ብናነጥፈው 1000 ካሬ ኪሎሜትር ወይም 100 000 ሄክታር ቦታ ያካልላል። ይህም በአሁኑ አወቃቀር በአማካይ አንድ ትልቅ ወረዳ ይሸፍናል።

@BOOKALEM

ስለዚህ በየዓመቱ በወንዞቻችን እንዳንድ ወረዳ እናጣለን ማለት ነው። ይህ በድንበር መግፋት በጎረቤት ሀገር ቢወሰድብን ምን ያክል እንደሚያበሳጨንና ተደፈርን ብለን ወደ ጦር ግንባር በወኔ ለመሄድ እንደምንነሣሣ መገመት ይቻላል። እኛ ኢትዮጵያውያን ለዳር ድንበራችን የምናሳየውን ጀግንነታችንን ያክል ለመኻል ሀገር መሬት መንሳቆል ሲሆን ግን ጅላጅልነታችን መታየቱ አልቀረም አለና እራሱን በቁጭት ከመኪናው ወንበር መደገፊያ ጋር መታ መታ አደረገው። በንግግሩ ብርታት ሁላችንም በዝምታ ተዋጥን።

በመካከል ጨዋታ ለመቀየር በማሰብ "ሺፌ ለምን ጉዳይ ነው ጭልጋ የምትሄድ አልኩት?" ሺፌራውን ።

"ምን እባክህ አንድ ጤና ጣቢያ ለመገንባት ጨረታ አሸንፌ ሥራውን አጠናቅቄ ቀሪ ገንዘብ ለማስለቀቅ ርክክብ ሲደረግ አንድ ገገማ የሆነ ተቆጣጣሪ መሐንዲስ ነኝ ባይ አስቸገረኝ ለእርሱ እየሄድኩ ነው። ከእናንተ ጋር ለመጫወት ብዬ ነው እንጂ የሳይት መሐንዲሴ ትናንት መኪናዬን ይዞት ሂዶ እየጠበቀኝ ነው" አለ።

"ምንድን ነው ችግሩ? በዲዛይኑ መሠረት አልሠራችሁትም እንዴ?" አልኩት።

ሺፌራው የማያሳምን ነገር ለረጅም ሰዓት ሲነገረን ቆየና "ባክህ ተወው ዱሮም ሀበሻ ምቀኛ ነው፤ አሁን ትንሽ ሳልሰው አፉን ይዘጋል" አለ።

ዶ/ር ከበረ በዓል የሺፌራው ንግግር ስላልተመቸው ማዶ ማዶ ሲያይ ነበር። በመካከል ‹ሀበሻ ምቀኛ ነው› ሲል ግን ፊቱ ልውጥውጥ አለና፡-

"ስማ ሺፌራው! በጣም ታሳዝናለህ! ያልዘራኸውን ስታጭድ፤ ያልከመርከውን ስትወቃ፥ ያላቦካኸውን ስትጋግር፥ ያላንጐተትከውን ስትጐርስ ‹ለምን?› ሲልህ ‹ሀበሻ ምቀኛ ነው› ትለዋለህ እንጂ ሀበሻ

እኮ ፍትሐዊ ነው"።

"የሕፃኑን ጡጦ፥ የአረጋዊውን ከዘራ፥ የእሙሀይቷን ምርኩዝ ስትቀማ፥ የድሀውን ጉሮሮ ስትዘጋ ‹ለምን?› ሲልህ ምቀኛ ትለዋለህ! ስማ! ሀበሻ ፍትሐዊ እንጂ ምቀኛ አይደለም ።"

"ኩሮንቅላትህ በእጅጉ የገዘፈ ባርኔጣ ደፍተህ፥ ከእግርህ የረዘመ ጫማ አድርገህ፥ ከትከሻህ የሰፋ ካባ ደርበህ ልትኮፈስ ስትሞክር እርግጥ አያዳንቅልህም ይልቁንም ሊሸረድድህ ይችላል። ያን ጊዜ ‹ተወው እባክህ ሀበሻ ድሮም ምቀኛ ነው› ትለዋለህ ።"

"አንዳንድ ጊዜ ቤተሰቡን እንኳን በአግባቡ የማያስተዳድር ሰው የሀገር ሚኒስትር ሲሆን፥ ስሙን በአግባቡ መግለጽ የማይችል ሉዓላዊትና ጥንታዊት ሀገር እንዲወክል አምባሳደር ሆኖ ሲሾም፥ ምን ገዝቶ እንዴት ሽጦ ስንት አትርፎ እንዳደገ ሳይታወቅ በአቋራጭ የሀብት ማማ ላይ ሲቀመጥ፥ ‹እንዴ እንዴት ነው ነገሩ?› ሲል ‹ተወው እባክህ ዱሮም ታዳጊ ሀገር መፈጠር መከራ ነው› ትላለህ።"

"ጅማትህ እስኪኮማተር፥ ሳንባህ እስኪወጠር፥ ተረከዝህ እስኪንቃ፥ ወዝህ እስኪንቆረቆር እንደ ጎይሌ ተፈትለክ፥ እንደ ደራርቱ ሩጥና ክበር ማን ይመቀኝሃል? ደራርቱ ወርቅ ብትለብስ ጥሩንሽና መሠረት ሀር ቢያገለድሙ ማን ይቃወማቸዋል። ቀነኒሳ የወርቅ ዝናር ታጥቆ ቢዞር ጎይሌ በሕንጻ ላይ ሕንጻ በፎቅ ላይ ፎቅ ቢያቆም ማን ቅር ይለዋል? ማንስ ሀይኑ ደም ይለብሳል? አንተ ግን የሕዝብን ሀብት ዘርፈህ፥ የመንግሥትን በጀት ሞጭልፈህ፥ እየር በአየር ተንግፈህ፥ በሀብት ለመንሳፈፍ ስትሞክር ‹ለምን?› ብሎ ሲጠይቅህ ‹ምቀኛ› ትለዋለህ።"

"እውነታው ግን ከግብጽ ብትመጣም በመልካም ሥራህ ‹አቦ አቡዬ› ይልሃል። ግፈኞች ታሪክህን ቢሰቅሉት፡-

@BOOKALEM

"ተሰቀለ ቢሉኝ ዝናሩ ነው ብዬ

ለካስ በላይ ኖሯል ትልቁ ሰውዬ"

እያለ ስምህን ከመቃብር በላይ ያውላል ።"

"ህበሻ ውለታ የማይረሳ የዘመን ነፋስ የማይወስደው ሚዛናዊና ፍትሐዊ ሕዝብ መሆኑን አትርሳ። ሞለቍላጫ ዘመንኛ ጥባቱ የራሱን የረከሰ ምግባር ለመሸፈን የወጣበትን ባሕር ቢመርዘውም የውኃው ጣዕም የማይቀየር ጣፍጭ ነው" አለ እመልካች ጣቱን ወደ ላይ አንሥቶ እያወዛወዘ።

ዶ/ር ክብረ በዓል እንደ ደጋ በረዶ በአንዴ መሀቱን ሲያፈሰው ሺፈራው ግብረ-ገብነት የሚጠብቅ ሰው ባይሆንም ቀናና ገራገር ነውና በዶ/ር ክብረበዓል አልተቀየመም።

ዶ/ር ክብረበ ዓልና ሺፈራው አብሮአደግ ጓደኛሞች ሁነው ከአንድ ትምህርት ቤት የጨረሱ ቢሆኑም የሕይዎት ፍልስፍናቸውና መርሖቸው የሰሜንና የደቡብ ዋልታን ያክል የተራራቀ ነው። ሺፈራው በሲቪል ምሕንድስና ሙያ በውጭ ሀገር የተማረ ሲሆን የራሱ የኮንስትራክሽን ተቋራጭነት ድርጅት አቋቁሞ አጭር በሚባል ጊዜ ውስጥ ባለሀብት ለመባል በቅቷል። ከዶ/ር ክብረ በዓል ጋር የሚለያያቸው ጉዳይ ቢኖር ይኸው የሀብት ጉዳይ ነው። ለሺፈራው ገንዘብ እስካስገኘ ድርስ ማንኛውንም ስልትና መንገድ መጠቀም ብልኅነት ነው። ለዶ/ር ክብረ በዓል ደግሞ ሀብት ማግኘት ብቻ ሳይሆን ሂደቱም ከሞራልና ከሕግ አንጻር መታየት አለበት ባይ ነው። በብዙ ነገር የሚግባቡ ቢሆንም በዚህ ጉዳይ ግን ክብረ በዓል ሺፈራውን ሁልጊዜ ይነቅፈዋል፣ እንዲያውም ስኬቱን ይጠየፈዋል ማለት ይቀላል።

"ሲሳይ ጠላቱ አንተነህ! ከዚህ አብሿም ደብተራ ጋር ይዘኸኝ የመጣህ። መርጊታ ዐይነኩሉ በልጅነቱ የሰጡት እብሾ ሳይበዛበት

አልቀረም መሰል ሚዳና ተራራ ሲያይማ ጭራሽ ይነግበታል" አለ ሽፈራው።

በዚህ ስንግግት ቆይተን ክብረ በዓል ድንገት "አቁም... አቁም" አለኝ። አንድ አርሶ አደር ከማሳው መኻል ያለች ቁጥቋጦ እየጨፈጨፈ አይቶ ነው።

መኪናውን በፍጥነት ለማቆም እየሞከርኩ እያለ በሩን ከፍቶ ዱብ አለና ወደ ገበሬው ሲሄድ፡-

"እንደ እኔ መስሎህ ብትሙህበትና ብዙ ብትፈላሰፍ በያዘው መጥረቢያ እግርህን እንዳያሳጥርልህ" አለው ሺፈራው።

ዶ/ር ክብረ በዓልም ዘወር አለና መልሶ፡- "ለአንተ ቢጤው ጥባቱ የሚሰጥ ሕክምና መራራ ክኒን እንዲያም ሲል ሰርጀካልና አምፑቴሽን ነው (ቀዶ ጥገናና ቆርጦ መጣል)። ለዚህ ምስኪን አርሶ አደር ግን እንደ ማላጅ ያለ ነው አታስብ" አለ።

መቼም ንግግሩ ከእርሱ እይታ ጎን ለቆመ ቅቤ ሲያጠጣ በተቃራኒው ለቆመ ግን እጥንት ድረስ ዘልቆ ይጠዘጥዛል።

እኔም የሥነ-ምህዳር ባለሙያ ብሆንም ዶ/ር ክብረ በዓል በተለይ ስለ ሥርዓተ ምህዳርና ብዝኃ ሕይዎት ሲናገር ጣልቃ መግባት አልፈልግም። ሙያውን የላይኛው የሳይንስ ጫፍ አድርሶ አወሳሰቦ ማቅረብም ሆነ ምንም ግንዛቤ ለሌለው ቀለል አድርጐ ማቅረብ ተክናበታል። እንዲያው በጥቅሉ ለሁሉም በልኩ እየሠፉ የማቅረብ ችሎታው ሁሌም በጣም ይገርመኛል። በአንድ ሙያ ውስጥ ያለን ሰዎች ከሙያ ባሕር አንዳንዶቹ በበርሜል ሲቀዱ የእኔ ቢጤ ደግሞ በቀዳዳ ጣሳ ይቀዳና መግለጽም መተግበርም ላይ ይውተፈተፋል።

ከአርሶ አደሩ ጋ እንደደረስን በትሕትና ሰላምታ ካቀረበለት በኋላ፡-

@BOOKALEM

"ለምንድን ነው ዕፅዋቱን የምትጨፈጭፈው?" አለው በእርጋታ።

"ምን ያረጋል? የነፍሳት፣ የአይጥና የአራዊት መሸሸጊያ ይሆናል እንጂ" አለ አርሶ አደሩ።

"እና ነፍሳትና አራዊቱ ቢኖሩ ምን ይጎዱሃል?"

"ኦሯ! ነፍሳትና አራዊት ደግሞ ምን ጥቅም አላቸው? የነሱ ቀረቤታ ደግም አይደል" አለ።

ዶ/ር ክብረ በዓል በረጅሙ ተነፈሰና፡-

"እንደሱ መረዳትህ ትክክል አይደለም። እየውልህ ምን መሰለህ፣ ሰብልህ ምርት የሚሰጠው በሴትና በወንድ አበባ ተራክቦ ተፈጽሞና ተክሎቹ እርስ በርሳቸው ተዳቅለው ነው። ዕፅዋቶች ዘር ለመስጠት እንደ እንስሳት ተንቀሳቅሰው ወንዱ ወደ ሴቷ ሄዶ ተራክቦ መፈጸም አይችሉም፣ የተተከሉ ስለሆነ። ስለሆነም ዘር ለመስጠት ተራክቦ መፈፀም አለበት። ተራክቦ ለመፈጸም ደግሞ ዘረመል አሸጋጋሪ ረዳት ያስፈልጋቸዋል። አንተ አራዊት ወይም ነፍሳት የምትላቸው ደግሞ በተፈጥሮ ምሥጢር ይህን የሚያከናውኑ ናቸው። ባቄላ ወይም አተር ወይም ኑግ ዘርተህ ጥሩ ዝናብ ስለጣለልህ፣ በደንብ አለስልሰህ ስላረስክ ወይም በቂ ማዳበሪያና ምርጥ ዘር ስለተጠቀምክ ብቻ ምርት አይገኝም። በአበባ ወቅት እነዚህ ነፍሳት ተክሎቹን ካላዳቀሏቸው እንስተኛ ምርት በጊዜ ሂደትም የመከነ ዘር ታገኛለህ" አለው።

አርሶ አደሩም በመገረም እየተከታተለው ነበር።

"እናም እነዚህ ነፍሳት በማሳው መካከልም ይሁን ድንበር ላይ በየሀዳጉ ባሉ ሣርና ቁጥቋጦ ይኖራሉ። አንተ ሰብልህን ዘርተህ

ሲያብብ ተፈጥሮአዊና መሠረታዊ የዘረመል አሸጋጋሪነት ሥራቸውን ይሠራሉ። ለዚህ አገልግሎታቸውም አንተን ዋጋ አያስከፍሉህም። ሲሆን ክብርና እንክብካቤ መስጠት እንጂ እነርሱንም ሆነ መኖሪያቸውን ማውደምህ የኋላ ኋላ በራስህ ላይና በጥቅምህ ላይ አደጋ መፍጠርህን ተረዳው" አለው።

"እረግ አረገኝ! እኛ የት አውቀን" አለ አርሶ አደሩ ቀጥሎም "ያልተማረ መቼም ማጥፋት ነው" አለ ከልቡ በሚመስል።

"እስከአሁን ልክ ነው ያልተማርክ ስለሆነ ነው። አሁን ግን መረጃውን ስለአገኘህ በጉዳዩ ላይ ከእንግዲህ አዋቂ ነህና ሜዳውን፣ ሸንተረሩን፣ ጋራውን፣ ቁጥቋጦውንና ዛፉን ማራቆት ማቆም አለብህ" አለው።

"እሯ ተንግዲህማ እንዴት ሁኖ። እንዲውም እኛ እኮ ምነው የጥራጥሬ ምርት እምቢ አለን? ዘመኑ ይሆን እያልን? ነበር" አለ ዜማ ባለው ቃና።

"አዎን ልክነው የጥራጥሬ ምርት በተለይ ሊቀንስ ይችላል። ለምን ብትል የጥራጥሬ ተክሎች ዘረመላቸው የሚሸጋገረው በነፍሳት ስለሆነ ነው። ማንኛውም ቀለም ያለው አበባ የሚያወጣ ዕፅዋት በነፍሳት ወይም በአዕዋፋት ርዳታ የሚሸጋገር ነው። የአበቦቹ ቀለምም እነዚህን ፍጥረታት ለመሳብና ለመማረክ ነው። አበባቸው ቀለም ከሌለው ግን ለምሳሌ እንደ ጤፍና በቆሎ ያሉት በነፋስ ርዳታ ይሸጋገራሉ ወይም ይዳቀላሉ ማለት ነው። እና ልብ በል! እነዚህ ነፍሳት የግብርና ሥራህ አጋዥ መሆናቸውን ተረድተህ ርኅራኄ ማድረግ አለብህ ቢያንስ ለምርትህ ስትል" አለው።

"እሯ ተንግዲህ ደኅ ነገሩን! ጊዮርጊስ ይጠቅ! እንኳን ለራሴ ለአካባቢው አስተምራለሁ። ሰው እንዴ ተተስተማረ ወዲያ ማጥፋትማ ደግም አይደል" አለ።

@BOOKALEM

እርሶ አደሩን ተሰናብተን ጉዟችንን ቀጠልን። ወደ ቁንዝላ ስንጠጋ የመሬቱ አቀማመጥ፣ ውበትና የዐፈሩ ለምነት እየጨመረ መጣ። በስተምሥራቅ የጣና ሐይቅ ውኃ በሰፊው ይፈልቃል። ይህ ደግሞ በበረሓ የምትጕመጅለት ሚራዥ ሳይሆን የእውነት ቅዱስ ውኃ እንደሆን ኅሊናህ ያውቀዋልና ልብ ይሞላል።

መኪናውን ዳር አቁሜ ወረድንና ነፋሻማውን አየር ማግ ሳብ አደረኩት። ዙሪያውን ቃኝቼ ሳበቃ "ውበት ከለምነት ጋር ያደለው ስፍራ ነው!" አልኩና ለራሴ፦

"ስማ ክብረ በዓል!"

"ፊጣሪን አግኝቸው ለምንኝ ከአሜሪካ ካሊፎርኒያን፣ ከፈረንሳይ ሞናኮን፣ ከመካከለኛው ምሥራቅ ኳታርንም ቢሆን እርስት አድርጌ ልስጥህ ቢለኝ ጌታ ሆይ ከሰጠኸኝስ አይቀር ከጣና ሐይቅ ጀርባ ከአቢ ጎበኛ ሀገር ከዱርቤቴ-ይስማላ ጀምረህ በስተሰሜን ደንቢያን አካለህ፣ መንዳባ ገዳምን ጨምረህ፣ በምዕራብ የቴዎድሮስን አገር ቋራን አሳፍተህ ስጠኝ እንጂ" እለው ነበር አልኩት በስሜት።

"ያንተ ነገር! ይሄማ የሰጠህ እናት ምድርህም አይደል?" አለና፦

"ከዚህስ በላይ የረጃጅሞቹ እንበሶች ምድር ጋምቤላ፣ የሐመሮች ምድር ኦሞ፣ የጌዲዮን አረንጓዴ ተራራ፣ ጊቤ ባሻገር የአባ ጅፋር ምድር፣ የማንጎ ጥላ የሸፈነው ባለወርቁ የሼህ ወጀሌ ምድር አሶሳ፣ ራያና አዘቦ ቆቦና ጊራና በደም የተማሠርከበት ማንነትህ የፈለቀበት ሀገርህም አይደል?!"

"ባለማዕድኑ የዓሊ ሚራ ሀገር አፋር፣ የበላይ ሀገር ቢቸና፣ የአያሌው ብሩ ሀገር ሰሜን ጃናሞራ፣ የአሉላ መፍለቂያ ተምቤን፣ የጀግኖቹ

ምድር የአድዋ ተራራሮች፣ ከዙር ድንጋይ የሞላው ተንታና ደላንታ፣ የታደሰ ብሩ ሀገር ሰላሌ ሜዳውን ማን ወሰደብህ ?"

"የተንጣለለ ሜዳ ነው ወይስ የሰማይ ጥግን የሚታከክ ተራራ ያጣኸው፣ በረዶ የሚፈላበት ቀዝቃዛ ስፍራ ወይስ ሙቀው ያለ በረሓ ግመል የሚንግማለልበት ሀገር፣ ውኃ የሚተኛበት ረግረግ ወይስ የተንጣፈፈ መሬት፣ ዓሣ የሞላባቸው ሐይቆች ወይስ ጨው የሚማሚበት ሐይቅ አፍዴራ፣ የሰማንና ሙጫ የበረሓ ደን ወይስ ዝግባና ቀረሮ ያለበት ጫካ፣ ምን ጎደለብህ?" አለኝ ።

በዚህ መካከል ሹፌራው እየሣቀ፦

"ቢሳይ! ክብረ በዓልን አትስማው። የሌላ ክልል ሁሉ እየጠራ ሀገርህ ነው እያለ እያንሳሳህ ነው። ከአሜሪካ ሲአይኤ ይዞት የመጣው ድብቅ ተልዕኮ ሳይኖረው አይቀርም" አለ ።

"ታዲያ የተለያየ ክልልስ ቢሆን ያው አንድ ሀገር አይደለም እንዴ?" አልኩት በእኑጋገሩ እየሳቅሁ።

"በቃ እንግዲህ! አንተም ከተጨመርከ ጭልጋ ስንደርስ ሕገ መንግሥቱን በኃይል ለመናድ ሲመካከሩ አገኘኋቸው ብዬ እንደማስቀፈድዳችሁ እወቁ" አለን።

ዶ/ር ክብረ በዓል ቀበል አደረገና "እንዴ! ሕገ መንግሥት የአንድ ሀገር ዜጎች አብሮ የመኖር ቃል ኪዳን ሰነድ መሆኑ ቀርቶ ዝንጀሮ የሚንደው የጎብስ ነዶ ክምር አስመሰልከው እኮ!" ሲል ሁላችንም ተያይዘን ሣቅን።

"ለማንኛውም እኔ እንጃ! ብቻ ይህ ሁሉ ጸጋ የሞላበት ሀገር የእኔ አልመሰለህ አለኝ። ፈጣሪ ምናልባት በሙሉ ልቡ መርቆ አልሰጠንም ማለት ነው" አልኩት ዶ/ር ክብረ በዓልን ወደ መጀመሪያው የውይይታችን ርእስ ተመልሼ።

"እንዴት?" አለኝ።

"ታዲያ በዚህ ስፍራ ድህነት ምናባቱ ይሠራል? ጉስቁልናስ ማን ፈቀደለት?" አልኩት።

"እርሱስ እውነትክን ነው። ይህን ምሥጢር ከመፍታት የማርስን ምንነት ማወቅ ሳይቀል አይቀርም" አለና "ዋናው ችግራችን ግን የራሳችን የሥራ ስልት፣ የኛ የሆነ የሥራ ቀመር፣ ከማንነታችን የሚመነጭ የእድገትና ብልፅግና እሳቤ ሳናዳብር ሁሉንም ከውጭ ለመቅዳትና ለመኮረጅ መሞከራችን እንዲሁም በችግረን ቁጥር ፈጣሪን እያማረርን ለልመና እጃችን መዘርጋት እንደ ስልት ማሰባችን ይመስለኛል" ሲል ሺፈራው ጣልቃ ገብቶ "በችግርህ ጊዜ ርዳታ መጠየቅ ወይም ልምድ ከውጭ መቅሰም ምን ክፋት አለበት?" አለ ።

ዶ/ር ክብረ በዓል ቀበል አድርጎ፡- " በእርግጥ ልምድ መቅሰም ነውር አይደለም። ነገር ግን ያለህንና የጎደለህን ሳታውቅ ሁሉንም አግበስብሰህ ከውጭ አግራለሁ ብትል ውጤት አያመጣም። ከውጭ የተቀዳውም እኮ በአግባቡ አይታወቅም" አለና አስከትሎም፡-

"ከገና ዛፍ እስከ ኢንጂኔሪንግ፣ ከወይዛዝርት የቁንጅና ውድድር እስከ እርሻ መካናይዜሽን፣ከእንግሊዝ የገበታ ሥርዐት እስከ ጃፓን ካይዘን ፍልስፍና ሁሉንም ሳንመርጥ እንደወረደ መቅዳት ሆነ እንጂ ። እርግጥ ሞያ ከጎረቤት ልትማር ትችላለህ። መሥራት

የምትችለው ግን ቤትህ ባፈራው ብቻ ነው። ቤትህ ያፈራውን ሳታውቅና ሳታገናዝብ ሞያ ከጎረቤትህ ብትማር በእውነት የሚጠቅም ነገር አልተማርክም"።

"በአንድ ወቅት የጎንደርን የጥምቀት በዓል ‹የጎንደር ካርኒቫል› ብለው ሰይመው ለዓለም ቱሪስት ለማስተዋወቅ የሞከሩ የዋሆች ነበሩ። አየህ! በራቁት ዳንስ የሚታጀበውን ፍጹም ዓለማዊና ዘማዊ የሆነውን የላቲኑን ፌስቲቫል መጠሪያ ካርኒቫልንና ሥርዐቱን ጥንግ ድርብ ካባ በለበሱ ካህናት ሽብሻቦ ከሚመራው የጎንደር መንፈሳዊ የጥምቀት በዓል ጋር ስታዳቅለው ይጨንግፋል። እናም በዚህ መልክ ከውጭ ሳንመርጥ ለማዳቀል እየሞከርን ስንጨነግፍ ነው የኖርነው። አንድ ምሁር እንዳለው ሥራችን ሁሉ ‹በGrafted Aborted› አዙሪት ውስጥ መሽከርከር እጣ ፈንታው ሆ"ል" አለና የቁጭት ረጅም ትንፋሽ ተንፈሰና "ያም ሆነ ይህ ግን የምሥጢሩ መፍቻ ዘመን መምጣቱ አይቀርም" አለ ፍርጥም ብሎ።

"መቼ ይሆን እርሱ ዘመን?" አልኩት በምጸት መልክ ።

"ዕውቀት ከሃይማኖት

ታማኝነት ከኃላፊነት

ጥበብ ከሱባኤ

ጀግንነት ከትጋት

ሹመት ከችሎታ

እውነት ከርእዮት ጋር የሠመረች ዘመን እውን ይሆናል። እስከዚያው ግን በንጋት ጨለማ መዳከራችን ግድ ነው" አለ።

@BOOKALEM

ምንም እንኳን ዐልፎ ዐልፎ የጉዞዬ ዓላማ መሳካት ትዝ እያለኝ ቢያስጨንቀኝም በዚህ መልክ እያወጋን ዛፍ የተከበረበትን የአሰፋ ወረዳን በሻውራ በኩል አቋርጠን የቅመሙን አገር 'ማቱሳን' አልፈን 'አይከል' ከጠዋቱ አምስት ሰዓት አካባቢ ደረስን። የጭልጋ ወረዳ ዋና ከተማ የሆነችው 'አይከል' ስሟን ያገኘችው የዚህ ጉዞዬ መዳረሻ ከሆነው ማኅበረ ሥላሴ ገዳም ምሥረታ ጋር በተያያዘ መሆኑ ይነገራል።

አብርሃና አጽብሃ ከጳጳሱ አቡነ ሰላማ ጋር ሁነው የክርስቶስ ነገረ ሥጋዌ እንዲገለጽላቸው ቢጠይቁ ወደ ሃገረ ቋራ ተጉዘው ከሚጸዱ አፍ እንደሚሰሙ ተነገራቸው። በዚሁ መሠረት ከአክሱም ተነሥተው ጭልጋ አፋፍ ላይ ደርሰው ወደ ታች በረሓውን ሲያዩ ጊዜ 'የአከለን' ብለው ለመመለስ አሰቡ። 'የአከለን' ማለት 'ይብቃን' ማለት ነው። ከዚህ የተነሣ ይህን የተናገሩበት አካባቢ 'አይከል' ተባለ። እግዚአብሔር ግን በዚያው ሌሊት አሁን ገዳሙ ካለበት ተራራ ላይ ታቹ ሦስት የሆነ አንድ የብርሃን አምድ ከሰማይ እስከ ምድር ተተክሎ አሳያቸው። በዚሁ መሠረት ብርሃኑን ወደ አዩበት ተራራ ተጉዘው ገዳሙን ለመመሥረት በቁ በማለት የገዳሙን አመሠራረት ከአይከል ከተማ ስያሜ ጋር እያያይዘው ሊቃውንቱ ይተርካሉ።

በሺፈራው ጋባዥነት ምሳ ከበላን በኋላ ሺፈራውን እዛው አይከል ትተነው እኔና ዶ/ር ክብረ በዓል ወደ መተማ ጉዟችንን ቀጠልን። ወይናደጋማ አየር ንብረት ካላት አይከል ከተማ በትንሽ ርቀት ቁልቁል ወደ መተማ በረሓ መውረድ ልዩ የሥርዐተ ምህዳር ትዕይንት ይፈጥራል። ማራኪው መልክአምድር ከልዩ የዕፅዋት ስብጥሩ ጋር አስደሳች የመሆኑን ያክል ከዚህም ከዚያም ተራራው ላይ ያለጊዜው የሚጨስ የሚቃጠል ዛፍ መመልከት ግን ጨጓራ ይልጣል፣ ልብ ያሳዝናል። ዐልፎ ዐልፎ እየቆምን ሙያዊ ክርክርና ውይይት እያደረግን፣ አንዳንዴም ነዋሪውን እያነጋገርን ተጉዘን

ወደ ዐሥር ሰዓት አካባቢ የመተማ ወረዳ ዋና ከተማ ከሆነችው ሞቃታማዋ 'ገንዳ ውኃ' ከተማ ደረስን።

ከዶ/ር ክብረ በዓል ጋር ማታ ካረፍንበት ሆቴል እራት በልተን የገንዳ ውኃን ወበቅ ለመቋቋም በረንዳ ላይ ቁጭ ብለን ለስላሳ በእምቦ ውኃ እየጠጣን ስናወራ፡-

"ሁልጊዜ እጠይቅሃለሁ እያልኩ የረሳሁት ጥያቄ ነበረኝ" አልኩና

"ብዙ ሰው አሜሪካ ሄዶ ለመኖር በሚቃትትበት በዚህ ዘመን በአሜሪካ ዩኒቨርሲቲ የፕሮፌሰርነት ቦታ ያገኘ፣ የተደላደለ ሙያና ሥራ ባለቤት የሆንክ እንዴት ይህን ሁሉ ጥለህ ወደ ኢትዮጵያ መጣህ?" አልኩት ።

ፈገግ አለና "አንተ እንኳን ይህን ጥያቄ ትጠይቀኛለህ ብዬ ገምቼ አላውቅም ነበር" አለኝ።

"እንዴት?" አልኩት ።

"ሰውን ወደ ሀገሩ እንዴት መጣ ብለው ከሚደነቁ ሰዎች መካከል ስለማትመስለኝ" አለ ።

"ያው ብዙ ሰው አሜሪካ መኖር ለራስ ባይመች ልጅ ወልዶ ጥሩ ትምህርት አስተምሮ የኢትዮጵያን ስም የሚያስጠሩ ዜጎች ማውጣት ይቻላል ስለሚባል ነው እንጂ" አልኩት ።

"ስማ ሲሳይ!" አለ በሰፊው ለማስረዳት እየተመቻቸ።

"ስማ ሲሳይ! ሀገሬን እወዳለሁ ከሚል ከእንዳንት ዐይነት ወንድም የማልጠብቀው ጅላጅል ጥያቄ ቢሆንም ስለጠየከኝ መመለስ ይኖርብኛል"።

@BOOKALEM

ሁልጊዜ አመለካከቱንና ፍልስፍናውን የሚመለከቱ ጥያቄዎች ሲቀርብለት መጀመሪያ ዝምታን ይመርጣል። ከቶስቶሱት ግን እስከ ጥግ ድርስ ሂዶ እንደሚገልጽ ስለማውቅ እኔንም ጭምር የሚነካ ቢሆንም ስለማይምረኝ ተረጋግቼ "ተቀበል እንግዲህ አልኩት ራሴን።

"ማንም ሰው ከሀገሩ ለምን ወጣ? እንዴት ሀገሩን ጥሎ ይሄዳል? ተብሎ ሊወቀስ አይችልም፣ አይገባምም። ምክንያቱም ኢትዮጵያዊነት ዕዳ ፍዳ፣ ኢትዮጵያም እስር ቤት አይደለችምና። ይልቁንም ኢትዮጵያዊነት ክብር፣ ኢትዮጵያም ፍቅር ናት እንጂ ። ይሁን እንጂ በምዕራቡ ዓለም ወይም በሌላ ውጪ ሀገር ስትኖር ለኢትዮጵያ እንደምትኖር አስበህ መመጻደቅ የሚገባ አይመስለኝም። አሜሪካና ካናዳ፣ እንግሊዝና ጀርመን ወይም አውስትራሊያ ልጆች ወልደህ ብታሳድግ ለሀገ ለማዕረግ ብታብቃ መልካም ሊሆን ይችላል። ግን ‹ኢትዮጵያን እንዲያስጠሩ ብዬ ነው ማለት ግን ግብዝነት ይመስለኛል ።"

"በአሜሪካ የትምህርት ሥርዐት ተምሮ በአሜሪካ ተቋማት ተቀጥሮ ውጤታማ ቢሆን የሚጠቀመው አሜሪካን እንጂ ኢትዮጵያን ሊሆን አይችልም። ‹ትውልደ ኢትዮጵያዊው አሜሪካዊ የሠራው ሮኬት ወደ ጎዋ መጠቀ› ቢባል ለኢትዮጵያ ጥቅሙ ምንድን ነው? ውጤታማዎች የማይኖሩባት ሀገር ሆና ከመታየት በስተቀር ትርፏስ ምንድን ነው?። አንድ ትውልደ ኢትዮጵያዊ በኦሎምፒክ ሜዳ ሮጦ የፊንላንድን ማሊያ ለብሶ ለፊንላንድ ሜዳሊያ ቢያስገኝ ኢትዮጵያ የምታገኘው ጥቅም ምንድን ነው? ከፍ ብሎ የሚውለበለበውስ ባንዲራ የማን ይሆናል?"

"ኢትዮጥያ ኢትዮጥያ› የሚሉ የሚያማምሩ ሕፃናትን ወልደህ ብታሳድግ የዕድሩን ድንኳን፣ የሠርጉን ዳስ፣ የሰንበቴውንና የድግሱን ትዝብትና ጨፈ መቼ አዩት። ኢትዮጵያዊ ሲከፋው ጃሎ ሲል፣ ሲነሸጠው ሲያቅራራ፣ ሲያዝን ወዬ ሲል፣ ደስ ሲለው

ሲደልቅ፣ መቼ ሥነ-ልቦናውን ተረዱት?! ሕመምክን የማያውቅ ባለመድኀኒት፣ ልክህን የማያውቅ አልባሽ፣ እምሮትክን የማያውቅ አጉራሽ፣ ስሜትክን የማይረዳ አጽናኝ፣ የኑሮ ድቀትክንና ግፍህን ከጎንህ ሆኖ ያላየ ተቆርቋሪ ደግሞ የሚጠቅም አይመስለኝም" ሲል

"በለው እንግዲህ" አልኩ ለራሴ።

"አየህ! አሜሪካ ተምሮ በአሜሪካ ሆስፒታሎች የተራቀቀ የልብ ሰርጀን ልጅ ከምታወጣ ይልቅ በሮገራ ሜዳና በእሞ ሸለቆ ለሚኖሩ ሕዝቦች የወባ ንዳድን ኪዩኒን ሰጥቶ የሚያክም ነርስ ለኢትዮጵያ ብታወጣ የበለጠ ጠቃሚ ታል። የአሜሪካ ጠፈር ምርምር ‹ናሳ› ውስጥ የአስትሮ ፊዚክስ ሊቅ ልጅ አውጥተህ ‹ትውልደ ኢትዮጵያዊ› ከሚባለው ይልቅ ውኃ ከከርሰ ምድር አውጥቶ የከብት ጭራ ተከትሎ የሚንከራተተውን አፋር ወይም ሶማሌ ጥም የሚቆርጥ መለስተኛ ቴክኒሻን ብታበረክት ርዳታህ ከፍ ያለ ነው ።"

"ኢትዮጵያን ቁስሏን በጨው ውኃ አጥቦ፣ ዘይት ቀብቶ፣ በንጹሕ ሻሽ የሚያስርላት እንጂ ባሕር ማዶ ሆኖ በትውልዱና በደሙ ብቻ ያውም ወረቀት ላይ የማይሰፍር ማስተዋወቅ ብዙ ይጠቅማታል ብዬ አላምንም። ኢትዮጵያውያንና ትውልደ ኢትዮጵያውያን በባዕድ ሀገር ሄደው በስኬታቸው ለባዕዳን በረከት አምጥተው ስማቸው ከገነነው ይልቅ እስትሮ-ጀርመናዊው ካርል ሃይዘን የተደላደለ ኑሮውንና ዝናውን ረግጦ ‹መርሐ ቤቴን› ቤቱ ብሎ የገባ፣ የጀማ ወንዝ ላይ የብረት ድልድይ የዘረጋው ለኢትዮጵያ የቁም ነገር ልጅ ነው ብዬ አምናለሁ። ያለዕድሜ ጋብቻ በፈጠረው ቀውስ በወሊድ ተጉድተው ሽንታቸውን መቆጣጠር ተስኗቸው ‹ከረፉችሁ› ተብለው የተገፉ በሺህ የሚቆጠሩ ሴቶችን ሕይወት ለመቀየር የምዕራቡን ዓለም የሞቀ ኑሮ ትተው የቀረውን ዘመናቸውን ለዚች ውብ ሀገር ኢትዮጵያ ያበረከቱት ጥንዶች ዶ/ር ሃምሊንና ባለቤቱ ለኢትዮጵያ የበለጠ ይቀርቧታል። የጎንደሩን የቀዶ ጥገና ሐኪም ዶ/ር በርናንድ

@BOOKALEM

እንደርሰንን ታውቀው የለም? ኢትዮጵያዊት ሚስቱን ሀገርሽ ሀገሬ ሕዝብሽ ሕዝቤ ብሎ የትውልድ ሀገሩን ጃማይካን፣ የእንጀራ ሀገሩን አሜሪካን ትቶ ጎንደር የከተመ፣ ደከመኝ ሰለቸኝ ሳይል ሕዝቡን ያገለገለ ብዙ ኢትዮጵያዊያንን በሙያም በምግባርም የወሰደ እርሱ ነው ኢትዮጵያን ከልቡ የወደዳት። በአንድ ወቅት እንዲት እናት ከደዊአቸው ስለፈወሳቸው፣ ከስቃይ ስለገላገላቸው ተደስተው የተባረኩትን የሙያ እጆቹን ስመው ሲያበቁ መቀነታቸውን ፈትተው ዐሥር ብር አወጡና 'በል በዚህ ምሳህን ብላ' ይሉታል። ታላቁ ሰው ዶ/ር በርናንድ በምሳ ሰዓት ከቤቱ ደውሎ ለምሳ ቤቱ እንደማይሄድ አስታወቀ። የዐሥር ብር ምሳ ሊገኝበት ከሚችልበት ሰፍራ ከተን ሠራተኞች ምግብ ቤት ሄዶ ክብሩንና ማዕረጉን ረስቶ የዐሥር ብር ምሳ በላ።"

"በል እስቲ ንገረኝ ሲሳይ! ማነው እንደዚህ ሰው የዚያችን ገጠሬ እናት ችግር የፈታ? ማነው ፍቅሯንስ የተረዳ? ማነው ፍቅሯንስ ያከበረ? ማነው ምርቃቷስ ልቡን የነካው? ለእኔ ኢትዮጵያን መውደድና ኢትዮጵያዊነት ጥልቅ በሆነ ሥነ-ልቡና ትስስርና አብሮ በመኖር የሚገኝ እንጂ በደም ብቻ የሚተላለፍ ነው ብዬ አላምንም።"

"የምዕራቡ ዓለም ገፍቶኝ ሳይሆን፣ ትቼው ወደዚች ሀገር ስመጣ በቀን ሦስት ጊዜ የምታጠብበት ሙቅ ውኃ፣ ከፈለክበት ቦታ በፈለክበት ሰዓት የሚያደርስህ የከተማ ውስጥና ውጪ የሕዝብ ትራንስፖርት፣ የሚደላ የመሬት ውስጥ ባቡር፣ ረጅም ሰዓት በሠራህ ቁጥር የሚታፈሰው ቁና ቁና ዶላር፣ ጉዳይ ኑሮህ ወደ ተቋማት ስትሄድ "what can I help you" የሚለው የሰለጠነው የሕዝብ አገልጋይነት ሲቀር በኑሮዬ ምቾትን ሳያጎድል ቀርቶ አይለም።"

"ባለቤቴ ቃራኒው እዚህ ሀገር ስትኖር ጠዋት ፊትክን ልትታጠብ ስትነሣ ውኃ ሄዳለች፣ ማታ ቤት ስትገባ መብራት ጠፍቷል፣ ጉዳይ ልታስፈጽም መሥሪያ ቤት ስትሄድ 'አልገቡም፣ ስብሰባ ላይ ናቸው፣ መመሪያው አይፈቅድም' ; ያስጠይቀኛል፣ ሳምንት ተመለስ፣

አይቻልም፣ የሚሉ ከሰው ሳይሆን በሊጋንንት አፍ የሚወጡ የሚመስሉ መልሶች ሳያስከፉን ቀርተው ሊያደስም። ያም ቢሆን የድክመታችንም ተጠያቂ፣ መፍትሄ አምጭም፣ የበረከታችንም ተካፋይ እራሳችን ነን ብዬ አምናለሁ። ከማዶ ሆነን በረጅም እንጨት እየማሰልን የሚማፍጥ ወጥ መሥራት አይቻልም።"

"ያም ሆኖ ግን አንድ እውነት አለ! ምን መሰለህ!" አለ። ሲናገር ምንጊዜም ሰውን ስሜት ውስጥ ይከታል እንጂ እርሱ የስሜቱን ደርዝ አይለቅም።

"ኢትዮጵያ ውስጥ ኑሮ በእሾህ የተከበበ ጽጌረዳ ነው። የተወሰነ ጊዜ ቆይተህ በእርጋታ እሾሁን በጥንቃቄ አልፈህ ጽጌረዳውን ስታገኝ በቃ ዘላቂ ፍቅርና ውበት፣ ደስታና ሰላም ይሰጥሃል። ሰው ደስታህንና ፍቅርህንም የሚጋራልህ ብዙ ሰው በዙሪያህ አለ። ብትሞት ነህና ብታገባ ይዘፈንልሃል፣ ብትታመም ይታዘንልሃል፣ በምዕራቡ ዓለም ይለቀስልሃል። እናም ሰው መሆንህ ያኮራሃል። እስከሠራህ ድረስ ለማግኘትም በእሾህ ጽጌረዳው ቅርብህ ነው። ችግሩ ግን ብቻህን ሩጠህ ጽጌረዳውን እንዳገኘህ አልተከበበም። ብቻህን ስትመቻች ውስጡ በእሾህ የተሞላ መሆኑን ልትስብ ብቻህን ስትመቻች ውስጡ በእሾህ የተሞላ መሀዛውን ልትስብ እንደሆነ ትረዳለህ። አንተ በምዕራቡ ዓለም ከቁጥሮች መካከል የምትኖር ቁጥር ነህ። ያኔ ኑሮህ ጎምዛዛ ወይም ጣዕም አልባ ይሆንብሃል። እንደ ሰው መብቶችህ በእጅጉ የተከበሩ ቢሆኑልህም ብቻህን ነህና ሰው መሆንህ ያስጠላሃል!"

"እና በዚህ ምክንያት ነው ወደ ሀገሬ የመጣሁት። በመምጣቴም በሕይወቴ ትክክለኛ ውሳኔ እንደወሰንኩ ይሰማኛል" አለና በረጅሙ ተነፈሰ።

"ይገርማል!" አልኩና "ነገ በጠዋት ስለምንነሣ አሁን እንግባና እንተኛ" ብየው ተነሣሁ። እንደ እውነቱ ግን መተኛት ፈልጌ አልነበረም። የነገረኝን ሁሉ ወንፊት አእምሮዬ ሳያፈሰው ወደ ማስታወሻዬ ለማስፈር ነበር እንጂ።

@BOOKALEM

ምዕራፍ አምስት

ቀደም ብዬ ወደ መተማ ለመምጣት ከአባ ክንፈ ሚካኤል ጋር ከተነጋገርኩ በኋላ የገዳሙን የቆላ ቀርቀሃ ልማት በተመለከተ ከገዳሙ አባቶች ጋር ለመወያየት ከክልሉ የደን ባለሙያዎች እንደሚሄዱ መረጃው ስለበረኝ የጉዞ ቀኑን ከእነርሱ ጋር ባቀናጀሁት መሠረት ገንዳ ውኃ ከተማ ተገናኘን።

በማግስቱ ቀደም ብለን ለመሄድ በተስማማነው መሠረት ከገንዳ ውኃ ከተማ ተነሥተን ደረቅ ዐባይ ከተባለችው መንደር ስንደርስ ገና ከጠዋቱ 12፡20 ነበር። አባ ክንፈ ሚካኤል በነገሩኝ መሠረት ቄስ ገዳሙን አጠያይቀን አገኘናቸው።

ቄስ ገዳሙ ጠይም ቀጠን ብለው ረዘም ያሉ ከአለባበሳቸው አንጻር ሲታዩ ደግሞ ጨዋ ነጋዴ እንጂ ካህን አይመስሉም። በኋላ ላይ ትሕትናቸውንና ቅንነታቸውን ሳስተውል ግን ‹እውነትም ካህን› ብያለሁ። በንግድ ሥራ የሚተዳደሩ ሲሆን በአካባቢው የሚገኘው ቤተ ክርስቲያን አስተዳዳሪም ሆነው እያገለገሉ ሲሆን በተጨማሪ ለማኅበረ ሥላሴ ገዳም መነኮሳት እንደ ወደብ ወይም መናኸሪያ ሆነው ያገለግላሉ። የእኛ ቢጤ እንግዳ ሲመጣም ሥራቸውን እርግፍ

@BOOKALEM

አድርገው ትተው በዚያ በረሓ ሳይሳቀቁ ገዳሙ ድረስ መርተው ያደርሳሉ። ይሄ የተሰጣቸው ጸጋ ይመስላል። እኛም ስንጠይቃቸው አላንገራገሩም፤ በዕለቱ የሚሠሩትን የግል ሥራቸውን ሌላ ሰው ወክለው በዐሥራ አምስት ደቂቃ ውስጥ ከእኛ ጋር ለመሄድ ዝግጁ ሆኑ።

መንገድ ከመጀመራችን በፊት 'ከዚህ ጀምሮ እስከ ዋናው የገዳሙ ቤተ ክርስቲያን ድረስ በእግር የሚያስኬድ የእግር መንገድ አለ ለጊዜው ልዘነጋው እችላለሁ እንጂ። ለማንኛውም የገዳሙ ትራክተር የሚመላለስበትን የጎማ ምልክት ተከትለን በመኪና መሄድ እንችላለን። ምናልባት ከዚያ በኋላ የሚቀረን ትንሽ ይሆናል" አሉ።

እኔ ከባለሙያዎቹ መኪና ስለምሳፈር የመጣሁበትን መኪና ለዶ/ር ክብረ በዓል ሰጥቼ ወደ ዐሥራ አንድ ሰዓት አካባቢ እዛው ደረቅ ዐባይ እንዲጠብቁኝ ተቀጣጠርን። የተወሰነውን የገዳሙን መንገድ በመኪና ተጉዘን ድካም መቀነሱ ጥሩ ሐሳብ ስለመሰለን በዚሁ ተስማምተን ጉዟችን ተጀመረ።

ዋናውን የጎንደር መተማ ሱዳን አስፓልት መንገድን ደረቅ ዐባይ ላይ ትተን ወደ ደቡብ አቅጣጫ በአግባቡ የተጠረገ መንገድ ሳይሆን የአባ ክንፈ ሚካኤልን የትራክተር ጎማ ዱካ ተስፋ አድርገን ተያያዝነው።

አባ ክንፈ ሚካኤል በዚችው ትራክተር ለገዳሙ መነኮሳት ቀለብና ለገበያ ማሽላና ሰሊጥ ለማምረት በረሓ ወርደው እርሻ ያርሱባታል። ከከተማ ወደ ገዳሙ እንዲሁም ከገዳሙ ወደ ከተማ ልዩ ልዩ ዕቃዎችንና ሰዎችን ያመላልሱባታል። ብቻ የአባ ክንፈ ሚካኤል ትራክተር በዚህ በረሓ ውስጥ ዝነኛ ነች። አሁን ደግሞ የጎማዋን ፈለግ ተከትለን ወደ ቅዱሱና ታሪካዊው ገዳም ለመሄድ የእኛ ተስፋ ሆናለች።

በክረምት ወራት ወንዙ ስለሚያስቸግርና ጭቃው እንደ ልብ ስለማያስኬድ እስከ ታኅሣሥ መጨረሻ የገዳሙ ትራክተር ዕረፍት ላይ ነች። እኛ ተስፋ ያደረግነው ከክረምቱ በፊት ደጋግማ የተጓዘችበትን መስመር ነው። ዕረፍት የማያውቁት አባ ክንፈ ሚካኤል ግን ጎንደር ከተማ ላይ ገዳሙ የሚያሠራውን ሕንጻ በወቅቱ እየተከታተሉ ጎንደር ከተማ ነበሩ።

ደረቅ ዐባይን ለቀን አንድ ኪሎ ሜትር አካባቢ እንደተጓዝን ሜሽ የተባለው ወንዝ ላይ ደረስንና መኪናችን የመጀመሪያውን የእንግልት ፈተና አለፈች። ከሹፌሩ በተጨማሪ ሁላችንም የትራክተሯን ጎማ አፍጥጠን እየተመለከትን አንዳንዴም እየወረድን እያረጋገጥን ጉዟችንን ቀጠልን። ዐሥራ ሁለት ኪሎ ሜትር እንደተጓዝን አንድ መነኩሴ ከገዳሙ ተነሥተው ሲመጡ ተገናኘንና ሰላምታ ተለዋወጥን፦

"እንዴት ነው መንገዱ?" አልናቸው።

"ሞፈር ቤቱ ድረስ በመኪናው መድረስ ትችላላችሁ ብቻ ግን መንገድ ሊጠፋባችሁ ይችላል። በረሓውም ይበላችኋል። አይ... ኧረ አትችሉትም!" አሉን በሐዘኔታ።

"ግዴለም ዝም ብለን እንግፋ" አልኩኝ። መመለስ ለእኔ ከምርጫ ውስጥ አይገባምና!

መቼም የቁስ ገዳሙ ቅንነት የሚገርም ነው። በተደጋጋሚ ከመኪናው ይወጣሉ ይወርዳሉ፤ የበጋውን መስመር ለማስታወስ ይሞክራሉ፤ ብቻ በክረምት የበቀለው ሣርና ቅጠል ዳዋ አልብሶት ለመለየት አስቸጋሪ ሆነባቸው እንጂ። ያም ሆኖ ተስፋ መቁረጥ ወይም ምን አደከመኝ ሳይሆን የሚሉት፦

"በጣም ይገርማል! እንዴት ይጠፋብኛል? እንግላተዋችሁ እኮ" ነው።

@BOOKALEM

የሹፌሩ ፍላጎትና ብርታት ታክሎበት ከጠዋቱ አራት ሰዓት ሲሆን የገዳሙ ክልል ወሰን ከሆነው የገንዳ ውኃ ወንዝ ደረስን። ለአራት ሰዓት ያክል ብንጓዝም የመጣነው ግን ሀምሬ ሦስት ኪሎ ሜትር ብቻ ነበር።

መኪናዋ እስክትሻገር እኔ በእግሬ ወደ ወንዙ ገባሁ። አካባቢው የፀሐይ የጋለ ምድጃ ወደመሆን እየተቃረበ ነው። በዚህ ቦታ የፀሐይ ሙቀቷ፡ ብርሃኗና ውበቷ ሳይሆን ቁጣዋ የበለጠ ይታሰባል። ልክ ለልምምድ እንደወጣና በርፎ የተቀመጠን ሜዳና ተራራ በመድፍና በሮኬት እያነደደ እንደሚለማመድ ወታደራዊ ቡድን ፀሐይም መላ ሙቀቷን የለቀቀችው ይመስላል። ሰውነቴ ኃይሏን ለመሞከር ያጠራቀመውን ሰብና ውኃ ማትለጥ ይዟል። ከነጫማዬ ውኃ ውስጥ ገባሁና እስከ ጉልበቴ ተነከርኩ።

ምድርስ ምኗ ሞኝ ነው። እንደ እኔ በፀሐዩ ሐሩር መርገብገቧን ትታ የፀሐዩን ሙቀት መጠን እንደ ቁጣና ውርጅብኝ መቁጠሩን ረስታ እንደ ጺጋና ኃይል የሚያዩትን ልዩ ዕፅዋቶቿን አብቅላና ተላብሳ ፀሐይ ሆይ ስለዚህ ሁሉ ኃይልሽ እናመሰግንሻለን የምትል ትመስላለች።

ወደ ገዳሙ ክልል ሲገባ ሁሉ ነገር ይለወጣል። 19 ሺህ ሄክታር ስፋት ያለው የገዳሙ ክልል ለእርሻ ከዋለው በጣም ጥቂት ስፍራ በስተቀር በደን የተሸፈነ ነው። በአካባቢው ሥርዐተ ምህዳር መሠረት ዛፎቹ በጣም የተጠጋጉ ሳይሆኑ በመካከላቸው መጠነኛ ክፍተት ያለ በመሆኑ የሰንበሌጥ ሣርና የቆላ ቀርቀሃ /ሸመል/ ጥቅጥቅ ብሎ በቅሎበታል። የሣሩ ርዝመት ከሰው ቁመት በላይ በመሆኑ ወደ ውስጥ እየዘለቁ በሄዱ ቁጥር የሚታየው ሰማይ ብቻ ነው። ከአካባቢው ከባድ ሙቀት ጋር ተዳምሮ ልብ ያርዳል፡ ሆድ ያባባል!

በዚህ በሣርና ዛፎች ጥቅጥቅ ባለ ደን ውስጥ እንደ ዘንዶ የተዘረጋውን የአባ ክንፈ ሚካኤልን ትራክተር ጎማ ዱካ መፈለግ እጅግ አስቸጋሪ እየሆነ መጣ። አብረውኝ ያሉት ተስፋ ወደመቁረጡ ቢያዘነብሉም ቄስ ገዳሙ ግን ተስፋ አልቆረጡም። ወደፊት እንድንጓዝ ያበረታቱናል። በጣም ወደድኳቸው። በዚያ ሰዓት ወደ ኋላ እንመለስ የሚለኝን መስማት አልፈለኩም።

ከተወሰነ ጉዞ በኋላ ጭራሽ የዛፎቹ ቁመት በእጅጉ የረዘመ ሣሩ ወደ ዳዋነት የተለወጠበትና ሰማዩም የማይታይበት አካባቢ ገባን። ቀስ እያልን ስንጓተት ድንገት በሹፌሩ በኩል ያለው የመኪናዋ የፊት ጎማ ሸርተት ብሎ ጉድጓድ ውስጥ ሲገባ መኪናዋ በግራ ፊት በኩል መሬት ላይ ተተከለች። ድንጋጤያችን መጠኑን ከማለፉ በፊት መኪናዋ የከፋ ነገር ሳይደርስ ባለችበት ተጋድማ ቆመች። ወርደን ስናስተውል የትራክተሩን መስመር ለቀን ወደ ግራ ታጥፈናል። ሦስቱ ጎማዎች መሬት እንደቆነጠጡ ስለነበር መኪናዋን በከባድ ማርሽ መንጭቆ ለማውጣት አልተቸገርንም።

ትንሽ ርቀት እንደተጓዝን ሣሩ በሥርዐት የተቃጠለበት ገላጣ ስፍራ ደርሰን ‹ተመስገን› አልንና ከመኪናዋ ወርደን ለመናፈስ ሞከርን። ይሁን እንጂ ወበቁና ሙቀቱ የሚቀየር ነገር አልሆነም።

"ይህንን አካባቢ ማነው ያቃጠለው?" አልኳቸው ቄስ ገዳሙን።

"መነኮሳቱ ይሆናሉ። የማያቋርጥና ከፍተኛ የሆነ ሰደድ እሳትን ለመከላከልና ፍጥነቱን ለመቀነስ አለፍ አለፍ እያሉ በጥዋት በተዝቃዛው ያቃጥሉታል" አሉ ።

እሳትን ቀድሞ በእሳት መከላከል ሳይንሳዊ የደን መጠበቂያ ዘዴ እንደሆነ ስለማውቅ "ገባኝ" አልኳቸው።

@BOOKALEM

በአካባቢው አሳት የሥርዐተ-ምህዳሩ የተፈጥሮ ክስተት እንዱ አካል ነው። አካባቢው ካለው ከፍተኛ ሙቀትና ከተከማቸው ተቀጣጣይ የዕፅዋት አርጎፌ የተነሣ የዛፎችና ቁጥቋጦዎች ቅርንጫፎች በንፋስ ሲወዛወዙ በሚፈጠር ሰበቃ በተባሉ እሳት ሊፈጠርና ሊያያዝ ይችላል። በአካባቢው በተፈጥሮ የሚነሣው እሳት በፍጥነት በንፋስ እየተገፋ ከአንድ አካባቢ ብዙ ቆይታ ሳይኖረው ስለሚሄድ በሥርዐተ ምህዳሩ ላይ የከፋ ጉዳት አያደርስም። እንዲያውም በዕፅዋቱ መቃጠል በሚፈጠረው አመድ መሬቱ የፖታሺየምና ፎስፎረስ ክምችቱ በመጨመር አካባቢው እንዲታደስ ሊያደርግ ይችላል። መሬት ውስጥ ተቀብረው የነበሩ ዘሮችም ኢጋጣሚውን ተጠቅመው በመብቀል የትውልድ ቅብብሎሽና መተካካት እንዲኖር ያደርጋል። በአካባቢው የሚበቅሉት ዕፅዋትም በተለይ ዛፎች ለሚደተረው የተፈጥሮ ክስተት ሲሊካ የተባለውን ብርጭቆማ ንጥረ ነገር በቅርፊታቸው ላይ በማከማቸት የከፋ ጉዳት እንዳይደርስባቸው ይከላከላሉ። እናም ቀድሞ በማቃጠል ዐልፎ ገላጣ ስፍራ መፍጠር የእሳቱን መጠን በማውረድ አደጋውን በእጅጉ ይቀንሰዋል።

ይሁን እንጂ እሳት ሆን ተብሎ ለእርሻ ወይም ለመኖሪያ ተብሎ በጭካኔ ሲለኮስ ግን በዝግታ እየተቆሰቆሰ ስለሚነድ የዕፅዋቱ የህዋስ መራቢያ ቀለበት (Cambium) ይሞታል። የውኃና የምግብ ማስተላለፊያ ሽንዳዎቻቸው (Zylem and Phloem) ይቃጠላሉ። የዐፈሩ የላይኛውና በብስባሽ የዳበረው እንዲሁም ከፍተኛ የዕፅዋት ዘር ባንክ ክፍል ጭምር አብሮ ይነዳል። በዚህ ጊዜ ከፍተኛ የሥርዐተ ምህዳር መቃወስ ይፈጠራል። የቆላማዎቹ እርማሞሆ፣ ሙቀማ፣ ቋራና ጃዊ አካባቢ ተደጋጋሚ ችግርም ከዚህ ይመነጫል።

እነዚህ አካባቢዎች ከሥርዐተ ምህዳሩ ጋር በተጣጣሙ ልዩ ዕፅዋቶች የተደራጁ ልዩ የደን ቦታዎች ናቸው። ደጋማውን የሰሜን ምዕራብ ኢትዮጵያ ከበረሓማው የሱዳን መሬትና በቅርብ ርቀት ከሚገኘው የሰሃራ በረሓ ወላፈን እንዲታደጉ፣ ነበልባሉን

እንዲገርዱ የተፈጠሩ የተፈጥሮ ዘቦች ናቸው። ከዚህ የተነሣ በሳይንሳዊ መጠሪያቸው አረንጓዴ መቀነት (Green belt) የሚባል የደጀንነት የማዕረግ ስም አላቸው። እነዚህ ደኖች ባይኖሩ የሰሜን ተራሮች፣ ጉናና ሎጮ ትዝታዎችቸውን ተገፈው የውኃ ማማነታቸው ይመክን ነበር። እንዲሁም ጣና ሐይቅ ከፍተኛ የትነት አደጋ ስለሚያጋጥመው የሱዳን በረሓ እራሱን አስፋፍቶ ደጋ ዳሞትና ሰከላ፣ ወገራና ጃናሞራ በደረሰ ነበር።

እዚህ ግባ የማይባል የውጭ ምንዛሬና መሠረታዊ የአካባቢ ልማት ባላመጣ ኢንቨስትመንት ስም ለትውልድ በማያስቡ ግለሰቦች ያለርኅራኄ እየተመነጠረ ከታሰበው የኤክስፖርት ምርት ይልቅ ከሥል እየተመረተ ጥቂቶች ሀብት በሚያግበሰብሱበት ትዝብት መካከል የማገበረ ሥላሴ ገዳም መነኮሳት ከ19 ሺህ ሄክታር መሬት በላይ የሆነውን ይህን ብርቅዬ ደን እንደ ዐይናቸው ብሌን እንደሚንከባከቡት ማየት ተስፋ ሰጪ ብቻ ሳይሆን መተማመኛም ነው። ለዚህ ድርጊታቸውም ከፌደራሉ መንግሥት ፕሬዚዳንት እጅ የአረንጓዴ ዋንጫ ተሸላሚ ሆነዋል። ከዚያ ያለፈ ያገኙት ድጋፍ ግን ያለ አይመስለኝም። ያም ቢሆን እነርሱም የሀገርና የትውልድ አደራ፣ የሃይማኖት ቃል-ኪዳን ሆኖባቸው በተጋድሎ መኖሩን በጸጋ የተቀበሉት ይመስላል።

ለእነዚህ መነኮሳት ያለኝን አድናቆት እያንሰላሰልኩ ትንሽ እንደተጓዝን በክረምት የውኃ መውረጃ የሚመስል አንድ ፈፋ አካባቢ ስንደርስ የትራክተሩ ጎማ ምልክት ጨርሶ ጠፋ። በቅርብም በርቀትም በዚያ ባግባቡ በተያዘ ጫካ ውስጥ የሚታይ መንገድ ነገር የለም። ተስፋ ወደመቁረጡ ተቃረብን።

"ብቃ ጠፍተናል!" አለ እንደኛው ባለሙያ።

ወዲያው አንድ ሐሳብ ብልጭ አለልኝ። ይህ የውኃ መውረጃ ፈፋ የገዳሙ ዋናው ቤተ ክርስቲያን ከሚገኝበት ተራራ አካባቢ

@BOOKALEM

እንደሚነሣ መገመት ይቻላል። ፈፋውን ብንከተል የሚያቋርጥ መንገድ እናገኝ ይሆናል አለበለዚያም ወደ ተራራው በወጣን ቁጥር ሕንጻ ቤተ ክርስቲያኑን ልናይ የምንችልበት አካባቢ መድረስ ያስችለናል። ይህ ጥሩ ጅኦግራፊያዊ አመክንዮ ነው አልኩና አብረውኝ ላሉት ሐሳቤን አካፈልኳቸው።

ቄስ ገዳሙ ሐሳቤ አልተዋጠላቸውም። ምክንያታቸውን ስጠይቃቸው እንደዚህ አሉ፦

"አሁን ሰዓቱ ቀትር ነው። ይህ ፈፋ ደግሞ ዐልፎ ዐልፎ ውኃ ሊኖረው ይችላል ወይም ቀዝቃዛ አሸዋ ይኖረዋልና..." ሲሉ አቋርጬ

"ታዲያ ያማ ለጉዟችን ጥሩ ነው" አልኳቸው።

"አይ... በዚህ ሰዓት ዘንዶ ወደ ፈፋው ሊመጣ ይችላል ብዬ ነው" አሉ በስጋት።

‹ዘንዶ› ሲባል አብረውኝ ያሉት ሁሉም ደነገጡ። ዘንዶ መርዝ የለውም። ሊያደርግ የሚችለው በጅራቱ ጠልፎ በመጠምጠም አጥንትንና ጡንቻን በማጨማደድና በመሰባበር በመጨረሻም በአፉ ውስጥ አስገብቶ በማፈን መዋጥ ነው። ይህን ለማድረግ ጊዜ ይወስድበታል። በዚህ የተነሣ ሁለት ሦስት የሆኑ ሰዎችን ለማጥቃት እንደሚቸገር ስለማውቅ፦

"ብርከት ያልን በመሆናችን ስጋት አይግባችሁ። አይደፍረንም በዚያ ላይ" አልኩና በመስክ ሥራ የማትለዩኝን ተስፈንጣሪ ስለታም ሰንጢ እንዲሁም በትልቅ ፍንዳታ እሳት የሚተፋ የእሳት መለኮሻ (Lighter) አሳየኋቸውና አደፋፈርኳቸው:: በዚህ መሠረት መኪናዋን ፈፋው ውስጥ አስገብተን ከተጠፈጠፈ ዐለት ላይ አቆምን። ይህ ቦታ እሳት ቢነሣ መኪናዋ የመቃጠል ዕድሏ አንስተኛ ሲሆን ተመልሰን የቆምንበትንም ለማግኘት ፈፋውን በመከተል መመለስ እንደምንችልም ሁላችንም ተግባባን።

መኪናዋን ቆላልፈን ፈፋውን ተከትለን በስተደቡብ ወደ ተራራው አቅጣጫ መጓዝ ጀመርን። እንድ ሁለት ኪሎ ሜትሮች ዳዋ እየጣስን እንደተጓዝን የትራክተሩ ጎማ ፈፋውን የሚያቋርጥበት ግልጽ ቦታ ደረስን። የጉዞ መላምታችን ትክክል መሆኑን ስላረጋገጠልን በጣም ተደሰትን። ስለሆነም ፈፋውን ለቀን ወደ ደቡብ ምሥራቅ ታጥፈን የትራክተሩን ጎማ ተከትለን እንደገና ተጓዝን። የገዳሙ እንስሳት የሠፈሩበት አካባቢ ደረስን። ትልቅ እፎይታ ነበር። በዚህ ሁሉ ድካም የገዳሞቹን ጊደሮች፣ ላሞች፣ ወይፈኖችና በሬዎች መመልከት ልዩ ትዕይንት ነበር።

ከዚህ በፊት በሆላንድ ሜዳዎች ላይ ንጽሕናቸው የተጠበቀ ነጭና ጥቁር ቀለም ያላቸው ላሞችን ለመጀመሪያ ጊዜ ሳይ ቀንቼ ነበር። የማኅበረ ሥላሴ ገዳምን ላሞችና ወይፎኖች ባየሁ ጊዜ ግን በቀላዋጭነቴ ፈጣሪ እንዳይፈርድብኝ ፈራሁ። እጅግ ንጹሕ፣ መልካቸው ያማረ፣ ሰውነታቸው የሞላ፣ ዠርጋዳ እቋም ያላቸው፣ ለብቻ መንጋ ሰርተው የሚጠበቁት እምቦሶቻቸው ደግሞ እንደ ሕፃን ልጅ አንሥቶ አቅፎ ለመሳም የሚገፋፉ ናቸው።

አብረውኝ ከነበሩት ባለሙያዎች አንዱ እጅግ መመሰጤን ሲያይ በአድናቆት "ያስጎመጃሉ አይደል?" አለኝ።

"የየመንደሩ አድባር፣ የዐባይ ቀሌ፣ የዘንገናው ጋኔል፣ የቢሾፍቱ ቆሬጥ፣ የገናሌው ሞቴ፣ የጅሩዋ አተቴ፣ የዱብርቲ መጀን ስራን ወይም ሶለላ ዶሮ፣ ነጭ ወይም ዳንግሌ በግ ካላመጣህ እንጀራህን አልሰጥህም፣ ጤናህን አልመልስም፣ እዱኛህን አልከፍትም እያሉ የሚያስደነክሯቸውን አማኞቻቸውን እነዚህን ጊደሮችና ወይፈኖች አይተው ቢሆን ኖሮ ‹ተማኅበረ ሥላሴ የከብት መንጋ፣ ሻኛው የቆመውን ወይፈን ወይም አለላ የመሰለች ጊደር አምጣ ባሉ ነበር›" አልኩት።

@BOOKALEM

እነዚህ በሬዎች፣ ወይፈኖች፣ ላሞችና ጊደሮች እንዲሁም ጥጃዎችና እንቦሶች ከውበታቸው በተጨማሪ እንደ መናንያኑ በጥብቅ ሥርዐት የታነጹ መሆናቸውን መስማት ለእኔ ቢጤ ሰው ለማመን ይከብድ ይሆናል። በአካባቢው የአገኘናቸው ጠባቂ ሲያስረዱን፡-

"ማታ ላይ ጥጃዎችና ላሞች ከተጣቡ በኋላ ‹ወገን ወገን› እያሉን ስናጨበጭብ ጥጆቹ ከእናቶቻቸው ተለይተው የራሳቸውን መንጋ ይሠራሉ። ወዲያው ደግሞ ‹አንድ አንድ› ተብሎ ሲጨበጨብ ሁሉም ወደ ማደሪያቸው ይገባሉ። የገዳሙን ማር በሥርዐት ለማስጋጥ ሲባል እንስሳቶቹ በተወሰኑ ቀናት ከቦታ ቦታ እየተዘዋወሩ እንዲሰፍሩ ይደረጋል። ታዲያ ጠባቂያቸው ‹ጉዞ ጉዞ› ብሎ ሲያጨበጭብ ሁሉም ተከትለውት ወደሚመራቸው ይጓዛሉ። ከሚፈለገው ሰፍራ ሲደረስ ‹ሰፈር ሰፈር› ብሎ ሲያጨበጭብ አዲሱ የግጦሽ አካባቢያቸው መሆኑን ተረድተው ለግጦሽ ይሰማራሉ" አሉ።

የእነዚህ ከብቶች ዝርያና ዘረመል ምንነት በሀገራችን ባለሙያዎች መጠናታቸውን እጠራጠራለሁ። በገዳሙ ቆይታዬ የተረዳሁት ግን ከአውስትራሊያ ዩኒቨርሲቲዎች የእንስሳት ሳይንስ ተመራማሪዎች በተደጋጋሚ እየመጡ ጥናት እንደሚያደርጉ ነው። ንብ የአበባ መገኛን፣ ዝንብም የቆሻሻ ሰፍራን አስሰው እንደሚያገኙ ሁሉ ምዕራባውያን የሀብትና የብልጽግና መገኛ አካባቢ ማነፍነፍ የዕድገታቸው አንዱ ምሥጢር ነውና።

ወዲያው ብዙም ካልራቀው ‹የገዳሙ ሞፈር ቤት› ወይም በእነርሱ አጠራር ‹መሸሮ› ደረስን። ‹መሸሮ› ቃሉ ዐረብኛ ሲሆን ‹እርሻ› ማለት እንደሆነ ተረድቻለሁ። አንድ ወጣት መነኩሴ ተቀበሉን። ሁኔታችንን ሲያዩ እጅግ አዝነው "አይ…. እንዲያው ከእኛ ሰው ሳትይዙ በዚህ በረሓ፣ በዚህ ሰዓት እንዴት መጣችሁ?" አሉ።

ቆስ ገዳሙ ቀበል አድርገው "ጥፋቱ እንኳ የእኔ ነው። አውቃለሁ

ብዬ ይገፎ መጥቼ አለፋኋቸው። ስንትና ስንት ጊዜ የተመላለስኩበት መንገድ ጠፋብኝ። ግሩም እኮ ነው" አሉ በቁጭት።

ሁላችንም እየተቀባበልን "እንዴ ከዚህ በላይ መንገድ መምራት እንዴት ነው? በእውነቱ በጣም ሊመሰገኑ ይገባል" ብለን ከልብ አጽናናናቸው።

"ከዚህ በኋላስ መንገዱ ያስቸግር ይሆን?" ስል ጠየኳቸው።

"አይ ከዚህ በኋላ እንኳን በጣም ግልጽ መንገድ ነው። እንኳን ከዚህ ደረሳችሁ እንጂ" አሉን።

መኪናውን ያቆምንበትን አካባቢ ምልክት ስንነግራቸውም ሰው ልከው እንደሚያስጠብቁት ነግረው ቀሪ ጉዟችንን መንገዱን አሳይተው ሸኙን።

ይህ መንገድ ግልጽ ሲሆን ከፍታው ቀስ በቀስ እየጨመረ የሚሄድና በዛፎች መካከል የሚያልፍ በመሆኑ ለጉዞ ምቹ ነው። ከተወሰነ ጉዞ በኋላ ስንዳከር የዋልንበት በጫካ የተሸፈነ አውላላ ሜዳ በገንዳ ውኃ ወንዝ ታጥሮ መመልከት ቻልን። ቁልቁል ሲመለከቱት ከሚንቀለቀለው የፀሐይ ብርሃን ሞገድ፣ አረንጓዴው ዕፀዋት፣ ከደረቀው ሣር ጋር ሲታይ ለዐይን ምግብ ነው።

ይሁንና በዚህ ዐይን አስኪታክት ድርስ በተንጣለለው የበረሓ ደን ውስጥ ከተጻፈልኝ ስሙ በስተቀር ለይቼ የማላውቀውን አንድ ዕፅ እንዴት አድርጌ ፈልጌ ማግኘት እንደምችል ሳስብ ሆሞቴ ፍስስ አለ። ያለችኝ እንዲት ተስፋ መናንያኑን መጠየቅ ነው። ያውስ የተቆለፈው ምሥጢራዊ ልባቸው ቢከፈትልኝ አይደል?!

ከአንድ ሰዓት የእግር ጉዞ በኋላ ‹ግዝት በር› ከሚባለው ደረስን። ከግዝት በር ሆኖ የገዳሙ ቤተ ክርስቲያን ከትልቅ ተራራ አናት ላይ ጥቅጥቅ ያለ አረንጓዴ ካባ ለብሶ ይታያል። ‹ግዝት በር› ከዚህ

@BOOKALEM

ተራራ ሥር የሚገኝ የተራራው መውጫ በርጥ መጀመሪያ ነው። በሰፊ ኮንክሪት መደብ ላይ የተተከለ ትልቅ የብረት መስቀል አለው። ከጎኑ በቆርቆሮ በጉልህ የተጻፉ ማስጠንቀቂያዎች አሉ።

1. ቅዳሜና እሑድ ከዚህ ዐልፎ ወደ ቤ/ክኑ መሄድ አይቻልም፤
2. ለሴቶች መግባት ክልክል ነው፤
3. ማንኛውም የበሰለ ምግብና የታሸገ መጠጥ ይዞ መግባት አይፈቀድም፤
4. ጫማ አድርጐ መግባት ክልክል ነው ይላል።

"የፈጣሪ ያለህ!" አልኩ።

አሁን ባለሁበት ሁኔታ ሰውነቴ በበረሓሃው ጥማት ውስጥ (Dehydrated) ነው። እንኳን ጫማ አውልቄ ቀርቶ እስከ ጫማዬም እግሮቼ ዝለዋል። "ይባስ ደግሞ ጫማ አውልቆ መሄድ!" አልኩ ለራሴ በምሬት።

ይሁን እንጂ ትእዛዙን አክብሮ ከመቀጠል በቀር አማራጭ አልነበረኝም። ቄስ ገዳሙ መቸገራችንን ሲያዩ "እይዟችሁ የገዳሙ በረከት እንዲደርሳችሁ እኮ ነው፤ ቀላል ነው" አሉ።

አብረውኝ ከተጓዙት መካከል ዳዊት የሚባለው የገዳሙ ደን በሕግ ዕውቅና ሲሰጠው በፈቃደኝነት 19 ሺህ ሄክታሩን በእግራቸው እየዞሩ ከከለሉት ሁለት በጎ ፈቃደኛ ባለሙያዎች አንዱ ነው። ቀጭንና ጠንካራ አቋም ያለው ወጣት የደን ባለሙያ ነው። እርሱ ከፊት ለፊት መምራቱን ተያያዘው። የመሬቱ ግለት የጋለ ብረት ምጣድ የመርገጥ ያክል ይሰማል። ባዶ እግርን መሬት ላይ አሣርፎ መቆየት አይቻልም፤ ሙቀቱ ይለመጥጣል። በተቻለ ፍጥነት እግርን እያፈራረቁ በማንሣት ወደፊት መገስገስ ብቻ ነው አማራጩ። ችግሩ ቀጥ ያለው ዳገት ደግሞ ልብ ያጠፋል።

ከዳገቱ መካከል ስደርስ ስቃዩ ልቤ ድረስ ዘልቆ ተሰማኝና፡-

"ወደዚህ ቦታ የላኩኝ፡ በዚህ ሁኔታ እንድራመድ ያዘዙኝ ምን ያክል ቢቀየሙኝ ነው?" አልኩ። እጅግ ተዳፍረአቸው ትዕግስታቸውን እንደተፈታተንኩት ገባኝና ተጸጸትኩ።

ከአርባ ደቂቃ የስቃይ ጉዞ በኋላ ገላጣውና ዓለታማው የተራራ መፂጠጥ መንገድ አልቆ ከቤተ ክርስቲያኑና ከመነኮሳቱ መኖሪያ ጥቅጥቅ ባለ ደን ወደ ተሸፈነው ስፍራ ዘልቀን ገባን። በቃ የመሬቱ ቅዝቃዜ፡ ነፋሻማው አየር፡ ከሲኦል ወደ ገነት የመግባት ያክል ዕረፍት ይሰጣል። በረገፉ ቅጠላቅጠሎች ከተሞላው መሬት ላይ በጀርባዬ ተዘረርኩና እግሮቼን ወደላይ ዘርግቼ የውስጥ እግሮቼን ከቀዘቀዘው አየር ላይ አናፈስኳቸው። አፌ ደርቋል፡ ምላሴ ከጉሮሮዬ የተጣበቀ መሰለኝ፡ ሰውነቴ በከፍተኛ ጥማት ውስጥ እንዳለ ተረድቻለሁ። እንደዚህ ያለ ድካምና የሰውነት ዝለት ገጥሞኝ አያውቅም።

ለጥቂት ደቂቃዎች ዕረፍት ካደረግን በኋላ ስንነጋገር ሹፌራችን እንዳልደረሰ ተረዳን። ጠበቅን፡ ግን ብቅ አላለም። በዚህ ሰዓት ተመልሶ ወደ ተራራው ግርጌ በመውረድ ርዳታ ለማድረግም ሆነ ደኅንነቱን ለማረጋገጥ አቅም ያላቸው ሰው ቄስ ገዳሙ ብቻ ነበሩ። እንደፈረደባቸው ተመልሰው ሄዱና እያበረታቱና እየደገፉ ይዘውት ደረሱ። በቃ ሙትት ብሏል።

ከድካሜ ዐርፌ ትንሽ አቅም ያገኘሁ ሲመስለኝ አካባቢውን ቆሜ መቃኘት ጀመርኩ። በቀዝቃዛውና ጥቅጥቅ ባለው ደን ውስጥ ግድግዳቸው ከቆላ ቀርቀሃ ጣራቸው በሣር ከዳን የተሠሩ ቤቶች በሥርዐት ተደርድረዋል። ሁሉም ቤቶች ከጀርባቸው አነስተኛ መፀዳጃ ቤቶች አሏቸው። የተራራውን ተዳፋት በመቀነስ ጎርፍን ለመከላከል በድንጋይ የተሠራው ጎዳና በየረድፉ ሲታይ ዐይን ይማርካል። በርካታ ገዳማትን የማየት ዕድል ቢገጥመኝም እንደዚህ ፅድት ያለና ሥርዐት የሞላበት ማየቴን አላስታውስም።

@BOOKALEM

ቀስ እያልኩ ወደ ተራራው ጫፍ ወደ ቤተክርስቲያኑ ሳመራ ሌሎቹም ተከተሉኝ። ከቤተ ክርስቲያኑ ከመድረሳችን ጥቂት ቀደም ብሎ በስተግራ በኩል ከቆርቆሮና ከሣር ክዳን የተሠሩ ሰፋፊ ቤቶች ይታያሉ። ‹የተግባር ቤት› የሚባሉት መሆናቸው ነው። በገዳማት ሥርዐት መሠረት ለመናንያኑ ምግብና መጠጥ በአንድነት የሚዘጋጅባቸው ቤቶች ‹ተግባር ቤት› ይባላሉ። ከአቅራቢያቸው በግምት ዐሥር ሜትር በስድስት ሜትር የሚሆን በጥቁር ፕላስቲክ የተለበደ ውኃ የተሞላ ማቆሪያ አለ። እርሱን ዐልፈን ወደ ቤተ ክርስቲያኑ አመራን። በድንጋይና በስሚንቶ በተገነባ ግንብ ዙሪያውን የታጠረ ሲሆን ሰማያዊ የብረት በር ተገጥሞለታል። ወደ በሩ ተጠግቼ በግንባሬ ተደፍቼ ተሣልሜ ቀና ስል በብረት ሰሌዳ ላይ በጉልህ የተጻፈ ጽሑፍ አየሁ። ጠጋ ብዬ ሳነበው ወሽመጤ ቁርጥ አለ።

"ከውጭ የመጣ ማንኛውም መንገደኛ ሰባት ቀን ሳይሞላው ወደ ቤተ ክርስቲያኑ ቅፅር ግቢ መግባት አይቻልም" ይላል።

"ወይ ፈጣሪዬ! አሁን እንዳመጣ የታዘዝኩት ዕፅ ከቅፅር ግቢው ውስጥ ቢሆን ከዚህ ቦታ ሰባት ቀን ልቆይ ነው ማለት ነው? ሥራዬስ? ኑሮዬስ?" ብዬ በጣም ተማረርኩ። በሰማያዊው በር አሾልቄ ወደ ውስጥ ስመለከት ከቅፅሩ ውስጥ ያሉት ዛፎች በሙሉ ከውጭ ካሉት ጋር አንድ ዐይነት መሆናቸውን ሳይ ተጽናናሁ።

ወዲያው ቄስ ገዳሙ ከአንድ ወጣት መነኩሴ ጋር መጡና "ወደ ተግባር ቤቱ እንሂድ" አሉን።

በቆርቆሮ ከተሠራው አዳራሽ በረንዳ ላይ ሁለት መነኩሳት በገበታ ውኃ አዘጋጅተው ይጠባበቃሉ። "እግራችሁን ታጠቡ" ተባልን። በዚህ ወቅት በቀዝቃዛ ውኃ እግርን መታጠብ ፍቱን መድኃኒት ነው።

ችግሩ ግን እግራችንን የሚያጥቡን መነኩሳቱ መሆናቸው ነው። አይሆንም ብለን ብንከራከርም የገዳሙ ሕግ ስለሆነ አይቻልም ተባልን።

እኔ እንድታጠብ ትድሚያ ተሠጠኝ። ሱሪዬን ወደ ላይ ከፍ አደረጉና ተንበርክከው ጭኔ ድረስ እሹት አድርገው አጠቡኝ። ማሳጅ ማለት ነው። ቀዝቃዛው ውኃ እግሬን ሲነካው አፌ ውስጥ ከፍተኛ ጥማት ተሰማኝ፤ ጭራሽ ጉሮሮዬ ደረቀ።

"ጉሮሮዬ ደረቀ" አልኩ ሰፈራ ሰቸር።

ቄስ ገዳሙ ቀበል አድርገው፡-

"ከዘጠኝ ሰዓት በፊት ከዚህ ቦታ ምንም ነገር መቅመስ አይፈቀድም ትንሽ ታገስ" አሉኝ።

ሰዓቴን ሳይ 8:25 ይላል። ስገምት በቀረችው 35 ደቂቃ ውስጥ በውኃ ጥም የምሞት መሰለኝ። እግሬን አጥበውኝ ሲያበቁ የእግሬን ጫማ ከፍ አድርገው ሲስሙት፣

"ወይ ፈጣሪዬ! ምነው ኀጢአቴን ባታበዛው" አልኩና

"ፊቴን ልታጠብ እባክዎት?" ብዬ እጄን ዘረጋሁ። በእፍኔ እየሞላሁ ፊቴን ልታጠብ ስል የበረሓ ልምድ ያለው ባለሙያው ዳዊት፡-

"እንዳትታጠብ! ፊትህ ይበልዛል ትንሽ ቆይ" ሲለኝ ተጉነጨሁና አፌን ተጉመጠመጥኩ። ድጋሜ በእፍኜ ሲያደርጉልኝ ተጉነጨሁና ረዘም ላለ ጊዜ በጉንጨ ያዝኩት። ልውጠው ዳዳኝና ብቀሰፍስ፣ የመጣሁበት ጉዳይ ቢበላሽብኝስ የሚሉ ሐሳቦች ደግሞ አስጨነቁኝ። ውኃ ጥሙ ደግሞ ባሰብኝ። በጉንጭ ያለ ውኃ የማይጠጣበት ጊዜና ሁኔታ ያጋጥማል ብዬ አስቤ ስለማላውቅ ተፈተንሁ። ፍርሀቴና ጥማቴ ሲታገሉ ከቆዩ በኋላ ሚዛናዊ የሆንኩ መሰለኝ ግማሹን

@BOOKALEM

ሰርቁ ወደ ጉሮሮዬ ሳኳት። ነፍሴ ወደ ውጭ ተፍቼ የቀረችውን የተመለሰች መሰለኝና "እፎይ" አልኩ።

ሁላችንም ታጥበን እንዳበቃን የገዳሙ ግምጃ ቤት ኃላፊ ሊያናግሩን እንደሚችሉ ተነገረንና ሄድን። ከቤተ ክርስቲያኑ አጥር ጋር ተያይዞ የተሠራ ትልቅ ዕቃ ቤት ያለ ሲሆን የእንግዳ መቀበያና ማረፊያ ሰፋ ያለ አልፍኝ አለው።

ሰልካካ ፊት ያላቸው፣ ጠይም፣ ቀጭን፣ በግምት 45 ዓመት አካባቢ የሚሆናቸው ሰው ቁመው በትሕትናና በፈገግታ ተቀበሉን። በመስቀላቸው ከባረኩን በኋላ፡-

"አባ ኪዳነ ማርያም እባላለሁ፣ እንኳን ደኅና መጣችሁ" አሉና ዳዊትን በተለየ ሁኔታ አቅፈው በፍቅርና በናፍቆት ሳሙት። ዳዊት በዚህ ገዳም ውስጥ በባለውለታነቱ በናፍቆት የሚታሰብ የተባረከ ወጣት ሆኗል።

ቁጭ እንድንል ከጋበዙን በኋላ "የገዳማችን አስተዳዳሪ አበምኔቱ ለጊዜው የሉም። እርሳቸውን ተክቼ የማነጋግራችሁ ቢሆንም የሥራ ድርሻዬ ግምጃ ቤት ወይም በእናንተ አጠራር ስቶር ኪፐር ነው" አሉ ፈገግ ብለው። ፈገግ ሲሉ በፍሎራይድ የበለዙት ጥርሶቻቸው ያደጉበትንና ትተውት የመጡበትን አካባቢ በሚያሳብቅ ሁኔታ ከታዩ በኋላ ቶሎ ወደ ጓዳ እንደምትገባ ዐይናፋር ልጃገረድ በከንፈራቸው ውስጥ ድብቅ አሉ።

የክፍሉ ቅዝቃዜ ሙቀማ በረሓ ውስጥ ሳይሆን የሆነ ማቀዝቀዣ የተገጠመለት የስብሰባ አዳራሽ ይመስላል። የሆነ ሰላም ይሰማል።

ወዲያው አባ ኪዳነ ማርያም ስለገዳሙ ገለጻ ያደርጉልን ጀመር። እኛም በንቃት መከታተል ያዝን።

ገዳሙ በአራተኛው ክፍለ ዘመን እንደተመሠረተ ከዚያ ጊዜ ጀምሮ በውጭ ጠላቶች ከሰባት ጊዜ በላይ ተቃጥሎ እንደነበር በሐዘኔታ ገለጹልን።

"የገዳሙ ዋና አባት አቡነ አምደ ሥላሴ በ15ኛው ክ/ዘመን ዐፄ ሱስንዮስን የፈወሱና የኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ሃይማኖት ብሔራዊ ሃይማኖት ሆ እንድትቀጥል ያስቻሉ አባት ናቸው" አሉ።

"እንዴት? አልኳቸው ጣልቃ ገብቼ።

"ዐፄ ሱስንዮስ በሚሲዮናውያን ግፊት የካቶሊክ እምነትን ተቀበሉ። መቀበል ብቻ ሳይሆን ብሔራዊ ሃይማኖት እንዲሆን አወጁ። በዚህ የተነሣ ከፍተኛ ደም መፍሰስን አስከተለ። የኦርቶዶክስ ሃይማኖት ሊቃውንትና መነኮሳትም የሞትና የመሰደድ እጣ ገጠማቸው። አባታችን አቡነ አምደ ሥላሴ ጥቂት የመንፈስ ልጆቻቸውን አስከትለው ወደ ግብጽ ተሰደዱ። ይሁን እንጂ ብዙም ሳይቆዩ ዐፄ ሱስንዮስ በጽና ታመሙ። ምላሳቸው ተጉልጉሎ ወጥቶ እንደ ውሻ ማለክለክ ዕጣቸው ሆነ። ጣና ሐይቅ ውስጥ በሚገኘው የዳጋ እስጢፋኖስ ገዳም በመንፈሳዊ ትምህርት ተኮትኩቶ ያደገው ልጃቸው አቤቶ ፋሲልም ‹አባቴ ምናለ የአባቶቻችንን የዘርዐያዕቆብን፣ የዐፄ ዳዊትን ሃይማኖት ብንከተል?› እያለ ቀደም ብሎ ያሳስባቸው ነበር። ሕመማቸው ሲጸና ይቅርታ እንዲደረግላቸው፣ ጸሎት እንዲደረስላቸው ወደ ገዳም አባቶች ተላከ። በዚህ ጥሪ መሠረት አባታችንም ከስደት ተመልሰው ሌሎች አባቶችን አስከትለው ሰባት ቀን እየጸለዩ ሲያጠምቋቸው ዐፄ ሱስንዮስም ከደዌያቸው ተፈወሱ። በመጨረሻ ቀድሰው አቆረቧቸው። ንጉሡም ስሕተታቸውን አምነው፣ በተደረገላቸው ምሕረት ተደስተው ‹ተዋሕዶ ሃይማኖት ይመለስ፣ ፋሲል ይንገሥ› ብለው ዙፋናቸውን ለልጃቸው ለዐፄ ፋሲል አወረሱ። እና በዚህ የተነሣ ይህ ገዳም ከዚያን ጊዜ ጀምሮ ልዩ ክብርና መወደድን አተረፈ" አሉና

@BOOKALEM

"በአሁን ሰዓት ከ250 በላይ መናንያን የሚኖሩበት ገዳም ሲሆን ዋና መተዳደሪያችንም እንስሳት በማርባት ነው። በመጠንም ቢሆን እርሻም አለን" ብለው ገለጻቸውን ያጠናቀቁ ሲመስለኝ።

"ከደኑ የምታገኙት ጥቅምስ?" አልኳቸው።

"ደኑን የምንጠብቀው የሀገር ሀብት፣ የአባቶቻችን ቅርስ ስለሆነ ነው እንጂ እስከ ዛሬ ድረስ በገቢ ምንጭነት አስበነው አናውቅም" አሉ።

"ምን ያክል ከብቶች አሏችሁ?" ሁለተኛ ጥያቄ ነበር።

"ያው ወይፈኖች በየጊዜው ስለሚሸጡ ወዲያውም የሚወለዱ ጥጆች ስላሉ በቁጥር ይህን ያክል ነው ማለት አልችልም፣ ብቻ ገዳሙ ራሱን ችሎ ለመኖር በቂ ናቸው" አሉ አባ።

ቁጥሩን ለመናገር የፈቀዱ አይመስልም። በኋላ ላይ እንደተረዳሁት ግን ከ600 በላይ ላሞችና ወይፈኖች እንዲሁም ለዕቃና ለእህል ማጓጓዣ የሚያገለግሉ ከ200 በላይ አህዮች እንዳሏቸው ይታመናል።

በዚህ መልኩ የገዳሙን ሥርዐትና ሌሎች እጅግ የሚገርሙ አደረጃጀቶቻቸውን ሲነግሩን ቆዩ። በእኔ በኩል ግን የመጣሁበትን ጉዳይ ለመጠየቅ ብቻችንን የምንሆንበትን አጋጣሚ መጠበቅ ነበረብኝ። በመኻል አንዳዊት የመጡበትን የቆላ ቀርቀሃ ልማት ጉዳይ አነሡ። የቆላ ቀርቀሃ ለወረቀት ፋብሪካ ግብዓት ሊሆን እንደሚችልና በአሁኑ ወቅት በተፈጥሮ ለምቶ ከሚገኝበት አካባቢ አንዱ የማኅበረ ሥላሴ ገዳም እንደሆነ በማብራራት ትኩረት አድርገው እንዲያለሙትና እንዲንከባከቡት ለመወያየት እንደመጡ አስረዱ።

አባም በፈገግታ "እኛ እስከ አሁን ስንጠብቀው የነበረው እንደማንኛውም ዕፅዋት መጠበቅ ስላለበት እንጂ ለፋብሪካ ጥሬ ዕቃ ሆኖ ጥቅም ይሰጠናል ብለን አልነበረም። ለወደፊቱ በዚያ መልኩ የሚያገለግል ከሆነ ለእኛ ከሚሰጠው ጥቅም ይልቅ ለሀገር ልማት አስተዋፅኦ ማድረጉ ትልቅ ደስታ ይሰጠናል። እናም መልካም ዜና ነውና እንክብካቤያችንን እናጠናክራለን" ብለው ቀና ፍላጎታቸውን ገለጹላቸው።

በጉዳዩ ሰፋ ያለ ውይይት አድርገው ሲጨርሱ፡-

"ሌላ የምትጠይቁት ጥያቄ አላችሁ?" አሉ በትሕትና። እኔም ተቀብል አደረኩና፡- "አባታችን በዚህ ገዳም ውስጥ በርከት ያሉ የተማሩ ሰዎች ከሀገር ውስጥም ከውጭም ከዩኒቨርሲቲና መሰል ከፍተኛ ሙያ ትተው የመጡ አሉ ይባላል፣ እውነት ነው?" አልኩ።

አባ ጺማቸውን እያፍተለተሉ በፈገግታ ወደ እኔ ሲመለከቱ የማይረባ ጥያቄ እንደጠየኩ ገባኝ። አባ እንዲህ አሉ፡-

"አየህ የእኔ ወንድም! አንድ ሰው ወደዚህ ስፍራ ለምናኔ ሲመጣ የሚጠየቀው ነገር ቢኖር የገዳሙን ሕግና ሥርዐት አክብሮ ለመኖር መወሰኑንና ፈቃደኛ መሆኑን ብቻ ነው። በቅድስናም ይሁን በበደል፣ በባለጸጋነትም ይሁን በድህነት፣ በዕውቀትም ይኑር በማይምነት ያለፈ ታሪኩ አይጠቅምም። እኛም አንጠይቅም፣ እርሱም አይነግረንም። እና ጥያቄህን ለመመለስ ሊኖሩም ላይኖሩም ይችላሉ" አሉ ፈገግ ብለው።

@BOOKALEM

ጥያቄያችንና ውይይታችን ማለቂን ሲረዱ የስጋጃ ምንጣፍ እስኪጠፉና እንድንገበረከክ ጠየቁን። ከሌሎች ሁለት መነኮሳት ጋር ሆነው ጸሎት ካደረጉ በኋላ በትልቅ የእንጨት መስቀል ጀርባችንን እየዳሰሱ ጸሎት አደረጉልን። የሆነ ነገር ከላዩ ላይ ለቆኝ የሄደ መሰለኝና፦

"እንደ ውኃ ባልዲ በራሴ ላይ አጋንንት ተሸክሜ ነበር እንዴ የምዞር! ወይ ጉድ!" ስል ዳዊት "ምን አልክ?" አለኝ። በልቤ የማንሾካሹከ መስሎኝ ለካስ ከአፌም ተሰምቶ ኖሯል።

"አይ! የጸበሉ ነገር ገርሞኝ ነው እንጂ" አልኩ እንደማፈር እያልኩ።

ምዕራፍ ስድስት

ጸሎቱ ሲያበቃ ሰው ወደ ውጭ ሲወጣልኝ የመጣሁበትን እጠይቃለሁ እያልኩ ስዘጋጅ አባ ኪዳን ማርያም፦

"እስኪ አካባቢውን ላስጎብኛችሁ ተከተሉኝ" አሉና ከሰሜን አቅጣጫ ከሚገኘው ቤታቸው የምዕራብ አቅጣጫን ይዘን የቤተ ክርቲያኑን የግንብ አጥር በስተውጭ ተከትለን መራመድ ጀመርን። ከዱር እንጨት የተዘጋጀች ቀጭን ከዘራ ይዘዋል። ከፊት ለፊት ሲራመዱ መሬቱን የሚረግጡት አይመስልም። በቃ ረጋ ያሉ ሲናገሩ ፈገግታ የማይለያቸው ናቸው።

አባ ቀጠሉና "ሁሉም መናኝ የራሱ መኖሪያ በኣት አለው። በተጨማሪም መፀዳጃ ቤት እንዲኖረው የግድ ነው" አሉ።

አካባቢው ዛፎች ከፈጠሩት ቀዝቃዛ ድባብ በተጨማሪ ፅዳቱ ልዩ ግርማን አላብሶታል። ከወፍ ጫጫታ ውጭ የሚሰማ ቢኖር ‹እሽም እሽም› የሚለው በእጅ የሚገፋ የድንጋይ ወፍጮ ድምፅ ብቻ ነው።

@BOOKALEM

የመናንያኑ ቀለብ የሚፈጨው በእጅ ነው። በስተደቡብ ምዕራብ የመናንያኑ ቀለብ የሚፈጨው በእጅ ነው። በስተደቡብ ምዕራብ አቅጣጫ ስንደርስ አንድ ሰው ከውጭ ወደ ቤት ሲገባ ተመልክቼ ሰውነቱ ስንጥቅ አለ። የማውቀው ሰው መሰለኝ። ይሁን እንጂ እዚህ ሊመጣ የሚችልበት አጋጣሚ ስለሌለ በአጋጣሚ መመሳሰል ነው ብዬ ተውኩት።

በዚያው አቅጣጫ ስንደርስ ከቆምንበት ትንሽ ራቅ ብሎ በድንጋይና በኖራ ተሠርቶ የነበረና የፈራረሰ የውኃ ማጠራቀሚያ ተመለከትን። እንደ አባ ገለጻ ከሆነ የገዳሙን ውኃ ችግር ለመቅረፍ በንግሥት ዘውዲቱ መልካም ፈቃድ የተገነባ የውኃ ማቆሪያ ነበር ። የገዳሙ አጠቃላይ ክልል በሁለት ቋሚ ወንዞች የተከበበ ነው ። በስተሰሜን በኩል ከምሥራቅ ወደ ምዕራብ የገዳሙን ደን እያካለለ የሚፈሰው የገንዳ ውኃ ወንዝ እንዲሁም በስተደቡብ ከምሥራቅ ወደ ምዕራብ የሚፈሰው የሽንፋ ወንዝ አለ። እነዚህ ወንዞች ዓመቱን በሙሉ የሚፈሱ ትልልቅ ወንዞች ቢሆኑም ዋናው ገዳም ማለት ቤተ ክርስቲያኑና የመናንያኑ መኖሪያ ከተራራው አናት ላይ የሚገኝ በመሆኑ ከአንድ ሺህ ሜትር በላይ የከፍታ ልዩነት ያለ ሲሆን ከስምንት ኪሎ ሜትር በላይም ከቤተ ክርስቲያኑና ከመነኮሳቱ መኖሪያ አካባቢ ይርቃሉ። ከእነዚህ ወንዞች ውኃ ቀድቶ ወደ ተራራው እያጓጓዙ ለመጠቀም እጅግ ከባድ በመሆኑ በወቅቱ ንግሥት ዘውዲቱ ሦስት መቶ ሜትር ኪዩብ ውኃ የማጠራቀም አቅም ያለው የማንቢ ጋን አሠርተውላቸው የክረምቱን ውኃ ጋኑ ውስጥ በማቆር በጋውን ሲገለገሉበት ነበር ።

በጣልያን ወረራ ጊዜ የኢትዮጵያ ገዳማት የአርበኞችን የሀገር ፍቅር ስሜት በማነሣሣት፣ ምሬላቸውን በመገንባት እንዲያም ሲል መሸሸጊያና የቁስለኛ ማገገሚያ በመሆን ከፍተኛ ድጋፍ ይሰጣሉ በሚል እሳቤ የጣሊያን ጄኔራሎች ይህን የውኃ ማጠራቀሚያ ጋን በሁለት የጦር አውሮፕላኖች በቦምብ እንዲፈራርስ አደረጉት። በዚህም ሠልጥነናል ከሚሉ ሀገሮች የማይጠበቅ አረመኔአዊ ድርጊት ፈጽመው አልፈዋል። በእርግጥ እንደ አባ ገለጻ አውሮፕላኖቹ

ድብደባውን ከፈጸሙ በኋላ ምክንያቱ ባልታወቀ ሁኔታ የገዳሙ ክልል ውስጥ መከስከሳቸውንና ስብርባሪያቸውም እስከ አሁን ድረስ እንደሚገኝ ገልጸውልናል። ከዚህ በኋላ ለረጅም ጊዜ በውኃ ችግር ሲሠቃዩ ኑረው በቅርብ ጊዜ ከፈራረሰው ጋር ተቀራራቢ የሆነ አቅም ያለው የውኃ ማጠራቀሚያ ጋን አስገንብተው ሕይወት በገዳሙ ውስጥ በተረጋጋ ሁኔታ እንዲቀጥል አስችለውታል ።

በስተደቡብ አቅጣጫ ስንደርስ የቤተ ክርስቲያኑ የማንቢ አጥር በር ተከፍቶ አገኘነው። አባ በያዙት ከዘራ የሆነች ትንሽ ቤት አመለከቱን። ከቤተ ክርስቲያኑ በስተምሥራቅ አቅጣጫ በሕንጻ ቤተ ክርስቲያኑና በማንቢ አጥሩ መካከል ላይ የተገነባች ግድግዳዋ ከቆላ ቀርቀሃ የተሠራ ጣራዋ ደግሞ በከብ ቅርፅ በቆርቆሮ የተከደነ ሲሆን በዕድሜ ብዛት ይመስላል ቆርቆሮው ዝጓል።

"የምን ቤት ነች?" አልኳቸው።

" የዐፄ ቴዎድሮስ መቃብር ቤት ነው" አሉ።

"እንዴት ሆኖ ?" አልኳቸው በመገርም።

"አዎን ጥያቄህ ይገባኛል" አሉ።

ዐፄ ቴዎድሮስ እንደሚታወቀው ከእንግሊዞች ጋር በአደረጉት ጦርነት ድል ለእንግሊዞች መሆኑን ሲረዱት እጄን ለጠላት አልሰጥም በማለት ከምሽጋቸው መቅደላ ላይ ራሳቸውን እንደገደሉ፣ መቃብራቸውም በዚያው በመቅደላ አምባ እንደሆነ ስለአነበብኩ ነበር መገረሜ የመነጨው ።

አባ በተለመደው እርጋታቸው፦,

"እርግጥ ዐፄ ቴዎድሮስ ሕይወታቸው ያለፈውና በመጀመሪያ የተቀበሩትም በመቅደላ አምባ በአሁኑ ደቡብ ወሎ ነው። ይሁንና

@BOOKALEM

ከጊዜ በኋላ በልጅ ልጆቻቸው ደጃዝማች መሸሻ አማካኝነት ወደዚህ አጽማቸው ፈልሶ እንዲመጣ ተደርጓል" አሉ።

" ለምን? ማለት ምክንያቱ ምንድን ነው?" አልኩኝ ቀጥዬ።

"ያው በታሪክ እንደሚታወቀው ዐፄ ቴዎድሮስ የልጅነት ጊዜያቸውን በዚህ ገዳም በትምህርት አሳልፈዋል። የቤተ ክህነቱን ትምህርት ከመማራቸው በተጨማሪ የግእዝና የዐረብኛ ቋንቋን ጠንቅቀው የተማሩት በዚህ ገዳም ነበር። ከታላላቅ አባቶች ጋር በነበራቸው ቅርበት የአስተዳደር ዘይቤን፣ የማዕከላዊ መንግሥት አስፈላጊነትንና የጥበብንና የዕውቀትን ጥቅም የተረዱበት ቦታ ነበር ። ከገዳሙ ከወጡ በኋላ ደጃዝማች ተብለው በቋራና አለፋ ሲንቀሳቀሱ ከሠራዊታቸው መካከል ጥቂቶች ወደ ገዳሙ መጥተው ሳያስፈቅዱ የገዳሙን ከብቶች አርደው በሉ። በዚህ ድርጊት የገዳሙ አባቶችም 'እንዴት ያሳደግነው ልጅ ሲሆን ሲሆን የገዳሙ ጠበቃ ይሆን ነበር አለበለዚያ ለምን በውንብድና የመናንያኑን ንብረት ይቀማል' ብለው እጅግ አዘኑ። የገዳማውያኑን ሐዘንና የወታደሮቻቸውን ነውር የተረዱት ደጃች ካሳ የገዳሙ አባቶች መቀየም ምን ሊያስከትል እንደሚችል ስለሚያውቁ እየደበሉ ወደ ገዳሙ መጡ። ድርጊቱ ከእርሳቸው ዕውቅና ውጭ የተፈጸመ በመሆኑ የታረዱትን ከብቶችም እጥፍ አድርገው እንደሚመልሱ ቃል ገብተው ይቅርታ እንዲደረግላቸው ተማፀኑ። አባቶችም ቅያሜያቸውን አነሡ ። ደጃች ካሳም አስከትለው እንዲህ አሉ፡-

'አባቶቼ በእውነት ይቅርታ አድርጋችሁልኝ ከሆነ ቃል ግቡልኝ' አሉ።

አባቶችም የተጠየቁትን ሊያደርጉ ፈቃደኛ መሆናቸውን ሲገልጹ፣ ካሳም እንዲህ አሉ፡-

'እኔ ወታደር ነኝ። የት እንደምወድቅ አላውቀውም። ነገር ግን በሞትኩ ጊዜ ሥጋዬ ከሥጋችሁ ዐፅሜ ከዐፅማችሁ ጋር አብሮ እንዲያርፍ የትም ቢሆን አስመጥታችሁ በዚህ ቦታ እንድታሳርፉኝ' ብለው ቃል ያስገቧቸዋል። በዚህ መሠረት የገዳሙ አባቶች የልጅ ልጃቸውን አሳስበው ዐፅማቸው ወደዚህ መጥቶ በኑዛዜያቸው መሠረት ከሚወዷቸው አባቶቻቸው ጋር በክብር እንዲያርፍ ተደርጓል" አሉኝ።

መቃብራቸው ላይ ሂጄ ባለቅስ ደስ ባለኝ። ነገር ግን ሰባት ቀን ስላልሞላኝ ቅጽር ግቢው ውስጥ መግባት አልተፈቀደልኝም ። የዚህች ሀገር ዜጎች ቃል ኪዳንና ፍቅር ድርና ማግ ሆኖ ኖሮ አሁን ከእኛ ዘንድ ሲደርስ ሙሉ የጠፋበት የማግ ልቃቂት የሆነ መሰለኝና በቃ ሆድ ባሰኝ።

ብቻ በርቀት ሳየው መቃብሩ የኢትዮጵያን አንድነት የመለሰ ጀግና፣ ለሥልጣኔና ለጥበብ ዕድሜውን ሙሉ የደከመ ብልህ፣ የምእተ ዓመቱ ምርጥ መሪ እያልን በየሚዲያው የምንለፍፍለት፣ በየዘፈኑ እንስተን የማንጠግበው ተምሳሌት፣ የታላቁ ሰው መቃብር ለመባል አይመጥንም እያልኩ ሳንሾካሾክ አብረውኝ ከነበሩት አንዱ የእኔ ስሜት ተጋብቶበት ነው መሰለኝ፡-

"እይ ጉድ! እንዲያው ምናለበት ዐፅማቸው በመስታዎት ሳጥን ሆኖ ቢቀመጥ?" አለ።

አባ ፈገግ ብለው "ወደፊት ይሆን ይሆናል" አሉ። ቀጠል አድርገውም፡-

"ለማንኛውም ጀግናው ሰው የመጨረሻው ማረፊያው እዚህ እንዲሆን የነበረው ምኞቱ ተፈጽሞለት የልጅነት ጊዜውን በዕውቀት ፍለጋ ካሳለፈበት ገዳም ከሚወዳቸው መናንያን ጋር በሰላም ማረፉ በቂ ይመስለኛል" አሉ።

@BOOKALEM

አባ ወደፊት መራመድ ሲጀምሩ አሁን አብረውን የመጡትን ራት እንዲሉልኝ አስፈቅጄ የመጣሁበትን የዕሁን ጉዳይ መፈለግ እንዲረዱኝ ለመማፀን እያሰብኩ እያለ፦

"አንድ ትልቅ አባት አሉ። ወደ እርሳቸው ሄደን ቡራኬያቸውን ብትቀበሉ መልካም ነው" አሉና የእኛን ምላሽ ሳይጠብቁ ወደ ታች ወደ ደኑ ወረድ ብለው መሄድ ጀመሩ፣ እኛም ተከተልን።

አንዲት ዕድሜ ያለች ጎጆ ቤት ደረስን። ዙሪያዋ በሰሚንቶ የተሠራ የውኃልክ ያላት ሲሆን ወለሏም በሰሚንቶ በጥሩ ሁኔታ ሊሾ ሆኗል። ሙቀቱን ለመከላከል ይመስላል ግድግዳው በቆላ ቀርቀሃ ነፋስ እንዲያስገባ ተደርጎ ተገርግሯል። ብቻ በአካባቢው ከከበቧት የተላ ባሮች ጋር ተዳምሮ ልዩ ግርማ አላት። አባ ወደ በሩ ጠጋ ብለው፦

"አባታችን እንደምን ዋሉ?" አሉ።

"እግዚአብሔር ይመስገን፣ ማነህ?" የሚል መልስ መጣ።

"አባ ኪዳነ ማርያም ነኝ፣በጎ ዋሉ?" አሏቸው።

"ይመስገነው ደኅና ነኝ፣ ብቻ ደህች ወባ ደግሞ ተነሣችብኝ መሰል።"

"እንግዶች ሊያገኙዎት ይፈልጋሉ።"

"ግቡ እንጂ ታዲያ ምን አለ?" አሉ። አባን ተከትለን ገባን።

በትንሽ አልጋ ላይ አባ ተጣጥፈው ተኝተዋል ። መጻሕፍቶቻቸው በአግዳሚ ዕንጨት ላይ ተደርድረዋል። አንድ ቀሚስ፣ አንድ ፎጣ አንድ ጋቢ ብቻ በገመድ ላይ ተንጠልጥለዋል። ከበአታቸው ሲወጡ የሚለብሷቸው መሆናቸው መሰለኝ። በአንድ ጥግ ደግሞ ኩባያና ጎድጓዳ ሳህን ብቻ የሚታዩ ሲሆን በተረፈ ቤቱ ንጹሕና ባዶ ነው።

ከመኝታቸው ተነሥተው አልጋቸው ላይ ቁጭ ብለው ሁላችንንም አሳለሙን። ተቀምጠውም ቢሆን ረጅም ሊባሉ የሚችሉ መሆናቸው ከእጅ ጣታቸው ሎጋነትና የእግራቸውን ቅልጥም እርዝማኔ በማየት መገመት ይቻላል። በጣም ቀጭን ሲሆኑ ጠይም ፊታቸው ጥጥ በመሰለ ረጅም ጺም ተሸፍኗል ። ፀይኖቻቸው በደንብ እንደማያዩላቸው ሲገልጹልን እንዲህ አሉ፦

"ፀይኖቼ፣ እስከዛሬ በደንብ አገለገሉኝ፣ አሁን ግን አንተ ባትደክምም እኛ ደክሞናል ብለው ከንባብ ለዩኝ" አሉን ፈገግ ብለው።

ታመው የሰነበቱ ሳይሆን በምኞት የቆዩ ይመስል በአንድ ጊዜ ፍሥሓ ሆኑ። የሚገርመው ጥርሶቻቸው የመሸራረፍ ወይም የመወላለቅ ወይም የመበለዝ ምልክት ፈጽሞ ያላሳዩ ሲሆን ዕድት ያሉ፣ ደርዛቸውን የጠበቁ፣ የሚያምሩ የጎረምሳ ጥርሶች የሚመስሉ ናቸው።

አባ ኪዳነማርያም ጣልቃ ገብተው "አባታችን ዳዊትን ያስታውሱታል?" አሏቸው

"ዳዊት ማን?" አሉ። እጃቸውን ቅንድባቸው ላይ አድርገው ከመካከላችን የሚያውቁት ሰው እንዳለ ለመፈለግ ጥረት እያደረጉ።

"ዳዊት የገዳማችንን ደን የከለለልን" አሉ አባ ኪዳነማርያም

ያን ጊዜ ከተቀመጡበት አልጋ ተስፈንጥረው እየተነሡ፦

"የእኛ ዳዊትን" አሉ እጆቻቸውን ዘርግተው። በዚህ ጊዜ ዳዊት ከእግራቸው ሥር ተንበርክኮ ጫማቸውን ሳመ። እርሳቸውም ትከሻውን ይዘው ቀና አደረጉትና አቅፈው ከአንገቱ ሥር ሳሙት።

@BOOKALEM

ዳዊትና ጓደኛው በዚህ ጥንታዊ ገዳም ውስጥ ከፍተኛ ተወዳጅነትን አትርፈዋል ። የሚናደፉ መርዛማ እባቦችን፣ አጥመልምሎ የሚውጥ ዘንዶን፣ ሥጋን በጫጭቀው የሚበሉ የዱር አራዊቶችን፣ እንዲሁም በቀይ ጥይት እናት የሚያፈርሱ ሽፍቶችን ሳይፈሩ የበረሓውን ዋዕይ ታግሰው ሳምንት ሙሉ ከገዳሙ መነኮሳት ጋር በእግር እየዞሩ ከዚያው ከበረሓው ድንጋይ ተንተርሰው እያደሩ የገዳሙን የደን ክልል ለመጀመሪያ ጊዜ ከመንግሥት ተልከው የከለሉ ለሙያቸው ያደሩ ወጣት ፕሮፌሽናሎች ናቸው ።

አባ ዳዊትን ስመው ሲያበቁ አልጋቸው ላይ ቁጭ አሉና የሚያምሩ ሎጋ ጣታቸውን ወደ እርሱ ቀስረው፡-

"ስማ ዳዊት!" አሉ ፈገግታቸው ጠፍቶ በጣም ኮስተር ብለው።

"በዚህ ዕድሜዬ ልዋሽ አልችልም፣ መዘባበድም አልሻም። አሁን የምነግርህ ግን የሆነውንና የሚሆነውን ነው። ስለፈጸምከው በጎ ሥራ እግዚአብሔር ይስጥህ ማለት አልፈልግም። ምክንያቱም ፈጣሪ ዋጋህን እንዳዘጋጀልህ አውቃለሁና" ሲናገሩ በሙሉ ስሜት እንደሆነ ይታወቃል ።

"ስማ የኔ ልጅ!

"ደኑን እየዞራችሁ በምትከልሉበት ወቅት ሁለት መላእክት ከፊትና ከኋላ ሁነው ይጠብቋችሁ ነበር። በሕይዎት ዘመንህ አንድ ቀን እግዚአብሔር በደን የተከበበች የምታምር አረንጓዴ ቦታ እንደ መሶብ ወርቅ ከፍ አድርጎ ያሳይሃል። ያን ጊዜ አንተም 'ጌታ ሆይ! ይህ ምንድን ነው? የትስ ነው?' ትለዋለህ። እርሱም 'አንተ በእግርህ እየዞርክ በጥምና በድካም የከለልካት፣ ያከበርካት ማኅበረ ሥላሴ ገዳም ናት' ይልሃል። ያን ጊዜ ነፍስህ ሐሤት ታደርጋለች" አሉት።

ዳዊት እንባውን መቆጣጠር አልቻለም። እንደ ጎርፍ እያወረደው እግራቸው ሥር ሄዶ ተንበረከከ።

አባ ኪዳነ ማርያምን ጨምሮ ሁላችን በእንባ ተራጨን ።ሁሉም የየራሱ ምክንያት ይኖረው ይሆናል። እኔ ግን ያለቀስኩት በራሴ ሕይወት ነበር ።

በእያሌው በአባከንኩት ዘመኔ፣ የግል ኑሮዬን ለመሙላት የኳተንኩበት እጅጉን ግላዊ በሆነው ሕይወቴ፣ በሙያዬ ሰበብ የማገኘውን ጥቅምና ክብር እንጂ ለሀገርና ለማኅበረሰብ እዚህ ግባ የሚባል መልካም ሥራና ታሪክ የሌለኝ፣ መኖሬም ማለፌም የማይታወቅ ብኩን ሕይወት ያለኝ እኔ፣ "ለመሆኑ ፈጣሪ ለእኔ ከፍ አድርጎ የሚያሳየኝ ምን ይሆን? ድካሜን፣ ድቀቴንና መተላለፌን የሚያመለክቱ ካልሆኑ በስተቀር ሀገራዊና ማኅበራዊ የሆኑ የሠራሁት ምን ቁም ነገር አለኝ?" አልኩና ራሴን ናቅኩት። ለዳዊት የተነገረውን ስሰማ ጥልቅ የሆነ መንፈሳዊ ቅናት አደረብኝ ።

ከእዛውንቱ መናኝ ቤት ባዶነቱን ይገፍ ስወጣ አባ ኪዳነ ማርያም ተከተሉኝና በአንድ እጃቸው ከዘራቸውን በሌላ እጃቸው ትከሻዬን ይዘው ከቤተልሔሙ ጀርባ ከሚገኝ አንድ ዛፍ ሥር ከሌሎቹ ነጥለው ወሰዱኝ።

"ተመልከተው ይህን ዛፍ " አሉ።

ዛፉ በገዳሙ ተራራማ ክፍል በተለይ ቤተ ክርስቲያኑ አካባቢ በብዛት የበቀለ እውራ ዛፍ መሆኑን ተገንዝቤዋለሁ። የዐማርኛ ስሙን ባላውቀውም ሳየው ግን ሳይንሳዊ ስሙን የማውቀው መሆኑን ተገንዘብኩ።

@BOOKALEM

አባ ቀጥለው እንዲህ አሉ፡-

"የሚገርምህ ይህ ዛፍ ከክረምት ይልቅ በበጋ በእጅጉ ይለመልማል። በበጋ በመለምለሙ አካባቢውን በጣም ቀዝቃዛ እንዲሆን አድርጎታል። ሁሉም ዕፅዋት በበጋ ሲደርቁ እርሱ በምንፈልግበት ወቅት ይለመልምልናል። በሌላ ብዙ ጥቅሞቹና ጉዳዮቹ የተነሣ ተወዳጅ ዛፉችን ሆኗል" አሉኝ።

ኢጋጣሚውን ተጠቅሜ ወደ እኔ ጥያቄ ለመንደርደር ፈለኩና፡-

"ስሙ ምን ይባላል?" አልኳቸው።

"ሲና እንለዋለን" ሲሉኝ ሰውነቴ ስንጥቅ አለና፡-

"ሲና? ዕፀ ሲና የሚባለውስ?" አልኩኝ በጥድፊያ።

አባ ፈገግ ብለው "ዕፅ ማለት እኮ እንጨት ወይም ዛፍ ለብዙ ሲሆን ደግሞ ዕፅዋት እንደማለት ነው። እና..." ሲሉ ነጠቅ አድርጌ

"እና ዕፀ-ሲና ማለት ይሄ ነው አልኳቸው?"

"አዎን ተወዳጅ የበረሓ ጥላችንና ምሥጢራችን ዕፀ ሲና የሚባለው ይህ ነው" አሉኝ።

በሳይንስ ብቻ የማውቀውን ዛፍ ጠጋ ብዬ ሳስተውል ከዚህ በፊት አስተውየው የማላውቀውን የቅጠሎቹ አበቃቀል እንዲሁም በአንድ ወቅት የድህር ምረቃ ትምህርቴን ስከታተል የዛፍ ዝርያዎችንና ስሞችን ስታስተምረን የነበረችው እንግሊዛዊት ሳይንቲስት ስለዚህ ዛፍ ሳይንሳዊ ስም መነሻ የነገረችን ትዝ አለኝና አፌን ከፍቼ ቀረሁ ። በምሥጢር ከተጻፈልኝ ወረቀት ላይ ስለዚህ ዕፅ ከተጻፈው ጋር ሳገናዝበው በራሴ ሙያ ሳይቀር እንዴት አልፈውኝ እንደ ሄዱ ተረዳሁና በአግራሞት ፈገግ አልኩ ።

"ዕፀ ሲና ዘማኅበረ ሥላሴ ገዳም

ስሙ ለተክለ ሃይማኖት ጻድቅ

ወይፌክር ነገረ ሥላሴ"

እንግሊዛዊቷ የድህረ ምረቃ መምህራችን እንደተረከችልን ይህን ዛፍ መጀመሪያ ያገኘው ሳይንቲስት ያገኘበት ቦታ ደብረ ሊባኖስ ገዳም አካባቢ ስለነበር ከገዳሙ መስራች አባት ጋር በማያያዝ ‹Tekele Haimanot The Noble› ‹ምርጡ ተክለ ሃይማኖት› ብሎ ማስታወሻ በመያዙ ወደ ላቲን ተስቦ የዚህ ዕፅ ሳይንሳዊ መጠሪያ *Teclea noblis* ተባለ። ይህንን ነው ‹ስሙ ለተክለ ሃይማኖት ጻድቅ› ያሉት። ሌላው አስደናቂ ነገር የዛፉ የቅጠል መዋቅር ነው። ሁሉም ቅርንጫፎች የተዋቀሩት ሦስት ቅጠሎች በአንድ ቅጠለ ግንድ ላይ በቅለው ነው። ብቻውን የበቀለ ቅጠል ወይም ሁለት ወይም አራት ሳይሆን ከላይ እስከታች ሦስት በአንድ የተዋቀሩ ናቸው። ይህንን ለመግለጽ ደግሞ ‹ወይፌክር ነገረ ሥላሴ› ማለትም የሥላሴን አንድነትና ሦስትነት የሚናገር በማለት ተክለ መዋቅሩን *(Tree Morphology)* ተጠቅመው ለእኔ የቤት ሥራ የሰጡኝ መሆኑ ነው።

በኪሴ የያዝኩትን ስንጢ ላጥ አድርጌ ከቅርንጫፉ ልቆርጥ ስል አባ ኪዳኑ ማርያም፡-

"ቆይ እንደሱ አይደረግም!" አሉና "ፈትህን ወደዚያ አዙር አሉኝ"። ፊቴን እንዳዞሩኝ ከዛፉ በተቃራኒ አቅጣጫ አዞርኩ። ከዚህ ዛፍ ሥር ከአባ ጋር ከቆምኩበት ጊዜ ጀምሮ ግን ከሌሎች ዛፍ ሥር ከመቆም በተለየ አካልና አእምሮ ላይ የሚፈጥረው ነገር እንዳለ ግን አላጣሁትም ነበር።

@BOOKALEM

የተወሰኑ ደቂቃዎች ካለፉ በኋላ ይኸውልህ ብለው እንዴት እንደቀረጡት ሳላይ አንድ ዘለላ ሰጡኝና ተቀብዬ ቦርሳዬ ውስጥ ስከት አባ ፈገግ ብለው ትክሻዬን መታ መታ አደረጉትና፡-

"ድንቅ ነው!" አሉ።

ሀይኖቼንና እጆቼን ወደ ላይ አቃንቼ "ተመስገን!" አልኩና "አባታችን በጣም አመሰግናለሁ!" አልኳቸው።

አባ ቀጠሉና "መቼ ነው መሄድ የምትፈልገው?" አሉኝ።

የመጣሁበት ጉዳይ በቀላሉ የተሳካልኝ ቢሆንም እጅግ ድካም ስለተሰማኝ፡-

"አባታችን ዛሬን እዚሁ ዐርፌን ነገ በሌሊት ለመመለስ ነው ሐሳቤ" አልኳቸው።

"ነገ ሰንበት ነው፡ ከገዳሙ መውጣትም ሆና መግባት አይቻልም። ያለህ ምርጫ ወይ እስከ ሰኞ ጠዋት መቆየት ነው አለበለዚያ ዛሬውን መመለስ ነው" አሉኝ።

"የፈጣሪ ያለህ!" አልኩ። እስከ ሰኞ መቆየት አልችልም። ቶሎ ወደ ቅዱሱ ስፍራ መመለስ አለብኝ። ያለኝ አማራጭ ዛሬውን መመለስ ነው። ችግሩ መንገዱስ፣ በረሓውስ እያልኩ በጭንቀት ስብሰለሰል፡-

"አይዞህ ራስህን አታስጨንቀው" አሉና "ባይደንቅህ አንተ ከግማሽ በላይ የሆነውን መንገድ በመኪና ተጉዘህ ዛሬውን መጥተህ በተለየ ምክንያታችን ዛሬውን ይህን ድንቅ ዕፅ እንድታውቅ አድርገን ብንሸኝህም ብዙዎች ግን ይህን ምሥጢር ለማወቅ ባሕር አቋርጠው በየብስ ተጉዘው መጥተዋል፣ ብዙ ደጅ ጠንተዋል" አሉ።

"እንማን ?" አልኳቸው በጉጉት።

" እ..." አሉና " ጀምስ ብሩስ ስለሚባል ሰው ሰምተሃል?" አሉኝ።

"አዎን" አልኩና "የዐባይ ወንዝን መነሻ ለማጁት ወደ ኢትዮጵያ መጥቶ የነበረ ተጓዥ አይደል?" የሚል የማረጋገጫ ጥያቄ አቀረብኩ።

"ልክ ነው። ብዙ ሰው የሚገምተው የስኮትላንዱ ተጓዥ ጀምስ ብሩስ ወደ ኢትዮጵያ የመጣው የዐባይን መነሻ ለማወቅ እንደሆነ ብቻ ነው። ይሁን እንጂ ይህ እጅግ ድብቅና ራስ ወዳድ የነበረ ሰው ፍላጎቱ ከዚያም ከፍ ያለ ነበር። የታቦት ጽዮንን ማረፊያ ስፍራ ማወቅ፣ ጥንታዊ ጥበባትን መመርመር፣ ጥንታዊ መጻሕፍትንና አስደናቂ ዕፅዋትን ፍለጋም ጭምር ነበር።"

"በዚህ ጉዞው የአክሱምንና በኤትራቢያ የሚገኙ ገዳማትን፣ የጣናንና የዘጌ ገዳማትን ብርብር አድርጐ ተመልክቷቸዋል። በቆይታው ግእዝን አጥንቶ መጽሐፈ ሔኖክንና ሌሎችን መጻሕፍትንም በእጁ ገልብጦ በርካታ ቅጅዎችን ወስዷል። በጣም የሚደንቀው" አሉና ዝም ብለው ቆይተው።

"ከጥቂት ሊቃውንት በስተቀር በአብዛኛው ኢትዮጵያዊ ዘንድ ከነመፈጠራቸው የማይታወቁትን አስደናቂ ዕፅዋት ቅጠላቸውን፣ አበባቸውን፣ ቅርፊታቸውን፣ ሥራቸውንና ዘራቸውን ሳይቀር ለቅሞ መውሰዱ ነው" አሉና ፈገግ ብለው ወደ እኔ በምፀት እያዩ፡-

"አንተ ለአንድ ቀን ደርሶ መልስ የተማረርክበትን ይህን ገዳም እርሱ በ1764 ዓ.ም መጥቶ ለሦስት ወራት ተቀምጦበት ነበር። በቆይታውም አንተ ትኩረት ስለማትሰጠው ስለሚሰለችህ በአባቶች ፈቃድ እንደድካምህ መጠን በቀላሉ የተነገረህን ዕፅ እርሱ በብዙ ደጅ ጥናት ደርሶበት ዘሩን ጭምር ዘርፎ በግብጽ አድርጐ ወደ አውሮፓ ተመልሷል" አሉ።

"እቤት እኔ! ደግሞ ቀሪው ነገር ስለአስቸኮለኝ ነው እንጂ" ብዬ ሽምቅቅ ስል

አባም መልሰው "ነገሩን ነው እንጂ እንዲሰማህ እሰቤ አይደለም" አሉና ቀጠሉ።

"በወቅቱ በቀጥታ ወደ ሀገሩ ከመጓዝ ይልቅ ወደ ፈረንሳይ አምርቶ በወቅቱ ለነበረው ንጉሥ ሊዊስ 14ኛ የዚህን አስደናቂ ዕፅ ዘር በወቅቱ ለነበረው ንጉሥ እጅግ ከመደሰቱ አበረከተለት። ብዙም ጤና ያልነበረው ንጉሡ እጅግ ከመደሰቱ አበረከተለት። ብዙም ጤና ያልነበረው ንጉሡ አቶ በፈረንሳይ አቀማጥሎ እስተናገደው። የተነሣ ጀምስ ብሩስን በፈረንሳይ አቀማጥሎ እስተናገደው። ጀምስ ብሩስ በምን ምክንያት የዚህን ዕፅ ዘር ለፈረንሳዩ ንጉሥ እንደሰጠው አይታወቅም። አስገራሚው ነገር ቀጥሎ የተጓዘው ደግሞ ወደ ጣሊያን ሲሆን ከወቅቱ የቫቲካን ሊቃነ ጳጳሳት ከነበሩት ጋ ክለመንት 14ኛ ጋር ተገናኝቶ አሁንም ከአስደናቂዎቹ ዕፆች መካከል የተመረጡትን አበረከተላቸው"።

"ለምንድን ነው ለእነርሱ የሰጣቸው?" አልኩኝ።

"ጀምስ ብሩስ በምን ምክንያት የዚህን ዕፅ ዘር ለፈረንሳዩ ንጉሥና ለሮማው ፓፓ እንደሰጣቸው ያንተና የመሰሎችህ የቤት ሥራ ይሆናል" አሉ ፈገግ ብለው ትክሻዬን መታ እያደረጉ። ቀጠሉና፡-

"ከዚህ ሁሉ በኋላ ዘግይቶ ወደ ሀገሩ ታላቋ ብሪታንያ ሲመለስ የሚጠብቀውን ክብር ሳያገኝ ትኩረት ተነፍጎት ኖረ። ከኢትዮጵያ ከወጣ በኋላ አብዛኛውን ዘመኑን በብቸኝነት ያሳለፈው ጀምስ ብሩስ ራስ ወዳድ ከመሆኑ የተነሣ በኢትዮጵያ ያየውን ድንቅ ነገርና ከተዓምራት የሚተካከሉትን ጉዳዮች ደብቆ ሌሎች ተጓገኝ ተደፋፍረውና ተነሣስተው ወደ ኢትዮጵያ እንዳይመጡ አሳፋሪና አስቀያሚ ታሪኮችን ይነግር ነበር"። አሉና ፈገግ ብለው "ለምሳሌ ‹የኢትዮጵያ መኳንንቶች ላሟ ሳትታረድ በቁሟ ሣር እየበላች እነርሱ ከታፋዋ ሥጋ ቆርጠው ጥሬውን ይበላሉ› የሚል አሳፋሪ ነገር ጽፎ የተሳሳተ ገጽታ ለመፍጠር ሞክሮ ነበር። እንዲያውም

ይህን ተከትሎ በለንደን፡-

"Nor have I been where men (what loss alas!)

Kill half a cow and turn the rest to grass"

"እወይ የኔ ነገር! ወንዶች ባልዋሉበት የጉዞ ኪሳራ

ላም በከፊል እርዶ በከፊል አቁሞ ሣር እንድትበላ"

ተብሎ ስንኝ ተቋጥሮበት ነበር ይባላል" አሉና፡-

"ይኸውልህ እንግዲህ የካህኑ ዮሐንስ ሀገር (The Land of Prester John) ተብላ ትታወቅ የነበረችውን ኢትዮጵያ ‹የብሩስ ጉዶች› ሀገር (The Land of Prestigidator Bruce) እስመሰሎ አቀረባት። የዚህ ሁሉ መዘዝ ፈጣሪ ባደለን አስደናቂ ዕፅዋት ምክንያት ነበር።" አሉና ትክሻዬን መታ መታ አደረጉኝ።

ይህን ሲነግሩኝ ከታሪኩ አስደናቂነት ይልቅ የእርሳቸው ይህን ሁሉ ማወቅ ገርሞኝ በሕልሜ ነው ወይንስ በእውኔ እያልኩ ፈገግ ነበር።

"ለማንኛውም ዘጠኝ ሰዓት ስለሞላ ወደ ተግባር ቤት ሂዱና እህል ቀምሳችሁ በጊዜ ሂዱ" ብለው ወደ ተግባር ቤት ከእንድንዛዜዩ መሩን።

ተግባር ቤቱ አካባቢ ስንደርስ አብረውኝ የመጡት ጓደኞቼ ሲጠብቁን አገኘናቸው። አባ ጸሎት አደረጉልንና ሁላችንንም በመስቀል ባርከው "በሰላም ግቡ" አሉን። ሌሎች መነኮሳት መጥተው ወደ ተግባር ቤት እንድንሄድ ተቀበሉን። እኔ ግን የጀምስ ብሩስን ታሪክ አድንቄ አልጨረስኩም ነበርና አካሌም አእምሮዬም ዝም ብሎ ያዘግም ነበር።

ወደ ተግባር ቤት ልሄድ ስል እጄን ሳብ አድርገው አስቀሩኝና "እንዴ ቆየኝማ" ብለው ወደ እዳሪሻቸው ገቡ። ወዲያው የሆነ

ነገር ይዘው ተመልሰው መጡና ወደ እኔ ጠጋ ብለው ዝቅ ባለ ድምፅ ፡-

"አባ ወልደ አረጋዊን ቀሦርት እንዳይቀሩ አደራ፡ በላቸው። ይህንን ደግሞ ለአባ ተክለ ጽዮን አድርስልኝ" አሉና በላስቲክ የተጠቀለለ አንድ ኪሎ የሚሆን ነጭ ዕጣን ሰጡኝ ።

"ማናቸው አባ ወልደ አረጋዊ፡ አባ ተክለ ጽዮንስ?" አልኩ።

ዝም....

"የት ነው የማገኛቸው?" አልኳቸው ደግሜ። መልስ ሳይሠጡኝ በእጃቸው የደገና ሁን ምልክት አሳይተውኝ ወደ ቤተ ክርስቲያኑ ቅጽር ገብተው ተሰወሩ።

"ወይ ጣጣ! እንዲያው ሰው ይጨነቃል የማይሉ፣ ምን እንዲያው!" ብዬ አጉመተመትኩ።

ተግባር ቤት አካባቢ ለእንግዳ ማረፊያ ተብሎ ከተሠራ ጎጆ የተዘጋጀልንን እህል ውኃ ለመቅመስ ጓደኞቼን ተከትዬ ገባሁ። በትልቅ ገበታ የውኃ ዳቦ የመሰለ ተሸርክቶ ተፈጭቶ የተጋገረ የዘንጋዳ ኅብስት ተረበልን። በእነርሱ አጠራር ‹መኮረታ› ይባላል። ሲያዩት የሚከብደውን ያክል ሲበሉት ግን ለስላሳና ለአፍ ቀላል ነው። ያም ሆኖ ጉሮሮዬ በጣም ከመድረቁ የተነሣ ለመጉረስ አልቻልኩም። ከዚያ ይልቅ የሱፍ ጭልቃ በትልቅ ፋጋ (ትልቅ ቅል እኩል ቦታ ተሰንጥቆ የተዘጋጀ የሾርባ ሳህን የመሰለ ዕቃ) ተሞልቶ ተሰጠኝ። ግጥም አድርጌ በአንድ ትንፋሽ ጠጣሁት። ተስገብግቤ መጠጣቴን ያዩት አስተናጋጅ መነኩሴ ድጋሚ ሞልተው ሰጡኝና እሁንም ግጥም አድርጌ ጠጣሁት። በቃ ሰውነቴ ተቃጥሏል። ለሦስተኛ ጊዜ ተሞልቶ ሲሰጠኝ ግን ባይቆርጥልኝ ሆዴ ግን

ሞልቶ ነበር። እንዲያም ሆኖ ሦስተኛውን ጨረስኩ። በዚህ ገዳም ውስጥ ሥጋ በዓመት አንድ ጊዜ የልደት (የገና) ዕለት ብቻ የሚበላ ሲሆን ከዚያ ውጭ በጋራ ተዘጋጅቶ በቀን አንድ ጊዜ ለእያንዳንዱ መናኝ የትልቅ ሰው መዳፍ የሚያክል ሁለት መኮረታ ከሱፍ ጭልቃ ጋር ደወል ተደውሎ ይታደላል። እርግጥ እርሻ ለሚያርሱ ወይም ከባድ የጉልበት ሥራ ለሚሠሩ እንደ ድካማቸው መጠን ሁለት ጊዜ ሊሠጣቸው ወይም ‹ሊቆነን› ይችላል። ሕሙማንም እንደ ድካማቸው ይስተናገዳሉ። ምክንያቱም ‹በገዳሙ ሕግ በቀን አንድ ጊዜ የሚበላው ሰውነትን ከጥጋብ ተከላክሎ ለፈጣሪ ለማስገዛት እንጂ ሰውን ለማስራብ ተብሎ አልተደረገም› ይላሉ የገዳሙ አባቶች። የአስተናገዱንን መነኩሳት አመስግነን የማይቀረውን የጉዞ እዳችንን አብዝቼ በጠጣሁት ጭልቃ ሆዴ እየተንቦጫቦጨ ተያያዝነው።

ከቤተ ክርስቲያኑ አካባቢ ያለውን ደን ጨርሰን ገላጣው ስፍራ ስንደርስ መሬቱ እሳተ ጎሞራ የፈነዳበት ይመስል ግሏል። ቁልቁለት መውረድ የሰውነት ሚዛንን በሙሉ ከእግር ጫማ ላይ ማሳረፍን ስለሚጠይቅ የጋለው መሬት ከጠጠሩ ጋር ተዳምሮ ስቃዩ ልቤ ድረስ ዘልቆ ተሰማኝ። በቃ ‹ቶርች› የተደረኩ መሰለኝ።

"እንዲያው ያለአቅሜ ለዘመናት ተቆልፎ የኖረ ምሥጢር ነካክቼ ልሰቃይ" አልኩና በምሬት፡- "አይ ፕሮፌሰር ሃሮልድ! እግዜር ይይለዎት። በሞኝ ክንድ የዘንዶ ጉድጓድ ይለከባታል የተባለው ተረት በእኔ ደረሰ" አልኩ። ስቃዩን በሙሉ ዋጥ አድርጌ ራሴን እጅግ እየተራገምኩ እንዳይደረስ የለም ‹ማገት በር› ላይ ደረስን። ከአንድ ዛፍ ሥር ቁጭ አልኩና የውስጥ እግሬን ሳየው የተጠበሰ ሥጋ መስሏል፡ ዐልፎ ዐልፎ ደግሞ ውኃ ቋጥሯል ።

@BOOKALEM

ቄስ ገዳሙ "እደሺችሁ እንደምንም በርቱና ሳይመሽ መኪናዉ ዘንድ መድረስ አለብን ። ጀንበር ከጠለቀች ጭራሽ መንገዱ ይጠፋብናል" አሉ።

"ሜማዬን አድርጌ ለመራመድ ሞከርኩ። ሜማ ማድርግ ከጀመርኩበት ጊዜ እንስቶ እንደዚች ቅጽበት ያለ ምቾች ተሰምቶኝ አያውቅም፡ "ፈጣሪን ስለብዙ ነገር ማመስገን የሚገባኝ ቢሆንም ቢያንስ ግን ሜማ ማድረግ ስለመቻሌ ብቻ ዘወትር ላመሰግነው ይገባ ነበር" አልኩ።

ቄስ ገዳሙ እንደምንም እያበረታቱን የሞት ሞታችንን መኪናችን ስንደረስ ጀንበር እያዘቀዘቀች ነበር ። የገዳሙ የደን ክልል ማብቂያ ከሆነው ገንዳ ውኃ ወንዝ ስንደርስ ጀንበር ጠለቀች ፡ እንደምንም እየተደናበርን በቄስ ገዳሙ ብርታት ከምሽቱ ለሁለት ሰዓት ዐሥር ጉዳይ ደረቅ-ሀባይ ከአስፓልቱ ደረስን። የተሰማኝ እፎይታ ይህ ነው አይባልም።

ከቄስ ገዳሙ ቤት በር ላይ የተከራየሁት መኪና ቆሞ አየሁት፡ ዶ/ር ክብረ በዓልን ሳስጠብቀው ዋልኩ ብዬ በጣም ተሳቀቁኩና ወደ ቤት ገብቼ "የዚህ መኪና ሹፌር የት ነው ያለው?" አልኳቸው።

የቄስ ገዳሙ ባለቤት የተጣጠፈች ወረቀትና የመኪና ቁልፍ በእጃቸው ይዘው "ጋሽ ሲሳይ እርስዎ ነዎት? " አሉኝ።

"አዎን" አልኳቸው።

"ለእርስዎ ይስጧቸው ብለው ነው የጠዋቱ ሰውዬ የሰጡኝ " አሉ፡ ቁልፉንና ወረቀቱን ተቀብዬ ሳበቃ ወረቀቱን እየገለጥኩ፡-

"ስንት ሰዓት ላይ ነው የሰጠዎት?"

"ወዲያው እናንተ እንደሄዳችሁ ነው" አሉ።

ምን ችግር ገጠመው ብዬ ወረቀቱን ገልጬ ሳነብ፡-

> "ወንድም ሲሳይ! በጉዞህ እንደተደሰትክ ተስፋ አደርጋለሁ። አስቸኳይ ጉዳይ ገጥሞኝ ወደ አንድ ቦታ ሄጃለሁ። እኔን ሳትጠብቅ ጉዞህን ቀጥል። ሰላም ላንተ ይሁን" ይላል ።

ትንሽ በስጨት አልኩ። በዚህ ሁኔታዬ መኪና መንዳት የምችል አልመሰለህ አለኝ። ለማንኛውም ወደ ገዳሙ የወሰደንን ሹፌር እየተጠባበቅን እንድንሄድ ተነጋግረን ወደ ገንዳ ውኃ ከተማ ነዳሁ።

ገንዳ ውኃ ስንደርስ ሰውነቴ ጨርሶ ዝሎ ነበር። ጠረኔም ተቀይሯል። ምግብ የመብላት ፍላጎት ጨርሶ አልነበረኝም። ሰውነቴ በቃ ተቃጥሏል። አልቤርጎ ከያዝኩበት ሆቴል በተዝቃዛ ውኃ ገላዬን ታጠብኩና በጀርባዬ አልጋው ላይ ተዘረርኩ። ይሁንና ሰውነቴ ማረፍ ሲጀምር ውስጥ እግሬን ግን እንደ እሳት ይፈጀኝ ጀመር። ተነሣሁና ሁለት ባለ አንድ ሊትር በደንብ የቀዘቀዘ የታሸገ ውኃ አዘዝኩ። ሲመጣልኝ በሜማዬ ማሠሪያ የታሸጉትን ውኃዎች እያንዳንዳቸውን ከውስጥ እግሬ ጋር እሠርኩና በትራስ ወደ ላይ ቀና አድርጌ ተዘቅዝቄ ለመተኛት ሞከርኩ። እንቅልፍ ግን የሚታሰብ አልሆነም።

"ይህ ዕፅ ምን ጥቅም ቢኖረው ነው ጀምስ ብሩስ ለሦስት ወራት በዚሁ ገዳም ተንከራቶ ለመውሰድ የጓጓው? እንዴትስ ምሥጢሩን ደረሰበት?"

"ለፈረንሳዊው ንጉሥ ሊውስና ለሮማው ፖፕስ ለምን ሰጣቸው?" የሚሉት ጥያቄዎች ቅዠት ሁነውብኝ አደሩ።

በማግስቱ የበረሓ ጓደኞቼን ተሰናብቼ ወደ ጎንደር አቀናሁ። ጎንደር አንድ ቀን ካረፍኩ በኋላ ሁለተኛውን ዕዕ ወደማገኝበት ገዳም መሄድ አለብኝ።

"ወደ ቅዱሱ ቦታ ለመመለስ በዘገየህ ቁጥር የኋለኛው ዘመንህ እንደምንጣፍ ወደ አንተ እየተጠቀለለ ይቀርባል!"

የተባልኩት ከአእምሮዬ የሚጠፋ አልሆነም። ዕድሜ ነውና መሽቶ በነጋ ቁጥር እያጠረ መሆኑን ማሰብ ያስጨንቃልና!

ምዕራፍ ሰባት

ከጎንደር ከተማ በጠዋት ቀደም ብዬ ጉዞ ጀመርኩ። ረጅምና አድካሚ ጉዞ ይጠብቀኛል። እንደ ዕቅዴ ከሆነ የሊማሊሞን ቁልቁለትና የተከዜን በረሓ ከሰዓት በፊት አቋርጬ ከሰዓት በኋላ የሽሬ ሜዳዎችን ዐልፌ አመሻሹ ላይ አክሱም ገብቶ ለማደር ነው። የጉዞ መዳረሻዬ አክሱም አቅራቢያ የሚገኝ ጥንታዊ ገዳም ነው።

አምባ ጊዮርጊስ ከተማን ሳልፍ ፀሐይ ሙሉ ለሙሉ የወጣች ቢሆንም ሊማሊሞ አፋፍ ላይ ከምትገኘው ደባርቅ ቁርስ ለመብላት ፈለኩ። ስለዚህ የወገራ ሜዳን እያደነቅሁ መንዳቴን ቀጠልኩ። ይህ አካባቢ

"እኔስ እሄዳለሁ ከእያሌው ብሩ አገር

ጎፈሬው ተንዶ ተያዟል በማገር"

ተብሎ የተገጠመለት ነው። የሚገርመው የደጃች አያሌው ብሩ የትውልድ አካባቢ በጌምድር ጋይንት ቢሆንም የሰው ልጅ ሀገሩ ተግባሩና ምግባሩ እንደተባለው በጀግንነትና በቅንነት

@BOOKALEM

ያስተዳደሩትን ሀገር ወገራንና ሰሜንን የእርሳቸው ሀገር ተደርጎ እስከ መቆጠር አድርሶታል።

በዚህ አካባቢ በእርሳቸው ስም የሚነገር ሥነ-ቃልና የተሰጠ የዘፈን ግጥም አለ። ደጃች አያሌው የእትጌ ጣይቱ ወንን ናቸው። በወቅቱ የማዕከላዊ መንግሥት የሥልጣን ሽኩቻ እቴጌ ጣይቱ ከባለቤታቸው ከዐፄ ምኒልክ በጸና መታመም በኋላ በሊጋውን ሙሉ በሙሉ ሊይዙ ፈልገዋል ተብለው ተገምተውና ተፈርተው ባለ ሥልጣን ወደ ልጅ ኢያሱ ዞረ። እቴጌይቱ ወደ እንጦጦ ሲጋዙ በዐይን ቁራኛ ከሚታዩትና የስጋት ምንጭ ከሆኑት የጦር አበጋዞች ውስጥ አንዱ ደጃች አያሌው ነበሩ። በኋላም ልጅ ኢያሱ ተሽረው ራስ ተፈሪ ወደ ሥልጣን ሲመጡ ልጅ ኢያሱን ለመያዝ ወደ ምሥራቅ ዘምተው መኢሶ አካባቢ ከልጅ ኢያሱ ሰዎች ጋር ተዋግተው ድል አድርገው የተመለሱ ቢሆንም በራስ ተፈሪ ዘንድ ታማኝነትን አላገኙም።

የሥልጣን ግብግቡ ጡዞ የበጌምድሩ ገዥና የንግሥት ዘውዲቱ የሕግ ባል የነበሩት ራስ ጉግሣ በማዕከላዊው መንግሥት ላይ አመጹ። ራስ ጉግሣ የንግሥት ዘውዲቱ የሕግ ባል ሆነው ሳለ ንግሥቲቱ ሲነግሡ እርሳቸው ንጉሥ ተብለው ዘውድ መድፋት ሲያስቡ የማዕከላዊው መንግሥት መሳፍንቶችና መኳንንቶች፣-

"ንግሥቲቱ ተእንግዲህ ለሀገራቸውና ለሕዝባቸው በጾምና በጸሎት የሚማልዱ እንጂ በትዳር ውስጥ ሊቀብጡ አይፈልጉም" በሚል ሰበብ ሰሜነኛውንና የእትጌ ጣይቱን የወንድም ልጅ ራስ ጉግሣን ከአዲስ አበባ ገሸሽ ስላደረጓቸው ነበር።

ራስ ተፈሪ ለረጅሙ የሥልጣን ጉዟቸው ሥጋት የሆኑትን የራስ ጉግሣን አመፅ በፍጥነት መግታት ነበረባቸው። ይህን ጦርነት እንዲመሩት የተደረጉት ደግሞ ደጃች አያሌው ነበሩ። ዋድላ ላይ በተደረገው ጦርነት ደጃች አያሌው ማዕከላዊውን መንግሥት

ወግነው ተዛማጃቸውን ራስ ጉግሣን ወግተው ድል አደረጉ። ራስ ጉግሣም በጦርነቱ ተገደሉ።

አሳዛኙ ቅኔ ግን ራስ ተፈሪ ኃይለ ሥላሴ ተብለው ሲነግሱ የራስነት ማዕረግን ለዕምሩ ኃይለ ሥላሴና ለሌሎች መኳንንቶች ሲሰጡ ደጃች አያሌውን መዝለላቸው ነበር። ይህም አልበቃ ብሎ በቤተመንግሥቱ ግብር ሲገባ ቀድሞ የነበራቸው የፕሮቶኮል አቀማመጥ ደረጃው ተቀነሰ። በወቅቱ ደጃች አያሌው በእጅጉ ስሜታቸው እንደተጎዳ ይነገራል። ይህን ተከትሎ የወገራ አቀንቃኞች ይህንን የታሪክ ምፀት፦

"አያሌው ሞኙ

ሰው አማኙ፣ ሰው አማኙ"

"አያል ሞኝ ነው

እንደኔ ሰው አማኝ ነው"

ብለው ገልጠውታል። እስከ አሁን ድረስ በሚጥም ዜማ የሠርግና የድግስ ማድመቂያ ዘፈን ሆኖ ዘመናትን ተሻግሯል።

ጣሊያን ኢትዮጵያን በ1928 ዓ.ም. ስትወር ደጃች አያሌው ለአውሮፕላን ድብደባ የሚመጥን ስልጠናን ጨምሮ በእንግሊዊ መልኩ የተደራጀ ስንቅ የነበረው ጦር አዘጋጅተው እንደነበር ሐኪማቸው የነበረው ስዊድናዊው ዶክተር ሓራልድ ኒስትሮም በያዘው ማስታወሻ ገልጦታል። እራሳቸው ደጃች አያሌውም የተቀጣላቸው የጦር መሪ እንደነበሩ መስክሮላቸዋል።

በዚሁ ስዊድናዊ ሐኪም ማስታወሻ ላይ የሰፈረ አስደናቂ ታሪክም አላቸው። ጣሊያኖች ውጊያውን ወደ መኻል ሀገር ለመግፋት ሲያስቡ በወቅቱ በማዕከላዊው መንግሥት ላይ ቅሬታ የነበራቸው

@BOOKALEM

የአካባቢ ገዥዎችንና የጦር አበጋዞችን በመለየት ለማባበል ሞክረዋል። ጣሊያኖች ደጃች አያሌው በቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ ላይ ቅያሜ እንዳላቸው ጠንቅቀው ያውቁ ነበር። በዚሁ መሠረት አንድ የዐረብ ነጋዴ በንግድ ሥራ ሽፋን ከኤርትራ የመረባና የተከዜ ወንዝን ተሻግሮ ወደ ደጃች አያሌው ብሩ ምሽግ ደረሰ። የመጣበትን መልእክትም በስውር ለደጃዝማቹ ገለጸ።

ጣሊያኖች ደጃች አያሌው ከጦርነት ግንባሩ እራሳቸውንና ሠራዊታቸውን ካገለሉ የጣሊያን መንግሥት የራስነት ማዕረግ ሰጥቶ አሁን የያዙትን የግዛት አገራቸውንና ተጨማሪም በጌምድርን አክሎ እንደሚያጸድቅላቸው መልእክተኛው ዐረብ ገለጸላቸው። ይህን ሐሳብ እንደድፍረት የቆጠሩት ደጃች አያሌው ብሩ በጣም ተባሳጩ። ይህንኑ መልእክት ለስዊድናዊው ሐኪማቸው ጠርተው ሲነግሩት እንዲህ ብለው ነበር፡-

"ጣልያን እንዴት ቢገምተኝ ነው አባክህ? እርግጥ ነው ከንጉሡ ነገሥቱ ዘንድ ቅያሜ አለኝ፣ ከአንድ ሁለት ጊዜም ቃላቸውን አጥፈው ልቤን አሳዝነውታል። ይሁን እንጂ ሀገር ሌላ ንጉሥ ሌላ፣ ሕዝብ ሌላ ኃይለ ሥላሴ ሌላ። እንዴት በዚህ ወቅት ሀገሬንና ሕዝቤን ይከዳል ብለው ይገምቱኛል?" ብለው በታላቅ እልህና ብሥጭት እንደነገሩት ዘግቧል።

በርግጥም ይህች አገር በየዘመኑ ለፍትሕ ያደሩ ከራሳቸው በላይ የሚወዷት ጀግኖች እንደነበሯት አይጠረጠርም።

"እያል በጎንደር

ሽር እንበል ብሎኝ ነበር"

ብላ የተቀኘችው ዘፋኝም ተርታ ነገር አለመሆኑ የገባኝ ያኔ ነበር።

ደባርቅ ከተማ ሊማሊሞ አፋፍ ላይ የምትገኝ ከተማ ስትሆን ወደ ሰሜን ብሔራዊ ፓርክ ለሚሄዱ ቱሪስቶች ማረፊያ ናት። አሁን

አሁን የቱሪስቱን ፍሰት መጨመር ተከትሎ ራሷን ለማንቃት እየሞከረች ይመስላል። ዐልፎ ዐልፎ ፎቆችን ሠርታ ወደ ላይ መንጠራራት ጀምራለች። ከቱሪስት ማረፊያ ከሆኑት ሆቴሎች እንዱ ገብቼ ከበድ ያለ ቁርስ በላሁ። የመኪናዬንም ክርስ ማደያ ገብቼ ሞላሁ። ከተማዋን ለቅቄ የሊማሊሞ ቁልቁለት አፋፍ ላይ ስደርስ በስተምሥራቅ እኔ እበልጥ እኔ እበልጥ እያሉ ፉክክር የያዙ የሚመስሉት የሰሜን ተራሮች ከወለምት ጀምረው ወደ በየዳ የሰማይን ጣሪያ የሚታከኩ ይመስላሉ። ወደ ምዕራብ የአዲርቃይ፣ የጠገዴ፣ የወልቃይትና መላው የተከዜ በረሓ ዐይን ያማልላል። ይህን የሰሜን መልክአምድር የተመለከቱ ምዕራባዊ ተጓዦች፣

"The play Ground of Gods" ብለውታል።

"የአማልክት የገበጣ መጫዎቻ ምድር" ለማለት ነው።

ደባርቅ ከተማ በ2900 ሜትር ከባሕር ወለል በላይ የምትገኝ ሲሆን ተከዜ ድልድይ ላይ ደግሞ 850 ሜትር ነው። 2000 ሜትር ወይም 600 ፎቅ ያለው ሕንጻ ላይ እንደመውረድ ማለት ነው። የሊማሊሞ ቁልቁለት የመኪና ማሽከርከር ልምድንና ድፍረትን የሚጠይቅ ፈታኝ መንገድ ነው። እንደ ገዘ ዘጊ እየተመላለሱ በዚያውም ከፍታ እየቀነሱ መውረድን ይጠይቃል።

"የወለዱት ባይሞት ያመኑት ባይከዳ

ሊማሊሞ ገደል ይሆን ነበር ሜዳ"

ተብሎ የተገጠመለት ሊማሊሞ በመንገዱ በስተምዕራብ በኩል ለማየት እያስደፍርም። ግለቂያ የሌለው የሚመስል ገደል ከዛፎቹ ሽፋን አምልጦ ሲታይ እናት ያዞራል፣ ሆድ ያባባል። ይህን ላይ "ከፈለክ በሊማሊሞ ገደል ማድረግ ትችላለህ!" የሚለው አባባል "ከፈለክ ገደል ግባ!" እንደማለት ሆኖ ተሰማኝ። ያም ሆኖ የሊማሊሞ ገደል የሚማርክ የደን ሽፋን አለው። ደን የሀገር ልብስ፣ የሀገር

@BOOKALEM

ካባ፣ የሀገር ጸጋ ነውና ሊማሊሞን ከአስፈሪነቱ ይልቅ ግርማ ሞገስ አላብሶታል። እናም የአካባቢው መልክአምድር ውበት በልጦብኝ ነው መሰል ያለምንም ችግር ሊማሊሞን ጨርሼ ከደልዳላው ሥፍራ ‹ድብ ባሕር› ደረስኩ።

ቁልቁል መውረድ በጨመርኩ ቁጥር ሙቀቱ እያየለ መጣ። ወደ ታሪካዊውና ቅዱሱ ገዳም ‹ዋልድባ› የሚወስደው የእግር መንገድ መጀመሪያ የሆነችውና፡-

"አትገኝም እንጂ ከተገኘችማ

ሊማሊሞ በታች እንዴት ነች ዛሪማ"

የተባለላት ትንሽዬ ከተማ ‹ዛሪማ› ደረስኩ።

እንዲህ ዐይነት ግጥሞችን፣ ዘፈኖችንና ሽለላዎችን ሲሰማ "መቼም ሀገራችንንና የተወለድንበትን አካባቢ ስንወድና ስናንቆለጳጵስ ወደር የለንም። ታዲያ ምን ያደርጋል የፍቅራችንን ያክል ሀገር ለመለወጥ ሲሆን የሥራ ትጋት ይጎድለናል!" የሚለውን የዶክተር ክብረ በዓልን ንግግር አስታውሼ ከት ብዬ ሳቅሁ።

ትዝታዚዋ የሚያከማትረው ደባርቅ ትዝታዋ ሳይጠፉ በ30 ኪሎ ሜትር ርቀት ላይ ቆላማዎቹ አዲርቃይና ማይፀምሪ ደግሞ በቅናት ይመስላል ለደባርቅ የተለበሰውን ልብስ ከላይ ላይ ያስወልቃሉ። ማይ ፀምሪ ስደርስ ከረፋዱ 5፡30 ሆኗል። ሙቀትና ወበቁ አይጣል ነው። ቀዝቃዛ ውኃ ገዝቼ ግማሹን ራሴ ላይ አፍስሼ ግማሹን እየጠጣሁ ወደ ተከዜ ወረድኩ። ግራና ቀኝ የዕጣን ዛፍ የሞላበት የበረሓ ደን አልፌ እንደ መቀነት ከሚተጣጠፈው ተከዜ ወንዝ ላይ ስደርስ ምድሩ ነዷል!

"ወይ የፈጣሪ ስጦታ! ራስ ደጀንን በየዳ ላይ በረዶ አልብሰህ እዚህ ደግሞ ተከዜን በዋዕይ ግርማ ታስፎከረዋለህ" አልኩ።

ይህ ሁሉ የመልክአ ምድር መለዋወጥ የሚከሰተው በወፍ በረራ በ40 ኪሎ ሜትር ልዩነት ነው። እንደዚህ ዐይነት የመልክአ ምድር ለውጥ አውሮፓ ውስጥ ለማየት ከኔዘርላንድስ ተነሥቶ ጀርመንን አቋርጦ ሲዊዘርላንድ ገብቶ የአልፕስ ተራራሮችን መውጣት ያስፈልጋል። የሦስት ሀገር ቪዛ ይጠይቃል ማለት ነው። እዚህ ልብ ካለህ ‹ጃሎ› እያልክ በቀበሌ መታወቂያ ብቻ ከተከዜ ተነሥተህ በአዲርቃይ አድርገህ፣ ፀለምትን ተቃንተህ፣ በየዳ ራስ ደጀን መድረስ ብቻ ይበቃኻል።

የተከዜን ወንዝ ተሻግሬ እንደገና ከፍታ መውጣት ጀመርኩ። የመኪናው ጉማ መቀርናት ይዟል። የመኪናው መሪ ሳይቀር እጅ ይጠብሳል። መኪናዬ ከሙቀቱ ጋር ተዳምሮ ከፍታ መውጣቱ አዳግታት መሰል ዐልፎ ዐልፎ ታቃስታለች። ዳገቱ ማገባደጃ ላይ ‹እንዳ አባጉና› የተባለችውን ከተማ ዐልፌ አንድ አምስት ኪሎ ሜትር እንደነዳሁ ጥቂት ቤቶች ያሉበት አካባቢ ስደርስ ድንገት የመኪናው ሞተር ጠፍቶ ጉልበቱ እቅመ ቢስ ሲሆን ታወቀኝ። ከፍተኛ በፍጥነት ወደ ዳር ወጣ አድርጌ በፍጥነት አቆምኳት። በፍጥነት ጢስ ከመኪናዋ የሞተር ኮፈን ሲወጣ ተመለከትኩ። በፍጥነት ወረድኩና ኮፈኑን ከፍቼ ሳይ ራዲያተሩ ጭስ መሳይ እንፋሎት በኃይል እየወጣ እንደሆነ ተረዳሁ።

"የፈጣሪ ያለህ! የፈራሁት ደረሰ" አልኩ።

ሕፃናት እየተሯሯጡ መጡና ከበቡኝ።

"ዋይ! እንታአይ ኮይና ዛመኪና" (ይህች መኪና ምን ሆነች)።

"ዋይ! ደኺምዋ እዩ" (ደክሟት ይሆናል) እየተባባሉ ይማግቱ ጀመር።

@BOOKALEM

በቅርብ ርቀት በልፊው የመጣሁት ማርቼዲስ የጭነት መኪና ትገ አለችኝና እርሱን መጠበቅ ያዝኩ። ምሽቱ መቃረቡም ጭንቀቴን ከፍ ቢያደርገውም አማራጭ አልነበረኝም። እስከዚያው ከልጆቹ ጋር እኔ በተሰባበረ ትግርኛ እነርሱ በተሰባበረ አማርኛ ጨዋታ ጀመርን። ቀኑ ወደ 11 ሰዓት እየተጠጋ ነው። ከግማሽ ሰዓት ጥበቃ በኋላ ማርቼዲስ መኪናው እየገማ ደረሰ። የእጅ ምልክት ሳሳየው ሹፌሩ ጥግ ይዞ ቆመ። በሹፌሩ በኩል ጠጋ አልኩና፡-

"ጓደኛዬ መኪናዬ ተበላሸብኝ። ከማሽከርከር ውጭ ደግሞ የመካኒክነት እውቀት የለኝም" ስለው፡-

ከረዳቱ ጋር ከመኪናው ዱብ ብለው ወረዱና ወደ እኔ መኪና መጡ።

"ዋይ! ራዲያተር ውኃ አፍልቶ ነው። የሙቀቱን ጌጅ አልተከታተልከውም ማለት ነው" አለና ጌጁን ሲያየው ከፍተኛ ሙቀት ከሚያሳየው ቀይ መስመር የመጨረሻ ጥግ ደርሷል።

በአሮጌ ፎጣ የራዲያተሩን ክዳን አላሉና በረጅም እንጨት ራቅ ብለው ሲከፍቱት በከፍተኛ ሙቀት ራዲያተሩ አቀረሸ። የፈላው ውኃ ፊሶ ሲያልቅ በፎጣው ጠራረጉና እንዲቀዘቅዝ ክፍተው ተውት።

"ውኃ ሞልቼ ጉዞዬን ብቀጥልስ? አክሱም መግባት ነበረብኝ" አልኳቸው።

"አይሆንም አይሆንም። አሁን እንዲህ እንደጋለ ቀዝቃዛ ውኃ ብትጨምርበት የሲሊንደር ሄዱ ይቃጠላል" አለ ሹፌሩ።

"ታዲያ ምን ተሻለኝ?" አልኩት በጭንቀት።

"ያለህ አማራጭ መኪናው ሙሉ በሙሉ እስኪቀዘቅዝ ጠብቆ ውኃ መሙላት ነው። ቢያንስ ሁለት ሰዓት መጠበቅ ያስፈልጋል" አለኝ

"እንዴ እንደዚያማ ከሆነ ይመሽብኛል" አልኩት።

"እንግዲህ ያለው አማራጭ መኪናውን ቆላልፌህ እዚሁ ትተህ ከእኛ ጋር ሽሬ እንሄድና አድረህ ጠዋት መጥተህ መውሰድ ነው አለበለዚያ ደግሞ ..." ሲል

"አለበለዚያ ደግሞ ምን?" አልኩት።

"አለበለዚያ ደግሞ ያው እንደ በረኸኛ ሹፌር ከዚሁ ከመኪናህ ላይ ማደር ነው" አለኝ ፈገግ ብሎ።

"የሰው መኪና መንገድ ላይ ትቼማ አልሄድም። እንደፈረደብኝ እዚሁ አድራለሁ እንጂ" ብዬ እነርሱን አመስግኜ ሸኘኋቸው።

ጀንበር በምዕራብ በኩል ደም ለብሳ ከሽሬ ተራሮች ጀርባ ልትወሸቅ ትጣደፋለች። እርሷ ማንም ሜዳ ላይ ቢቀር ደንታዋ አይደለምና!

የበረሓ ጓደኞቼ የሆኑትን የከበቡኝን ልጆች ስመለከት የትም እንዳልወደቅሁ ተገነዘብኩ።

ቢያንስ እነዚህ እምቦቃቅላዎች የሚበሉትን በልቼ፣ በሚተኙበት ቦታ ላይ ተኝቼ ለማደር መሳቀቅ እንደሌለብኝ ወሰንኩ።

"ልጆች ከየትኛው ቤት ሄጄ ማደሪያ ብጠይቅ ይሻላል?" አልኳቸው

እንደተማከሩ ሁሉ፡-

"አብዚ ገዛ አደይ አብረኸት" አሉኝ።

@BOOKALEM

የመኝታ ክረጢቱንና ቦርሣዬን ይዤ መኪናውን ቆላለፍኩና በልጆቹ መሪነት ወደ አደይ አብረኸት ቤት አመራሁ። እንደ አብዛኛው የትግራይ የገጠር ቤቶች በሚያምር የድንጋይ ግንብ ተሠርቶ ጣራው ወፋፍራም ግንድ ከተረበረበበት በኋላ ከላዩ ላይ ዐፈር ተደልድሎ መሬት መስሎ ከሚሠራው ጣራ የተዋቀሩ ቤቶች መካከል ከዋናው የመኪና መንገድ ዳር ወደ አለች ቤት ወሰዱኝ።

ሁሉም ልጆች እየተሻሙ "አደይ! አደይ!" አሏቸው።

በግምት ወደ 60ዎቹ ዕድሜ የሚጠጋቸው ሽበት የወረረውን ጸጉራቸውን ቁንዳላ የተሠሩ ቀይ ፊታቸው ተሸብሽቦ የኑሮ ዳገታቸውን የሚያመለክት እናት

"ምን ሆናችሁ ልጆችን?" እያሉ ወጡ።

ተለቅ ያለው ልጅ እኔንና መኪናዋን በየተራ እያመላከተ "መኪናው ተበላሽታበት ማደሪያ ፈልጐ ነው" አላቸው በትግርኛ።

አደይ አብረኸት ደረታቸውን እየደቁ፡-

"ዋይ አነ፣ ኢታ ወዲ ሂጅ እኮ አዴሃ ይጭንቃ ይሀለዋ!" (እኔን! ይሄኔ እኮ እናትህ እየተጨነቁ ይሆናል) አሉና መጥተው አቅፈው ሳሙኝ። የመኝታ ክረጢቴን ተቀብለው

"ና ግባ ና ግባ" እያሉ ወደ ቤት ይዘውኝ ገቡ። ልጆቹም ተከታትለውኝ ገቡና እንደ ጥግ ተኮልኩለው ቁጭ ብለው ዐይን ዐይኔን በሥሥት ያዩኝ ጀመር።

የአደይ አብረኸት ቤት ዕድት ያለች ነች። እቃ ማስቀመጫ ጓዳ ያላት ሲሆን ዋናው ክፍል ዙሪያውን መደብና በአንድ በኩል ምድጃ አለው። ከጭቃ የተሠራና ቁመቱ 70 ሳ.ሜ. የሚሆን የዱቄት

ማስቀመጫ ጉስጉሻ ወደ ጓዳ መግቢያ በሩ ላይ ተቀምጧል። አንድ እግሩ የተዛባ ጠረንጴዛ ላይ የሻይ ብርጭቆዎች፣ የአረቄ መለኪያዎችና የምኒሊክ ኩባያ የሚባሉት የጠላ መጠጫዎች ተደርድረዋል። ምድጃው ላይ አሮጌ የሻይ በራድ ተጥዶ የፈላው ሻይ እንፋሎት ክዳኑን ያንከበክበዋል። አደይ ሻይ፣ አረቄና ጠላ እየሸጡ የሚተዳደሩ መሆኑን መገመት ቻልኩ።

"አደይ እባክዎት ለእነዚህ ልጆች ለሁሉም ሻይ ይስጡልኝ" አልኳቸው።

"ዋይ አንተ ለራስህ መንገድ አይደለህ" አሉ።

"ወጭ የሚበዛብህ መንገደኛ ነህ" ማለታቸው ነው።

ልጆቹም ተቀብለው "ይኣህለና፣ ጸግቢና" አሉ።

"ግዴለም ግብዣ ነው፣ ሰው ሲጋብዝ ጠግበናል አይባልም" አልኳቸው። አደይ ለሁሉም ሻይ ቀድተው ሲጨርሱ

"ዳቦ ካለ ቢጨምሯቸው?" አልኳቸው።

አደይ ጓዳ ገቡና የዳቦ ማስቀመጫ ከሰበዝ የተሠራ ባለ ክዳን እግር የሌለው መሶብ ወይም ‹ሞሀዶ› ይዘው መጡና ክዳኑን ከፍተው ለሁሉም ማደል ያዙ። ከአንድ እምባሻ ላይ በሥርዐት የተዘጋጁና የተቆረሱ የእምባሻ ክፋይ /ፓይ/ ናቸው። ሁሉንም አዳርሰው አንድ ልጅ ሲቀር እምባሻው አለቀ።

"ዋይ! አለቀ ተካፈሉ እንጂ" አሉ አደይ። ሁሉም ለቀረው ልጅ እየቆረሱ ሰጡ። የሚገርመው ከሁሉም የበለጠ የደረሰው መሰለኝ። ለማንኛውም እየተሣሣቁ እምባሻቸውን በሻይ እያማጉ በልተው ሲጨርሱ ምሽቱ ተቃርቦ ለዐይን ያዝ እየደረገ ነበር። ልጆቹ ተነሥተው

@BOOKALEM

እኔን "ጋሽ የቀንየልና" እደይን ደግሞ "እደይ አብረኸት ጼሕና ሕደራ" እያሉ ሲወጡ።

"በጠዋት እንድትመጡ እንድትረዱኝ" አልኳቸው። ያው ጓደኝነታችንን ለማጥበቅ ብዬ እንጂ እንደ እውነቱ ከሆነ የሚያግዙኝ ነገር አልነበረም።

ጨለማው እየነገሠ ሲመጣ የእደይ አብረኸት ቤት ከሰዱቱ ያሉት ጥቁረቱ፡ ከጥላው ይልቅ የጨለማው ግርማ የሚከብድ ሰሚት ይፈጥራል። ከምድጃው የሚወጣው በጢስ የጠወለገው የእሳት ፈገግንና ማይ ግድግዳው ላይ ተሰቅላ ጨለማ ከሚጎለቅባት የኩራዝ ብርሃን ጋር ያን ያክል የሚያወዳዳ ብርሃን አይገኝም።

እደይ የሻይ በራዱን ከምድጃው አንስተው ትንሽዬ ብረት ምጣድ ከጎዳ አምጥተው አጥበው ጣዱ። ጕድጓዳ የፕላስቲክ ሳህን እንዲሁ አጥበው አዘጋጁና ከዱቄቱ ጉስጉሻ እጃቸውን ከተው በእፍኛቸው ዱቄት እያወጡ ከሳህኑ ላይ አድርገው ማቡካት ጀመሩ። ለእኔ ሻይና ዳቦ ጋብዘዉ እደይን ከሰቅድ ውጭ እንዳደረጓቸው ገባኝ።

"ይሄኔ ለእኔም ለእርሳቸውም እነዚያ እንባሻዎች በቂዎች ስለነበሩ እሁን በጨለማ ከእሳትና ከጭስ ጋር እይታገሉም ነበር" ብዬ በማም ለማሳደር የእናት እንጀታቸው እንደማይፈቅድ እውቃለሁ። ከሁሉም በላይ እእምሮዬን የፈተነው ጉዳይ ግን ዱቄቱን ለማውጣት እጃቸውን ሲያስገቡ ከዱቄቱ ማስቀመጫ ዕቃ /ጉስጉሻ/ ቁመት እንጻር ሳየው ዱቄቱ እያለቀ እንደሆነ መገመቴ ነበር።

ሳልታሰብ መጥቼ የእኒህን አዛውንት እናት ዱቄት እያራቆትኩ እስተናግደውኝ ነገ እስታውሳቸው ይሆንን" ብዬም ራሴን ጠየኩ። "ለመሆኑ እንዲህ ጠብ እርግፍ ብለው

እደይ እፍኝ ከማትሞላ ዱቄቷ ቀድማ ጋግራ ለነቢዩ ኤልያስ የሰጠችውን የሰራፕታዋን መበለት መስለው ታዩኝ። ደግነታቸውን እድንቁ ሳልጨርስ የእኔን ማንነት ሳስበው ፊቴ በሐዘን ተጨማደደ። እደይ ዱቄቱን እውጥተው ዘወር ብለው ሲመለከቱኝ ሁኔታዬን ተገንዝበውት ኖሮ "ምነው? ምን ሆንክ ወደይ?" ሲሉኝ

በድንጋጤና በፍጥነት "ኧረ ደህና ነኝ እደይ" አልኳቸው። እርሳቸው ሥራቸውን ሲቀጥሉ እኔም በሐሳብ ባሕሬ ውስጥ ሰመጥሁ። የጀመርኩት ሐሳብ ስለጎተተኝ ሰልኬ ላይ ያለውን የመጽሐፍ ቅዱስ እፕ እውጥቼ ተመለከትኩት።

በመጽሐፍ ቅዱስ እንደተተረከው ኤልያስ የተባለው የእግዚአብሔር ነቢይ ወደ እንዲት ባልቴት ቤት ሄዶ ‹እንጎቻ እንጉቺልኝ› ያላታል። ሴትዮዋም ‹የእግዚአብሔር ሰው ሆይ! በቤቱ ለእኔና ለልጄ ብቻ የምትሆን እፍኝ ዱቄትና እንጥፍጣፊ ዘይት ነው ያለኝ፡ እርሷኑ በልተናት ልንሞት ነው› አለችው። እርሱም መልሶ ‹እኮ ቢሆንም አስቀድመሽ ለእኔ እንጉቺልኝ› አላት።

እርሷም የእግዚአብሔር ሰው ነውና ከእርሷና ከልጇ አስበልጣ እንጉቻ አቀረበችለት። የእግዚአብሔር ነቢይ ኤልያስም እንጉቻውን በልቶ እንዳበቃ የዱቄት ማድጋዋንና የዘይት ማሰሮዋን ባረካት። ‹ከዚያን ጊዜ ጀምሮ ዱቄቱ ከማድጋው አላለቀም፤ ዘይቱም ከማሰሮው አልጐደለም› ይላል።

እንብቤ ስጨርስ እደይ አቡክተው እየጋገሩ ነበር፡ የእርሳቸውን ፍቅርና ልግሥና እያየሁ ራሴን መውቀስ ጀመርኩ፦

"እደይ እርስዎ እንደዚያች መበለት ነዎት። እኔ ግን ነብዩ ኤልያስን አይደለሁም! ያጎደልኩትን የዱቄት ማድጋና የዘይት ማሰሮ በላይ የሚያበረክት ኃይል ወይም ጸጋ የለኝም፡ እራቱቼ ከመሄድ ውጭ ሌላ ምን እፈይዳለሁ?" አልኩና በልቤ ሐዘኔ ከበደ።

@BOOKALEM

አደይ ከጭስና ከጨለማ፣ ከእሳት ወላፈንና ከእርጅና ጋር ታግለው የሚጣፍጥ ቂጣ ተቅተቀ በበርበሬ ድልህና በቅባኑግ ቀብተው አበሉኝ። አብዛኛውን ለእኔ ሰጥተው እርሳቸው ትንሽ ቆርሰው ቀመሱ። የጨለማው ክብደት፣ የአደይ አጠቃላይ ኑሮ፣ ዕድሜያቸው፣ ብቸኝነታቸውና ደግነታቸው ተቀላቅሎ አእምሮዬን በትልቅ መዶሻ ይወቅረው ጀመር።

አደይ እንዳጫወቱኝ ሁለት ወንዶች ልጆች ነበሯቸው፣ ባለቤታቸውን በሕመም ሁለቱን ልጆቻቸውን ደግሞ በጦርነት ተነጥቀው ያለደጋፊ ጧሪና ቀባሪ ቀርተው እውላላ ሜዳ ላይ እርጅናና መዘዙን ከድህነት ኑሮ ጋር ይጠብቃሉ።

ከመደቡ ላይ የመኝታ ከረጢቴን አንጥፌ ጋደም አልኩና ለራሴ ማውጋቴን ቀጠልኩ።

"ለመሆኑ የእነህን እናትና መሰሎቻቸውን ሕይወት ከዚህ የጨለማ ኑሮ የሚያላቅቃቸው ማነው? በድሆች ስም በተለገሠ እስከላርሽፕ ተምሮ ሲቪን እያሳበጠ የሚኖር የኔ ቢጤ አውደልዳይ ግብዝ ባለሙያና ምሁር ነኝ ባይ፣ ለስንዝር ያክል ሠርቶ የክንድ ያክል የሚደሰኩር ፖለቲከኛ በሞላባት ሀገር የእነዚህ እናቶች ሕይወት እንዴት ይቀየራል?" የሚል የፈጠጠ ጥያቄ ራሴን ከጠየኩ በኋላ ሌላ ሰው የጠየቀኝ ያክል ደነገጥኩህ።

አእምሮዬ በአደይ ኑሮ ክፉኛ ተሠቃዬ። የኅሊና ወቀሳውን የምችለው አልሆነም። እኔስ የእነዚህ እናቶችና መሰሎቻቸው ሕይወት እንዲቀየር በዘመኔ ምን አስተዋፅኦ አበረከትሁ? የሚለው ጥየቄ መልስ የማገኝለት አልነበረም። ከሊጣ የዐፈር መደብ ላይ በመተኛቴ ከሚሰማኝ ጉርባጤ ጋር ተዳምሮ እንቅልፍ የሚታሰብ አልነበረም። በዚህ ሰዓት የሚያስፈልገው አእምሮን የሚያደነዝዝ ኅሊናዬ ውስጥ የሚንጫጫውን ወቀሳ ፀጥ የሚያደርግ ነገር ነው፣

"አደይ" አልኳቸው።

"አቤት ወደይ" አሉኝ።

"እባክዎት አረቂ ይስጡኝ" አልኳቸው ።

"ዋይ! ክበረሓ ውለህ ንምንትአይ አረቂ?" አሉኝ።

"ሆዴን ቆርጦኝ ነው" አልኳቸው።

አደይ አመመኝ ስላልኳቸው እየተጨነቁ ቀድተው ሰጡኝ። መለኪያውን ተቀብዬ በደንብ ሳብ አደረኩት።

"አረቂ፣ ውስኪ ብላክ ሌብል፣ ኩርቫይዘር ወይም ቮድካ ብለህ ስሙን ብትቀያይረው፣ ከተራ ቤት ወይም ሸራተን አለበለዚያም ሂልተን ሆነህ በክርስታል ብርጭቆም ተጠጣ በመለኪያ እውነተኛ ሥራው የኅሊና ጥዝጣዜን ለመርሳት፣ የበደል ቁስልን ለማደንዘዝ እንጂ ውስኪ ጠጣሁ ብሎ ደረጃን ከፍ ለማድረግ መፎከር ባዶ ጉራ ነው። እንዲያውም ለኅሊና ቁስል ማስታገሻ ከሆነ ኦርጋኒክ የሆነው የሀገር ቤት አረቂ በቁርጡ ይሻላል" የሚለውን የዶክተር ክብረ በዓል ትችት እያስታወስኩ ጭልጥ አደረኩት።

አረቂው ከቀኑ ድካም ጋር ተዳምሮ እራሴን እያጃጃለና እያንገላጀጀ ለእንቅልፍ አሳልፎ ሊሰጠኝ ሲደራደር ታወቀኝ።

"የታባኸን!" አልኩት እኔነቴን። "ለእንዳንተ ዐይነት አውደልዳይ ምሁር ነኝ ባይ በመኝታ ሰዓት ጣፋጭ ትርክትና ተረት ሳይሆን የሚነገረው በኅሊና ወቀሳ መዶሻ ኮርኩሞ በአልኮል አደንዝዞ ማስተኛት ነው" ይልሃል ዶ/ር ክብረ በዓል አልኩና ለራሴ ነገርኩት።

እንዳይነጋ የለም ነጋና በጠዋት ተነሥቼ ከአደይ ቤት ውኃ ወስጄ የመኪናዬን ራዲያተር ሞልቼ ሞተር አስነሣሁ።

@BOOKALEM

"የከፋ ነገር ሳይመጣ ቢያንስ አክሱም እደርሳለሁ። ከዚያ ጣጣዬን እስክጨርስ ከአንዱ ጋራዥ ወስጄ ያስተካክሉልኛል" አልኩና ተብረታታሁ። ሕፃናቱ በአንዴ ከበቡኝ። የመኪናዋ ሞተር መነሣቱን ሲያዩ በጣም ደስ አላቸው።

"ኢጆጓ ኢጆጓ! ንፉዕ ዕቡች!" ይባባሉ ጀመር። ሁሉንም ልጆች ስሚ ለእስክብሪቶ መግዣ ብቻ፣ እያልኩ ለሁሉም ፍራንክ ሰጠኋቸው። በቃ ፍንድቅ አሉ!

ለጉዞ ዝግጁ መሆኔን ሳረጋግጥ ወደ አደይ አብረኽት ሄድኩ።

"አደይ! መኪናዬ ደኅና ሁናለች ልሄድ ነው" አልኩና፣ "እግዚአብሔር ይስጥልኝ አደይ!" ብዬ ጥቂት ብሮች አውጥቼ ከእጃቸው ላይ አስቀመጥኩ። ለእርሳቸው ብዙ ሆንና እቅፍ አድርገው ሳሙኝ።

ምናልባት በዚህ ሰዓት እንደወጡ የቀሩትን ልጆቻቸውን እያሰቡ ይሆናል፤ በእኔ በኩል ግን በልጅነቴ በሞት የተለየችኝ እናቴን አስቤ አንገታቸው ሥር ሽጉጥ አልኩ። ከፈረንሳይ ሽቱ፣ ከአሜሪካ ሎሽን ይልቅ ጭስ ጭስ ከሚለው ጠረናቸው ጋር የሚወጣውን የእናትነት ፍቅር እየማኩ ብዙ ብቆይ በወደድኩ።

ወደ መኪናዬ ሳመራ፦

"ቀልጢፍካ ተመለስ እሺ! አዴኻ ክዪትኻቓል" (ቶሎ ተመለስ እሺ እናትህ እንዳይጨነቁ!) አሉኝ። አንጀቴ ተላወሰ።

"አይ ጦርነት! ዐይንህን ጨለማ፣ ጉልበትህን ቄጠማ ያድርገው" አልኩኝ በምሬት። አደይን እየራቅኩ በሄድኩ ቁጥር የተናገሩት ነገር እውነትነቱ ጉልቶ ታየኝ።

"እንደ ወጡ መቅረት ግብራችን አይደለምን? የተወለድንበትን አካባቢ፣ ያደግንበትን ቀዬ ትተን ስንወጣ ሁልጊዜ መመለስን እንዳቀድን ግሚሱ በምቾት ባሕር ሰጥሞ ሌላው በመከራ አሮንቃ

ተዘፍቆ መቅረት ዕጣችንስ አልሆነምን?!" አልኩና ሆድ ባሰኝ።

ሽሬ እንዳሥላሴ ስደርስ ትናንት የረዱኝን ሰዎች ማርቸዲስ መኪና ቆሞ አየሁት። ከፊት ለፊቱ ሄጄ አቆምኩና ወርጄ ሰላምታ ሰጠኋቸው።

"ሰላም አደርክ? እንኳን ደኅና መጣህ" እያሉ እየተቀባበሉ አቅፈው ሳሙኝ፤ ቀጥለውም "ጥሩ ሰዓት ነው የደረስከ። እኛም ወደ አክሱም ነው የምንሄድ ከኋላህ እንከተልሃለን። ረጋ ብለህ ንዳ። አክሱም እንደገባን ጥሩ ጋራዥ አለ፣ እኛ እንወስድሃለን" አሉኝ። በዚህ መሠረት ያለስጋት እነርሱን ከኋላዬ አስከትዬ ከጠዋቱ 3:40 አካባቢ አክሱም ከተማ ገባን።

ወደ ከተማው መኻል ከመግለታችን በፊት የማርቸዲሱ መኪና የመብራት ምልክት ሲያደርግልኝ አየሁና ዳር ይዤ ቆምኩ። ዐልፎኝ ሄደና ወደ ቀኝ ታጥፎ አንድ ሀምሳ ሜትር እንደሄደ ቆመና ከመኪናው ወረደ። እኔም ተከታትዬ ወረድኩ። በስተቀኝ በኩል በርከት ያሉ መኪኖች የቆሙበት ሰፊ ግቢ ያለው ጋራዥ ተመለከትኩ።

"ሰማ እታኽልቲ ና እሞ" አለው ።

ቀይ መልከ መልካም ለግላጋ ወጣት የቆሸሸ ቱታ እንደለበሰ መፍቻ በቀኝ እጁ ይዞ ብቅ አለ።

ሞቅ ያለ ሰላምታ ከሹፌሩ ጋር ከተለዋወጡ በኋላ።

"ሰማ እስኪ! እርሱ ማርያም ጽዮን ሊሳለም ከጎንደር ሞጥቶ መኪናው ራዲያተር አፈሳበት። በደንብ አስተካክልለትማ" አለው።

"ዋይ ችግር የለም" አለና ሰላምታ ሰጠኝ።

"እቃህን አውርድና ቁልፉን አምጣው፣ ነገ ተመለስ ተሠርቶ ይቆይሃል" አለኝ።

@BOOKALEM

"እሺ" አልኩና ፈጠን ብዬ ሻንጣዬንና የመኝታ ከረጢቴን አውጥቼ ቁልፉን ሰጠሁት።

ቀልፉን ሰጠሁት።

ግቢና መኪናዋን አስነሥቶ ወደ ጋራዥ ይዟት ሲገባ

ግቢና መኪናዋን እስነሥቶ ወደ ጋራዥ ይዟት ሲገባ

ግቃ! ወደ ማርያም ጽዮን" አለኝ በእጁ እያሳየ።

ዋጋ ሳልነጋገርና ሳልደራደር መሄዱ ቅር እያለኝ ማረፊያ ሆቴል ፍለጋ ሄድኩ ። ቀደም ብዬ የማውቀውና የተለዩ ግርማ ሞገስ ካለው ‹የሃ ሆቴል› ሄጀ አልጋ ያዝኩ። በተከዜ በረሓ የተንቆረቆረው የሰውነቴ ወዝ ግግር ጠረኑም ለራሴ ስለከበደኝ ገላዬን ታጥቤ በቂ ፊዴፍት ወስጄ ምሳ በላሁ።

የጉዞዬ መዳረሻ ከአክሱም ከተማ ምሥራቃዊ ዳርቻ ላይ የሚገኝ ዋንታዊ ገዳም ስለሆነ በማግስቱ በጠዋት ለመሄድ ወሰንኩ። በዕለቱ ግን ወደ ማታ ባለው ጊዜ አክሱም ጽዮንና አካባቢውን በደንብ መጎብኘት ፈለኩ። ካረፍኩበት ‹የሃ ሆቴል› ሆኜ የአክሱም ጽዮን ቤተ ክርስቲያንና ሐውልቶቹ ቁልጭ ብለው ይታያሉ።

‹የሃ ሆቴል› ከሕንጻ ዲዛይኑ ጀምሮ የፀጥታ ድባብ እንዲኖረው ተደርጐ የተሠራ ማረፊያ ሆቴል ነው። ምሳ ከጥሩ ቡና ጋር ራሴን ከጋበዝኩ በኋላ ቦርሣዬን አንግቼ ጉብኝቴን የንግሥተ ሳባ መዋኛ ተብሎ ከሚታወቀው ማይሹም አካባቢ ጀመርኩ።

አክሱምን በተደጋጋሚ የመጎብኘት ዕድል ገጥሞኛል። ሁሌም አዲስ ሁሌም ምሥጢሯ የማይፈታ ደርባባ ከተማ ናት። ሐውልቶቹን እንደ አዲስ በአድናቆት ጎብኘቼ ወደ ሙዚዬሙ ሄድኩ። በቁፋሮ የተገኙ በርካታ የድንጋይ ላይ ጽሑፎች፣ የመገበያያ ሳንቲሞች፣ የቤተ-መንግሥት ማገልገያዎች፣ የጦርና የጌጥ ቅርሶች፣ የአትጣጫ አመልካች መገሪያዎች ያስደምማሉ። የአክሱማዊያንና የሳባውያንን ጥበብና ደርሰውበት የነበረውን ከፍታ ላዩ ሰው ለሆነ ላይ ሆኖ ‹የኛ ታሪክ ነው› ብሎ ለመቀበል ቢከብድ አይገርምም፣

ታሪካችንን ለመሸከም የሚከብደን ይመስለኛል። ስለሚከብደንም ይሆናል ከጎሊና ወቀሳ ለመዳን ያለፈ ታሪካችንን ለመካድ ወይም ደካማ ጎኑን ብቻ ለማንሣት የምንገደድ!

ቀጥሎ ያመራሁት በቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ ዘመን በእብነ በረድ በማሩም ሁኔታ ወደታነጸችው የድንግል ማርያም ቤተ ክርስቲያን ነበር። ለረጅም ጊዜ በግንባሬ ተደፍቼ ቆየሁ። ምን ብዬ እንደጸለይኩ አላውቅም፣ ብቻ ዝም ማለት አስኝቶኝ ነበር። ከዚህ ቤተክርስቲያን በስተደቡብ በዐፄ ፋሲል ዘመነ-መንግሥት በፋሲል ግንብ አምሳል የተሠራ ለወንዶች ብቻ የተፈቀደ ትልቅ ቤተ ክርስቲያን ይገኛል። ወደዚያው አመራሁ። አክሱም ከተማ ቅድስናዋን ጠብቃ ለክርስቶስ ብቻ ተሞሽራ ለመኖር የወሰነች ከተማ ናት። አክሱም ሌላ ባል ወይም ውሽማ አለመፈለጓን ዘመናት የፈተኑት ታሪኳ ምስክር ነው። በተለይ በዚህ ግቢ ውስጥ ሁሉም ነገር በእርጋታና በምሥጢር ይከናወናል። በሁለቱ አብያተ ክርስቲያን መካከል መለስተኛ ባለጉልላት ሕንጻ ዙሪያውን በብረት አጥር ተከልሎ ይታያል። ይህ የታቦተ-ጽዮን ማደሪያ ነው። ከማደሪያው በስተሰሜን ምሥራቅ የቤተ ክርስቲያኑ ሙዚዬም ይገኛል። የታቦተ-ጽዮንን ማደሪያ ከመሳለሜ በፊት ወደ ሙዚዬሙ አመራሁ። የቀኑ ውሎዬን ማሳረጊያ ለታቦተ-ጽዮን ማደሪያ መደብኩ።

በአንድ ወጣት ዲያቆን አማካኝነት ሙዚዬሙን እንድ ባንድ ጐበኘሁ። እውነት ለመናገር ኢትዮጵያ ውስጥ በተለያዩ ቦታዎች ካየኋቸው ሙዚዬሞች በአግባቡ የተደራጀው የአክሱም ጽዮን ሙዚዬም መሆኑን መመስከር ይገባኛል። ያም ሆኖ የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን እናትና እምብርት (ርእሰ አድባራት ወገዳማት) ለሆነችው አክሱም ጽዮን ያንሳት እንደሆን እንጂ አይበዛባትም።

የእያንዳንዱን ቅርስ ታሪክ በሚገባ እየመዘገብኩ ጉብኝቴን አገባደድኩና ወደ ፅላተ-ሙሴ ማደሪያ አመራሁ። ሰዓቱ ወደ 12፡00 ገደማ ሆኗል። ማደሪያው በጥርብ ድንጋይ በጥብቅ የተገነባ

@BOOKALEM

ሲሆን በስተምሥራቅ በኩል ምንም መግቢያ የለውም። የብረት አጥሩ በርና የማደሪያው በር በስተምዕራብ በኩል ነው። ወደዚያው አመራሁና የአጥሩን በር ተደግፌ ዐይኔን ጨፍኜ በዝምታ ቆየሁ።

በአእምሮዬ የሚመላለሰው ነገር የጸሎት ቃላት ሳይሆን ቤቱ በአድናቆትና መደመም ነው። ከቆምኩበት በሃያና ሠላሳ ሜትሮች አድናቆትና መደመም ነው። ከቆምኩበት በሃያና ሠላሳ ሜትሮች ርቀት በእርግጥም ታቦተ-ጽዮን (የቃልኪዳኑ ታቦት) እንዳለች ማሰብ ድንቅ ነገር ነው። ከእነዚህ ሜትሮች ባነሰ ለመቅረብ ለማንም ያልተፈቀደ መሆኑን አውቃለሁ። በዚህ ርቀት መቆም በራሱ ግን ትልቅ መባረክ እንደሆነ ከበርካታ የጥንት ዓለም አቀፍ ተጓዦችና አሳሾች ጀምሮ የተረዳ ነገር መሆኑንም አጥንቻለሁ። እነዚሁ አሳሾች የእኛን የሀበሾችን ክብርና መመረጥ ማጉላት እንዳይሆንባቸው ለአደባባይ ሳያበቁት ተቀብሮ ቀረ እንጂ በየግል ማስታወሻዎቻቸው አክሱምን ሲረግጡ በግንባራቸው ተደፍተው መሬቱን እንደሳሙ፣ አሁን ከቆምኩበት አካባቢ ሆነው በተመስጦና በአድናቆት እንዳነቡ ጽፈዋል። ‹እኔም እዚህ ቦታ መቆም የማይገባኝ ቢሆንም ፈጣሪ ምሕረቱ ብዙ ነውና ቆምኩ!› ብዬ ሳስብ ውስጤን የዝምታ ደስታ ዋጠው።

ድንገት "እንደምን ዋልክ የእኔ ልጅ?" የሚል ልስልስ ያለ ድምፅ ሰማሁና ዐይኔን ስገልጥ ከተዘጋው የብረቱ አጥር በር በስተውስጥ በኩል ዕጣን ዕጣን የሚሸት ቢጫ የመነኩሴ ልብስ የለበሱ አዛውንት መስቀላቸውን ዘረጉልኝ።

"የፈጣሪ ያለህ! ሌላ ማንም ሰው ከዚህች ቤተ መቅደስ ሊወጣ አይችልም።የቃል-ኪዳኑ ታቦት ጠባቂ ናቸው!" አልኩ ለራሴ። ለረጅም ጊዜ መገተሬን አይተው ተጠራጥረው ይሆናል አልኩና፣

"አባታችን ይባርኩኝ" አልኩ።

"እግዚአብሔር ይባርክህ፣ እግዚአብሔር ይፍታሕ" አሉና በመስቀል

አሳለሙኝ። ቀጥለውም፡-

"የእኔ ልጅ ደኅና ነህ?" አሉኝ።

"ደኅና ነኝ አባታችን። ብቻ በዚህ ቦታ መገኘቴ ተዓምር ሆኖብኝ ነው መሰለኝ" አልኳቸው እየተንተባተብኩ።

"እውነት አለህ የኔ ልጅ" አሉና ፈገግ ብለው አዩኝ።

በዐይኔ ሙሉ በሙሉ ላያቸው አልደፈርኩምና አቀረቀርኩ።

"ግዳሙም ማኅበሩም ደኅና ነው?" አሉኝ እንደዋዛ።

"ድንገት ቀና አልኩኝና የትኛው ገዳም?" አልኩ።

"የመጣህበት ነው እንጂ" አሉና "አባ ኪዳነ ማርያም ደኅና ናቸው?" አሉኝ አስከትለው።

"የፈጣሪ ያለህ!" አልኩና አእምሮዬ መሥራት ሲጀምር አባ ኪዳነ ማርያም ለሁለት ሰዎች መልእክት እንደላኩኝ ገባኝ።

ለአባ ወልደ አረጋዊ "ከሠርጉ እንዳይቀሩ አደራዎትን" የሚል

አባ ወልደ አረጋዊ እኚህ ሊሆኑ አይችሉም። ምክንያቱም እኚህ ሰው እስከ ሥጋ ዘመን ፍጻሜያቸው ድረስ ከዚህ የብረት አጥር ላይወጡ፣ ከቃል-ኪዳኑ ታቦት ላይርቁ የሕይወት ዘመን ብፅዐት ያላቸው ናቸው፤ ስለዚህ ወደ ሆነ ቦታ እንዲሄዱ መልእክት ሊላክላቸው አይችልም። እናም ሊሆኑ የሚችሉት አባ ተክለ ጽዮን ናቸው አልኩና፡-

"አባታችን! አባ ተክለ ጽዮን እርስዎ ነዎት?" አልኳቸው።

ፈገግ ብለው በዝምታ አዩኝ።

@BOOKALEM

ከዚህ በኋላ እርሳቸው መሆናቸውን ለማመን ሌላ ተጨማሪ መልስ አላስፈለገኝም። ግን ደግሞ ጥያቄው እኔን ለመፈተን መሆን አለበት አልኩና ስለገዳሙም ሆነ ስለ አባ ኪዳን ማርያም ደኅንነት ለመናገር መሞከር ዝም ብሎ መቀባጠር እንደሆነ ገባኝ። ምክንያቱም እነርሱ በየዕለቱ የሚገናኙበት ምሥጢራዊ መስመር እንዳላቸው ግልጽ ነውና። ልናገርስ ብል እነርሱ ያውቁኝ እንደሆን እንጂ እኔ የታባቱ አውቄያቸው።

"አባታችን!" አልኩና ቦርሳዬን አውርጄ አስቤበት ሳይሆን በአጋጣሚ ቦርሳዬ ውስጥ የተቀመጠውንና እንድሰጥ የታዘዝኩትን በላስቲክ የተጠቀለለ ዕጣን አቀበልኳቸው።

ተቀብለው ወደ አፍንጫቸው ጠጋ አድርገው አሸተቱትና፡-

"ከማኅበረ ሥላሴ ገዳም የበረሓ ዱር የተለቀመ ዕጣን መሆኑ ግሩም ነው። በእግዚአብሔር ፊትም የተወደደ የጸሎት መሥዋዕት ነው" አሉና ወደ ደረታቸው ጠጋ አደረጉት። ሁኔታው ግን ከዕጣኑ ይልቅ በአካል ለማየት የሚናፍቋቸውን የመናንያን ወንድሞቻቸውን ፍቅር ስለአስታወሳቸው ይመስላል።

"እግዚአብሔር ይባርክህ፡ በመንገድህም ይምራህ" አሉና ጸሎት አድርገው በመስቀል አሳልመውኝ የወንድሞቻቸውን ስጦታ ይዘው ወደ ቃል-ኪዳኑ ታቦት ማደሪያ ገብተው ተሠወሩ።

እኔ በዚህ መካከል እንደ ባዶ ቀፎ ወይም ቴቦ ነኝ። እርምጃዬንና ማረፊያዬን ሁሉ እንደተቆጣጠሩት ስረዳ ወደ መሬት ሰግጄ ቀና አልኩና "ፈጣሪዬ ሆይ! የድፍረት ኀጢአቴን ይቅር በለኝ። ይህን ሁሉ ነገር ለበጎ አድርግልኝ" አልኩኝ።

የአክሱም ጽዮን ግቢ በምሽት ድባብ እየተዋጠ ነው። በአግራሞትና በተደሞ ቅዱሱን ግቢ በቀስታ እየተራመድኩ አቋርጬ ወደ ማረፊያዬ ‹የሃ ሆቴል› አመራሁ።

ምዕራፍ ስምንት

በጠዋት ቀደም ብዬ ተነሣሁና የኮንትራት ባጃጅ ተከራይቼ ከአክሱም ከተማ በስተምሥራቅ አቅጣጫ አራት ኪሎ ሜትር አካባቢ ወደሚገኘው ጥንታዊው የአባ ጰንጠሌዎን ገዳም አመራሁ።

አባ ጰንጠሌዎን በ7ኛው ክፍለ ዘመን አካባቢ ወደ ኢትዮጵያ ከመጡት ተሥዓቱ ቅዱሳን አንዱ ሲሆኑ ይህ ገዳምም በእርሳቸው እንደተመሠረተ ይታመናል። የገዳሙ ቤተ ክርስቲያን ከአንድ ትልቅ ኮረብታ ጫፍ ላይ የተሠራ ሲሆን የኮረብታው ወይም የተራራው እናት ሙሉ በሙሉ በቤተ-መቅደሱ ተሸፍኗል። ቤተ መቅደሱ አራት ማእዘን ቅርፅ ያለው ሲሆን ግድግዳው ሙሉ በሙሉ በሚያምር የድንጋይ ግንብ የታነጸ ሆኖ የጣራው ቅርጽ ሰቀላ የሚባለው ዐይነት ነው። ከኮረብታው ግርጌ የሚገኙትን ቆርቆሮ ቤቶች ዐልፎ ቀጥ ያለ ደረጃ በመውጣት ወደ አባ ጰንጠሌዎን ገዳም ቤተ ክርስቲያን መግባት ይቻላል። ለወንዶች ብቻ የተፈቀደው ይህ ቤተ ክርስቲያን ሁለት ክፍል ያለው ሲሆን ከመቅደሱ ውጪ ያለው ቅኔ ማሕሌቱና ቅድስቱ አንድ ላይ የተቀላቀለ ሰፊ ክፍል

@BOOKALEM

ነው። የቅኔ ማሕሌቱ ምሥራቃዊ በር ሲከፈት ከሁለት ሜትር በኋላ የገደሉ ጫፍ ነው። እዚህች ኮርብታ ላይ ሆኖ ሲመለከቱ ደግሞ በአሻጋሪ የአክሱም አውሮፕላን ማረፊያ ተንጣሎ ይታያል።

ከቤተ ክርስቲያኑ ስደርስ የኪዳን ጸሎት አልቆ ስለነበር አንዳንድ አባቶች የግል ጸሎት እያደረሱ ነበር። ወደ ቤተ ክርስቲያኑ ስዘልቅ አንድ አጠር ያሉ ሽበታም አዛውንት መነኩሴ ከቅኔ ማሕሌቱ በስተደቡብ አቅጣጫ ባለ ወንበር ላይ ተቀምጠው የንባብ መነጽር አድርገው የጸሎት መጽሐፍ ይደግማሉ።

የቤተ-መቅደሱን በር ተንበርክኬ ተሳለምኩና ቀና ብዬ ወደ እርሳቸው ዘወር ስል ከመነጽራቸው ውጭ በላይኛው ጠርዝ ትኩር ብለው አዩኝና መልሰው ወደ ጸሎታቸው አቀረቀሩ። ልክ ማኅበረ ሥላሴ ገዳም አባ ኪዳነ-ማርያም ይዘዋት እንዳየኋት ያለች ከዱር እንጨት የተሠራች ከዘራ ከጐናቸው ግድግዳውን ተደግፋ ቆማ አየኋት። "አባ ወልደ አረጋዊ እኚህ መሆን አለባቸው" አልኩ ለራሴና ጸሎታቸውን እስኪጨርሱ ቤተ ክርስቲያኑ አካባቢ ትኩረቴን የሚስብ የተለየ ዕፅዋት ካለ ብዬ ለመቃኘት ወጣሁ።

ወደ ገደሉ እንዳልንሸራተት ተጠንቅቄ ዛፉንም ቁጥቋጦውንም አስተዋልኩት። ሁሉንም የማውቃቸው በመሆኑ የተለየ ትኩርቴን የሚስብ ነገር አጣሁ። ተመልሼ ወደ ቤተ ክርስቲያኑ ወስጥ ገባሁና በሰሜን አቅጣጫ ያለውን ግድግዳ ተደግፌ ኩርምት ብዬ ተቀመጥኩ።

ትንሽ ቆይቶ አንድ ወጣት ዲያቆን ነጠላውን አደግድጐ የቤተ-መቅደሱን በር ሦስት ጊዜ ከተሳለመ በኋላ ወደ ውስጥ ገብቶ አንድ ትልቅ የብራና መጽሐፍ ይዞ ወጣና ከአባ ፊት ለፊት በአትሮንስ ዘርግቶ መጽሐፉን ከፍቶ አልባት ካደረገበት በኋላ አባ እስኪጨርሱ ድረስ እንደኔ ኩርምት ብሎ ቁጭ አለ።

ወደ ሦስት ሰዓት አካባቢ አባ ጸሎታቸውን ጨርሰው አሁን ዘበሰማያትን ደግመው ዲያቆኑን በመስቀላቸው ሲያሳልሙት እኔም ምንጥቅ ብዬ ተንሥቼ ተሳለምኩ። ዲያቆን መጽሐፉን በአንድ እግሩ ቆሞ ሌላኛውን እግሩን እጥፍ አድርጐ ከሌላኛው እግሩ አስደግፎ ማንበብ ጀመረ። ንባቡ በግእዝ ቢሆንም ‹ስንክሳር› የተባለው በየዕለቱ ቅዱሳንንና ሰማዕታትን የተወለዱበትን ወይም የዐረፉበትን ወይም ከፈጣሪ ቃል ኪዳን የተቀበሉበትን ቀን ተከትሎ ክብራቸውን፣ ተጋድሎአቸውንና ቃል-ኪዳናቸውን የሚዘክረው መጽሐፍ መሆኑን መረዳት አላቃተኝም።

አባ መጽሐፉ ሲነበብ ፈገግ ሌላ ጊዜ ደግሞ በአድናቆት ፊታቸውን ወደ ላይና ወደ ታች በማወዛወዝ ያዳምጣሉ። ይህ ሁሉ ሲሆን ዐይናቸውን ጨፍነው አገጫቸውን በቀኝ እጃቸው ተደግፈው ነው። ዲያቆኑ የዕለቱን ንባብ ሲጨርስ መጽሐፉን አጥፎ አባን አሳለመና እኔን ለማሳለም ወደ እኔ ሲመጣ ቀልጠፍ ብዬ ተሳለምኩና በቀስታ፡- "ይቅርታ የእኔ ወንድም አባ ወልደ አረጋዊ እኚህ ናቸው?" አልኩት። ቃል ሳይናገር ራሱን በአዎንታ ነቀነቀልኝ።

አባ ተነሥተው ቁመው ጸሎት አደረጉና ከዘራቸውን ተደግፈው በእኔ በኩል ዐልፈው በስተ ሰሜን በኩል ባለው ዋናው መውጫ በር ሊወጡ ሲመጡ ከእግራቸው ሥር ልሰማቸው ውድቅ ስል በፍጥነት ወደ ኋላ አፈገፈጉና "አይገባም የእኔ ልጅ" ብለው ትከሻዬን ይዘው አስነሡኝና፡-

"እንግዳ ትመስላለህ ከወዴት መጣህ የእኔ ልጅ?" አሉኝ።

"አዎን አባቴ እንግዳ ነኝ" አልኳቸው።

"ከወዴት መጣህ?" አሉኝ።

"አሁን ከየት እንደመጣሁ አጥተውት ነው?" እያልኩ በልቤ

@BOOKALEM

"ከባሕር ዳር ነው። እርግጥ አሁን የመጣሁት..." ብዬ ዝም ስል

"እንኳን በደኅና መጣህ" ብለው እጄን ያዙኝና በቀስታ የኮረብታውን ደረጃዎች መውረድ ጀመርን።

ደረጃውን ጨርሰን ከደልዳላው ስንደርስ ወደ ቀኝ ታጠፍንና ከአንድ ዛፍ ሥር በጉን በቁጥቋጦ የተከበበች ጠፍጣፋ ድንጋይ ላይ ሂደው ዐረፍ አሉ።

"አባታችን ለእርስዎ መልእክት ነበረኝ" አልኳቸው።

ለመልእክቱ ብዙም ጉጉት ሳያሳዩ፡-

"እንኳን መጣህ የእኔ ልጅ! እንኳን ይህን የተቀደሰ ቦታ ለመርገጥ አበቃህ" አሉ።

በልቤ "ወድጄን መሰለዎት!" እያልኩ "አሜን አባታችን!" አልኳቸው።

"ይህ ቦታ፣ አሁን ያለህበት ሥፍራ አንድ ድንቅ ታሪክ ተጠናቆ ሌላ ግሩም ታሪክ የተጀመረበት ሥፍራ ነው" አሉ።

"እንዴት ማለት?" አልኩ በጉጉት ጆሮዬን አቁሜ።

"ዐፄ ካሌብ የሚባሉ የኢትዮጵያ ንጉሥ በየመን የሚገኙ ክርስቲያኖች በአረማውያን ግፍና መከራ እንደበዛባቸው ሲሰሙ ነጋሪት አስጎስመው፣ ጦር አስከትተው፣ ቀይ ባሕርን አቋርጠው ዘመቱ። ጠላቶቻቸውን አጥፍተው፣ ክርስቲያኖችን ታድገው፣ ለክርስትና ሃይማኖት ያላቸውን ተቆርቋሪነት በተግባር አረጋገጡ። ክርስቲያኖችን አረጋግተውና ድላቸውን አረጋግጠው ሲያበቁ ወታደሮቻቸውን ሰብስበው እንዲህ አሉ፡-

‹ልጆቼ ጦርነቱን በድል አሸንፈናል፣ ክርስቲያን ወገኖቻችንንም ታድገናል። እስከ አሁን ድረስ ትእዛዜን እንዳከበራችሁ ሁሉ

ዛሬም ትእዛዜን እስተላልፍላችኋለሁ። ሁላችሁም ወደ ሀገራችን ስትመለሱ የቻላችሁትን ያክል ዐፈር ይዛችሁ እንድትሄዱ ይሁን› ብለው አስታወቁ" አሉ።

"እንዴ ለምን? ኢትዮጵያ ዐፈር ጠፍቶ ነው?" አልኩ።

አባ ፈገግ አሉና "ወታደሮቹም ያሰቡት እንዳንተው ነበር። ለማንኛውም ገሚሱ ወታደር ‹ከሀገራችን ርቀን፣ በየብስና በባሕር መንከራተታችን ሳያንሰን ደግሞ እንዴት ዐፈር ተሸክመን እንጓዛለን?› ብለው በቁጣ ባዷቸውን ሲመጡ ሌሎቹ ደግሞ ‹ምንስ ቢሆን የንጉሥ ትእዛዝ አይደል?› ብለው ለትእዛዙ ማክበሪያ ያክል ትንሽ ትንሽ በመሀረብ እየቋጠሩ ይዘው ወደ ሀገራቸው ተመለሱ" አሉ።

"ከዚያስ" አልኳቸው በጉጉት።

"ዐፄ ካሌብ ወደ ሀገራቸው መጥተው ቤተሰባቸውን፣ ሕዝባቸውንና ሹማምንቶቻቸውን ከአረጋጉ በኋላ አብረቸው የዘመተውን ወታደር በሙሉ ከዚህ ስፍራ ሰብስበው ‹ወገኖቼ ቃሌን አክብራችሁ፣ ሀገራችሁንና ሃይማኖታችሁን ብላችሁ፣ በየብስ በባሕር ስለተንከራተታችሁ ፈጣሪ ሰማያዊውን ዋጋ እርሱ ይክፈላችሁ። አሁንም ለአደረጋችሁት መልካም ሥራ ባይመጥንም ለመተዳደሪያ ይሆናችሁ ዘንድ በየመን ሳለን ያዙ ያልኳችሁ ዐፈር ንጹሕ ወርቅ ይሁንላችሁ። በእርሱ እርሳችሁ፣ ነግዳችሁ ልጅ አሳድጉ፣ እንግዳ ተቀበሉ› ብለው መረቁ" አሉ።

"እንዴ ከዚያስ?" አልኩ አፌን ከፍቼ።

"ከዚያማ ዐፈር የያዘው ሁሉ መሀረቡን ሲፈታ ዐፄ ካሌብ እንደተናገሩት ወርቅ ሆኖ ተገኘ። እናም እስገራሚው የዚህ ዓለም የሰው ልጅ ዕጣ ፈንታ የተገለጸበት አባባል በሊቃውንቱ እንደበት ተነገረ" አሉ።

@BOOKALEM

"ምን ተብሎ?" አልኩኝ ፊታቸውን ትኩር ብዬ እያየሁ።

"‹ዘእንዘ ሐዘን ወዘኢእንዘ ሐዘን› ብለው ተናገሩ" አሉኝ።

"ምን ማለት ነው ?" ስላቸው ፈገግ አሉና

"የያዘም አዘን ያልያዘም አዘን ማለት ነው" አሉኝ።

"አልገባኝም አባታችን" አልኳቸው

"አየህ የእኔ ልጅ! በዚህ ጊዜ በሁሉም ሰው ዘንድ ሐዘን ተፈጠረ። ዐፈር ያልያዘውም ምነው ይገፔ ቢሆን ኖሮ ብሎ ሲያዝን፣ የያዘው ደግሞ እስኪምናለበት በርከት አድርጌ ብዘግን ኖሮ ብሎ ነዋ!" አሉኝ።

"ገባኝ ልክ ነው! ዘመኑን የሚገልጽ ግሩም ኢትዮጵያዊ ፍልስፍና ነው" ስላቸው በእጃቸው ወደ ከተማው እያመለከቱ "ዛሬም ያው ነው። የሌለው ሲያለቅስ ያለውም ያጉረመርማል፣ ጫማ የለኝም የሚለው እግር ከሌለው ጋር እኩል ሲያዝን፣ የአንገት ማስገቢያ የምትሆን ጉጆ አጥቶ የሚጨነቀው ሰማይ ጠቀስ ፎቅ ለመሥራት ከሚጻከረው ጋር ሐዘኑ እኩል ነው።በቃ በዚህ ዓለም...." ብለው ትክዝ ሲሉ ከአፋቸው ነጠቅ አድርጌ

"እናቱ ወንዝ የወረደችበትና እናቱ የሞተችበት እኩል እንደተባለው" አልኳቸው።

አባ ቀጠሉ፡-

"እናም ዐፄ ካሌብ በዚህ ሁኔታ ሠራዊታቸውን ካሠናበቱ በኋላ ዙፋናቸውንና በትረ መንግሥታቸውን ለልጃቸው ለዐፄ ገብረ መስቀል አውርሰው እዚች ድንጋይ ላይ" የተቀመጡበትን ድንጋይ እያሳዩ "ልብሰ-መንግሥታቸውን አውልቀው ጸጉራቸውን ተላጭተው የምንኩስና ቆባቸውን ጭነው ወደ ምናኔው ዓለም ገቡ" አሉኝ።

"በጣም ይደንቃል!" ስል

"እና በዚህ የተነሳ ይህች ስፍራ ‹መካነ ኀርመት› ትባላለች!" አሉኝ።

ወዲያው አእምሮዬ ውስጥ ብልጭ አለብኝና

"እንዴ!" ብዬ ‹መካነ ኀርመት› የሚለውን ቃል ደገምኩና "ዕፀ-ኀርመት የምትባለውስ?" ስላቸው ፈገግ ብለው ከድንጋዩ ላይ ያጠላችውን ዕፅ ቀና ብለው ተመለከቱ። በስሜት ተነሣሁና እጃቸውን ሳብ አድርጌ ሳም ሳም አደረኩት።

በስውር ከተጻፈልኝ ብራና ላይ በሁለተኛው ተራ ቁጥር የተጻፈው እንዲህ የሚል ነበር።

‹ዕፀ ኀርመት ዘገዳመ ጰንጠሊዎን ጻድቅ›

ደስታዬን አጣጥሜ ወደ ልቡናዬ ተመለስኩና፡-

"አባታችን እዚህ የመጣሁት እኮ ይህቺን ዕፅ ፍለጋ ነው" አልኳቸው።

ፈገግ ብለው ዝም ብለው ሲያዩኝ ቆዩና "መቼ ወደ ባሕር ዳር መመለስ አሰብክ?" አሉኝ።

"አባታችን ዕድሜ ለእርስዎ እንጂ ከዚህ የመጣሁበትም በቀላሉ ተሣክቶልኛል። ምናልባት ላስታ ውስጥ አንድ ቦታ መድረስ ይኖርብኛል እንጂ በቶሎ ለመመለስ ነው ዕቅዴ" አልኳቸው።

ትንሽ ዝም ብለው ቆዩና፡-

"በጌምድር አንድ የምሄድበት ጉዳይ ነበረኝ" አሉ ማዶ ማዶ እያዩ።

ቀበል አደረኩና፡-

"አባታችን! አባ ኪዳነ ማርያም ከማኅበረ ሥላሴ ገዳም ‹ለሠርት

@BOOKALEM

እንዳይቀሩ አደራዎትን ብለዎታል አልኳቸው" ሌላ ተደራቢ መርሐ ግብር ድንገት እንዳይዙ ብዬ።

"አባታችን ደኅና ናቸው?" አሉኝ ።

"ያገኘኋቸው ለአንዲት ሰዓት ብቻ ነው። ግን ደኅና ይመስሉኛል" አልኳቸው። ትኩር ብለው እያዩኝ ዝም ሲሉ ጨነቀኝና፡-

"አባታችን በመንገድ ላይ አንድ ሁለት ቀን መቆየቱ የማያስቸግረዎት ከሆነ በጌምድር ለምን ከእኔ ጋር አንሄድም?" አልኳቸው።

"መኪና ይዘኻል አይደል?"

"አዎን!" አልኳቸው።

"የማስቸግርህ እንዳይሆን እንጂ ማለፊያ ነው" አሉኝ።

"በፍጹም! ይልቁንስ እኔ እንዳላስቸግርዎት እንጂ።"

"አንተማ ምን ብለህ ታስቸግረኛለህ?"

"እንዳልኩዎት ስመለስ ላስታ ውስጥ ከአንድ ጥንታዊ ደብር መድረስ አለብኝ እና እንዳይጉላሉ ብዬ ነው" አልኳቸው።

"እርሱማ እኔስ ቅዱሱን ደብር ብሳለም ምን አለበት?" አሉኝ።

"አባታችን እንግዲያውስ ይሄ ለእኔ ክብር ነው። ብቻዬን ከምንዝም አብረውኝ ቢሆኑ መልካም ነው" አልኳቸው በደስታ።

"ማለፊያ ነው እንግዲያውስ የዛሬን እንደርና ነገ አብረን እንሂድ" አሉኝ።

"አዎን የእኔም ሐሳብ እንደዛው ነው" አልኩኝና "ነገ በጠዋት ከዚህ ተነሥተን ብዓቢይ ዓዲ፣ አድርገን ሕበርገሌን አቋርጠን ተግ ሰቆጣ ከተማ እናድራለን። ከዚያ እንቀጥላለን" አልኳቸው።

"ማለፊያ ነው" አሉ።

"እንግዲያውስ በጠዋት ከዚህ መጥቼ ልውሰድዎት?" ስላቸው።

"ግዴለም አክሱም ጽዮን ቤተ ክርስቲያን በሩ ላይ እቆይሃለሁ" አሉኝና ተነሥተው ጸሎት አድረገው ሲያበቁ ወደማረፊያቸው ሊወስዱኝ ሲሉ፡-

" ከዛሬ እንዲት ዘለላ ልቁረጥ እንጂ?" ስላቸው

"በፊት እህል ቅመስ። ስትሄድ ትቆርጣለህ" አሉኝ በፈገግታ።

እሺ ብዬ ወደ መኖሪያ ቤታቸው ወሰዱኝ። ከቤተ ክርስቲያን በስተሰሜን አቅጣጫ የተሠራ አራት ክፍሎች ያሉት ትልቅ ቤት ነው። ጠዋት ስንክሳር ባነበበው ዲያቆን አስተናጋጅነት ምሳዬን ተጋበዝኩና ከአባ ጋር ስለ ሥራዬ ስለ ኑሮዬ እየጠየቁኝ እየነገርኳቸው ቆይቼ፣

"እንግዲህ ልሂድ አባ፣ ያው ጠዋት እንገናኛለን" ብዬ ተነሣሁ።

"አትቆይም ትንሽ?" አሉኝ።

"ነገ በጠዋት መሄድ እንድንችል መኪናዬን ጋራዥ ስለተውኳት ልሂድና ልከታተል" አልኩ።

"ግዴለም ደኅና፣ ይሁን" አሉና ተነሥተው ሊሸኙኝ ተከተሉኝ።

እንደ እውነቱ ከሆነ ሐሳቤ ሁሉ ያለው ከዕፁ ላይ ነው። አባ አንድ እጃን ይዘው በሌላኛው እጃቸው ከዘራቸውን ተደግፈው ጠዋት ተቀምጠው ሲያወሩኝ ወደነበረበት ስፍራ አመራን።

@BOOKALEM

ስንደርስ ግን በድንጋጤ ይሁን በአግራሞት የማየውን ማመን አቅቶኝ ተንገዳግጀ ለወድቅ ምንም አልቀረኝም ነበር።

ጠዋት ጥላው ከድንጋዩ ላይ ዐርፎ ያየሁት ዛፍ (ዕፀ ኅርመት) በቦታው አልነበረም።

"አባታችን የት ሄደ? ምንድን ነው ነገሩ አልኳቸው?" እየተንተባተብኩ።

"የትም አልሄደም" አሉ በእርጋታ።

"ታዲያ መች ይታየኛል?" አልኩ። በቅዠት ውስጥ ያለሁ መሰለኝ።

"አውቃለሁ" አሉ።

"እንዴት ነው የምሆነው? ለምን ቅድም የምቆርጠውን ቆይ አሉኝ?" አልኩ በምሬት።

"አይዞህ የኔ ልጅ እንደታዘዝከው ትወስዳለህ። ብቻ ይህን ድንቅ ነገር እንድታይ ብዬ ነው" አሉና "አትጨነቅ ጠዋት ይገርልሀ እመጣለሁ" አሉ እራሴን እያሻሹ።

ወዲያው ተረጋጋሁና "ግን እንዴት ይሆናል?" አልኳቸው በመገረም

"አዎን! ሁልጊዜ ፀሐይ በእናት ስትሆን ዕፁ አይታይም" አሉ።

"ለምን?" አልኩኝ።

"ያንማ አንተ ተመራማሪ አይደለህ? ወደፊት ተመራምረህ ድረስበት እንጂ" አሉና ፈገግ ብለው "በል ሳይቀትር ሂድ ጠዋት እንገናኛለን" አሉና አሳልመውኝ እንድሄድ ሲገፋፉኝ በአድናቆት እንደተመሰጥኩ፣ ግራም እንደተጋባሁ ግቢውን ለቅቄ ወደ አክሱም ከተማ ተመለስኩ።

ከሆቴል ደርሼ ዕረፍት ሳደርግ ብሞክር ያየሁት ነገር ሰላም የሚሰጠኝ አልሆነም። ይህ አይነት ክስተት እንዴት ሊፈጠር እንደሚችል ከሳይንስ አንጻር መልስ ለማምጣት ከአእምሮዬ ጋር ፍትጊያ ገጠምኩ። የተለያዩ መላምቶች ቢመጡልኝም ለጊዜው የሚያረካኝ መልስ ማግኘት አልቻልኩም። ስለዚህ ቁጭ ብዬ መልስ ለማላገኝለት ጥያቄ አእምሮዬን ከምበጠብጥ መኪናዬን አውጥቼ የአርኪዮሎጂ ቁፋሮ ቦታዎችን ለመጎብኘት ወደ አታኽልቲ ጋራዥ አመራሁ። ከጋራዡ ስደርስ አታኽልቲ የአንድ መኪና የፊት ኮፈን ከፍቶ ከረዳቱ ጋር የሆነ ነገር እያጠባበቁ አገኘኋቸው።

ሲያዩኝ በፈገግታ

"እንዴት ነህ? ከተማ አክሱም ተመቸህ?" አለኝ አታኽልቲ።

"አዎን በጣም ተመችታኛለች" አልኩት ፈገግ ብዬ።

"መኪናህም በደንብ ተጠግናለች። አይትጨነቅ" አለኝ።

"አመሰግናለሁ! ስንት ልክፈል?" አልኩት።

"በቃ አያስፈልግም"

"እንዴ! የድካምህን ዋጋማ መክፈል አለብኝ" አልኩ።

"ዋይ! አንተ ማርያም ጽዮን ልትሳለም የመጣህ አይደለም እንዴ?"

"እርሱማ ነው?"

"ዋይ! እታ እኔስ ክርስቲያን አይደለሁ እንዴ?"

"እርሱማ ነህ፤ በአግባቡ መሥራትህ በራሱ እኮ መልካም ነገር ነው እና አባክህ" አልኩት።

"ዋይ!" አለ ነገሩን አቅልሎ እንዳየው የሚያሳስብ ምልክት በእጁ እያሳዬ።

@BOOKALEM

"ስማ አታ ፍትሕዊ መኪናዋን ወደ ውጭ አውጣለት" አለው በትግርኛ።

ወደ እርሱ ተጠግቼ እጆቼን ዘርግቼ አቅፌ ላመሰግነው ስራመድ እየና፡-

"ዋይ አታ ወዲ! ቆሻሻ ቱታ አይታይህም እንዴ!" አለ ወደ ኋላ እየሸሸ።

የሚገርመው ንግግሩ ሁሉ ቁጣ የተሞላ ይመስላል። ደግነትና ቁጣ ተደባልቆ ሲነገር የሆነ ልብ የሚሞላ ፍቅርና ቅንነትን ያሳያል። እናም ለራሴ፡- "የትግራይን ሕዝብ ፍቅር ኃላፊ ጊዜ በፈጠረው ውዥንብር ሳትዘናጋ እርሱን እንደ ጥሩ ጠላ ገፊት አፍ እያልክ ከሥር መጠጣት ይገባሃል" አልኩት።

ምዕራፍ ዘጠኝ

ከአባ ወልደ አረጋዊ ጋር በተቀጣጠርነው መሠረት ከጠዋቱ 12:00 ሲሆን ከአክሱም ጽዮን ቤተ ክርስቲያን በር ላይ ሲጠብቁኝ አገኘኋቸው። ቢጫ የመነኩሴ ቀሚስና ከላይ እንደዚሁ ከሱፍ ክር የተሠራ ቢጫ ጋቢ መሳይ ነገር ለብሰዋል። አንዲት እነስ ያለች ቦርሣና መደገፊያ ከዘራ ከመያዛቸው ውጭ ባዶእቸውን ናቸው ማለት ይቀላል።

አባ ጸሎት ካደረጉ በኋላ ወደ አድዋ የሚሄደውን መንገድ ተከትለን የአክሱም ከተማን ለቀን ጉዟችንን ጀመርን። አክሱምን እየራቅን ወደ አደዋ በተጠጋን ቁጥር ታሪካዊዎቹን የአድዋ ተራራሮች በጀግንነት እንደተከፈሱ በሩቁ ማየት ጀመርኩ። ከመንገዱ ዳር አንድ ግማሽ አካሉ ዐፈር ደለል ውስጥ የተቀበረና የተቃጠለ የታንክ ቅሪት እየሁና አባን እንዲህ አልኳቸው፡-

@BOOKALEM

"ይህ አካባቢ ጀግኖች ኢትዮጵያውያን በአንድነት ወራሪውን የጣሊያንን ሠራዊት ፊት ለፊት በሀገር ፍቅርና በነጻነት ስሜት የገጠሙበት ቦታ ነው። ኢትዮጵያዊያን ነጻነታቸውን በቀላሉ አሳልፈው የማይሰጡ ጀግኖች የመሆናቸውን ሐቅ ፊት ለፊት ለጣሊያንና ለባዕዳን የነገሩበት ታሪካዊ ምድር ነው"።

"በ1980 ደግሞ ታሪክ መልኩን ቀይሮ እዚሁ አካባቢ ላይ የአንድ እናት ልጆች የሆኑት የሕወሃት እና የደርግ ሠራዊት ተፋልመውበታል። በጦርነቱ ሕወሃት የደርግን ሠራዊት ኮር ሙሉ በሙሉ የደመሰሰበትና ከሁለቱም ወገን 801ኛ ኢትዮጵያውያን የተሰውበትና ብዙ ሀብት የወደመበት ሆኖ አልፏል። ይህ የእርስ በርስ ጦርነት ከወርቃማ ታሪካችን ውስጥ አንዱ አሳዛኝ ገጽታ ይመስለኛል። ምናለ የአድዋ ተራሮች ባዕዳንን እንደተዋጋንባቸውና አንፀባራቂ ድል እንደተጎናፀፍንባቸው የብልጽግና ሰፍራ ብቻ ሆነው ኖረው ቢሆን!" አልኳቸው።

አባ ፈገግ ብለው፣ "እውነትክን የኔ ልጅ። የእርስ በእርስ ጦርነት አስቀያሚነቱ የሚመነጨው የድሉም ሆነ የሽንፈቱ ፍሬ መራራ መሆኑ ነው" አሉና

"ድል ቀንቶህ ለጊዜው ደስ ቢልህም የገደልከው ወንድምህን ነውና፣ በሞቱ ያለአባት የቀሩትን ልጆች፣ ያለባል የቀረችውን መበለት ሚስቱን፣ ያለ ጧሪ የቀሩትን ወላጆቹን የማስተዳደር ሐላፊነትን መሸከም የኋላ ኋላ ያንተ ይሆናል። ሰው መሆንክን እስካልረሳህ ድረስ ይህ ሐላፊነት ደግሞ በጦርነቱ ያገኘኸውን ድል የበለጠ መራራ ያደርግብሃል።"

"የእርስ በእርስ ጦርነት መራራ ሀገራዊ መዘዝ ከማምጣቱ በላይ ለአንዳንድ ግለሰቦች በተለይ ለእንስቶች ውስጣዊ ሕመምና የሥነ ልቦና ጠባሳ ጥሎ ያልፋል" አሉ።

"እንዴት? አልኳቸው። የበለጠ ከእርሳቸው ለማወቅ በመጓጓት እንጂ ቢያንስ አደይ አብረኸት በዐይን ጎሊናዬ አይጠፉምና ነገሩ ጠፍቶኝ አልነበረም።

"ለምሳሌ" አሉ በእርጋታ፡-

"የላስታው ግዥ የነበሩት ንጉሥ ተክለ ጊዮርጊስ ሚስት የደጃች ካሳ (ዐፄ ዮሐንስ) እኅት ነበሩ። በሥልጣን ሽኩቻ ባላቸውና ወንድማቸው ለጦር ተሰላለፉ፣ በጦርነቱ ባላቸው በወንድማቸው ተሸንፈው እጅና እግራቸው ተቆራርጦ ዐይናቸው ተጎልጉሎ ተገደሉ።"

"እየህ! በአንድ ዐልጋ የሚተኙትን ባለቤታቸውን በአንድ ማሕፀን የተኙት ወንድማቸው ሲገድሉባቸው፣ የሽንፈትንና የድል ጽዋን መጠጣት የእኚህ ልዕልት ግዴታ ሆነ። እናም እንዲህ አሉ፡

"ተናግሬ ነበር እኔስ አስቀድሜ

ሚቹ ባሌ ቢሆን ገዳዩ ወንድሜ"

በወቅቱ አልቃሾችም ተቀብለው፡-

"ገዳዩ ወንድምሽ

የሞተውም ባልሽ

ሐዘንሽ ቅጥ አጣ

ከቤትሽ አልወጣ"

ብለው ሙሾ አውርደውላቸዋል ይባላል።

"የደጃች ካሳ (የዐፄ ቴዎድሮስ) ሚስት እትጌ ተዋበች በቴዎድሮስ የሥልጣን ጉዞ ውስጥ ባላቸውን ወግነው አባታቸውን ትንሹን ራስ ዐሊን ባላቸው እንዲወጉ መፍቀድ ወይም መርዳት ነበረባቸው።

@BOOKALEM

ድሉ የባል ሆኖ ሲመጣ የአባትንም የሽንፈት ጽዋ መጠጣት ግድ ይል ነበር"።

"ከዚሁ ከቴዎድሮስ ታሪክ ሳንወጣ እቴጌ ጥሩ ወርቅ ደም ለማድረግና ሕዝብን ለማቀራረብ ሲባል የአባታቸውን የራስ ውቤን ጉዳይ አግብተው ተወዳጅ ልጃቸውን ልዑል ዓለማየሁን መውለድ ነበረባቸው። በርግጥ የራስ ውቤን ዘር ከዙፋኑ ላለመንቀል የተደረገ ፖለቲካዊ በጎነት ቢሆንም ወጣቷን ጥሩወርቅን የመሥዋዕት በግ ማድረጉን ማሰብ ታሪኩን መራራ ያደርገዋል" አሉ። ለስለስ ብለው ስለሚተርኩ ጉጉት ያጭራሉ።

"ንግሥት ዘውዲቱ የምኒልክ ዐልጋ እንዲረጋጋና ማዕከላዊውን መንግሥት ለማጽናት በሚል ፖለቲካ ከሚወዱት ባላቸው ከራስ ጉግሣ መለያየት ነበረባቸው። የምኒልክ ዐልጋ ከሸዋ ወጥቶ በሆነ ምክንያት ወደ ሰሜን በጌምድር እንዳይሄድ ሲባል ‹ከእንግዲህ ንግሥት በጸሎትና በጾም ስለሕዝባቸውና ሀገራቸው ማሰብ ስለሚኖርባቸው ባል አይፈልጉም› ተብለው ከሚወዷቸው ባላቸው ተለዩ። ይህም አልበቃ ብሎ ይህን ግፍ አልቀበልም በማለታቸው እንደ ፀሜ የተቆጠሩትን ባላቸውን በጦር እንዲደመሰሱ በርእሰ ብሔርነታቸው ከባለሙሉ ባለሥልጣን እንደራሴያቸው ከራስ ተፈሪ ጋር ተመካክረው ጦር ማዝመት ነበረባቸው። ደግነቱ በእርሳቸው መንግሥት ጦር የተዘመተባቸው ባለቤታቸውን ሞት መርዶ ሳይሰሙ እርሳቸውም በዚያው ቀን አመሻሹ ላይ ከዚህ ዓለም በሞት መለየታቸው ነው"።

"እቴጌ መነን ሸዋንና ወሎን እንዲሁም ሁለቱን ባላንጣዎች ልጅ ኢያሱንና የሐረሩን መስፍን ተፈሪን ለማስማማት ሲባል በተጀመረ ጋብቻ የእናታቸውን ተወዳጅ ወንድም ልጅ ኢያሱን በሰንሰለት አስሮ ድራሹን ያጠፋውን ሰው አግብተው እቴጌ ተብለው መኖር ነበረባቸው። እየህ! የእነዚህ ሴቶች መከራ። የሥልጣን ሽኩቻና የእርስ በእርስ ጦርነት መዘዙ ብዙ ጠባሳው ሰፊ ነው" አሉ።

"አዎን ልክ ነው። እሁን እሁን እኮ ማን ይህ ችግር እየተቀረፈ መጥቷል። ሴቶች ለፖለቲካና ለሥልጣን ሲባል ጋብቻ አይመሠርቱም" አልኩኝ።

"ነው እንጂ። የአሁን ዘመን ፖለቲከኞች በመንደር በመንደራቸው ብቻ ስለሚያገቡ እውነት አልክ" አሉና ማዶ ማዶ ማየት ጀመሩ።

በአንድ ወቅት ከዶ/ር ክብረ በዓል ጋር ስንነጋገር እርሱ በሰፊውና በቁጭት የሚናገርለትን ሐሳብ በአጭሩ ሲገልጹት ስሰማ ድንገት ከት ብዬ ሣቅሁ። ነገሩን አጥብቤ በቅንጭቱ እንደተመለከትኩትም ገባኝ።

ዶ/ር ክብረ በዓል "የቀድሞዎቹ ሰዎች የፖለቲካና የስልጣን ሽኩቻ ችግር ከሚፈቱባቸው መንገዶች የተወሰኑት የሚናቁ አልነበሩም" ይላል። አንድ ቀን በሀገራችን ውስጥ ዐልፎ ዐልፎ ስለሚታየው ግጭት አንስተን ስናወራ እንዲህ አለ፦

"የአሁን ዘመን ፖለቲከኞች እኮ ከመንደራቸው ውጭ ለፍቅርም ይሁን ለፖለቲካ ዓላማ ማግባት አይችሉም"።

"ለምን? ማን ከልክሏቸው?" አልኩት

"አንድ የኦህዴድ ባለሥልጣን ሚስቱ የታወቀች ዐማራ ብትሆን ካድሬው ሁሉ ‹እንዴት ነፍጠኛ አገባ?› ብሎ ሲታመስ፤ የደቡብ ባለሥልጣን ትግሬ ቢያገባ ‹አዛኚ እኮ እርሷ ነች፤ ደኅንነት እኮ የተከለበት ናት› ተብሎ ሲወራ አይታይህም። አንድ የብአዴን አባል ኤርትራዊት ወይም የትግሬ ሴት ቢያገባ ወይም አንድ የሕወሃት አባል ኤርትራዊት ቢያገባ ወይም አንድ የተቃዋሚ ፓርቲ በዚህ ስሌት ጋብቻ ቢመሠርት የትኛው ፓርቲ ውስጥ ያለሓሜት ገብቶ መታገል ይቻላል?። ሳናውቀው እኮ የሕዝባችንን የመገናኛ ድልድይ ሙሉ በሙሉ ማፍረስ ባይቻል እንኳን እናግተነዋል። የበፊቶቹስ ግለሰብን የመሥዋዕት በግ ቢያደርጉም ሕዝብን ለማስተሳሰር የላቀ

@BOOKALEM

የፖለቲካ ጥበብ ተጥቀመዋል ማለት ይቻል ይሆናል። የአሁኑ ግን የችግር መፍቺያ ማስተሥርያ ሥርዓቱም መሥዋእቱም ያለ አይመስልም፣ ወይም በደንብ እየሠራ አይደለም?" ነበር ያለኝ።

ከአባ ወልደ አረጋዊ ጋር አእምሮን በሚሞግቱና ዐልፎ ዐልፎ መንፈስን በሚያሸፍቱ ውይይቶቻችን ከፍና ዝቅ ስል ውዬ ወደ ዐሥር ሰዓት አካባቢ ‹አበርገሌን› ዐልፈን ‹የጥራሪን› ወንዝን ተሻግረን ዋግኽምራ ሰቆጣ ከተማ ደረስን።

የቀጣ ተራሮችና ሸንተረሮች ሰውና ድርቅ ተጋግዘው ቢያጎሳቁሏቸውም አሁንም የሰውን ዐይን ለመሳብና ቀልብ ለመግዛት የሚሆን ዐቅሙ-ውበት አላጡም። እንዲያውም በሥነ-ምህዳር ሳይንስ እሳቤ ለሚያያቸው ሰው ወድቆ የተሰበረውን ትልቁን የአክሱም ሐውልት ትርክት ያስታውሳሉ።

የአክሱም ሽማግሌዎች እንደሚያወጉት ዮዲት ጉዲት የተባለች ንግሥት ከሁሉም ትልቁ የነበረውን ሐውልት ተሰብሮ እንዲወድቅ ካደረገች በኋላ ከወደቀው በቁመትም በወርድም የሚያንሱትንና አሁን እንደቆሙ ያሉትን ቀጥለው ሊጥሏቸው ሲሉ፦

"እነርሱን ተዋቸው" አለቻቸው።

ጭፍሮቿም "ንግሥት ሆይ ለምን?" ቢሏት።

"አክሱማዊያን እነዚህን ትንንሽ የቆሙ ሐውልቶች እያዩ ‹መሬት ላይ ወድቆ የተሰባበረው ቆሞ ቢሆን ኖሮ ይሄኔ እንዴት ያምር ነበር› ብለው ዘላለም በቁጭት ሲንገበገቡ እንዲኖሩ ነው" አለች ይላሉ።

እናም የቀጣ ተራሮችና ጠቅላላ ሸንተረሩ የተፈጥሮ ጸጋው በእግባቡ ተጠብቆ ቢሆን "አቤት ውበትና ግርማ ሞገስ" በማለት ማንገብገቡ አይቀርም።፡

ሰቆጣ ከተማ እንደገባን፦

"አባታችን ለማረፊያ የሚፈቅዱት ቦታ ይኖር ይሆን?" አልኳቸው

"የኔ ልጅ ወይብላ ማርያም ቤተ ክርስቲያን ውሰደኝ" አሉ።

ወይብላ ማርያም ቤተ ክርስቲያን ሰቆጣ ከተማ ውስጥ ከዱሮው ከተማ መካከል ላይ የተገነባችና ዙሪያዋን በተፈጥሮ ዕፅዋት የተከበበች ባለ ግርማ ሞገስ ጥንታዊት ቤተ ክርስቲያን ናት። ወደዚያው ወሰድኳቸውና ከመኪናው ወርደው፦

"ብል እንግዲህ በጠዋት ከዚሁ እጠብቅሃለሁ" አሉ።

"እንዴት አባታችን? እዚህ አካባቢ ምግብ ቤት ፈልገን እህል ውኃ እንቅመስ እንጂ!" አልኳቸው

"ግዴለም ለእኔ አታስብ። አንተ በጊዜ ማረፊያ ፈልግና እንደዋልክ ስለሆነ እህል ቅመስ" አሉኝና ወደ ቤተ ክርስቲያኑ ቅጽር አመሩ።

መከራከር አልቻልኩም። "ከማን ጋ ነው የሚያርፉት? ምን ይቀምሳሉ?" ብል መልስ አላገኝም። በአንድ ሀገር ብንኖርም፣ በአንድ መንግሥት ብንተዳደርም፣ በአንድ ቋንቋ ብንናገርም እኔና እነዚህ መናንያን በተለያዩ ዓለማት እንደምንኖር እየገባኝ መጥቷል። እነርሱ እኔንና ድርጊቴን ቢያውቁም እኔ ግን እነርሱን ለማወቅ ገና ብዙ ይቀረኛል። በትንሹ የሞከርኳትም ያመጣችብኝ ውጣ ውረድ የጋለው የመተማ መሬት የለመጠጠው እግሬ እስካሁን አልረሳውም።

አልቤርጉ ከያዝኩና ምግብ ከበላሁ በኋላ ለመናፈስ በከተማው መኻል አስፓልት በእግሬ መንሸራሸር ፈለኩ። በስተምዕራብ በኩል ጀንበር የወርቅ ጋሻ መስላ ግማሽ ጨረሮቿን እየገፋች ግማሹን እየጎተተች በተራሮቹ ልትሸሸግ ታዘግማለች። መኻል አስፓልት መንሸራሸሩን ትቼ ወደ ተራሮቹ ብሄድ ጀንበርን እገኛት ይመስል

@BOOKALEM

ሂድ ሂድ የሚለኝ የሆነ ስሜት መጣ። ያቆሙኩትን መኪና አስነሣሁና በስተምዕራብ አቅጣጫ ወደ ዝቋላ ወረዳ የሚወስደውን መንገድ ተከትዬ ነዳሁ።

ከከተማው ሆኜ የሰማይ አድማስ መጋጠሚያ የመሰለኝ ጋራ ስደርስ ጀንበር በጣም እርቃ ማለቂያ ከሌላቸው የዋግ ሌሎች ተራሮች ጀርባ ሆኗ አየኋት። ድብብቆሽ የምትጫዎት ዐይናፋር ልጅ ትመስላለች። ‹እስኪ ከዚህ ደግሞ ና" የምትል ትመስላለች። በሞኝነቱ ፈገግ ብዬ ፊቴን ከምዕራብ ወደ ምሥራቅ ሳዞር የሰቆጣ ከተማ ቁልጭ ብላ ታየችኝ። ዙሪያዋን ከከበቡዋት ጋራዎች መካከል ረባዳ መሬት ላይ የተዘረጋችው ሰቆጣ ከተማ በአካባቢው ማንም የማይጠብቃት ፍንድቅ ያለች ድንብባል ከተማ ናት።

"ይነኻግር ሳቁጣ ሸጊዩን!"

እያሉ ዋጎች በዘፈናቸውም በጫዋታቸውም አፋቸው ቁርጥ እስኪል ድረስ ፍቅራቸውን የሚገልጹላት ውብ ከተማ ናት። እሷም በደጉም በክፉውም ዘመን ለልጆቿ ተስፋ ሆና ኖራለች። ይህን ደግነቷንም የትም ቦታ ቢሆኑም በተስፋ ያነሱታል፡

"ቢሆንም ይሆናል ባይሆን ምንተዳዬ

ማሲንቆዬን ይገፍ ወደ ሳቁጣዬ" በማለት።

ሰቆጣ ከተማ ከጥንቱ የሲራራ ንጋዴ የጉዞ መስመሮች መካከል ቁልፍ የነበረች ጥንታዊት ከተማ ብትሆንም የእርስ በርስ ጦርነትና ድርቅ ክፉኛ አጉሳቁለው ተስፋዋን ለመንጠቅ ቢሞክሩም ተስፋ ያልቆረጠች ሕይወት ያላት ከተማ ናት።

ዋግኽምራና አካባቢው ከዚህ ቀደም ለምርምርና ለሌሎች ሥራዎች እመጣ ስለነበር ለእኔ እንግዳ አይደለም። የሕዝቡን ባህል፡ እምነት፡ ሥነ ልቡና ጠጋ ብሎ ሳስተዋለ፡

"ድህነት ለጋሰነትንና ፍቅርን ለማጥፋት ያልተሳካለት ቦታ፣

ኋላቀር እኗር ውበትን ማደበዘዝ ያልቻለበት ስፍራ፡

ማጣት ደስታን ማሸነፍ ያለቻለበት አገር ቢኖር ዋግኽምራ ነው"

ማለቱ አይቀርም።

ማሲታወሻዬን እወጣሁና፡-

"ዋግ ሆይ! የተራሮችሽ ግርማ፡ የሸንተረሮችሽ መስህብ ከልጆችሽ ውበትና ደግነት ጋር ተዳምሮ የእሸዋ ከምር ከለበሱት የዱባይ ሜዳዎች ብትበልጪ እንጂ አታንሽም። ፊታ የሚያደርገውን ሙቀትሽን፡ ምግብም መድኀኒትም ከሆነው የማር ወለላሽ፡ ልብን ከሚያሸፍተው ዜማሽ ጋር ተዳምሮ፣ ሠራተኞች ለዕረፍት የሚመርጡሽ፡ በላጸጎች የሚቀናጡብሽ፡ የወታደራዊ ሳይንስ ልሂቃን ወታደራዊ ስልትና ጥበብን የሚጠበቡብሽ፡ ስፖርተኞች አቅማቸውን የሚፈትኑብሽ ስፍራ ትሆኛለሽ። ድህነት የጋረደውን ውበትሽን፡ ኋለቀርነት የከለለውን አቅምሽን ፍንትው የሚያደርግ፡ አሸዋን ወደ መስታዎት፡ በረሓን ወደ ገነት፡ የከርስሽን ውድ ማዕድን ወደ ፋብሪካ፡ ዜማሽን ወደ ሀብት የሚለውጥ ልብና ትጋት ያገኘሽ ጊዜ የኢትዮጵያ ዱባይ ትሆኛለሽ። እስከዚያው ግን እመኚኝ! አንቺ ማርና ወተት የሚዘንብብሽ የተስፋ ምድር እንጂ የእሀል እውድማ ለመሆን ጸጋሽ አይደለምና በከንቱ በኬሚካል ማዳበሪያ አንጀትሽን አታቃጥይ፣ ፊትሽንም ማዲያት አታልብሺ" በማለት ጻፍኩ።

በጠዋት ወደ ወይብላ ማርያም ሄጄ ተሳለምኩና ወደ መኪናዬ ሳመራ አባ ከአንድ ሌላ መነኩሴ ጋር ወደ እኔ አቅጣጫ መጡና ትክሻ ለትክሻ ተሳስመው ከተሰነባበቱ በኋላ እኔ ዘንድ ሲደርሱ፡-

@BOOKALEM

"እንዴት አደርክ የእኔ ልጅ?" አሉኝ።

"እግዚአብሔር ይመስገን" አልኩና ተግልሜ ሳበቃ፡-

"ደኅና ማረፊያ አገኙ?" አልኳቸው ለመጠየቅ ያክል ።

"ግሩም እንጂ። እመቤቱ ሳለች ምን ቸግሮኝ" አሉ ።

የሰቆጣ ከተማን ለቀን አንድ ዐሥራ አምስት ኪሎ ሜትር ያክል እንደተጓዝን ለጥ ያለ ሜዳ ላይ ደረስን። እንደዚህ ያለ ሜዳ ጥግ ውስጥ ብርቅ ነው። "ወለህ" ይባላል። እዚህ ሜዳ ላይ ወጣቱ ደጃች ኃይሉ ጣሊያንን ፊት ለፊት ገጥመው አርገብግበውበት ነበር።

"አባ መረብ ኃይሌ ኃይሌ አባ ይባስ
አጨደው ከመረው ወቃው እንደ ገብስ
ወለህ ከሜዳው ላይ ገብቶ ሲቀድስ
ቄሱ ታፈረ ነው ዲያቆኑ ሞገስ"

ተብሎ የተሸለለበት ሜዳ ነው።

የቼክ ሪፐብሊክ ተወላጅ የሆነውና ወዶ ዘማች የነበረው አዶልፍ ፓርለሳክ ‹ሃበሽስካ አዴሳ› በሚል ርእስ በጻፈው የታሪክ ማስታወሻ (የሀበሻ ጀብዱ› ተብሎ የተተረጎመ መጽሐፉ) ላይ እንዳሰፈረው፡- ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴና ሠራዊታቸው በማይጨው ግንባር ጠላትን ገጥመው ድል አልቀናቸው ሲል ኮረም አካባቢ በሚገኝ ዋሻ ከመኳንንቶቻቸውና ከጦር አዛገዦቻቸው ጋር ምክክር አደረጉ። በውይይቱ መሠረት ዐፄ ኃይለ ሥላሴ በዚህ ግንባር ከመቆየት ይልቅ ወደ መኻል ሀገር ተጉዘው ጉዳዩ ከባሰም ወደ ምዕራብ ኢትዮጵያ ‹ጎሬ› የመንግሥታቸውን መቀመጫ አዛውረው ኃይል እንዲያጠናክሩና ጠንካራ ግንባር እንዲፈጥሩ፣ ይህ ጉዟቸው

ፋታ እንዲያገኙና አዲስ የሚከፍቱት ግንባር ይጠናከር ዘንድ ጊዜ ለመግዛት ሲባል ደግሞ ጣሊያንን አሁን ባለበት ለመግታትና ለማዘግዬት ደጃች ኃይሉ በሰቆጣ በኩል የጣሊያንን ጦር እንዲመክቱ ታዘዙ።

አንቶኒ ይህን ሁኔታ ሲገልጽ "ወጣቱ ኃይሉ የንጉሡን ትእዛዝ በጀግንነትና በወኔ እየፎከረ ተቀብሎ ወደ ሰቆጣ ሲያመራ ወጣትነቱን አይቼ አንጀቴ ተላወሰ" ብሏል።

ደጃች ኃይሉ በጦርነቱ ባሳዩት ጀግንነት በጣሊያን ዘንድ ከፍተኛ መፈራትን አትርፈው ስለነበር በጦር ሜዳ ሞተው እንኳን ጣሊያን ባለማመኑ አንገታቸውን ቆርጦ እስከመውሰድ ደርሶ ነበር።

በጣሊያን ወረራ ወቅት ብዙዎቹ የኢትዮጵያ ጀግኖች ወጣቶች ነበሩ። በላይ ዘለቀ ከጎጃም ገና አፍላ ጎረምሳ ነበር። ጃጋማ ኬሎ ከሸዋ ገና አንድ ፍሬ ወጣት ነበር። እነዚህ ሁሉ ጀግኖች የወጣትነት ሕይወታቸውን ለውድ ሀገራቸው ያሉሠውቱ ነበሩ። ከሰሜን እስከ ደቡብ ከምዕራብ እስከ ምሥራቅ ተጠራርተው ስንቶቹ ጀግኖች የደምና የአጥንት መሥዋዕትነት ዋጋ የከፈሉበትን ሜዳና ተራራ ባየሁ ቁጥር ስንቱን አስታውሼ በስንቱ ተደምሜ በስንቱ ሚዛንስ ራሴን መዝኜና አቅልዬ እችለዋለሁ። ያው ገጣሚው እንዳለው

"እኔ ለስንታችሁ ዋ ብዬ ልሙት
ያውላችሁ ልቤ ተከፋፈለት"

ከማለት ውጭ ምን ይባላል?

@BOOKALEM

እንደርሱ ያለ ሚዳ ዋግና ላስታን እስክጨርስ ድረስ ላላገኝ ‹ወለህ ሚዳውን› እስከ አኩሪ ታሪኩ ተሰናብቸው ፈታኙን የዋግ የተራራ መንገድ ተያያዝኩት። ዐልፎ ዐልፎ ከእንቅብ አምልጦ መሬት ላይ የተደፋ ቆሎ የሚመስሉ ከተሞችን ዐልፈን በዱሮው የእግር ጉዞ ዘመን የመንገደኞችን ጅማት አኮማትሮ የብዙዎችን መቅኔ የሚያፈስ አስቸጋሪ ተራራ በመሆኑ ስሙ ‹ቅልጥም መስበሪያ› የተባለው አካባቢ ደረስን። እድሜ ለመንገድ፣ እድሜ መንገድ መሥራትን ለሚያስብ ጭንቅላት እንጂ የቅልጥም መስበሪያን ያለፈ አስቸጋሪ ታሪኩን በላንድ ክሩዘር ተሳልቀንበት ‹ሸር› ብለን አለፍነው። አራት ሰዓት አካባቢ ወደ ላሊበላ የሚወስደውን መንገድ ትቼ በግራ በኩል ወደ ምሥራቅ አቅጣጫ ተገንጥሎ የሚሄድ የበጋ መንገድ ተከትዬ ነዳሁ። ወደ ሦስተኛውና የመጨረሻው ዕፅ ማግኛ ስፍራ። ይምርሐነ ክርስቶስ!

ምዕራፍ ዐሥር

ረፋዱ ላይ ከታሪካዊውና አስደናቂው ይምርሐነ ክርስቶስ ደብር ደረስን። መኪናዬን ከአንድ የወይራ ዛፍ ሥር አቆምኩና ከአባ ወልደ አረጋዊ ጋር ወደ ቤተ ክርስቲያኑ አመራን። ወደ ቤተ ክርስቲያኑ ለመዝለቅ ከመኪናው መንገድ ማብቂያ ጀምሮ ቀጥ ያለ ዳገት በስሚንቶ በተሠሩ ረጅም ደረጃዎች መውጣት ግድ ይላል።

የይምርሐነ ክርስቶስ ቤተ ክርስቲያን ከሰፊ ዋሻ ውስጥ ራሱን ችሎ በጌጠኛ ድንጋዮች የተገነባ ቤተ ክርስቲያን ነው። ዋሻው በምዕራብ በኩል በሰፊው የተከፈተ ሲሆን በጎንና በጀርባ በዐለታማ ቋጥኝ የተዘጋ ነው። በስተምዕራብ አቅጣጫ የሚገኘው የዋሻው መግቢያ ከሥሩ ገደል ሲሆን ከዋሻው ውስጥ ሆኖ ሲታይ ፎቅ ላይ የሆኑ ያክል ይሰማል። ከዋሻው ውስጥ ሆኖ ለሚያይ በስተቀኝ በቀጭኑ ፏፏቴ የምትሠራ ጅረት ወደ ታች ወርዳ ወደ ምዕራብ አቅጣጫ ሸለቆ ሠርታ ትፈሳለች። የዋሻው አናት በተፈጥሮ ደን የተሸፈነ ሲሆን በሳተላይት ከተነሳው ፎቶግራፍ ላይ ስለካው የደኑ ስፋት ወደ 25 ሄክታር የሚጠጋ ነው። ዋሻው ቤተ ክርስቲያኑን

@BOOKALEM

ከውስጥ አድርጎ ፊት ለፊቱ በግንብ የታጠረ ሲሆን ሕንጻ ቤተ ክርስቲያኑን በበቂ መጠን መዞር የሚያስችል ክፍታና ክፍተት አለው።

ከቤተክርስቲያኑ ስንደርስ በዛ ያሉ ለጠበል የመጡ ሰዎች ተቀምጠው ጸሎት እያደረሱ ደረስን።

"አባታችን እኔ እንግዲህ ከላይ ከደኑ ወጥቼ የታዘዝኩትን ዕፅ ለመፈለግ ልሄድ ነው" አልኳቸው።

"መልካም ነው" አሉኝ።

"ያው እስከመለስ መጠበቅዎት ነው" አልኳቸው።

"ታዲያ ምን ችግር አለ። ያሻህን ሰዓት ብትዘገይም በዚህ በተቀደሰ ሥፍራ መቆየት ለእኔ መልካም ነው" አሉ።

"እሺ እንግዲያውስ" አልኩና ከቤተ ክርስቲያኑ ሕንጻ ጨለም ባለው በስተሰሜን ምሥራቅ በኩል ሂጄ ጸሎት ቢጤ አደረስኩና በፍጥነት በስተደቡብ ምሥራቅ ታጥፌ ወደ ዋሻው አናት ወደ ደኑ አመራሁ።

ከዚህ ታላቅ ደብር እንዳመጣ የታዘዝኩት ዕፅ "ዕፀ ተከህና" ይባላል። የአዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ ባሳተመውና የኢትዮጵያን ዕፅዋት ዝርዝር በያዘው መጽሐፍ ውስጥ ስለተካተተ በስሙ አንጻር በተገለጸው መሠረት ደኑ ውስጥ ባየው መለየት እንደምችል እርግጠኛ ነበርኩ።

ፈተናው ግን አንድን ዕፅ 25 ሄ/ር ስፋት ባለው የተፈጥሮ ደን ውስጥ እንዴት አድርጎ ፈልጎ ማግኘት ይቻላል የሚለው ነው። የተለመደውን ሳይንሳዊ የብዝኃ ሕይወት ፍለጋና አሰሳ ስልት መጠቀምን አሰብኩ። በሃምሳ ሜትር ርቀት የሚዘረጉ ቀጥተኛና ትይዩ የሀሳብ መሥመሮችን በማሥመር በእያንዳንዱ መሥመር

ላይ ቀጥ ብሎ በመንዝዝ ግራና ቀኝ እያሰሱ መሄድ ነው። በዚህ ስልት ከ90 በመቶው በላይ በደኑ ውስጥ የሚገኙ ዕፅዋትን ማዳረስ ይቻላል ተብሎ ይታመናል።

በዚህ መሠረት በአብዛኛው በሀበሻ ጽድና በሌሎች ሀገር በቀል ዕፅዋቶች የተሞላውን ደን ከሰሜን አቅጣጫ በኩል ጀምሮ ከምዕራብ ወደ ምሥራቅ የተዘረጉ የሐሳብ መሥመሮችን በያዝኩት ጂፒኤስ እየታገዝኩ እንደ ዝሆ ዘጊ እየተመላለስኩ ፍለጋዬን ጀመርኩ። የደኑን ሦስት አራተኛውን ክፍል አስሼ ስጨርስ ከቀኑ ስምንት ሰዓት ተኩል ሆኗል። ይሁን እንጂ "ዕፀ ተከህና" የሚባል ዕፅ ምልክቱም አልነበረም።

ድካምና ርሃብ ወደ ተስፋ መቁረጥ እያንደረደሩኝ ቢሆንም በደንና ብዝኃ ሕይወት ጥናት ልምድ መሠረት አንዳንድ ዝርያዎች በተፈጥሯቸው ችፍግ ብለው በአንድ ጥግ ብቻ ሊበቅሉ ይችላሉ። እንደነዚህ ዐይነት ዕፅዋት ‹ልዩ (Unique)› ይባላሉ። በሌላ በኩል ደግሞ ዝርያቸው ተመናምኖ አንድ ግለ-ተክል ወይም በጣት የሚቆጠሩ ብቻ ሊገኙ ይችላሉ። እነዚህ ደግሞ ‹ብርቅዬ (Rare)› ይባላሉ። ስለሆነም የግድ የደኑ ስፋት እስከሚያልቅ መቀጠል ነበረብኝና ቀጠልኩ። ይሁን እንጂ በታላቁ ደብር ደምርሐን-ክርስቶስ የጽድ ደን ውስጥ እንደጠበኩትና

"ዕፀ-ተከህና ውስጠ አፀደ ደብሩ ለይምርሐነ ክርስቶስ

ወመበዛሁ ሰናይ"

ተብሎ እንደተጻፈልኝ ላገኘው ባለመቻሌ እጅግ ተማረርኩ።

ወዲያው ግን፡

@BOOKALEM

ጎሮቤቶቼም በመድከምም ሆነ በመሰላቸት በዚያው መቅረትም

"...በፍለጋው በመድከምም ሆነ በመሰላቸት በዚያው መቅረትም አልተፈቀደልህም። ወደ ቅዱሱ ቦታ ለመመለስ በዘገየህ ቁጥር የጓለኛው ዘመንህ እንደምንጣፍ ወደ አንተ እየተጠቀለለ ይቀርባል"

እንደማያቀጣኝ ስረዳ

የሚለው ትእዛዝ ትዝ አለኝና ማማረሩ እንደማያዋጣኝ ስረዳ

ሰዓት ሊሆን ነው። በጣም ደክሞኛል ርቦኛልም።

"አሁን ዐሥር ሰዓት ሊሆን ነው። በጣም ደክሞኛል ርቦኛልም። በማግስቱ በሌላ ያለኝ አማራጭ ላሊበላ ከተማ ሄጄ አድሬ እንደገና በማግስቱ በሌላ ስልት መሞከር ይሻላል" ብዬ የዛለ ሰውነቴን እየጎተትኩ ከዋሻው እናት ወደታች በጥግ በኩል ወረድኩ።

አባ ወልደ አረጋዊ ከዋሻው አጥር ስር ቁጭ ብለው መጽሐፍ ያነባሉ። ጠበልተኞች ከዚህም ከዚያም ግማሾቹ ጋደም ብለው፣ ግማሾቹ ተቀምጠው በዝግታ ያወራሉ።

ወደ አባ ጢጋ አልኩና "አባታችን አልተሳካልኝም እንሂድ" አልኳቸው ተስፋ በቆረጠ ስሜት።

"መጣሁ ትንሽ" አሉኝ።

ወደ ውጭ ወጣሁና በስተምዕራብ በኩል ቁልቁል ጅረቱንና የመጣንበትን የስሚንቶ ደረጃ በመሰላቸት ሳይ ቆይቼ ዘወር ስል ከዋሻው ግንብ ጥግ ትንሽ ራቅ ብሎ ሁለት እናቶች የተነጠፈ ሰሌን ላይ ቁጭ ብለው ‹የመገበሪያ ስንዴ› ይለቅማሉ። ከአንደኛዋ እናት የግራ ጆሮቻው ላይ የሆነ እርጥብ ቀንበጥ ተሰክቶ ሳይ ሰውነቴ ትርትር አለ። ይታዘቡኛል ሳልል እየተንደረደርኩ ጢጋ ብዬ ሳስተውል የምፈልገው ዕፅ ግንጣይ እንደሆነ ተረዳሁ። ሳላስበው

"የአምላክ ያለህ!" አልኩ። አፍጥጬ ማየቴ ሳያንስ የአምላክን ስም ስጠራ የተደናገሩት እናት

"ምነው የእኔ ልጅ ደኅና አይደለህም?" አሉኝ።

"ውይ የኔ እናት ይቅርታ ደኅና ነኝ" አልኩና "እባክዎት አንድ ነገር ላስቸግርዎት" አልኳቸው።

"ምንድን ነው የኔ ልጅ?" አሉ መገረማቸው ጨምሮ።

"ጆሮዎት ላይ ያለውን ዕፅ ከየት ነው ያገኙትን?" አልኳቸው።

"ውይ ይሄንን ነው!" አሉና በእጃቸው ከጆሯቸው ላይ አወረዱት።

"አዎን እናቴ በጣም እፈልገዋለሁ" አልኳቸው በሚያስተዛዝን ፊትና ቅላፄ።

"በእርሱ ታች፣ በጠዋት እንጨት ልሰብር ወርጄ ነው ያገኘሁት። ከታች ከሸለቆው ጥግ ተርፏል" አሉና "ብቻ..." ብለው የሆነ ነገር ሊነግሩኝ ሲሉ አላስጨረስኳቸውም።

በተቃራኒው አቅጣጫ ስለፋ መዋሌ ቆጨኝና እየተንደረደርኩ ወደ ሸለቆው ስወርድ ሳላስበው የረገጥኩት ድንጋይ ተፈንግሎ ወደ ሰማይ ጉኜ መሬት ላይ ተዘረርኩና ከቁጥጥር ውጭ ሚዛኔን ስቼ እንደ ሙቀጫ እየተንከባለልኩ ቁልቁል ወረድኩ። በቃ አተርፍለሁ የሚል ግምት አልነበረኝም። ረጅም ርቀት ተንከባልዬ ሳበቃ ከአንድ ከሸለቆው ጥግ ካለ የደደሆ ቁጥቋጦ ሥር ሄጄ ተወሸቅኩ።

በቃ ድካም ርሃብ ሕመም ተጋግዘው በእጅጉ እንደተጎሳቆልኩ ተሰማኝና "ወይ መከራዬ!" ብዬ ለደቂቃዎች እዛው እንደተጋደምኩ ቆየሁ።

እንደምንም ብዬ ተቀመጥኩና የአካል ክፍሎቼን መቁጠር ጀመርኩ። የተሰበረ ወይም የወለቀ ነገር የለም። ዐይኔ አልፈሰሰም፣ ጥርሴ አልረገፈም፣ እጥንቴም አልተሰበረም። ደም ግን ከፊቴም ከእጄም ከእግሬም በጣም ይፈሳል። የሚፈሰውን ደሜን አይቼ እንደገና

@BOOKALEM

ጥልቅ ምሬትና ማጉረምረም ውስጥ ልገባ ስል ዶ/ር ማግዳሊና ድንገት ትዝ አለችኝ።

በአንድ ተራራማ የቤተክርስቲያን ደን ተዳፋት ላይ ወድቃና ተንከባላ ቁስሏን እያሻሸች ስናገኛት የምሬት ሣቅ እየሣቀች፡- "I love Ecology" ነበር ያለች ። እኔም ድንገት ስሜቴ ተቀየረና እየሠራሁት ባለሁት አብደት ከት ብዬ ሣቅሁኝ።

እንደተቀመጥኩ አካባቢውን ስቃኝ የምፈልገው ዕፅ ምልክቱ ጨርሶ የለም። የበለጠ ብስጭትና ተስፋ መቁረጥ ውስጥ ሆኜ በተቀመጥኩበት እንገቴን አቀረቀርኩ። ድንገት የሰው ኮቴ የሰማሁ መሰለኝና ዘወር ስል አባ ወልደ አረጋዊ ናቸው።

ተጋግጦና ተፋፍጐ ደም በደም የሆነውን ፊቴንና እጄን ሲያዩ ፈገግ አሉና፡-

"ዘእንበለ ድካም ኢይትረከብ ጸጋ" አሉ። ያለድካም ጸጋ አይገኝም ማለታቸው ነው።

"አይ አባታችን እርግማኑ ይቅርልኝ እንጂ ጸጋ አገኛለሁ ብዬ እንኳን ተስፋ አላደርግም" አልኳቸው።

"አንዱ ሲቀር ወይም ሲወገድ በሌላው መተካቱ ግድ ነው" አሉ።

ወዲያው ጸሎት አደረጉና ከቀሚስ ኪሳቸው ውስጥ በትንሽ ጠርሙስ የያዙትን ጸበል አወጡና ወደ ሸለቆው አካበቢ ረጩት።

ዐይኔ እያየ የሆነ ነገር እንደ መጋረጃ ተጠቅልሎ እንደ እባብ ሽረር ብሎ ጠፋና ከተቀመጥኩበት በቅርብ ርቀት ከሸለቆው ዳር በብዛት ለምልሞ አየሁት፣ ‹ዕፀ ተክሀኖን›።

"ምን ጉድ ነው?" አልኩ አፌን ከፍቼ።

አባ ፈገግ አሉና "እየህ የኔ ልጅ ለሰው ልጅ ደኅንነት እጅግ ጠቃሚ የሆኑ ዕፆችን አጋንንት እንዲህ ይሰውሩታል" አሉኝ።

በፍርሀት ይሁን በአድናቆት በተቀመጥኩበት ደርቄ ቀረሁ።

"እንዴት ይሆናል? ይህ እንዴት ይታመናል? እንዴት ግዙፍ የሆነ ተክል በዐይኔ ፊት ይሰወራል?" በዚህ ዐይነት በየአብያተ ክርስቲያኑና ገዳማቱ እየዞርን አጠናነው መዘግብነው የምንለው በከፊል ነበራ?"። ከጥያቄ ላይ ጥያቄ እየተነባበረ አእምሮዬን ይነርተው ጀመር።

ፈዝዤ መቅረቴን የተረዱት አባ "በል እኮ ያዝና እንሂድ እንጂ አሉኝ።

ተስፈንጥሬ ተነሣሁና ደሜን እያንዠረገርኩ ሂጄ አንዱን ተክል እቅፍ አድርጌ ሽታውን ማግ ማግ አደረኩት። መዐዛው ግሩም ነው! ውስጤን የሆነ ፍስሐ ሲሰማው ይታወቀኛል። እንደ ንብ ከዚህ ከዚያም እየሄድኩ ሳሸት ቆየሁና ከለመለመው ቀንበጥ ቆርጬ አስቤ ልንቅል ስል አባ የአይሆንም ምልክት በእጃቸው አሳዩኝ።

"ለምን?" አልኳቸው።

"ውጊያውን አትችለውም" አሉ፣ አልተከራከርኩም።

እየተንከባለልኩ የወረድኩትን ጋራ እንደ ዝንጀሮ እየቧጠጥን ወጥተን ወደ መኪናችን አመራን። በየመሐሉ ግን "እንግዲህ ከዐይኔ ፊት ዕፅ ከተሰወረ ሌላውንማ..." እያልኩ ያለፈ ጥርጣሬዬን ወደ መተው ተቃረብኩ።

"እኔ እምለው" አልኩ ለራሴ "አባ ወልደ አረጋዊ አብረውኝ ባይመጡ ኖሮ ይህን ዕፅ እንዴት አድርጌ ባገኘው ኑሯል? ምነው እነርሱስ ይህን እያወቁ እንዴት ይህን ዕፅ እንዳመጣ ያዙኛል? ዕድሜ ልኬን ስዳክር እንድኖር ፈርደውብኝ ነበር ማለት ነው?"። ወዲያው ደግሞ "ፈጣሪ ሳይደግስ አይጣላም አለ የሀገሬ ሰው" ብዬ ቅራታዬን በአድናቆት ቀየርኩ።

ከመኪናችን ስንደርስ የመጀመሪያ ሕክምና እርዳታ መስጫ በርሳዬን አውጥቼ ራሴን እንደነገሩ አከምኩና ወደ ላሊበላ ከተማ ጉዟችንን ቀጠልን። ላሊበላ ከተማ ስንደርስ ምሽቱ እየተቃረበ ነበር። መኻል ከተማው አከባቢ ስንጠጋ፡-

"አባታችን የት ነው የሚያርፉት?" አልኳቸው እንደልማዴ።

"ቤተ-መድኃኔዓለም ውሰደኝ" አሉ።

ቤተ-መድኃኔዓለም ከዐሥራ አንዱ የላሊበላ ውቅር አቢያተ ክርስቲያን መካከል ትልቁ ሲሆን ስለነዚህ አብያተ ክርስቲያን ታሪክና የኪነ-ሕንጻ ውበት እንኳን በዚህ ድካሜና የሚጠዘጥዝ ቁስል እየተሰማኝ ቀርቶ ተረጋግቼ ብጽፍላቸውም ያልተባው ብዕሬ እነርሱን የሚመጥን ቃላት እንደማይተፋ አውቃለሁ።

"አሁን የሚያስፈልገኝ የተፋፋገና የተጋጋጠ ገላዬንና የነበዘውን አእምሮዬን የሚያሳርፍ ፍል ውኃ ውስጥ መነከር ወይም ‹ሙኻት› ነው" አልኩና አባን ቤተ መድኃኔዓለም አድርሼ ወደ ‹ሮሃ ሆቴል› አመራሁ።

በማግስቱ እንደተለመደው በጠዋት ተነሥተን ደብረ-ሮሃ ላሊበላ ከተማን ለቀን የላስታ ተራሮችን ወደ ኋላችን እየተውን ወደ ደጋ መቄት አቀናን። በመካከል ልጠይቃቸው ወይስ ልተወው እያልኩ ስፈራ ስቸር ቆይቼ፡-

"አባታችን" አልኳቸው።

"አቤት የእኔ ልጅ!" አሉ።

"እንዲያው አንድ ነገር ልጠይቀዎት ነበር?" አልኳቸው።

"ምናለ ታዲያ?" አሉ።

"በቀደም እንደነገርኩዎት በታዘዝኩት መሠረት በብዙ ድካም ዕፆቹን ፈልጌ አግኝቻቸዋለሁ። ግን አእምሮዬ እነዚህ ሦስቱ ዕፆች ለምን ይሆን የተፈለጉት? እኔንስ ለምን በዚህ ሁሉ ድካም ፈልጌ እንዳመጣ አዘዙኝ? እያለ ዕረፍት ነሳኝ" አልኳቸው።

"የኔ ልጅ ያንማ እኔ ምን አውቃለሁ ብለህ ነው፣ የላኩህ ያውቃሉ እንጂ" አሉ።

በሐሳቤ " ይሂስ አመላችሁ ነው" አልኩና ፈገግ ብዬ ደግሞ አሁንም ለራሴ።

"እኛ ስለማናውቀው ነገር ሳንጠየቅ የባጥ የቆጡን እንቀባጥራለን፣ ጅራቱን ብቻ ይዘን ስለአናቱ ጭምር እንተረትራለን፣ እናንተ የምታውቁትን ተጠይቃችሁ እንኳን መለጎም አመላችሁ ነው" እያልኩ በልቤ ሳጉረመርም ከንፈሬም ተንቀሳቅሶ ስለነበር።

"ምን አልክ ልጄ?" አሉኝ።

"አይ እኔማ ማኅበረ ሥላሴ ገዳም ሄጀም የእርስዎን ስም አንሥተው መልእክት ስለላኩኝ በዚህ ጉዞዬ ምሥጢር ውስጥ እርስዎም እንዳሉበት ስለተሰማኝ ነው። ይሁንና አላስቸግረዎትም" አልኳቸው።

ዝም ብለው ቆዩና፡-

"ስማ የኔ ልጅ! ብዙ ልዩ ጠባይና ኃይል ያላቸው ዕፆች ይኖራሉ።

@BOOKALEM

ዕፀ ሰሎሞን ወይም ዕፀ ዘዌ ወይም ዕፀ ሳቤቅ ወይም ዕፀ ሥላሴ ወይም ዕፀ ሕይዎት ወይም ዕፀ መሰውር ሊላም ሊላም የሚባሉ ይኖሩ ይሆናል። ጥበብ የሚገልጽ ዕፅ ቢሆን እንኳ ጥበብ ደስታና እርካታ የሚሰጥ በድካምና በዕውቀት ላይ ተመሥረቶ ሲገኝ እንጂ በገጸ በረከትና በእቋራጭ ሲገኝ አይደለም። ዕፀ-ሕይወትን አግኝተህ አሁን የምትኖርበትን ጫጫታና ጥድፊያ የተሞላበት ሕይወት ይዘህ ለዘለዓለም መኖር የምትሻ አይመስለኝም። ዘለዓለም መኖር ከፈለክ በሰላም በፍቅር ነው። እርሱ ደግሞ በዕፅ ሳይሆን በመልካም ሥራና በእምነት የሚገኝ ነው። ዕፅዋትን ሁሉ ከልዩ ልዩ ባህሪያቸውና ኃይላቸው ጋር የፈጠራቸውን ፈጣሪን ማመን ከሁሉ ይበልጣልና" አሉ። በዝምታ ትንሽ ቆዩና፡-

"እናም የእኔ ልጅ መልካም የሚሆነው የታዘዝከውን እንደፈጸምክ ሁሉ ቀሪውንም ከእነርሱ ሁሉንም በሂደት ለመረዳት በትዕግስት መጠበቁ ይመስለኛል" ብለው ወደ እርምጃቸው ተመለሱ።

"አሁን ያለህን ሕይዎት ይዘህ ለዘለዓለም መኖር የምትፈልግ አይመስለኝም" ያሉትን ደግሜ ለራሴ ነገርኩትና የሆነ ገጠመኜን አስታውሼ ፈገግ አልኩ።

ቀድሞ እሠራበት ከነበረ ድርጅት ሠራተኞችን ጠዋትና ማታ ወደ ሥራ ቦታ ለማመላለስ ተወዳድሮ ያሸነፈ አንድ ባለመኪና ሩቅ መሥመር ለመጓዝ ውጭዋ ከባድ ስለሆነበት በአነስተኛ ዋጋ ለሠራተኞች አገልግሎት እንዲሰጥልን ተዋዋልነው። አውቶብሷን እንዳመሏ ራሱ እየጠጋገነና ራሱ እያሽከረከረ የሚተዳደር ወጣት ነው። ጠባዩ መልካም በመሆኑ ከሠራተኞቹ ጋር ተግባብቶ እስከ መቀላለድ ደርሶ ነበር። አንድ ጊዜ እምነቱ ክርስትና ሆኖ ለየት ያለ እንደሆነ፣ በእምነቱ መሠረትም አሁን ባለበት ሁኔታ ሞት ሳይደፍረው ለዘለዓለም እንደሚኖር ተናገረ። ከእርሱ እምነት ውጭ ያሉ ሰዎች በሞት የሚወሰዱ ቢሆንም እርሱ ግን ከሞት ነጻ

እንደወጣ በሙሉ ልብ ተናገረ። ሊላኛው ልጅ ታዲያ ሃይማኖታዊ ክርክሩን ትቶ በጣም አስቂኝ አስተያየት ሰነዘረ።

"አዲስ ጐማ እንኳን ሠርቶ መቀየር የማይችል መኪና ይዘህ፣ ዐሥር ኪሎ ሜትር ለመጓዝ ሁለት ሦስት ጊዜ አፈራ ላይ እየተንከባለልክ፣ እየጠገንክ፣ እያንኳተትክ የምትነዳውን መኪና ይዘህ በዚህ ከእጅ ወደ አፍ በሆነ ኑሮ እየዳከርክ ዘለዓለም ለመኖር ስታስብ እንዲያው ትንሽ አይዘገንንህም?" አለው። ተሳፋሪው ሁሉ አንዴ በሣቅ አውካካ። ለነገሩ አባ ወልደ አረጋዊም ያሉኝ ይህንኑ ነበር።

መቂት ከደጋው ላይ ስንደርስ አባ ከጥልቅ ዝምታቸው ተመልሰው "እ.." አሉ ፂማቸውን እያፍተለተሉ። የሆነ ነገር ሊያወሩኝ እንደሆነ ገባኝና ፊቴን በግማሽ ወደርሳቸው ዘወር አደረኩኝ።

"እ...በ1830 ዓ.ም ጆርጅ ዊልኸለም ሽምፐር የተባለ ጀርመናዊ በምዕዋ በኩል አድርጐ ወደ ትግራይ አድዋ ዘለቀ። ይህ ሰው የሥነ ዕፅዋት ባለሙያ ሲሆን ቀደም ሲል በአልጀሪያና ግብጽ ተዘዋውሮ ዕፅዋት በመሰብሰብ ይታወቅ ነበር። ወደ ኢትዮጵያ ገብቶ በመረብና በተከዜ ሸለቆ፣ በአድዋና በላስታ እንዲሁም በሰሜን ተራሮች እየተዘዋወረ የመሬቱን አቀማመጥ፣ የአየር ንብረቱን (Meteorology)፣ የማዕድናቱንና (Mineralogy) የዐለቶችን ፀይነት (Geology) እንዲሁም አዝርዕቱን ሲመለከት በእጅጉ ተደነቀ። እንግዳ ተቀባዮቹ ኢትዮጵያውያንም ይህን ሰው በሬቻውን ከፍተው ተቀበሉት" አሉና፡-

"ባይገርምህ በወቅቱ የሰሚንና የትግራይ ገዥ የነበሩት ደጃች ውቤ ሽምፐርን ከእንግድነት አሳልፈው ባለሟል ያደርጉታል። የኢትዮጵያ ንጉሠ ነገሥት የመሆን ዓላማ ነበራቸውና ሽምፐር በቱርጅማንነትም በአማካሪነትም የውጭ ግንኙነታቸውን እንዲያከናውንላቸው በማሰብ ነበር። ሽምፐርም የዚችን ሀገር ጸጋና ሀብት ወዲያው የተረዳው በመሆኑ ወዳጅነቱን አጠናከረ። እናም

@BOOKALEM

የደጃች ውቤ ዘመድ የሚሆኑትንና ከአድዋ የመኳንንት ወገን የሚወለዱትን ወ/ሮ መርሲትን አግብቶ የእንጥሮና አካባቢው ገዥ ሆኖ ተሾመ" ሲሉ

"እንዴ!" አልኩኝ በመገረም ።

አባም ዝም ብለው ቀጠሉ ።

"አሳዛኙ ትዝብት ግን ሽምፐር እንዲህ ባለ አጋጣሚ የተከፈተለትን ዕድል ተጠቅሞ በአካባቢው የሚገኙትን ዕፅዋት ዝርዝር መረጃ ከናሙና ጋር አድርጎ በምሥጢር ፈረንሳይ ፓሪስ ለሚገኘው ጃርዲን ደስ ፕላንቴስ (Jardin des Plantes)፣ ጀርመን ሙኒክ ለሚገኘው ቦታንስቼስ ሙዚዩም (Botanisches Museum)፣ ለእንግሊዝ ደግሞ ሎንዶን ኪው ለሚገኘው ሮያል ቦታኒካል ሶሳይቲ (Royal Botanical Society) እና ለሌሎችም እየላከ ሀብት ይሰበስብ ነበር" አሉ ።

"የፈጣሪ ያለህ!" አላለሁ በልቤ ።

"እንዳልኩህ ደጃች ውቤ ዓላማቸው የኢትዮጵያ ንጉሠ ነገሥት መሆን ስለነበር ለዚሁ ዝግጅት ቅብዐ መንግሥት የሚፈጽሙበት ቤተ ክርስቲያን ማሠራት ነበረባቸው። በዚሁ መሠረት ሽምፐር ከእንጥሮ ወደ ሰሜን ደረስጌ መጥቶ የደረስጌ ማርያምን ቤተ ክርስቲያን እንዲያስገነባ ሓላፊነት ይሰጠዋል። ሽምፐር ደረስጌ ማርያም ቤተ ክርስቲያንን እያስገነባ አሁንም የዕፅዋትና የመልክአ ምድር ጥናቱን ወደ አውሮፓ ማጋዙን ቀጥሏል።"

"የደረስጌ ማርያምን ቤተ ክርስቲያን አሠርቶ ካስጨረሰ በኋላ ውስጧን በልዩ ኢትዮጵያዊ ሥነ ሥዕል እንዲዋብ አስደረገ። የደረስጌ ማርያም ቤተ ክርስቲያን ሥዕሎች አይተሃቸው እንደሆን ዕፅዋት፣ አበቦችና ሐረጎች ይበዙባቸዋል። ይህ እንግዲህ የእርሱ የሙያ ተፅዕኖ ነው። በዚህ ሁኔታ ከ2400 በላይ የዕፅዋት ናሙናዎችን በመላክ የአውሮፓ ቤተ መዘክሮችን ሲያበለጽግ

እርሱም የአሳሽነት ዝናው በአውሮፓ ሲናኝ በኢትዮጵያ ውስጥ ደግሞ ከአውሮፖ በሚላክለት ገንዘብና እንጥሮ በሀገረ ገዥነቱ በሚያገኘው ሀብት ባለጸጋ ሆኖ ከቤተ መንግሥት ባለሟልነት ጋር የተንደላቀቀ ኑሮ መኖር ቀጠለ"።

" ይገርማል! እ...ሽ" አልኩ።

"አውሮፓዊ ወገኖቹም ላበረከተላቸው ጉልህ ሳይንሳዊ መረጃ አብዛኛውን የኢትዮጵያ ዕፅዋት በተለይ መድኃኒትነት ያላቸውን በስሙ ሰይመውለታል። ለምሳሌ ታዋቂውን ጥገኛ የኮሶ ትል መድኃኒት ‹እንቆቆን› ብትወስድ ሲሉኝ ወዲያው ሽምዳጅ አለምሮዬ ‹*Embelia schiperi*› (*ኢምቤሊያ ሽምፐሪ*) ሲል አስተጋባ። ሳይንሳዊ መጠሪያቸው ሽምፐር የሚል ስም የያዙ የበርካታ አስማተ ዕፅዋት ከመቅጽበት በአእምሮዬ ይግተለተል ጀመር። እንቆቆ፣ ደደሆ፣ ቃጨና፣ ሎሎ፣ መረንዝ .... እያልኩ ስቆጥር "ዋው!" አልኩ በመደነቅ።

አባ አረጋዊ ቀጠሉና፡-

"በእርግጥ ደጃች ውቤ ለአጉናጸፉት ክብርና ነጻነትም ደረስጌ ማርያም አካባቢ ያገኘውን የሜዳ አበባ ዝርያ ‹ውቤ› የሚለውን ስም (በእርሱ አጠራር ‹ዩቤ›) ከላቲን ጋር አስተሳስሮ *Ubyaca* (ዩቢያ) ብሎ የእርሱን ስም ጨምሮ *Ubyaca schimperi* ብሎ 22 ግንቦት 1830 (30 May30 1838) የሚል ቃል ጨምሮ ለሎንዶን ኪው ቤተ መዘክር ልኮታል። እስከ አሁን ድረስ ናሙናው በዚሁ በሎንዶን ኪው ቤተ መዘክር ውስጥ ከዚሁ ስሙ ጋር በክብር ይገኛል" አሉ።

በመኻል ብዙ ሳስብ ቆየሁና "አባታችን *Ubyaca schimperi* (ዩቢያ ሽምፐሪ) የሚባል የኢትዮጵያ ዕፅዋት ዝርያ ቢያንስ በስም ደረጃ ስምቸው አላውቅም" አልኳቸው በመገረም።

@BOOKALEM

"እየሀ የኔ ልጅ!" አሉ

"የሚያሳዝነው... ያለ ሀገሬቱ ፈቃድና ጥቅም የዕፅዋት ዝርፊያ መካሄዱ ብቻ ሳይሆን ትምክህተኞቹ አውሮፓውያን ናሙናውን ከተቀበሉ በኋላ በርካታ በእርሱ ስም የሰየማቸውን ዕፅዋት ስም ሲያጸድቁ *Ubyaea schimperi* የሚለውን የደጃች ውቤ መታሰቢያ ስም ግን ለምደባ አይመችም በሚል ሰበብ የደጃች ውቤን መታሰቢያ ብቻ ቆርጠው Haplocarpha schimperi (ሃፕሎካርፓ ሽምፐሪ) በሚል ስለተቀየረ ነው" ሲሉኝ

"ምን?" አልኩና በንዴት የመኪናውን መሪ ለቀኩትና መኪናው ሚዛኑን ሊስት ሲል ተረጋግቼ ከመንገድ ዳር አውጥቼ አቆምኩት።

"አዎን! Haplocarpha schimperi ይህንማ አውቀዋለሁ 'ግተን ወይም ነጭሎ' (Ethiopian Daisy) የሚባል ባለቢጫ አበባ የሜዳ ዕፅዋት ነው አልኩና እንዴት እንዲህ ይደረጋል? እንዴት ሳይንስ ውስጥ ትምክህት ይገባል? መቀየር ቢያስፈልግ ብዙ የተሰየመለት የእርሱ ስም ተቀይሮ በእርሳቸው መተካት ነበረበት እንጂ እንዴት?" አልኩ በምሬት። በቃ ብው! አልኩ።

"በእርግጥ በሚያስተዳድሩት ሀገር፣ በአደጉበት ሜዳ የበቀለን ዕፅ ያውም በእርሳቸው መልካም ፈቃድ የተገኘን ከ2400 ዕፅዋት ውስጥ አንዷን ብቻ በስማቸው መሰዬም የሚያንስ እንጂ የሚበዛ አልነበረም። ነገር ግን በምዕራቡ ዓለም ይሉኝታና ውለታ ቦታ የለውም" አሉና፡-

"የኔ ልጅ በዚህ ግን አትደነቅ፣ አትበሳጭም። በዚህ ሥጋዊ ዓለም ማንም ወርቃማ ታሪክ ይዘህ፣ አስደናቂ ቅርስ ኖሮህ፣ አኩሪ ባህልና ወግ ተጎናጽፈህ፣ ጥንታዊ የተሰናሰለ ሃይማኖት ተሟምተህ በእኩልነት ከጎኑ እንድትሰለፍ አይፈልግም። ምናልባት በተራብን ጊዜ ስማቸው በተጻፈበት ከረጢት የተሞላ ስንዴ እንዳንሞት እንዳንድን ይመጸውቱን ይሆናል። እርስ በርሳችን በተኳረፍን ጊዜ

ለአንዳችን ክላሽ ለሌላችን ቦንብ ይለግሱን ይሆናል። ከወንድምህ ጋር ተጣልተህ ተቃዋሚ ስትሆን በራቸውን ገርበብ አድርገው የሚከፍቱልህና የተገባ ቢሆንም ለሥራ፣ ለትምህርትና ለጥበብ ዝዋ ሲሆን ግን በራቸው የተከረቸመ መሆኑን አስተውል። እናም እንገታችንን ቀና አድርገን፣ ከድህነት ማጥ ወጥተን፣ ወደ ብልጽግና ማማ ለመውጣት፣ ወደ ቀደመ ክብራችን ለመመለስ ከራሳችን በስተቀር ማንም አያግዘንም። ልብ በል! 'ለምን አያግዙንም? ለምን የእኛን ክብር አይፈልጉም?' እያልን ማላዘንም የለብንም። ዓለሙ እንዲሁ ነውና! እንገትክን ካቀረቀርክ፣ ዓለም ስምህን ከታሪክ መዝግብ ይፍቀዋል። ከአንተ ሀገር በተገኘ የዘረመል (ጂን) ሀብት ጎተራቸውን ቢሞሉም የአንተን ባዶ ስልቻና የተራብ ሆድህን እያሳዩ መሳለቂያ ያደርጉሃል እንጂ ያለፈ ውለታህን አስታውሶ የሚያግዝህ የለም! እናም የእኛ ክብርና ተስፋ በእጃችን ነው የኔ ልጅ!። ራሳችንን ስናከብር ሌሎች ያከብሩናል" አሉኝና "ይልቁንስ ስሚታዊነቱን ተወውና ታሪኩን ልጨርስልህ" ሲሉኝ

"እርስዎ ግን ይህን ሁሉ እንዴት አወቁ?" አልኩ ሳይንሱንም ታሪኩንም ከእርሳቸው በማልጠብቀው ሁኔታ ሲገልጹት ተገርሜ።

"የኔ ልጅ! ለምን የኔ ማወቅ ይህን ያክል ያስገርምሃል? ይልቁንም የምነግርህን ነገር አድምጥና የራስክን ድርሻ ተወጣ" አሉ ኮስተር ቆጣ ብለው።

"አባቴ ይቅር በሉኝ! ዝም ብዬ ነው እምቀባጥር፣ እባክዎትን ታሪኩን ይጨርሱልኝ" አልኩ በልምምጥ።

"እንዳልኩህ ደጃች ውቤ ቤተ ክርስቲያን ቢያሳንጹም ጳጳስ ከግብጽ ቢያስመጡም እንዳሰቡት ሳይሆን ቀርቶ በደጃች ካሳ ተሸንፈው ሽምፐር በተቆጣጣሪነት ባስገነባት ደረስጌ ማርያም ደጃች ካሳ ዳግማዊ ቴዎድሮስ ተብለው ነገሡበት። ሽምፐር የደጃች ውቤ ባለሟል በመሆኑ ብቻ ሳይሆን በስውር ያለመንግሥት ፈቃድ የሀገር

እንደሚልክ ቴዎድሮስ መረጃው ስለነበራቸው ሀብት ወደ አውሮፓ እንደሚልክ ቴዎድሮስ መረጃው ስለነበራቸው ፊት ነሱት። ከእንግሊሙ ገዥነቱም ተነሣ። እንደልቡ ተዘዋውሮ ዕፅዋቱን መሰብሰብም ችግር ሆነበት። በዚህ ሁኔታ ከብሩም ተቀንሶ፡ ዝሊውም እየተሟጠጠ በሰዎች ርዳታ ከባለቤቱና ከልጆቹ ጋር አድዋ መኖር ጀመረ። ይሁን እንጂ እንደበፊቱም ባይሆን የዐለት ናሙና እና ዕፅዋትን መሰብሰቡንና ካርታ እየሠራ ወደ አውሮፓ በሚስዮናውያን እማካኝነት መላኩን አላቋረጠም ነበር። ይህም ድርጊቱ በዐፄ ቴዎድሮስ ዘንድ የሚታወቅ ነበር"።

"ከደብረ ታቦር ጋፋት በቁም እሥረኝነት ተይዘው መድፍ እንዲሠሩ ከታዘዙት አውሮፓዊያን ሚስዮናዊያን መካከል አንደኛው የሽምፐርን ልጅ ወ/ሪት ጣይቱ ሽምፐር ትባል የነበረችውን ያጫል። ይሁን እንጂ ጋብቻው በቤተሰብ ፈቃድ ቢያገኝም ሙሽራው የቁም እሥረኛ በመሆኑ ሽምፐር ሙሽሪት ልጁን ይዞ ከአድዋ ወደ ጋፋት መጓዝ ነበረበት። ጋፋት ደርሶ ሙሽሪትን ለሙሽራው አስረክቦ ከሚስዮናውያኑ ጋር የደሥታ ጊዜ እያሳለፈ እንዳለ ዐፄ ቴዎድሮስ ጋፋት ሲሄዱ ያገኙታል"።

"እ...ሽ" አልኩ በጉጉት ወንበሩ ላይ እየተንቆራጠጥኩ።

"ቀደም ሲል ያደረገውን ስለሚያውቁና አሁን ደግሞ ከቁም እሥረኞቻቸው ጋር ሲያገኙት፣ 'ከመጣሽ ማርያም ታምጣሽ' ብለው ወደ መቅደላ በግዞት ላኩት" አሉና

"ዐፄ ቴዎድሮስ ወደ ግዞት ሲልኩት የተናገሩት ኃይለ-ቃላት ግን ሽምፐርን እጅግ ኀሊናውን እንደጎዳውና እንዲጸጸት እንዳደረገው ተናግሯል" ሲሉ

"ምን ብለውት ይሆን?" አልኳቸው በጉጉት።

እባም ፈገግ ብለው፡-

" 'አንተ እሥሥት! ደጃች ውቤን ያክል ትልቅ ሰው አምነውህ፡ የተከበረችውን ወይዘሮ እኅታቸውን ድረውልህ፡ አገረ ገዥ አድርገውህ ሲያበቁ አንተ ግን የዚችን ቅድስት ሀገር ሀብት በድብቅ እየዘረፍክ ወደ ወገኖችህ ትልክ ነበር። ይህን ያክል ተንደላቀህ ለኖርክባት ለዚህች ሀገር ግን ምንም የፈየድከው የለም። የሰበሰብከው ዕፅ ጥቅሙን እንኳን የነገርከው ሰው የለም። ድሮስ እናንተ ምናችሁ ይታመናል! እግዚአብሔር የሥራህን ይስጥህ። እኔ በሕይዎት እስካለሁ ድረስ ግን ድጋሚ እንድትዘርፍ አልፈቅድልህም' ብለውት ነበር።"

"በዚህ የተነሣ በእሥር መቅደላ ቆይቶ በእንግሊዞቹ ነጻ ቢወጣም ምራሱ ተንኮቶ ወደ አድዋ ተመለሰ። ከጥቂት ዓመታት በኋላ የመጀመሪያ ሚስቱ ስትሞትበት ሌላ አግብቶ ቀሪ ዘመኑን በድህነት አሳልፎ ብዙ ልጆችን ወልዶ አርባ ዓመት በኖረባት ሀገር ምንም እንኳን ሀገሪቱን ቢወዳትና ቢደንቅባትም እንደ ፍቅሩ ሳይታመንላት በአድዋ ከተማ በ1860 ሞቶ ተቀበረ" ብለው በረጅሙ ተነፈሱና፡-

"እናም የኔ ልጅ... አንተ እንደ አስቸጋሪ ትእዛዝ የቆጠርከውን ጉዞ እነ ጀምስ ብሩስ፡ እነ ጆርጅ ዊሊኸልም ሽምፐርና ሌሎችም ከብዙ ዓመታት በፊት በፈቃደኝነት፡ በጀብደኝነትና በድፍረት የተጓዙበት፡ ብዙ ውጣ ውረድ ያለፉበት ነበር። እናም አዲስ ነገር፡ ውስብስብ ጉዞ፡ ከባድ ፈተና እንደተጋፈጥክ ሳትቆጥር የታዘዝከውን ዱርስና ድርሻህን ተወጣ" አሉኝ ፈርጠም ብለው።

ለራሴ በሚመስል አነጋገር፡- "ምን ድርሻ አለኝ? እኔ ምን አቅም አለኝ? በቃ ትምህርቴ የደድረስ ይድረስ፡ ዕውቀቴ ግልብ፡ ልምዴም በጥድፊያ የተሞላ ያልሰከነ ነው" አልኩና፡-

"እኔ የምለዎት አባታችን፡ እይቀየሙኝና እንዲያው እርስዎ እንዴት ይህን ሁሉ ደረሰበት?" አልኳቸው በማስተዛዘን።

@BOOKALEM

በመኪናው መስኮት ማዶ ማዶ እያዩ ከቆዩ በኋላ፡-

"ወጣት በነበርኩበት 1960ዎቹ ውስጥ የቅስና ማዕረግ እንደተቀበልኩ ለከፍተኛ የሥነ-መለኮት ትመህርት ወደ ግሪክ ሀገር ተልኬ ነበር። የመመረቂያ ጥናቴም በጥንቱ የኢትዮጵያ አብነት ትምህርት ቤቶች በሚሰጠው የሥነ-ዕፅዋት ጥበብ ዙሪያ ነበር። ታዲያ በዚሁ ሰበብ በአንድ ወቅት ሎንዶን ‹ኪው› ከሚገኘው ቤተ መዘክር ለዲግሪ ማሟያዬ የሚሆን ማጣቀሻ ጹሑፍ በመፈለግ ሂደት ከላይ የነገርኩህን ታሪክ ለመረዳት ቻልኩ። ሽምፐር የዕፅዋት ናሙና ብቻ ሳይሆን የዐለት፣ የማዕድናት ናሙናና ካርታም ጭምር ይልክ ነበር። እነዚህን መረጃዎች በጽሞና ሳጠና የሕይወቴን አቅጣጫ የሚያስቀይር አንድ ካርታ አገኘሁ" አሉ።

ዝም ብዬ ዐይን ዐይናቸውን በጉጉት ማዬት ያዝኩ።

"ሽምፐር አስደናቂ ዕፅዋትን ያገኘበትን ቦታና ልዩ የማዕድን ክምችት የሚገኝበትን ሥፍራ በልዩ ምልክት ካርታ ሠርቶላቸዋል። ከዚህ ውስጥ የአንድ ተራራ አናት የሚያመለክተው ካርታ ላይ *‹Biet Bendelion›* ብሎ ምሥጢራዊ ቁጥሮችን አስቀምጦበታል።"

"በጥልቀት ሳጠናው *‹Beta Pantalewon›* ወይም ‹ቤተ ጰንጠሌዎን› ለማለት እንደሆነ ተረዳሁ። ካርታውን የበለጠ ሳጠናው ከሌሎች ቦታዎች ጋር በልዩ ጥበብ ያስተሳሰረው ሲሆን ከዚህ ሁሉ ጀርባ ያለውን ምሥጢር በግልጽ ስረዳ ቀሪ ዘመኔን በአባ ጰንጠሌዎን ገዳም ማሳለፍ እንዳለብኝ ወሰንኩ። እናም ላለፉት 33 ዓመታት በዚሁ ገዳም ቆየሁ" አሉና በረጅሙ ተነፈሱ።

"የፈጣሪ ያለህ!" አልኩ።

አባ ጰንጠሌዎን ገዳም እንዲመጣት የታዘዘቡትና በአባ ፈቃደ ያየኋት ሰውር ዕፅ ጉዳይ ከዚሁ ምሥጢር ጋር የተያያዘ መሆኑን ብረዳም ተጨማሪ ጥያቄ ለመጠየቅ አቅም አጣሁ። በቃ ሁሉም ነገር ከአቅሜ በላይ እየሆነ መሰለኝ። ያቆምኩትን መኪና አሥነስቼ በዝምታ ጉዞዬን ቀጠልኩ። ጎሊናዬ አንዴ በእድናቆት፣ ሌላ ጊዜ በራሴ ቁንፅል ዕውቀት እየተፋጨ እንደ ጸናጽል ይንጸጸብኛል።

ከምሳ ሰዓት በፊት ዶጋውን መቂትንና ጋይንትን በልፈን ደብረ ታቦር ከተማ ተቃረብን።

"አባታችን! ደብረ ታቦር ከተማ እየደረስን ነው። የጉዞ መዳረሻዎትን አልነገሩኝም። ሊነግሩኝ ፈቃድዎ ከሆነና መኪና የሚያስገባ ከሆነ እዛው ድረስ ልሸኝዎት?" አልኳቸው።

"ተባረክ የኔ ልጅ! እንኳን ደብረ ታቦር አደረስከኝ እንጂ ከዚያ በኋላ የሌላ ሰው ፈንታ ነው" አሉኝ።

"ታዲያ ለጊዜው ደብረ ታቦር የት ነው የሚያርፉት?" አልኳቸው ።

"ቆየኝ አንድ ጊዜ" አሉና ከኮርሳቸው የሆነ ማስታወሻ አወጡና አይተው፡-

"እናቴቱ ማርያም ከምትባል ቤተ ክርስቲያን ነው የምትጥለኝ" አሉ።

ደብረ ታቦር ከተማው መግቢያ ላይ ወደ ቀኝ ታጥፌ ከፈለጉት ቦታ አደረስኳቸውና ከመኪናው ሁላችንም ወረድን።

@BOOKALEM

"አባታችን እባክዎት ትንሽ ፍራንክ ለአንዳንድ ወጪ ልስጠዎት" አልኳቸው ።

"አያስፈልገኝም። የምፈልገውንማ እኮ አደረክልኝ። ተባረክ የኔ ልጅ" አሉ ።

"ታዲያ የመጡበትን ሲጨርሱ ለምን በባሕር ዳር በኩል መጥተው ቤተሰቤን ቢባርኩልኝ ምን አለ?" አልኳቸው ።

"እስቲ እንደ እግዚአብሔር ፈቃድ" አሉ ።

"እንዴ! አለበለዚያ እኮ ደግሜ አላገኝዎትም ማለት ነው?" አልኳቸው ቅር እያለኝ ።

ፈርጠም ብለው "እንገናኛለን አንጂ የኔ ልጅ!" አሉና ጸሎት አድርገው አሳልመው ትክሻዬን ስመው ሸኙኝ።

ጥንተ ነገር
ካሳ ታርጋኚ ዘንዶ ያወጣል

@BOOKALEM

ምዕራፍ ዐሥራ አንድ

ወደ ከተማው መሐል ሄጄ የለመድኩት ቦታ ኅብረት ሆቴል ምላ በላሁና የእንግዳ ማረፊያው አካባቢ ሆኜ ቡና ልጠጣ ስዘጋጅ ሺፈራው ቁጭ ብሎ አገኘሁት። ረጅም ጊዜ ተለያይተን የቆየን ይመስል ተቃቅፈን ሰላምታ ተሰጣጣንና፡-

"እንዴት ነው ነገሩ ወደ መተማ ሄድን ብላችሁ ደብረ ታቦር ተገኘህሳ?" አለኝ።

"አንተስ ጭልጋ አይከል ብለህ እንዴት እዚህ ተገኘህ" አልኩት በተራዬ ።

"እኔማ ከዚህም የግንባታ ፕሮጀክት ስላለኝ የጭልጋውን ችግር ከፈታሁ በኋላ በዚሁ መጥቼ ቃኝቼ ልሂድ ብዬ ነው" አለኝ።

"የጭልጋው ችግር በቀላሉ ተፈታልህ እንዴ?" አልኩት።

@BOOKALEM

"ገንዘብና ኔትወርክ ካለ ምን ችግር አለ። ብቻ አንተና ዶ/ር ክብረ በዓል ይሄ ስለማይጥማችሁ የኔን ጉዳይ ተዎውና ይልቁንስ አንተ እንዴት ከዚህ ተገኘህ?" አለኝ።

"እረ ባክህ እንዲህ በቀላሉ የሚነገር አይደለም" አልኩት።

"መቼም አንተና ክብረ በዓል ነገሮችን ፊታ አድርጋችሁ መናገር አይሆንላችሁም። እኔ እኮ በየጋራና ሸንተረሩ፣ በአብዮት ክርስቲያኑና ገዳማቱ እየዞራችሁ ምን እንደምትሠሩ ራሱ አይገባኝም" አለ በቀልድ መልክ።

"ምን እናድርግ ብለህ ነው የሙያ ልክፍት ይሆናል እንጂ" አልኩት

"አሁን በቀደም መተማ ሄድን አላችሁ፣ አሁን ደግሞ ደብረ ታቦር ተገኘህ። ክብረ በዓል ደግሞ ይኼኔ በአንዱ በረሓ ይሆናል" አለና "ምናለበት አንድ ነገር ላይ ዐረፍ ብላችሁ why don't you make money ለምን ገንዘብ የሚያስገኝ ነገር ላይ አትሰሩም" አለ በፈገግታ።

ሳቅ አልኩና "እንኳን ዶ/ር ክብረ በዓል እዚህ አልኖረልህ" አልኩት።

እርሱም ሳቀና "ይለቅስ ረጅምም ቢሆን ቡና እየጠጣን አውራልኝ፣ የሆነ ምሥጢራዊ ነገር እየፈለጋችሁ እንደሆነ ይሰማኛል" አለ።

"እረ ምንም ምሥጢር የለም" አልኩት ኮስተር ብዬ።

"ስማ ሲሳይ! ክብረ በዓል በየጊዜው የሚገስጸኝ ነገር የውሃ ጠብታ በጊዜ ብዛት ዐለትን እንደምትቦረቡር ሁሉ አሁን አሁን እኔንም ሕይወቴን እንድመረምር እያስገደደኝ ነው። አንተም የሳይንስ ሰው ብትሆንም ለመንፈሳዊ ሕይወት ያለህን ዝንባሌ አከብራለሁ። አሁን ለመንገር የከበደህ ለገንዘብ ብቻ የምኖር ፍጹም ሥጋዊ እንደሆንኩ ስለምታውቅ ነው፣ እውነት ነውና አልፈርድብህም" አለ ምርር ብሎ።

"እረ ባክህ ተው እንደሱ አትበል" አልኩት እንደዚህ ሲሆን አይቸው ስለማላውቅ።

"ይኸውልህ ሲሳይ! አሁን አሁን ግን ሕይወት እየሰለቸኝ መጥቷል። ገንዘብ ሕይወቴን እያራቀተው እንደሆነ ይሰማኛል። ሁሉ ነገር ነፋስን እንደ መከተል እየሆነብኝ ነው። ሁልጊዜ ችግርን ከእኔ በማሸሽ እንጂ በመፍታት ኑሮ አላውቅም። ችግሩን እኔው እየፈጠርኩ ከእኔ አርቄ ለሌሎች እያሸከምኩ በነጻነት የምኖር የመሰለኝ ሁሉ ስህተት ሆኖ በኋሊና ባርነት እንደምኖር እየገባኝ መጥቷል። በገንዘብ ክምር ውስጥ የምኖር የገበር እይታ የሆንኩ ያክል እየተሰማኝ ነው። እና እባክህ ሸፍጥ፣ የጉቦ ቅሌትና ሥሥት የሌለበትን የነጻነት ጉዟችሁን ተርክልኝ። እባክህ የት ሄዳችሁ፣ አሁን ደግሞ ለምን ከዚህ እንደመጣህ ንገረኝ" አለኝ።

"ይሄ ሰው ዛሬ ምን ነካው" ብዬ ሁሉንም ለመንገር ወሰንኩና "እኔ ምን ቸገረኝ ለመስማት ትዕግስቱ ካለህ ልንገርህ" አልኩት።

እጁን ዘረጋና አንድ እጁን ግንባሩ ላይ አድርጎ ለማዳመጥ መዘጋጀቱን አሳየኝ።

"ታሪኩ ረጅም ነው" አልኩና "ለመስማት ይኸን ያክል ከጓጓህ ግን ብነግርህ ደስ ይለኛል" አልኩና በረጅሙ ተንፍሼ ሳበቃ ትረካዬን ጀመርኩለት።

"ከፈረንጆቹ የበጋው ወራት ፈረንሳይ ውስጥ በሜድትራኒያን ባሕር ዳርቻ በተመሠረተችውና በበርካታ ዩኒቨርሲቲዎቿና የምርምር ተቋማቶቿ ከምትታወቀው ሞንፔሊየር ከተማ በሚካደው የብዝሓ ሕይወት ጥናታዊ ጉባዔ ላይ ለመሳተፍና በዚያውም የምርምር ሥራዬን ለማቅረብ ተጋብዤ ሄጄ ነበር።

@BOOKALEM

የመከፈቻው ዕለት ዕረፍት ሰዓት ላይ ፕሮፌሰር ሃሮልድ ጋር ተገናኘንና ሞቅ ያለ ሰላምታ ተለዋወጥን። ፕሮፌሰር ሃሮልድ ቀደም ብዬ ኢትዮጵያ ውስጥ ለሥራ መጥተው የተዋወኳቸው የሥነምህዳር በተለይም የደረት ተሳቢዎችና ነፍሳት ሊቅ (Herpthologist and Entomologist) ናቸው። የእባብ መርዝ ማርከሻ መድኀኒት ቀምመው ለዓለም ያበረከቱ ሲሆን በተለይም በአንድ ገጠመኛቸው ዝናቸው በዓለም የናኘ ነው።

በአውስትራሊያ ባሕር ጠረፍ ተማሪዎቻቸውን ይዘው በአንድ ባሕር ውስጥ የሚኖር አደገኛ መርዛማ እባብ ዝርያ ላይ የተግባር ገለጻ እያደረጉ ባለበት ቅጽበት በርካታ ልምድ የነበራቸው ሃሮልድ በድንገት በእጃቸው የያዙት እባብ ይነድፋቸዋል። በገዳይነቱ የሚታወቀው ይህ እባብ እንደነደፋቸው በአፋጣኝ ሆስፒታል መድረስ ያለባቸው ቢሆንም በባሕር ጠረፍ ላይ በመሆናቸው ከሞት ጋር ፊት ለፊት መጋፈጥ ግዴታ ሆነ።

ፕሮፌሰር ሃሮልድ ወዲያውኑ ለተደናገጡት ተማሪዎቻቸው እንዲህ አሉ፦

"በፈጠርኩት ስህተት መሞቴ አይቀሬ ነው። ይሁንና ከዚህ ስህተቴ በሌላ አጋጣሚ የማይገኝ የሳይንስ ሙከራ እንዲሆን መርዙ ከመግደሉ በፊት በእኔ ላይ የሚያደርሰውን ጉዳት ተረጋግታችሁ ደረጃ በደረጃ መዝግቡ። እንዲህ ያለ በሰው ልጅ ላይ የሚደረግ የሳይንስ ሙከራ ድጋሚ ስለማታገኙ" አሉ። ተማሪዎቹም የፕሮፌሰራቸውን ትእዛዝ ተቀብለው ምልክቱን መመዝገብ ጀመሩ።

በአጋጣሚ በአውሮፕላን የአንቡላንስ አገልግሎት የሚሰጡ ሐኪሞች በአካባቢው ሲበሩ ታዩና በደቂቃዎች ልዩነት ሃሮልድ ተረፉ። የሚደንቀው በእርሳቸው ላይ በአግባቡ ተማሪዎቻቸው የመዘገቡት ምልክት ታላቅ የሳይንስ የምርምር ውጤት ሆኖ ተመዘገበ።

ፕሮፌሰር ሃሮልድ ለሙያቸው በዚህ መልክ የመነኑ አርዓያነት ያላቸው ምሁር ናቸው።

"ዛሬ እራት አብረን እንድንበላ እፈልጋለሁ። የምጠይቅህ ጉዳይ አለኝ" አሉ።

"ደስታ" አልኳቸው። ማታ አንድ ሰዓት ላይ ካረፍንበት ሆቴል እንግዳ መቀበያው ዘንድ ለመገናኘት ተስማምተን ተለያየን።

በምዕራባውያን ባህል እራት ወይም ምሳ አብረን እንብላ የሚል ግብዣ ሲቀርብ በጠያቂው ወጪ ግብዣው የሚፈጸም ይሆናል ማለት ላይሆን ይችላል። በግልጽ የእራት ወይም የምሳ ወጪ እኔ እሸፍናለሁ ወይም እጋብዛለሁ ካልተባለ በስተቀር ወጪ የሚሸፈነው ለየራስ ነው። በእንጻሩ በእኛ ሀገር ምሳ ልጋብዝህ ብለህ ወስደኸው ከፍያው ሲመጣ እኔ ካልከፈልኩ ብሎ ሊከራከርህ ይችላል። ይህን የባህል ልዩነት ስለማውቅ ራሴን አዘጋጅቼ ወደ ቀጠሮው ቦታ አመራሁ። መሐል ከተማ አካባቢ ከሚገኙት የቱሪስት ደረጃ ካላቸው ምግብ ቤቶች መካከል ‹ላ ዲሊጀንስ› (La Diligence) ወደተባለው ገብተን እንደየምርጫችን እራት ከአንድ ጠርሙስ የፈረንሳይ ወይን ጋር አዘዝን። ሬስቶራንቱ በተጠረቡ ድንጋዮች የታነጸ ሲሆን መተላለፊያዎቹና ክፍሎቹ በቀስተደመና አምሳል ከጣራው ጋር በተሠሩ መከፋፈያዎችና ከዚሁ ጋር አብረው በሚሄዱ የግድግዳና ጣራ መብራቶች የተጌጠ እጅግ ማራኪ ነው።

የተለመዱ ማሟሟቂያ ወሬዎችን ስናወራ ቆይተን እራታችንን ጨርሰን ገበታ ከተነሣ በኋላ ፕ/ር ሃሮልድ ዐይን ዐይኔን በትኩረት እያዩ፦

"የዚያን ቤተ ክርስቲያን ደን ምሥጢር ደረስክበት ወይ?" አሉ።

"እይ ጊዜ ስላልነበረኝ ድጋሚ አልሄድኩም" አልኩ እንደማፈር ብዬ።

@BOOKALEM

"ይህን ለማመን ይከብደኛል" አሉና "ምሥጢሩን ልትሸሸግኝ ፈልገህ ካልሆነ በስተቀር ተመልሼ አልሄድኩም ብትለኝ አልቀበልህም" ብለው በረጅሙ ተነፈሱ።

"ልሸሽገዎት ፈልጌ አይደለም። ከምሬ ነው እዝናለሁ አልሄድኩም" አልኩኝ። በጣም እንደተሳሳትኩ ገባኝ።

"በሀገርህ በወንዝህ ያለን ትልቅ ምሥጢር ዘለህ ወደ አውሮፓ ለዕውቀትና ለሳይንስ መምጣትህ አስገራሚ ነው። ይቅርታ አድርግልኝና ትዝብትም ነው" አሉና

"ለሀገርህ ክብር ያለህ፣ ለምስጢሮቿም የምትጓጓ፣ ለችግሮቿም የምትተጋ ሰው አድርጌ ገምቼህ ነበር። አሁን ሳስበው ላንተ የነበረኝ ግምት ስሕተት ነበር ማለት ነው" ብለው እንደ መርግ የከበደ፣ እንደ ጎራዴ የሰላ ትችታቸውን አወረዱብኝና የወይን ብርጭቆቻቸውን ወደ አፋቸው አስጠግተው የምግብ ቤቱን ጣራ ይቃኙ ጀመር።

እንዲህ ዐይነት ዕይታ የሚመጣው አብሮህ ከተቀመጠው ሰው ጋር በሐሳብ ስትለያይ ወይም በቃ እለ አይደል የማይረባ ሰው ሲሆንብህ የሚፈጠር ስሜት መሆኑ ገባኝና፡-

"አይ እኔ እኮ ብዙም ሳይንሳዊ ጥቅም አይኖረውም ብዬ ነው" አልኳቸው በማብገዝነት።

"ሳይንሳዊ ጥቅም አለመኖሩን የም-- ረጋግጠው ቀርበህ ስትፈትሸው ነው። ሳይንሳዊ ጥቅም ባይኖረው እንኳን ማኅበራዊና ባህላዊ እሴት ይኖረው ይሆናል። ያም ባይሆን የሥነ-ጥበብና የፍልስፍና መነሻ ሊሆን ይችላል" አሉ።

"አየህ ሲሳይ! ሀገር የሚያድገው በእኔና በአንተ የስነ- ምህዳር ሙያ ወይም በተፈጥሮ ሳይንስ ብቻ ሳይሆን በማኅበራዊ ሳይንስ፣ በባህል

በሥነ ጥበብና በምስጢራዊ እሳቤዎችና ኩነቶች /Myth/ ጭምር ነው"።

"ታላቋ ብሪታኒያ በአይዛክ ኒውተን፣ በቻርለስ ዳርዊን ወይም በዊንስተን ቸርችል ብቻ አይደለም ስሟ የሚታወቀው። በዊሊያም ሸክስፒር፣ በቻርሊ ቻፕሊን፣ በሃሪ ፖተርና በመሳሰሉት ጭምር ነው" አሉና

"ሃሪ ፖተርን ታውቀዋለህ አይደል?" አሉ።

በልቤ "ወይ አበሳዬ!" እያለኩ "አዎን" አልኳቸው።

"ሃሪ ፖተር በአካል በዚህ ዓለም የኖረ ወይም የተመላለሰ አይደለም። ምጡቅ አእምሮ የፈጠረው በምናብ ዓለም ያለ ገጸ-ባሕርይ ነው። ሃሪ ፖተር ሰፊ ባህልና ታሪክ፣ ውብ መልክአ ምድርና የትውልዶች ተረትና ወግ የፈጠረው በምናብ ዓለም ያለ ዝነኛ እንግሊዛዊ ነው። ልብ በል! በምናብ ዓለም ያለው ሃሪ ፖተር በአካል ካሉትና ከነበሩት እንግሊዛውያን እኩል ለእንግሊዝ የሀብትና የዝና ምንጭ ሆኗታል።"

"የደራሲ ጄ ኬ ሮውሊንግ ፈጠራ የሆነው ሃሪ ፖተር መጽሐፍ በ2013 ብቻ 400 ሚሊዮን ቅጅ ተሸጧል። በ73 ቋንቋ ተተርጉሟል። የንግድ ምልክት በመሆን ለእንግሊዝ ከ13 ቢሊዮን ዶላር በላይ አስገኝቶላታል ።"

"በጣም ይገርማል!" አልኩ። ይህ ሁሉ ማብራሪያ የእኔን የስንፍና መጠን አግዝፎ ለማሳየት እንደሆነ ገብቶኛል።

"ተመልከት! እንኳን ብዙ ሳይንቲስቶችንና ተማራማሪዎችን ግራ ያጋባ ምሥጢርና እንቆቅልሽ በገሃድ አግኝተህ ቀርቶ እንስት ነብሯ ጆዋኒ ሮውሊንግ በምናቧ በፈጠረችው እንቆቅልሽና ምስጢራዊ ዓለም የእንግሊዝ መኩሪያ መሆን ችላለች።"

@BOOKALEM

"እናም ምናልባት የአእምሮ ክፍታን ሊሰጥህ የሚችል ምሥጢራዊ አጋጣሚ ማሳለፍህን ስንገርህ ተመራማሪ ነኝ ከሚል ከእንዳንተ ያለ የሳይንስ ሰው ከይቅርታ ጋር ውድቀት መሆኑን በወዳጅነቴ ልነግርህ እፈልጋለሁ" አሉኝ ጠንከር ብለው።

እኔም በንዝህላልነቴ እጅጉን ኃፍረትና ቁጭት ተሰማኝ። "አባቱን የማያውቅ አያቱን ጠየቀ" የተባለው ተረት በእኔ እንደደረሰ አመንኩ።

ከፕ/ር ሃሮልድ ጋር ከተለያየን በኋላ ሆቴል መኝታ ክፍሊ ገብቼ ለመተኛት ብሞክር እንቅልፍ እንቢ አለኝ። እንዲሁ በጎሊና ወተሳ መዶሻ ስወተር አደርኩ።

በማግስቱ ከሰዓት በኋላ ያለውን መርሐ ግብር ጨርሰን ከኮንፈረንሱ አዳራሽ ስንወጣ ጠሩኝና ካፌ ሂደን ቡና አዝዘን ቁጭ አልን ።

"ስማ ሲሳይ! እኔ ነገ ወደ አውስትራሊያ መሄድ አለብኝ ። አንተ ኮንፈረሱን ትጨርሳለህ መሰለኝ?" አሉ።

"ሌላ ምን ቁምነገር አለኝ፣ በየአገሩ እየዞሩ ኮንፈረንስና ወርክሾፕ ላይ በነጭ ጉርድ ሸሚዝ ክራባት አስሮ መቀላወጥ ነው እንጂ" አልኩና በልቤ "አዎን ሁለት ቀን ይቀራል:: ጨርሼ ነው የምሄድ" አልኳቸው።

"ትናንት ያነሣሁልህን ጉዳይ በድጋሚ ላሳስብህ ነው። እስከመጨረሻው ድረስ ተጉዘህ የዚያን ደን ምሥጢር እንድትፈታው አሳስብሃለሁ። ምናልባት ምሥጢሩን ለመፍታት ከላይ ታች መውጣትና መውረድ ሊኖር ይችላልና ለሎጅስቲክ ወጪ መሸፈኛ እንዲሆንህ ሶስት ሺህ ዩሮ ስለወዳጅነታችን ይኸውልህ። የቀረውን አንተ ራስህ ለመሸፈን አታንስም አሉና" የታሸገ ፖስታ አውጥተው ጠረንጴዛው ላይ አድርገው ወደ እኔ ገፉት።

ፕሮፌሰር በጣም አመሰግናለሁ። ይሁንና የቸገረኝ ወደ ውስጥ የማየት ሞራል ብቃት እንጂ ገንዘብ አልነበረም። ይህን ሞራል ስለሰጡኝ አመሰግናለሁ፤ ለገንዘቡ ብዙ አያስቡ በሀገሬ ወንዞችና ተራሮች፣ ሜዳዎችና ሸለቆዎች ያለውን ምሥጢር ለመዳሰስ የሚያስችል የገንዘብ አቅም እንኳ አላጣም" አልኳቸውና ፖስታውን መልሼ ወደ እርሳቸው ገፋሁት።

ብዙ ካግደረደሩኝ በኋላ በአቋሜ መጽናቴን ሲያዩ ፖስታውን እንሥተው ኪሳቸው ውስጥ እየከተቱ:- "እንግዲህ ምክሬንና አስተያየቴን በወዳጅነት መንፈስ ተቀብለህ ከዳር እንደምታደርሰው ተስፋ አደርጋለሁ" አሉ።

"አያስቡ ቃሊን እጠብቃለሁ" አልኳቸውና ተሰናብቻቸው ወደ ሆቴሌ አመራሁ" አልኩት በረጅሙ ተንፍሼ።

"ምን ጉዳይ አጋጥሟችሁ ኖሮ እንዲህ የወቀሱህ?" አለኝ ሺፈራው በጉጉት።

"አዎን እርሱን ልነግረህ ነው" አልኩት።

@BOOKALEM

ምዕራፍ ዐሥራ ሁለት

ኹሉም የጥናት ቡድኑ አባላት በተሰጠው ማሳሰቢያ መሠረት ከምሽቱ ሁለት ሰዓት ተኩል ላይ ደብረ ታቦር ከተማ ካረፍንበት ጎብረት ሆቴል፥ መሰብሰቢያ ክፍል ተገኝተዋል።

በኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ አብያተ ክርስቲያናትና ገዳማት ለዘመናት ተጠብቀው በቆዩት ቅርስ የተፈጥሮ ደኖች ላይ ለምናደርገው ሥነ ምህዳራዊ ጥናት ከተለያዩ ሀገሮችና ዩኒቨርሲቲዎች የጋበዝናቸው ልምድ ያላቸው ተመራማሪዎች ተገኝተዋል።

የምርምር ፕሮጀክቱን የምናስተባብረው እኔና አሜሪካዊቷ ዶ/ር ጄኔት ነን። የሎጅስቲክና ከሚመለከታቸው አካላት ሕጋዊ ፈቃድ ማግኘታችንን በማረጋገጣችን የመስክ ሥራችንን ለመጀመር የተግባር መርሐ-ግብርና የሥራ ድልድል ለማድረግ ነበር ውይይቱ የተዘጋጀው።

@BOOKALEM

ሁሉም ሰው መገኘቱን ካረጋገጠች በኋላ ቆፍጣናዋ እና ሠርቶ የማይደክማት ዶ/ር ጄኔት ሁሉም ነገር የተዘጋጀ በመሆኑ በነገው ዕለት ከጠዋቱ አንድ ሰዓት ወደ መስክ የምንንቀሳቀስ መሆኑን ከገለጸች በኋላ ዝርዝር የተግባር ድልድል መስጠት ጀመረች።

"ኢትዮጵያ ውስጥ ከምንቆይባቸው ሁለት ሳምንታት ውስጥ ዐሥራ ሁለት ቀናት በመስክ ሥራ የምናሳልፍ ሲሆን በዐሥር አብያተ ክርስቲያንና ገዳማት ደኖች ውስጥ መረጃ መሰብሰብ ይኖርብናል" አለች።

በዚህ መሠረት አሜሪካዊው የጂኦግራፊና ጂአይኤስ ባለሙያ የሆነው ዶ/ር ክርስቶፎር የደኖቹን የመሬት አቀማመጥ በጂፒኤስ (GPS) በተወሰደውና በሳተላይት ከተነሣው ፎቶግራፍ ጋር በማመሳከር የደኑን ስፋት መለካትንና የዛፎችን የዐይነትና የመጠን ስብጥር ለሚያጠናው ቡድን የአቅጣጫ ድጋፍ እንዲሰጥ፣ እኔና የሥነ-ሕይወት ባለሙያ የሆነችውና ከካናዳ የመጣችው ዶ/ር ማግዳሊና በሦስት አቅጣጫ የሚዘረጉ የሐሳብ መሥመሮችን በመከተል የዕፅዋቱን ዐይነት፣ ቁመትና ውፍረት እንዲሁም የደኑን የብቅለት ደረጃ ከሁለት ኢትዮጵያውያን የዩኒቨርሲቲ ተማሪዎች ጋር እንድናጠና፣ ዶ/ር ጄኔት ከሁለት አሜሪካውያን የድህረ ምረቃ ተማሪዎች ጋር እኛ በምንመርጣቸው አራት ዛፎች አካባቢ የዐፈር ናሙና መውሰድና ከተመረጡት ዛፎች የላይኛውና የመጨረሻው ቅርንጫፍ ላይ ቅጠል በመውሰድ ለንጥረ ነገር ሁደት ጥናት የሚሆን ናሙናዎችን መሰብሰብ፤ እንጋፋው የደረት ተሳቢዎችና ነፍሳት ሳይ[illegible]ሊት (Herpetologist and Entomologist) ፕሮፌሰር ሃሮልድ ደግሞ ከነዶ/ር ጄኔት በኋላ አሁንም የእኛን መስመር ተከትለው የደኑን ጤንነት ለማወቅ ይቻል ዘንድ ጥቃቅን ነፍሳትን በተለይም የጉንዳኖችን ማንነትና ስርጭት እንዲያጠኑ ከአንድ የድህረ-ምረቃ ተማሪ ጋር ተመደቡ።

በዚህ ምድብ መሠረት እያንዳንዳችን መያዝ ያለብንን መሣሪያዎች አዘጋጅተን እንድናድር ተስማምተን ወደ ማረፊያችን አመራን።

በማግስቱ በሦስት ላንድክሩዘር መኪኖች ተጫፍረን ከደብረ ታቦር ከተማ ከጠዋቱ አንድ ሰዓት ላይ ተነሥተን መጀመሪያ ለመሥራት ወደ መረጥነው የቤተ ክርስቲያን ደን (በእኛ አጠራር ሳይት 01) አመራን። በዕለቱ ማታ የተወያየንባቸውን የአሠራር ስልቶች በተግባር ከልሰን በፍጥነት ለመሥራት ወደሚያስችለን ስልት ተደረን በሚቀጥሉት ቀናት በቅልጥፍና መሥራት ቀጠልን።

ሥራው አድካሚ ቢሆንም አሰልቺ ግን አልነበረም። ደን ውስጥ ሆነህ የምትሠራው ሥራ በተፈጥሮ መመስጥና መደነቅ ስለሚታገዝ ሥራው አይሰለችም። በተለይ የእኔና ዶ/ር ማግዳሊና ሥራ በኮምፓስና በጂፒኤስ ከቤተ ክርስቲያኑ ህንፃ በመነሣት ወደ ውጭ በሦስት አቅጣጫ የምናሠምረውን የሐሳብ መሥመር ተከትለን ግራና ቀኝ ሁለት ሜትር ስፋት ውስጥ የሚገኙትን ዕፅዋቶች መለየትና መለካት ነው። የሐሳብ መሥመሩ ቀጥታ መጠበቅ ስላለበት ለመተጣጠፍ ፕሮቶኮሉ አይፈቅድም። እሾህ የሞላበት ትብትብ፣ ቋጥኝ ወይም ዐፈረ ገደል፣ እንዳንዴም የአስፈሪ እንስሳት መራቢያ ወይም መኖሪያ ሊያጋጥም ቢችልም በቀጥታ ከመጓዝ ማሸብረክ የጥናቱን ሳይንሳዊ ዋጋ ይቀንሰዋል። እናም ይህን ለመጠበቅ የምናደርገው ጥረት በተለይ የእጋም፣ የቆንጥር፣ የቀጋና የጉመሮ እሾህ ልብሳችንን ዐልፎ አካላችንን ይሸንትረው ነበር።

ዶ/ር ማግዳሊና በጣም ወፍራም ሆና አጭር ናት። ያን ውፍረት ይዛ ተራራ ስትወጣና ስትወርድ በቁጥቋጦ ሥር ስትንከባለል ማየት በጣም ያስደንቃል። ከዚህ በላይ በጣም ፍልቅልቅና ደስተኛ ናት። ከእርሷ ጋር መሥራት በቃ መጣት ነው። ዛፎችን እንደ ሰው ታወራቸዋለች። በጣም ዘር የተሸከመ ትልቅ ዛፍ ስናገኝ "Hi Big Mama" (ትልቋ እናት፣ እንዴት ነሽ) ትልና ታቅፈዋለች። የአበቡ

@BOOKALEM

ዕፅዋቶችን ስታይ ለተራከቦ መዘጋጀታቸውን ስለሚገልጽ "You are so beautiful. Good luck lady" ትላለች። የአንድ ቤተክርስቲያን ደን እጅግ ተራራማና ተዳፋታማ በሆነ ቦታ የበቀለ ስለነበር ዶ/ር ማግዳሊና ሳታስበው ተንሸራታ ወደቶችና ረጅም ርቀት እንደበርሚል እየተንከባለለች ወረደች። በቃ ትተርፋለች የሚል ግምት አልነበረንም። እየወደቅን እየተነሣን በፍጥነት ስንደርስ ቱጭ ብላ እየሣቀች አገኘናት። የእጆቿን ልብስ ሰብስባ የተጋጋጠውን ክንዷን እያሸች "I love Ecology" አለች።

እያንዳንዱን የጥናቱን ሂደት ወደ ቀልድ በፍጥነት ትተይረዋለች። የዕፅዋቱን ዐይነት ለመለየት የቅጠሉን ቅርፅና ከቅርንጫፉ ጋር የተያያዘበትንና አወቃቀሩን፣ እንዲሁም የቅርንጫፍ አዘረጋጉና ከግንዱ ጋር የተጣበቁበት መንገድ፣ የቅርፊቱ ዐይነትና ቅርፊቱ ሲቀረፍ የሚወጣው ፈሳሽ መልኩና ጠረን፣ ዕፅዋቱን የየትኛው ወገን እንደሆነ ለመለየት ያስችላል። ከዚያም ቀጥታ ስሙን ለማግኘት ከቤተሰብ (family) እስከ መሠረተ ዝርያ (Genus) ለመለየት ያስችላል። በመጨረሻም ቀጥታ የዝርያውን ስም በያዝነው ማመሳከሪያ መጽሐፍ እየታገዝን እንደርስበታለን። በዚህ ካልተሳካ ወደ ቤተ-መዘክር ወስዶ ለማመሳከር ናሙና እናዘጋጃለን።

በዚህ መሠረት አንድ ትልቅ ዛፍ ለመለየት በአደረግነው መሳዖት እንዲህ አልኳት "ዛፉ ሆማ/ኮማ (Prunus africana) ከሆነ ቅርፊቱን ስቀረፋው የሰባ የፀማማ ሥጋ መምሰል አለበት። ካልሆነ ሌላ ዛፍ ነው ማለት ነው" አልኩና በሰንጢ ስቀረፋው እውነትም ስብ የተቀላቀለበት ትኩስ ሥጋ ይመስላል።

"Wow!" አለችና "It looks like an American Ass" አለች። ሁለታችንም መሬት ወድቀን እየተንፈራፈርን ሣቅን።

በዚህ መልክ ዝርያቸው ከምድረ ገጽ ለመጥፋት የተቃረቡትን ጨምሮ በርካታ የሀገር በቀል ዕፅዋቶችን ማግኘት የመንፈስ ደስታ ይሰጣል። እነዚህ ሁሉ ዕፅዋቶች የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን ደኖች ባይኖሩ አገልግሎታቸውና ጥቅማቸው ይቅርና መኖራቸውም ሳይታወቅ እጣ ፈንታቸው ሙሉ በሙሉ ገጸ ምድር መጥፋት እንደነበር ለማወቅ አይቸግርም። አሁንም አንዳንዶቹ ሲጠፉ መቃረባቸውን ማሰብ ደግሞ በሌላ በኩል ዕረፍት ይነሳል።

ለማንኛውም የስምንት አብያተ ክርስቲያንና ገዳማት ደኖችን በአቀድነው መሠረት አጥንተን እንደተለመደው ወደ ሳይት 09 የቤተ ክርስቲያን ደን አመራን። የቀሩን ሁለት ቀናት ብቻ ናቸው። ስለዚህ ሥራችን በተያዘለት መርሐ-ግብር እየተጓዘ ነበር።

ዘጠነኛው የቤተ ክርስቲያን ደን (ሳይት 09) ከደብረ ታቦር ከተማ በ78 ኪሎ ሜትር ርቀት ላይ የሚገኝ ሲሆን ከአካባቢው ደርሰን ስሙን ጠይቀን በአረጋገጥነው መሠረት የምንፈልገው ቦታ መድረሳችንን አወቅን። ይህ የቤተ ክርስቲያን ደን በአንድ ትልቅ ተራራ ላይ የበቀለ ሲሆን ከርቀት ዐይንን ይማርካል። ከተራራው እናት ወረድ ብሎ የቤተ ክርስቲያኑ ጉልላት ሙሉ በሙሉ ከቆርቆሮ የተሠራው ጣራው ደግሞ ግማሹ የሚታይ ሲሆን ዙሪያውን ከተሸፈነበት ዕፅዋት፣ ከተራራው ቅርፅ ጋር ተዳምሮ ልዩ ግርማን ተላብሷል።

ደኑን ከቤተ ክርስቲያኑ ጉልላት ጋር በርቀት ሳየው ዝም ብሎ የሚያስፈራ ስሜት ተሰማኝ። በርካታ የአብያተ ክርስቲያንና ገዳማት ደኖችን የመጎብኘት ዕድል የነበረኝ ቢሆንም እንዲህ ዐይነት የፍርሀት ስሜት ሲሰማኝ ግን የመጀመሪያዬ ነው። ለመጀመሪያ ጊዜ የተሰማኝን ፍርሀቴን ግን ለባልደረቦቼ ማጋባት ሳላፈልኩ እንደተለመደው እየተቀላለድን ወደ ደኑ ተጠጋን።

@BOOKALEM

ከረባዳው መሬት ስንደርስ እኛ በተጠጋንበት አቅጣጫ ደስ የሚል በሣር የተሸፈነ ሜዳ አለው። በተለምዶ ‹ማርገጃ› የሚባለው መሆን ነው።

መኪኖቻችንን አንድ ጥግ አቁመን እንደተለመደው የፈቃድ ወረቀታችንን አሳይተንና ሕጋዊ መሆናችንን አሳውቀን ሥራችንን ለመጀመር የቤተ ክርስቲያኑን አስተዳደሪ አስጠራን። መልካም አጋጣሚ ሆኖልን አስተዳዳሪው በአቅራቢያው አውድማ ጥለው እህል እየወቁ ነበርና እንግዶች መምጣታቸውን ሲሰሙ የሥራ ልብሳቸውን እንደለበሱ ከተፍ አሉ።

የእግዚአብሔር ሰላምታ ከአቀረብኩ እና በመስቀላቸው ከተባረኩ በኋላ፡-

"የቤተ ክርስቲያናችሁን ደን ለማጥናት ነው የመጣን። ከመንግሥትም ከሀገረ ስብከቱም የፈቃድ ደብዳቤ ይዘናል" አልኩና ሁለቱን ደብዳቤዎች አውጥቼ ሰጠኋቸው።

በእርጋታ ደብዳቤዎቹን ካነበቡ በኋላ ግራ በተጋባ ስሜት "ምንድን ነው የምታጠኑት?" አሉን።

"የዕፅዋቱን ዝርያ፣ ያሉበትን ሁኔታ፣ ችግርም ካለባቸው ለመለየት እና ወደፊት ተጠብቀው እንዲቆዩ የሚያስፈልግ ነገር ካለም ለሚመለከተው አካል ሳይንሳዊ መፍትሔ ለመጠቆም ነው" አልኩኝ።

"ነገሩስ ደግና ነው" አሉና "ታዲያ እንዴት ነው የምታጠኑት?" አሉ

"ያው ፈቃድ ከሰጣችሁን ውስጥ ገብተን በሦስት አቅጣጫ እየተዘዋወርን ነው" አልኳቸው። ቍራሽ የመረበሽ ስሜት እየሁባቸው።

"ዕፅዋቱን ማወቅ ከሆነ እኛ እዚሁ ተወልደን ነው ያደግነ። እናም አንድ በአንድ እናውቃቸዋለን። እኛ እየነገርናችሁ ብትመዘግቡት አይሻልም?" አሉ።

"መልአከ ሰላም እንደሱ አይደለም ጥናቱ የሚካሄደው። ስማቸውን ብቻ ሳይሆን ሌላ ብዙ ተጨማሪ መረጃዎችንና ልኬታዎችን እንወስዳለን። አይዞዎት እኔም ክርስቲያን ነኝ። ቅርስና ንዋየ ቅድሳት መጥፋት አስግቶዎት ከሆነ በቀን ነው የምንሠራው። ደግሞም ወደ ሕንጻ ቤተ ክርስቲያኑም አንጠጋም። እርስዎም አንድ አብሮን የሚሆን ወኪል ሊመድቡ ይችላሉ። እነዚህ አብረውኝ ያሉትም የማምናቸው የሳይንስ ሰዎች ናቸው እና ስጋት አይግባዎት" ብዬ ለማረጋጋት ሞከርኩ።

"አይ በዚህ ዐይነት ጉዳይ እናንተን በመጠርጠር እንኳን አይደለም። እ..." አሉ።

"ለማንኛውም ደብዳቤ ስለያዛችሁ መተባበር ግዴታችን ነው" አሉና "በሉ አትቁሙ እንሂድ" ብለው ሁላችንንም በመጋበዝ ዐይነት በእጃቸው ምልክት አሳይተው ወደ ቤተ ክርስቲያኑ አመሩ።

መፈቀዱን ለሥራ ባልደረቦቼ ነግሬ በፍጥነት የጥናት መሣሪያዎቻችንን በጀርባችን አዝለን ተከተልናቸው። ቀጥ ባለ ዳገት ግራና ቀኝ ቅርንጫፎቻቸው በገጠሙ ዕድሜ ጠገብ ዛፎች ሥር በሚያልፍ መንገድ ለ15 ደቂቃ ያክል ተጉዘን ሕንጻ ቤተ ክርስቲያኑ ካለበት ስፍራ ደረስን።

ሕንጻ ቤተ ክርስቲያኑ ለገጠር አካባቢ ትልቅ የሚባል ሲሆን በሲሚንቶ የተለሰነ ግድግዳና በድንጋይና በሲሚንቶ የተሠሩ ዙሪያውን የሚከቡ ደረጃዎች አሉት። ጣሪያው ከቆርቆሮ የተሠራና ዙሪያውን የሚንሿሹ ተንጠልጣይ ከቆርቆሮ የተሠሩ ጌጦች አሉት። በነፋስ ሲወዛወዙ ልዩ ሙዚቃዊ ቃና አላቸው። ጉልላቱ

@BOOKALEM

ከዛፎቹ ልቆ የሚታይ ሲሆን የሰጐን እንቁላል የሚመስሉ ጌጦች ጫፎቹ ላይ ያለበት ትልቅ መስቀል አለው።የበርና መስኮቶቹ መቃንና ጉበን ከሰፋፊ የጽድ እንጨት የተሠሩ ሆነው ተከፋችቹ ግን ከብረት ተሠርተው ቀለም ተቀብተዋል።

ከቤተ ክርስቲያኑ በስተሰሜን ምሥራቅ በኩል በ50 ሜትር ርቀት ላይ ከጽድ የተሠራ ባለ አንድ ደርብ ጣራው ቆርቆሮ የሆነና በቆርቆሮ የተጋረደ በረንዳ ያለው ቤት አለ። በቤተ ክርስቲያኑና በደኑ መካከል አረንጓዴ ሣር የበቀለበት ሰፋ ያለ ሜዳ ሲኖር በደኑ በኩል በዕድሜ ጠገብ የድንጋይ ካብ ዙሪያውን ተከቧል። ከቤተ ክርስቲያኑ ጥግ ሆኖ አሻግሮ ሲታይ ዙሪያውን እጅግ የሚያምሩ ዕድሜ ጠገብ ግዙፍ የሀገር በቀል ዕፅዋት እንጂ ሌላ ነገር አይታይም። ወደ ላይ ደግሞ የጠራ የበጋ ሰማይ ብቻ።

ዶ/ር ክርስቶፈር በሳተላይት የተነሣውን የቤተ ክርስቲያኑን ደን ፎቶግራፍ ከመሬቱ አቀማመጥ ጋር ካገናዘበ በኋላ ከቤተ ክርስቲያኑ በመነሣት ወደ ውጭ የሚወጡትን የሐሳብ መሥመሮች ለይቶልን ለመንቀሳቀስ ዝግጁ ስንሆን አብረውን ወደ ቆሙት አስተዳዳሪ ዞር አልኩና፦

"መልአከ ሰላም   አሁን እንግዲህ ከድንጋዩ ካብ በመነሣት በሦስት አቅጣጫ ተራ በተራ ወደ ውጭ እየተጓዝን ሥራችንን እናከናውናለን" አልኳቸው።

ግራ በመጋባት ስሜት ሁነው "በየት በየት በኩል ነው የምትሄዱት?" አሉ።

በስተሰሜን 0⁰፣ በስተደቡብ ምሥራቅ 120⁰ እና በደቡብ ምዕራብ 240⁰ ባለው አቅጣጫ በእጄ እያመለከትኩ ገለጽኩላቸው።

ደንገጥ ብለው በስተሰሜን ያለውን በእጃቸው ጭምር እያመለከቱ "ብዚያ በኩል ያለውን ብትተውትስ?" አሉ።

"እዚ የሳይንሱ መመሪያ ስለሚያስገድደን ማለቴ ሌላ ቦታም የሠራንበት ስለሆነ እዚህ መቀየር አንችልም። ምነው በዚያ በኩል ብንሄድ ምን ችግር አለ?" አልኳቸው።

"እይ...... ችግር እንኳን የለም እንዲያው........ ቢቀርባችሁ ብዬ ነው" አሉ እየተንተባተቡ:: ብቻ ሁለንገራቸው በጣም የመደናገጥና ያለመመቸት ይመስላል።

የሚገርመው እኔ ደግሞ ከውጭ የጀመረኝ የመረበሽ ስሜት ብሷል። መልአከ ሰላም ጠንከር ያለ ተቃውሞ ባለማቅረባቸው ዝም ብለን ሥራችንን ለመጀመር አሰብኩና፦

"ከየት እንጀምር?" አልኩ ወደ ዶ/ር ክርስቶፈር ዞር ብዬ።

"ለመጣንበት አቅጣጫ የሚቀርበው 120⁰ ላይ የሚገኘው መሥመር ስለሆነ እኔም በዚያው ወደ ውጭ ወጥቼ የደኑን ድንበርና ስፋቱን ለማየት እንድችል በዚያ አቅጣጫ ጀምሩ" አለን።

በዚሁ መሠረት ከዶ/ር ማግዳሊና ጋር ኮምፓስና ጅፒኤሳችንን አስተካክለን ቡድናችንን ይዘን ሥራችንን ጀመርን። ይህ መሥመር ወደ 250 ሜትር አካባቢ የሚጠጋና ብዙ ቁጥቋጦና እሾህ የሌለው ስለሆነ እንደተለመደው እየተቀባለድን በፍጥነት ጨርሰን እንደገና ወደ ቤተ ክርስቲያኑ ለመመለስ ቀጥ ያለ ዳገት መውጣት ጀመርን።

ከእኛ በኋላ የሚሠሩት ሁለት ቡድኖች ሥራቸውን እስኪጨርሱ ባለን ጊዜ ከቤተ ክርስቲያኑ ደርሰን በድንጋዩ ካብና በሕንጻ ቤተ ክርስቲያኑ መካከል ካለው ለምለም ሣር ላይ ከድካማችን ለማረፍ በጀርባችን ጋደም አልን።

መልአከ ሰላም ሐሳባቸውን እንደማንቀበል ሲረዱ ጊዜ ነው መሰል ወደ ሥራቸው ሄደዋል።ቤተ ክርስቲያኑ አካባቢ አንድ ዕቃ ጠባቂ መነኩሴ ከዕቃ ቤቱ የምድር ቤት በረንዳ ላይ ቁጭ ብለው ከበሬና

@BOOKALEM

ላም ቀንድ ዋንጫ በእሳት እያጋሉ ይሠራሉ። ወደ እርሳቸው ሄደ ሰላምታ ሰጥቻቸው በመስቀል ተባረኩና ለምን እንደመጣንና ምን እየሠራን እንደሆነ ገለጽኩላቸው።

"ማለፊያ ነው። መምህሩ ነግረውኛል" አሉና ወደ ሥራቸው አቀረቀሩ።

አንድ ዐሥራ አምስት ደቂቃ ዕረፍት እንዳደረግን ለዶ/ር ክርስቶፈር በያዝነው የሬዲዮ መገናኛ ጠርተን 0 ዲግሪን ልንሠራ እንደሆነ ነገርነው።

ዶ/ር ክርስቶፈር ከቤተ ክርስቲያን በወሰደው የጆፒኤስ ንባብ በመነሣት ከውጭ በኩል በየት አቅጣጫ እንደምንወጣ ከደን ውጭ ቀድሞ ምልክት ያደርጋል። ይህም የተሰጠንን አቅጣጫ በትክክል ጠብቀን መውጣታችንን በኋላ ለማገናዘብ ነው። ምክንያቱም አንዳንድ ጊዜ ኮምፓስን በትክክል ካለማንበብ፣ ጂፒኤስ ደግሞ ጥቅጥቅ ያለ ደን ውስጥ ሲገባ የሳተላይት ሽፋን ስለሚያጥረው ስሕተት ሊፈጥር ይችላልና።

በዚሁ መሠረት ምልክት ማድረጉን ሲነግረን በ0 ዲግሪ ኮምፓስና ጂፒኤሳችንን አስተካክለን ሥራ ጀመርን። አንድ 20 ሜትር እንደተጓዝን ከፍተኛ የሆነ የድካም ስሜትና የልብ የመደንገጥ ሁኔታ በጣም ያስጨንቀኝ ጀመር። ዐልፎ ዐልፎ እራሴን እንደማዞር አድርጎ ሚዛኔን ልስት እደርሳለሁ። ብቻ ምንም ምቾት የማይሰጥ ሥራ ሆነብኝ። ከፋቱ ደግሞ መስመሩ በጣም ረዥም መሆን ነው። እጅግ አድካሚ 450 ሜትር ርቀት ያለው ጥቅጥቅ ያለን ደን ጨርሰን ወደ ዳር ስንወጣ ልክ በብርድ ልብስ ታፍነህ ድንገት ታግለህ ስትገልጠው የሚሰማ ዐይነት ስሜት ተሰማኝና፣

"I feel dizzy" (የሚጫጫን ስሜት ይሰማኛል) አልኳት ማግዳሊናን

"Me too. May be we are doing too much" (እኔም! ምናልባት ብዙ

ስለሠራን ይሆናል)አለችና በቁሟ ዘፍ ብላ መሬት ላይ ተቀመጠች።

"I am not sure" አልኩና መሬት ላይ ሸርተት ብዬ ጋደም አልኩ። ዶ/ር ማግዳሊና ወደ እኛ መጥቶ አቅጣጫችን እንዲያረጋግጥልን ክርስቶፈርን በሬድዮ ጠራችው። በአቅራቢያው ነበርና ወዲያው ኩተፍ አለ።

"በየት ነው የወጣችሁት?" አለን።

"የወጣንበትን መስመር ርቀት ለመለካትና እያንዳንዱ የምንመዘግበው ዕፅዋት የት እንደሚገኝ ለማመላከት የምንጠቀምበት ባለ 50 ሜትር ገመድ ከደን ውስጥ ወደ ውጭ ወደ ተዘረጋበት አመለከትነው። ሄዶ ሜትሩ ላይ ቆመና እርሱ ቀድሞ ምልክት ካደረገበት ቦታ ጋር አስተያየው።

"No way! You Guys devated from the line way far" (ሊሆን አይችልም! ከመስመሩ በጣም ርቃችኋል) አለ።

"ምን ያክል ራቅን?" አልነው። እስከ 10 ዲግሪ ወደ ግራ ወይም ወደ ቀኝ ማዘንበል ጥቅጥቅ ባለ ደን ያለ ነገር ስለሆነ ብዙም ባለመደነቅ።

"ወደ ሰሜን ምዕራብ በ30° ዲግሪ ርቃችኋል። እንዲያው ታጥፋችኋል ማለት ይቀላል" አለ በመገረም።

"ሊሆን አይችልም" አልን በአንድ ላይ እንደተማከርን ሁሉ።

"እዎን ሆኗል ኑና ተመልከቱ" አለን። በፍጥነት ሄደን ጅፒኤሱ ላይ ተጥታ ከሳተላይት የተነሣውን የደኑን ፎቶግራፍ ከቤተ ክርስቲያኑ አንጻር የወጣንበትንና መውጣት የነበረብንን አቅጣጫ ስሎ ሲያሳየን በጣም እንደተሳሳትን አመንን። ወዲያው በፍጥነት ከእኛ በኋላ ላሉት ሁለት ቡድኖች የተሳሳተ አቅጣጫ ስለመጣን ሥራቸውን አቋርጠው ወደ ቤተ ክርስቲያኑ እንዲመለሱ ነገርናቸው።

@BOOKALEM

በስንት መረበሽና ጭንቀት የሠራነውን ሥራ እንደገና መድገም እንዳለብን ሳስብ ጭራሽ ተሸበርኩ። ለማንኛውም ሳይንስና ስሕተት አብረው የሚኖሩ አንዱ ለአንዱ ሞረድ ስለሆኑ እንደገና ለመሥራት ሞራላችንን አነሣስተን ወደ ቤተ ክርስቲያኑ ጻግት መውጣት ጀመርን። አሁን ሰዓቱ ከቀኑ 8:30 ሆኗል።

ከቤተ ክርስቲያኑ ደርሰን ከተሩት የቡድኑ አካላት ጋር ሁነን ኮምፓሳችንና ጅፒኤሱን ፈትሸን ምንም የተለየ ብልሽት ባይኖርም ሌላ ቀይረን እንደገና መነሻ ነጥባችንን ደጋግመን አይተን 0° ሰሜን አቅጣጫ ይዘን መሥራት ቀጠልን።

እውነት ለመናገር እኔና ዶ/ር ማግዳሊናም ሆነን ሌሎቹ ረዳቶቻችን ደስ የማይል ስሜት ውስጥ እንዳለን ግልጽ ነበር። እኔ ባፎቹን ስለካም ሆነ ስጽፍ እጆቼ ይንቀጠቀጣሉ። "ምንድን ነው? በደሜ ውስጥ የስኳር መጠን ተዛባ እንዴ" ብዬ አሰብኩ። ይኸኛው መስመር ደግሞ ከፍ ያለ ተዳፋት ያለው እንደሆነ ተረዳን። ስለዚህ መስመራችን ተሻሽሏል ብለን ተፅናናን። ልክ ከቀኑ 9:40 ላይ ደኑን ጨርሰን ዳር ስንዘልቅ እፎይ አልኩ። ለዶ/ር ክርስቶፈር እንደተለመደው በሬዲዮ አሳወቅን።

ዶ/ር ክርስቶፈር ሸንቀጥ ያለ፣ ለግላጋ ቁመት ያለውና ወርቃማ ሉጫ ጸጉሩ ከግንባሩ የተደፋ የ45 ዓመት ጎልማሳ ነው። ከፊቱ ሁሌም ፈገግታ የማይጠፋ ትሑትና ንግግሩ እጅግ የተረጋጋ ነው። እርሱ ራሱ የተዋጣለት የመልክአ ምድር ሳይንቲስት ቢሆንም በዚህ የቡድን ሥራ ውስጥ ራሱን እንደ አጋዥ እንጂ ዋና ተመራማሪ አድርጎ የማይቆጥር አብሮ ለመሥራት የሚመች ሰው ነው።

"አሁን ከሞላ ጎደል በትክክል እንደመጣችሁ ተስፋ አደርጋለሁ" አለና ጅፒኤሱን አውጥቶ ከሳተላይት ጋር ማገናኘትና ምስል ማገናዘብ ጀመረ። ትንሽ ቆይቶ ወደኛ የድመት ዐይን ቀለም ባላቸው የዋህ ዐይኖቹ ትኩር ብሎ እየተመለከተ፡-

"ዛሬ ምንድን ነው የነካችሁ?" አለን

"አሁንም ተሳሳትን እንዴ?" አለች ዶ/ር ማግዳሊና እጇን ካፏ ላይ ጭና።

እኔ ደግሞ "ኤጭ ምን ዐይነት ዕዳ ነው" በሚል ስሜት ማዶ ማዶ ማየት ጀመርኩ ።

"አዎን በጣም ተሳስታችኋል። ጭራሽ ከትድሙ በተቃራኒ በ35 ዲግሪ ወደ ሰሜን ምሥራቅ ታጥፋችኋል" አለና ለዶ/ር ጄኔትና ለፕ/ር ሃሮልድ እንዲያቆሙና ወደ ታች መጥተው እንድንነጋገር ጠራቸው።

ኮተታቸውን ተሸክመው እየለከለኩ ከእኛ ጋ እንደደረሱ ዶ/ር ጄኔት በፈገግታ፡-

"እናንተ ልጆች ዛሬ ምንድን ነው የነካችሁ?" አለች ።

ዶ/ር ማግዳሊና ቀበል አድርጋ፡-

"እየውልሽ ጄኔት እንደተለመደው በጥራት እንደሠራን ላረጋግጥልሽ እወዳለሁ። ስገምት የሆነ የተለየ እንግዳ ነገር ያለ ይመስለኛል" አለች በአግራሞት ደኑን እየመለከተች።

እኔም ቀበል አድርጌ "እኔ በኮምፓስ፣ ማግዳሊና በጅፒኤስ ሁለታችንም ፈትና ኋላ ሁነን በተለየ ሁኔታ በተለይ ሁለተኛው ዙር ላይ በደንብ አቅጣጫችንን ደጋግመን እንዳረጋገጥን ነው የማስታውሰው" አልኩ።

ዶ/ር ክርስቶፈር በተለመደው እርጋታው "ሁለት ሰው በሁለት መሣሪያ ተጠቅሞ ይህን ያክል ስህሕተት ሊሠራ አይችልም። ለማንኛውም ስሕተት ስንደጋግም ከምንውል የሠሩትን እንዱን መረጃ ወስደን ብንቀጥል የሚሻል ይመስለኛል" አለ።

@BOOKALEM

ምንም ዐይነት የፕሮቶኮል መዛነፍና ጥቃቅን ስሕተቶችንም ቢሆን እያወቀች መቀበል የማትፈቅደው ዶ/ር ጀኔት ኮስተር ብላ፡-

"እንደዚያ እንኳን አናደርግም። እኔ የሚመስለኝ ማግዳሊናና ሲሳይ ላለፉት ስምንት ቀናት በጫና ውስጥ በማሳለፋቸው ከድካም የመነጨ ይመስለኛል። እናም ለዛሬው እዚህ ላይ አቁመን ነገ በጠዋት ስሕተታችንን አርመን እንቀጥላለን" አለች።

አንጋፋው ፐ/ር ሃሮልድ እኔንና ዶ/ር ማግዳሊናን ግራና ቀኝ አቅፈው፡-

"I think somebody seeped too much beer yesterday" (ትናንት ብዙ ቢራ ተጠጥቷል ማለት ነው) አሉ። እየተሣሣቅን ወደ መኪኖቻችን አመራን።

የዕለቱ የክሽፈ መርሐ ግብራችን በእኔና በዶ/ር ማግዳሊና መዛል ተመካኝቶ ወደ ማረፊያችን ተመለስን። እኔ ግን የሰጠነው ምክንያት አልተዋጠልኝም ነበርና መኪና ውስጥ ሆኜ ብዙ ሐሳብ ይመላለስብኝ ጀመር።

ጠዋት ሥራ ከመጀመራችን በፊት መልአከ ሰላም በተለየ ሁኔታ ይህንን አቅጣጫ እንድንተወው ለዘብ ብለው በጭንቀት መጠየቃቸው ትዝ አለኝ። እኔና እርሳቸው የተነጋገርነውን ሌሎቹ የሥራ ባልደረቦቼ አልተጋሩትም። እኔም ክብደት ሰጥቼ አልተረጐምኩላቸውም ነበር። አሁንም ለእነርሱ ለማካፈል አልደፈርኩም። እስኪ ምናልባት ነገ የሚለወጥ ነገር ካለ ብዬ በራሴ መብሰልሰል ቀጠልኩ።

"ለምን ይህንን አቅጣጫ እንዳንጠቀም መልአከ ሰላም ፈለጉ?"

"ለምንድን ነው የመረበሽ ስሜት ያሳዩት?"

"እንዴት እኛስ ልንሳሳት ቻልን?"

"ለምንድን ነው ባልተለመደ ሁኔታ ውስጤስ ይረበሽ የነበረው?" የሚሉ ጥያቄዎች በመንገድም፣ ማታ ራት ላይም፣ ሌሊትም በጣም ሲረብሹኝ አደሩ።

በማግስቱ በጠዋት ተነሥተን ወደ ቤተ ክርስቲያን አመራን። ትናንት መኪኖቹን ከአቆምንበት ቦታ ስንደርስ ወርደን እንደተለመደው ኮተታችንን ተሸክመን ወደ ቤተ ክርስቲያን ለመውጣት ከደጉ ጫፍ ስንደርስ መልአከ ሰላም ከቤተ ክርስቲያን ቆይተው ሲወርዱ ተገናኘን። ሰላምታ ከሰጡንና በመስቀል እኔንና ሌሎቹን ኢትዮጵያውያንን ከባረኩን በኋላ፡

"አልጨረሳችሁም እንዴ?" አሉ ለዘብ ብለው።

"አይ ትንሽ ሥራ ቀርቶን ነው" አልኳቸው ለማረጋጋት ብዬ ።

"ትናንት አትሄዱ ባልኳችሁ አቅጣጫ ሄዳችሁ?" አሉ ።

ክሱትስ ብዬ "አዎን አባታችን። ምንም እማራጭ ስለሌለን ሞክረናል። እንዳሰብነው ግን አልተሳካልንም" አልኳቸው።

"ምነው ምን ተፈጠረ?" አሉ ደንገጥ ብለው።

"የተፈጠረ ችግር እንኳን የለም ብቻ እንዳሰብነው አልሠራንም" አልኩና፡-

"መልአከ ሰላም በዚያ በኩል እንዳንሄድ የፈለጉበት ምክንያት ምንድን ነው?" አልኳቸው።

ሌሎቹ ፈንጠር ብለው ቆመዋል። ለቤተ ክርስቲያን ካህናትና መነኮሳት ከፍተኛ ክብር ስላላቸው እኔ ምልክት እስካልሰጠሁ ድረስ ራቅ ብለው በእርጋታ መጠበቅ የፕሮቶኮላችን አንዱ አካል ነው።

@BOOKALEM

መልአከ ሰላም እንደመንተባተብ ብለው "ኸረ ምንም ችግር የለም። እንዲያው ለእንተም ለእንግዶችህም ጥሩ አይደለም ብዬ ነው እንጂ አሉና።

"ለማንኛውም ሕጋዊ ሰዎች በመሆናችሁና ሀገረ ስብከቱም ትእዛዝ ስላስተላለፈ ብዙ እናስቸግራችሁም ቀልጠፍ ብላችሁ የምትፈልጉትን ፈጽሙ" አሉ።

ትንሽ ጠጋ አልኩና፡-

"መልአከ ሰላም እርግጥ ሕጋዊ ደብዳቤ ይዘናል። ግን የእርስዎም መልካም ፈቃድ ወሳኝ ነው እና ምናልባት እኛ የሳይንስ ሰዎች ነን የምናምነው በምናየውና በምንጨብጠው ነገር ስለሆነ የእርስዎን ምክር እየጣስን እንደሆነ ይሰማኛል። እንዲያው ችግር ይገጥመን ይሆን?" አልኳቸው። ፍርሀቴ አሁን መጠኑን እያለፈ እንደሆነ ስለተገነዘብኩ።

"አይ እንግዶች ስለሆናችሁና ቀና ዓላማ ስለያዛችሁ ችግር እንኳን አይገጥማችሁም ብቻ ..."

"ብቻ ምን? ..." አልኳቸው።

"የመጣችሁበት ላይሳካላችሁ ይችላል ብዬ ነው እንጂ" አሉና፣ "በሉ አትቁሙ ሂዱ" ብለው በእጅ ምልክት ለሁሉም አሳዩ።

ቅር እያለኝ ወደ ቤተ ክርስቲያኑ ለመውጣት ዳገቱን ተያያዝነው። ከቤተ ክርስቲያኑ ስንደርስ በፍጥነት ተሳለምኩና ወደ ዕቃ ጠባቂው መነኩሴ ሄድኩ።

"እንደምን አደሩ አባ" አልኳቸው።

"እግዚአብሔር ይመስገን የእኔ ልጅ እንደምን አደርክ" ብለው መስቀላቸውን ዘረጉልኝ። ትልቅ የብራና መጽሐፍ ገልጠው

እያነበቡ ነበር።

"ትናንት የመጣነው ደኑን የምናጠናው ነን" አልኳቸው።

"አዎን ለይቼሃለሁ። አልጨረሳችሁም ነበር?" አሉ።

"ዛሬ እንጨርሳለን" አልኳቸው።

"ደኅና ነው በል አትቁም" አሉኝ።

"ጌታ አባታችን" ብዬ የእኛ በአካባቢው መኖር ምንም ጭንቀት እንዳልፈጠረባቸው ከእርጋታቸው በመረዳቴ እየገረመኝ ወደ ሥራ ባልደረቦቼ ስመለስ በየት እንደምንጀምር እየተነጋገሩ ደረስኩ።

ዶ/ር ክርስቶፈር "ትናንት 120 ዲግሪን ብቻ ስለሠራን በአዲስ መንፈስ 240 ዲግሪን እንሥራ። እነ ሲሳይም መግሪያዎቻችን ትክክል መሆናቸውን በዚያውም ያረጋግጣሉ። ከዚያ ቀጥለን ወደዚህ አስቸጋሪ መስመር እንምጣ" አለ በእጁ 0 ዲግሪ ስሜን እያመለከተ። ሁላችንም ተስማምተን በ240 ዲግሪ አቅጣጫ ሥራችንን ጀመርን። 380 ሜትር ርቀት ቀና የሆነ ሥራ ሠርተን ደኑን ጨርሰን ገላጣው ስፍራ ላይ ደረስን። ይኸኛው መስመር በጣም ደስ ይላል። ወቅቱ ዕፅዋቱ ግማሹ ያበቡበት ግማሹ ያፈሩበት ስለሆነ መሀዛው ግሩም ነው። በርካታ አዳዲስ ዕፅዋት በማግኘታችንም ተደሰትን።

ዶ/ር ክርስቶፈር መጥቶ አቅጣጫችንን ካገናዘበ በኋላ በ5 ዲግሪ ብቻ መዛነፋን ነግሮ፡-

"ዛሬ በደንብ ሠራችሁ። We are back!" አለ በድል ስሜት እጆቹን ወደ ላይ ዘርግቶ እያወዛወዘ። ይህንን ለዶ/ር ጃኔትና ለፕ/ር ሃሮልድ ቡድን በሬዲዮ ገልጸን ወደ አስቸጋሪው መስመር ለመሄድ እንደገና ዳገት መውጣት ጀመርን።

@BOOKALEM

ከቤተ ክርስቲያኑ ደርሰን ትንሽ ዕረፍት ካደረግንና እነ ጄኔት መጨረሳቸውን ካረጋገጥን በኋላ ሥራ ለመጀመር ወደ ድንጋይ ካብ ተጠጋን። የድንጋዩን ካብ ዘለን በስተውጭ በኩል ቆመን ኮምፓሱንና ጂፒኤሱን አስተካከልን።

ሁለቱ ኢትዮጵያውያን ረዳቶቻችን የደብረ ታቦር ዩኒቨርሲቲ የባዮሎጂ 3ኛ ዓመት ተማሪዎች ናቸው። አንደኛው መልካሙ ይባላል ስሙን መልአክ ያወጠዋል እንዲሉ ገጹ ያማረ አእምሮው ብሩህ የሆነ ወጣት ነው። የእርሱ ሥራ 50 ሜትር ርዝመት ያለውን ሜትር በምንሰጠው አቅጣጫ በመጎተት መስመር መፍጠር ነው። ሌላኛው ወጣት አዳሙ ይባላል። ዝምተኛ ግን ንቁ ወጣት ነው። የእርሱ ሥራ ደግሞ የሜትሩን የመጀመሪያ ጫፍ ከመነሻ ነጥባችን ላይ ወጥሮ በመያዝ እስከንጨረስ ድረስ መጠበቅ ነው።

በዚህ ሁኔታ አዳሙ ሜትሩን ከካቡ ጥግ ለግቶ ሲይዝ መልካሙ ደግሞ በሰጠነው 0 ዲግሪ አቅጣጫ ሜትሩን እየተረተረ ሄደ። እኔና ማግዳሊና እንተደለመደው ዕፅዋቱን መመዝገብና መለካት ያዝን። ወዲያው ግን እንደተናንቱ ልቤ ይሸበር ጀመር። ወደ ፊት በተራመድን ቁጥር ወደ ኋላ የሚገፋኝ ኃይል ያለ ይመስል አቅም ያንሰኝ ጀመር። የዛፎቹ ቁመት እየጨመረ እጅግ የሚከብድ ድባብ እየተፈጠረ እንደመጣ ይሰማኛል። ብቻ ስሜቱን ግን ማጋራት አልፈለኩም።

ሃምሳ ሜትሩን ጨርሰን እንደገና ወደ ፊት ለመዘርጋት አቅጣጫችንን ለማየት እኔ ኮምፓስ ማግዳሊና ደግሞ ጂፒኤስ አወጣን። በመኻል መልካሙ በግምት ሜትሩን እየጎተተ ወረደ።

ዶ/ር ማግዳሊና ድንገት "ኡፍ አለች" በመበሳጨት መልክ።

ምንው?" አልኳት።

ማስተሳይት ሽፋን ጠፋ። ጅፒኤሱ አይመልስም" አለች።

ችግር የለም በኮምፓሱ እንጠቀማለን" አልኩና ኮምፓሱን መዳፌ ላይ አድርጌ ለማየት ስሞክር የአቅጣጫ አመልካቹ ቀስት ወይም ጠርፌ ግራ ቀኝ ይርገበገባል። ብዙ ጠበኩት አሁንም ግራና ቀኝ ይዋልላል። በተለመደው ጊዜ የተያዘበት ከንዴ ከረጋ ቀስቱ ግራና ቀኝ ተንቀሳቅሶ መጨረሻ አንድ ቦታ ላይ ይረጋል። በዚህ ጊዜ ግራና ቀኝ በመንቀሳቀስ ቀስቱንና የሚፈለገውን የዲግሪውን ቁጥር ማገናኘት ነው።

አሁን ግን ቀጥ ብዬ ቆሜም የኮምፓሱ ቀስት ግራና ቀኝ እየተወዛወዘ መርጋት አልቻለም። ምን አልባት እጄ እየተንተጠቀጠ ይሆናል አልኩና ለዶ/ር ማግዳሊና ሰጠኋት።

ትንሽ ቆይታ "ይሄ ኮምፓስ ምንድን ነው የሆነው?" አለች። "በጣም ይወዛወዛል የሆነ ማግኔት እንደሚሥበው ዐይነት" አለች።

"እኔም እኮ እንደዚያ ሆኖብኝ ነው" አልኳትና ኮምፓሱን ተቀብዬ እንደገና ስሞክር አሁንም ለውጥ የለም።

በመኻሉ የፍርሀትና የአድናቆት በሚመስል ቃና ዶ/ር ማግዳሊና፡-

"ሲሳይ!" አለችኝ።

"አቤት" ብዬ ፊቴን ወደ እርሷ ሳዞር ፊት ለፊት ወደ ታች እጇን ዘርግታ፡-

"Oh my God, I think that tree is moving!" (ኦ አምላኬ! ያ ዛፍ ይንቀሳቀሳል) አለች።

"Yaa every tree moves with the wind" (አዎን ማንኛውም ዛፍ በነፋስ ይንቀሳቀሳል) አልኳት ለማቃለል ብዬ። እንደ እውነቱ ከሆነ እኔም በከፍተኛ ፍርሀት ውስጥ ነበርኩ።

"No, no I mean it is moving not swinging" (አይደለም አይደለም! መወዛወዝ ሳይሆን ይንቀሳቀሳል ነው ያልኩሀ) አለች ኮስተር ብላ

"What?!" (ምን?!) አልኩ።

"በእርግጥ አይቸዋለሁ! አንድ ጊዜ ወደግራ ሌላ ጊዜ ወደ ቀኝ ከነሥሩ እንደ ሰው ሲንቀሳቀስ አየሁት" አለች አፏን ከፍታ በመገረም ።

"ከዚህ አካባቢ በፍጥነት መውጣት አለብን" አልኳት።

"I think so" (እኔም የማስበው እንደዚያ ነው) አለች።

ወዲያው በፍጥነት አዳሙን ሚትሩን እንዲጠቀልል ነገርኩትና ዕቃዎችን በቦርሳችን እየከተትን ሳለ መልካሙን ብፈልግ አጣሁት።

"እንዴ መልካሙ ወዴት ሄደ?" አልኩኝ ።

"ወደ ታች እኮ ነው የሄደው" አለኝ አዳሙ ።

"ቆሎ" በልና ወደ ቤተ ክርስቲያን ውጡ። እኔ እፈልገዋለሁ አልኩና ወደ ታች መውረድ ጀመርኩ።

መቼም የፍርሀቱ መጠን በአንድ ጊዜ እጥፍ ሁኗል። ትንሽ እንደሄድኩ ዙሪያውን ስቃኝ አጣሁት። ጮክ ብዬ እንዳልጣራ ፈራሁ። ከአሁን አሁን መብረቅ ወረደብኝ ወይም ጦር ተሰካብኝ እያልኩ ዶ/ር ማግዳሊና ሲንቀሳቀስ አየሁት ካለችው 'ሎል' ከሚባለው ዛፍ ደረስኩ።

በቀስታ ወደ ዛፉ እየተጠጋሁ ሽምቅቅ ብዬ ዙሪያውን ቃኘሁት። ዙሪያውን ቃኝቼ ወደ ዛፉ ስጠጋ መልካሙ ከዛፉ ሥር እግሩ መሬት ላይ ተዘርግቶ ከወገቡ በላይ ቀጥ ብሎ አንገቱን ወደ ጎን ዘንበል አድርጐ ተቀምጧል። ዐይኖቹ ተከድነዋል።

"ፈጣሪ ያለህ! የሰው ልጅ አስተሰፍኩ" አልኩና በርከክ ብዬ አንገቱን ቀና ሳደርገው፣ ልክ ከእንቅልፉ እንደሚነቃ እንደመባነን ብሎ ተስፈንጥሮ ተነሥቶ ቆመ።

"ምንድን ነው የሆንከው መልካሙ?" አልኩት ።

"ኧኔ እንጃ" አለና ለማስታወስ ቀኝ እጁን ግንባሩ ላይ አደረገ።

"ለማንኛውም ይህን አካባቢ እንልቀቅ" አልኩትና በፍጥነት ወደ ላይ ወደ ቤተ ክርስቲያኑ ሄድን።

"አሁን አስታወስኩ ጋሽ ሲሳይ" አለ እየተርበተበተ።

"ምንድን ነው የሆንከው?" አልኩት ።

"ሚትሩን እየንተተትኩ ያንን ትልቅ ዛፍ እንዳለፍኩ አንድ ረጅም ሽበት የወረሳቸው መነኩሴ ከፊቴ ቆሙና ድንገት በያዙት ምርኩዝ ትከሻዬን ሲነኩኝ ግንዱን ተደግፌ ሽርትት ብዬ እንደወደቅኩ አስታውሳለሁ" አለኝ።

"እውነትክን ነው?" አልኩት።

@BOOKALEM

"እንዴ እርግጠኛ ነኝ" አለ እየተሸበረ።

"በል በታ ዝም በል" አልኩት ተስ ብዬ።

ከቤተ ክርስቲያኑ ስንደርስ እነ ዶ/ር ጃኔት ሥራቸውን ጨርሰው ሲመጡ እኩል ሆነ።

ዶ/ር ጃኔት ፈገግ ብላ፡-

"እንዴት ነው እስካሁን አልጀመራችሁም እንዴ?" አለች ለማረፍ በጀርባዋ ያዘለችውን ሻንጣ እያወረደች።

"ባክሽ ይህ መሥመር የሚሳካ አይደለም። በዚህ በኩል የተለየ ኃይልና ምሥጢር አለ" አለች ዶ/ር ማግዳሊና በድንጋጤ እጆቿን እያወራጨች ።

"እንዴት?" አለች ዶ/ር ጃኔት ኮስተር ብላ።

ኮምፓሱም ጅፒኤሱም አለመሥራቱንና አንድ ትልቅ ዛፍ ቦታ ሲቀያይር ማየቷን በፍጥነት ተናገረች።

"I don't believe this" (ይህን አላምንም) አለች ዶ/ር ጃኔት ፈገግ ብላ።

"አውቃለሁ። እኔም ቢነገረኝ አላምንም ነበር፤ ግን የሆነው ሁሉ ሆኗል። በዚህ እርግጠኛ ነኝ" አለች ዶ/ር ማግዳሊና።

ሞገደኛዋ ዶ/ር ጃኔት "ማረጋገጥ እፈልጋለሁ" አለችና ብድግ አለች፡

"እኔ ሁለተኛ አልሄድም። እናንተ መሄድ ትችላላችሁ" አለች ዶ/ር ማግዳሊና ኮስተር ብላ።

ዶ/ር ጃኔት ኮምፓስ ይዛ ለመሄድ ስትነሣ ፕ/ር ሃሮልድና ተማሪዎቹም ተከተሉ። አማራጭ አልነበረኝም እኔም እንደፈረደብኝ ተከተልኩ።

እንደ እውነቱ ከሆነ በዚህ ሰዓት የምፈልገው በተቻለ ፍጥነት ቤተ ክርስቲያኑን ለቆ መውጣትና ከአካባቢው መራቅ ነበር።

ተከታትለን ትንሽ እንደሄድን ኮምፓሱ የተርገበገበበት ቦታ ስንደርስ፡-

"እዚህ ላይ ነው የተመለስነው" አልኳት።

"መልካም" አለችና ኮምፓሱን አውጥታ እያየች ቆየችና "ይህ ሊሆን አይችልም!" አለች።

ፕ/ር ሃሮልድ ጠጋ ብለው ሲያዩ እኔም ተንጠራርቼ ሳይ ከቅድሙ በባሰ የኮምፓሱ ቀስት ዙሪያውን እንደሰዓት ሴኮንድ ቆጣሪ ይዞራል።

"This place is weared! I think we better leave now" (ይህ ቦታ ግራ የሚያጋባ ነው። አሁኑኑ ለቀን መሄድ ያለብን ይመስለኛል) አሉ ፕ/ር ሃሮልድ።

"Yaa we should leave now because tomorrow we have to fly to US" (አዎ ነው! ነገ ወደ ሀገራችን መብረር ስላለብን አሁኑኑ ከዚህ መውጣት ይገባናል) አለች። ዶ/ር ጃኔት በአንድ ጊዜ ከእኛ ላይ የሰፈረው የፍርሀት ስሜት ውስጧ እንደገባ ንግግሯ ያሳብቃል።

"እሮይ!" አልኩ።

ከሻታ ሳናሰማ በሽንፈትና በፍርሀት ስሜት ቤተ ክርስቲያኑን ለቀን ቁልቁል በደኑ ውስጥ ባለው ዋናው መንገድ ወርደን ሜዳው ላይ መኪኖቻችንን ካቆምንበት ስንደርስ ዶ/ር ክርስቶፈርን በሬዲዮ ጠራነውና መጣ። የሆነውን ሁሉ ስንነግረው እጁን ከአፉ ላይ ጭኖ በገረምታ ሲገረም ከቆየ በኋላ፡-

@BOOKALEM

"እንዲህ ዐይነት ሁኔታና ክስተት ሊፈጠር የሚችለው በሁለት ምክንያቶች ነው" አለ። ሁላችንም ወደ እርሱ በንቃት ትኩረታችንን አደረግን።

"የመጀመሪያው በአካባቢው ከፍተኛ የብረት ማዕድን ክምችት ካለ የኮምፓሱን ቀስት ወይም መርፌ በከፍተኛ መግነጢሳዊ ኃይል በመሳብ ሊያሽከረክረው ወይም ሊያርገበግበው ይችላል፣"

"ሁለተኛው ደግሞ የዩራኒየም ክምችት ካለም ከመግነጢሳዊ ኃይል ውጭ የሆነ ጨረር በመልቀቅ ሊያዛባው ይችላል። ስለዚህ ጥሩ የምርምር ነጥብ ሊሆን ይችላል" አለና በልበ ሙሉነት ገለጸ።

"እና?" አለች ዶ/ር ማግዳሊና ወፍራም ወገቧን በሁለት እጆቿ ይዛ።

"እናማ... ተመልሰን ሄደን የዐፈር ናሙና እናምጣና የበለጠ እናጥናው" አለ ዶ/ር ክርስቶፈር በቅንነትና በጉጉት።

ዶ/ር ማግዳሊና ኮስተር አለችና "ማንኛችንም ከዚህ በኋላ ወደዚህ ደን መመለስ የለብንም። ለኮምፓሱ እሺ. ያንተ መላምት ትክክል ሊሆን ይችላል። እንዴት ዛፉ ይንቀሳቀሳል?" አለች።

"ዛፉ ስለመንቀሳቀሱ እንኳ እርግጠኛ መሆን አይቻልም። ምናልባት ኢሉዥን ሊሆን ይችላል" አለ ዶ/ር ክርስቶፈር በተለመደው እርጋታው።

ያን ጊዜ ዶ/ር ማግዳሊና በንዴት ብው አለች።

በዚህ መኻል ፕ/ር ሃሮልድ ጣልቃ ገቡና፡-

"በአጠቃላይ ቆይታችን ዐሥር የቤተ ክርስቲያን ደን ለመሥራት አቅደን ስምንት ሠርተናል። ይህም 80% ነው። ሰፋ ያለ ሥነ ምህዳር መሸፈን የሚያስችሉ ወካይ ቦታዎችን ማካተት ችለናል።

ይህም ሥራችን በጣም በቂና ውጤታማ እንደሆነ ያሳያል። በነገው ዕለት ወደ አዲስ አበባ ከዚያም ወደ አሜሪካ መመለስ ስለሚኖርብን ተጨማሪ ፈተና መጋፈጥ አያስፈልግም" አሉና ቀጥለው፡-

"ኢ. በዚህ ሥፍራ ያጋጠመን ጉዳይ ጥልቅ ምርምር የሚጠይቅ አስደናቂ ክስተት ነው። በሌላ ጊዜ በተረጋጋ መንፈስ ሲሳይ ተመልሰ መጥቶ የተለያዩ መላምቶችን አስቀምጦ ጉዳዩን በጥሞና ይመርምረው። በእኔ ግምት ሲሳይ ለዚህ ሥራ ብቁ ነው። ድጋፍ ካስፈለገም ካለንበት ሁነን ልንደግፈው እንችላለን። ለአሁኑ ግን ሥራችንን በብሥጭት ሳይሆን በስኬት መንፈስ እንደምድመው" አሉ።

ሁላችንም ተስማማንና ወደ መኪኖቻችን አመራን። ይህ ከሆነ ከአንድ ዓመት ተኩል በኋላ ነበር ከፕሮፌሰር ሃሮልድ ጋር ፈረንሳይ ሞንቴፒሊየር ሳገኛቸው ድጋሚ ቦታው ባለመሄዴና ባለማጥናቴ የወቀሳ መዐት ያወረዱብኝ" አልኩት።

ሺፈራው በተመስጦ የነገርኩትን ታሪክ በአእምሮው ውስጥ እንደሚያብላላ ሆኖ በዝምታ ከቆዩ በኋላ "ይቅርታ አድርግልኝና እውነትም ወቀሳ ይገባሃል" አለኝ ፈገግ ብሎ በወዳጅነት ገጽታ። "እሺ ከዚያስ?" አለኝ አሁንም በጉጉት።

እኔም የቀረበልኝን ቡና እየጠጣሁ በዝምታ አሻግሬ ሳይ ቆየሁና ትረካዬን ቀጠልኩ።

@BOOKALEM

ምዕራፍ ዐሥራ ሦስት

ከአሜሪካውያን የምርምር ተባባሪዎቼ ጋር ከተለያየን ከአንድ ዓመት ተኩል በላይ ከፈረንሳይ ከመጣሁ ከሁለት ሳምንት በኋላ ለፐ/ር ሃሮልድና ለራሴም ቃል በገባሁት መሠረት ወደ ሞገደኛው ደን ሳይት 09 ለመሄድ በጠዋት ተነሣሁ።

ወደዚህ ጥንታዊ የቤተክርስቲያን ደን ለመሄድ ከባሕር ዳር በሁለት አቅጣጫ መሄድ ይቻላል። ይሁንና ረዘም ቢልም ለስላሳው መንገድ በደብረ ታቦር በኩል በመዞር በመሆኑ በዚሁ በኩል ለመሄድ ወሰንኩ።

የመጀመሪያው ሥራዬ አድርጌ የወሰድኩት ዶ/ር ክርስቶፈር የሰጠውን መላምት ለማረጋገጥ የዐፈርና የድንጋይ ናሙና ወስጄ የብረትና የዩራኒየም ክምችት መኖሩን መፈተሽ ነው። ዐፈሩ የተለመደው ዐይነት ቢሆን ከዚያ ዐልፎ ምን ምርመራ ማድረግ እንዳለብኝ አጠቃላይ ምሥጢሩንም እንዴት መፍታት እንደምችል ምንም ሐሳብ የለኝም። ብቻ ግን እስከመጨረሻው ተጉዤ ምሥጢሩን ለመረዳት እንደወሰንኩ ግን ልቡናዬ ተገንዝቧል።

@BOOKALEM

በመካከለኛ ፍጥነት እየነዳሁ ከባሕር ዳር ከተነሣሁ ከ3:30 በኋላ ሞገደኛውን ደን ከቤተክርስቲያኑ ማማሽ ጣራና ጉልላት ጋር በርቀት ከማይበት ቦታ ደረስኩ። ገና ከእይታዬ እንደገባ ሰውነቴ ስንጥቅ አለ፡ መረበሽ ጀመርኩ። መኪናውን ወደ ዳር አቁሚ ወረድኩና፡-

"ምንድን ነው የሆንኩት?" አልኩኝ። "እኔም ክርስቲያን ነኝ። ምሥጢር ለማወቅ እንጂ ለማጥፋት እየሄድኩ አይደለም። ታዲያ ለምን እረበሻለሁ?" አልኩና ራሴን ለማረጋጋት ሞከርኩ።

መኪናውን አስነስቼ እየነዳሁ ሳይሆን እያንኳተትኩ ማለት ይቀላል ለመጠጋት ሞከርኩ። በግምት እንድ ሁለት ኪሎ ሜትር ሲቀር ከአንድ አርሶ አደር ቤት ጥግ አስፈቀድኩና መኪናዬን አቁሚ እንዲጠብቁልኝ ነግሬ መስክ ስወጣ የማትለየኝን ሻንጣዬን በጀርባዬ አዝዬ ወደ ደኑ ተጠጋሁ።

ደን እወዳለሁ፡ ለዛፎች ከፍተኛ ፍቅር አለኝ። በተለይ የአብያተ ክርስቲያናትና ገዳማት ደኖች ካላቸው ሃይማኖታዊና ማኅበራዊ ክብር ጋር ተዳምሮ ልዩ ድባብና ሞገስ አላቸው። ሁልጊዜም ወደነዚህ ደኖች የመሄድ አጋጣሚ ባገኝሁ ቁጥር መንፈሴ ይታደሳል። ያንን ስሜት ለማምጣት ሞከርኩ። የሚሳካልኝ ግን አልሆነም። ልቤ ድንግጥ ድንግጥ እያለ ዳገቱን ጉልበቴን እየደገፍኩ ወጣሁና ቤተ ክርስቲያኑ ስደርስ ባለፈው የተዋወኳቸው ዕቃ ጠባቂ መነኩሴ ከተለመደው ቦታቸው አየኋቸው።

"እው! እርሳቸው መኖራቸው ጥሩ ነው" አልኩና ወደ ቤተ ክርስቲያኑ ተጠግቼ በግንባሬ ተደፍቼ ተሣለምኩና "እቤቱ በምሕረትህ ጠብቀኝ" አልኩ። ወዲያው በራሴ ተገረምኩ። "ምሥጢር ለማወቅ መንጓጓትና ደግሞ በፍርሀት መናጥ ምን ይሉታል?" አልኩና ወደ አባ ሄጄ፡-

"እንደምን አደሩ አባ" አልኩኝና እጆቼን ደረቴ ላይ አመሳቅዬ ለመሣለም ጠጋ አልኩኝ።

"እንደምን አደርክ የእኔ ልጅ" አሉና ሥራቸውን አቁመው ከደረታቸው አካባቢ በልዩ የቆዳ ማኅደር ውስጥ የተሻጠውን መስቀላቸውን ሳብ አድርገው አሣለሙኝና፡-

"እዚህ ላይ ዐረፍ በል" አሉኝ ጠፍጣፋ ድንጋይ እያመለከቱ።

ከጉናቸው የጋመ ከሰል የተሞላ ምድጃ አለ፡ በጉማጅ ዕንጨት ላይ የተሰካ የበሬ ቀንድ በእሳት እያጋሉ ዋንጫ በመሥራት ላይ ናቸው።

"ከወዴት መጣህ የኔ ልጅ?" አሉ።

"እረስተውኝ ነው እንጂ ባለፈው ከፈረንጆች ጋር ደኑን ለማጥናት የመጣሁት ነኝ" አልኳቸው።

ቀና ብለው አዩና "አይ የኔ ነገር ዘንግቸህ አይደል" አሉና ቀጠለውም፡-

"ደኅና ናችሁ" አሉና "ታዲያ እንግዶችህ የት አሉ?" ብለው አካባቢውን ለማየት ሞከሩ።

"አይ ዛሬ እንኳን ብቻዬን ነው የመጣሁት። እነርሱ ሥራቸውን ጨርሰው ከሄዱ ቆዩ" አልኳቸው።

"የት ነው ሀገራቸው?"

"አሜሪካን ነው።"

"አንተም እዛው ኗሪ ነህ?"

"አይደለም። እኔ እንኳን ባሕር ዳር ነው የምኖረው። ያው ሥራ አገናኝቶን ነው እንጂ።"

@BOOKALEM

"እዎን መቼስ በዚህ ዓለም ያለ ያዳም ልጅ ሁሉ መገናኛው ብዙ ነው" አሉ።

እኔን እያዋሩ ሥራቸውን ግን አልቦዘኑም። ዕንጨቱን ይዘው እያዟዟሩ ቀንዱን እሳት ያስለበልቡና እንደገና ቀንዱን መሬት ላይ ተክለው እንጨቱ የበለጠ ወደ ቀንዱ ውስጥ እንዲገባ መታ መታ ያደርጉታል። በዚህ ጊዜ ቀንዱ ቀስ በቀስ ይለጠጣል።

"አባ ስምዎት ማን ይባላል?" አልኳቸው።

ፈገግ ብለው ወደእኔ ዞር አሉና " አባ መዝገበ ሥላሴ" አሉ።

ቁመታቸው ያልረዘመ ያላጠረ ልከኛ ሲሆን ጸጉራቸው ጥቁሩ እየጠፋ ነጩ እያደላ ይመስላል። ፊታቸው ቀይ ሲሆን ረጅም ደስ የሚል ፂም አላቸው። ግንባራቸውና ዐይናቸው አካባቢ ቆዳቸው መጨማደድ መጀመሩ በፊጠራቸው መሥመሮች ይታወቃል። ከጺም እንደምንም ያመለጡት ከንፈሮቻቸው ሲገለጡ የዋህነታቸውን የሚገልጹ ዘርዘር ያሉ ጥርሶች አሏቸው። ዐይኖቻቸው ሞጭሙጨዋል ግን አሁንም ንቃት ይታይባቸዋል።

"ስንት ዓመት እዚህ ቤተ ክርስቲያን አገለገሉ?" አልኳቸው።

ቀና ብለው እንደማሰብ አሉና እንግዲህማ "ወደ ሀያ ስምንት ዓመት ሊሆን እይደል?" አሉ።

"በጣም ይገርማል ሃያ ስምንት ዓመት አንድ ቦታ መቀመጥ" አልኩ ለራሴ በሚመስል ሁኔታ።

"ጊዜ እኮ ሲቆጠር ነው እንጂ ሲኖሩት አይታወቅም" አሉ።

"እርሱስ እውነት ነው" አልኩና "በምን ይተዳደራሉ?" ሌላ ጥያቄ አከልኩ።

"ቤተክርስቲያኑ ዕቃ ጠባቂ በመሆኔ ደመወዝ ሀገሬው ይከፍለኛል።"

"ዕቃ ጠባቂነት የሚከፈለዎት ለኑሮው ይበቃዎታል?"

"ይበቃል እንጂ፣ እንደምታየው የእጅ ጥበብም አለኝ። ዋንጫ፣ መለኪያ ፣ ዕፀ መስቀል፣ መቁጠሪያም እሠራለሁ እና ያ ሲጨማመር ብዙ ነው። ደሞስ ለእንድ መነኩሴ ከዚህ በላይ ምን ያስፈልጋል ብለህ ነው?"

"እርሱስ እውነት ነው" አልኩና "ቀንድ ከየት ነው የሚያገኙት?" ስል ሌላ ጥያቄ አስከተልኩ።

"ምንስላ ልጆቹ ፍሪዳ ሲታረድ፣ ከብት ሲሞትም እስበው ያመጡልኛል። የሩቁ ሰው ደግሞ ቀንዱን እራሱ አምጥቶ ዋንጫ እንድሠራለት ይጠይቀኛል፣ የእጅ ዋጋም ይከፍለኛል ።"

"ጠቅላላ ስንት ብር ያገኛሉ ልል አልኩና እዚህ ቅዱስ ቦታ የብር መጠን ምን ያደርጋል?" ብዬ ራሴን ገሠጽኩት። "ደመወዝ ስንት ይከፍላሉ?፣ ትርፍ ስንት ይገኝዋል? ቢዝነሱ ያዋጣል ወይ?" የሚሉት ጥያቄዎች እዚህ ቦታቸው እይደለም ። ያው ለምዶብኝ ነው እንጂ!

"እብሮዎት የሚያድር ጥበቃውን የሚያግዘዎት ሌላ ሰው አለ?" አልኳቸው።

"ኧረ የለም። ምን ያስፈልጋል ብለህ ነው?"

"እዚህ ግርማው በሚከብድ ደን በተከበበ ቤተ ክርስቲያን ብቻን ውሎ ብቻን ማደር አያስፈራም? "

@BOOKALEM

"ሳለ መድኃኔዓለም ምን ያስፈራኛል? ደሞስ መቼ ብቻዬን ሆንኩ?"

"አይ ቅድም እኮ ሌላ ሰው የለም ስላሉኝ ነው እንጂ"

"አዎን ሌላ ከውጭ የተመደበ ጠባቂ ሰው የለም። እንደዚያ ስልህ ግን ብቻዬን ነኝ ማለት አይደለም።"

"እንዴት?" አልኳቸው ስላልገባኝ።

"የባለፈው ጥናታችሁ እንዴት ሆነ?" አሉኝ። ሆን ብለው ውይይታችን ወደ ሌላ ርእስ እንዲቀየር ማድረጋቸውን ተረዳሁና

"እ... ጥናታችን ጥሩ ነው። የአንዳንዶቹ ቤተ ክርስቲያን ደኖች እስቸኳይ እንክብካቤና ጥበቃ ያስፈልጋቸዋል። በተረፈ በርካታ ዕፀዋትና እንስሳት ተጠልለው የሚኖሩባቸው ቦታዎች መሆናቸውን ተረድተናል" አልኳቸው።

"ታዲያ ምን ልታደርጉ አሰባችኋል?"

"እኛ ተመራማሪዎች ነን። እጥንተን መፍትሔ ነው የምንለውን ለሚመለከተው አካል ማቅረብ ነው። ከዚያ ያለፈ ብዙ አቅም የለንም"።

"ይሆናል። ብቻ እኛም አካባቢ ሴቱ ወንዱ እየተጠየቀ ይሞላል፣ ሕዝቡ ይመዘገባል፣ ከብቶቹ መሬቱ ጥናት እየተባለ ይለካል፣ መፍትሔ ግን ብዙ የለም" አሉ አባ።

"እውነት ነው ጥናት አስፈላጊ ቢሆንም ተጠንቶ መፍትሔ ካልመጣ ትርጉም የለውም" አልኩኝ። ለራሴ ደግሞ "እርግጥ አሁን አሁን ጥናት እንጀራ እየሆነ ስለመጣ መፍትሔው ጋ መታገል የሚፈልግ የለም። ችግር ካለ ጥናት ያስፈልጋል። ጥናት ደግሞ ጥ ያና እንጀራ ሆኗል። ታዲያ ይህን ለስላሳ እንጀራ መፍትሔ በሚል ፈንገስ ማን ያሻግታል!" በሚል ተሳልቆ ራሴን ወጋሁት።

"ለእኛን፣ የዚህን ደብርስ እንዴት አገኛችሁትን?" አሉ።

"የፀፈር ናሙና ምርምራን ውጤት ሳላይና ሌላ ሳይንሳዊ መላምቶችን ሳልጨርስ ሥራችንን ባልታወቀ ምክንያት አቋረጥነው ማለት አልፈለኩም። ምክንያቱም የምሥጢሩ ተካፋይ እርሳቸውም ጭምር ስለሆኑ አሁን ያለወቅቱ ማንሣት ሳይንሳዊ ትንታኔ ለመስጠት አያስፈልግም ብዬ ስለአመንኩ ነበር።

"በጠቃላይ ደኑ ከውጭም ከውስጥም ሲታይ በደኅና ሁኔታ ያለ ነው። እንደሌሎች ልቅ የእንስሳት ግጦሽም አላጋጠመንም። ያም ሆኖ ብዙ ማወቅ ያለብን ነገር ይኖራል" አልኳቸው።

"ምንድን ነው ማወቅ የምትፈልጉት" አሉ እንደዋዛ።

"እ... ለምሳሌ የፀፈሩን ሁኔታና የመሳሰሉትን" አልኳቸው።

"ለዚህ ነው አንተ የመጣህ?" አሉ ።

"አዎን አባታችን። ባለፈው ቸኩለን የፀፈር ናሙና አልወሰድንም ነበር እና እርሱን ለመውሰድ ነው የመጣሁት" አልኩ።

"ግለፊያ ነው። ታዲያ በየት በኩል ነው የምትወስደው?"

"ቶሎጠፍ አልኩና በዚህ በምዕራብ በኩል ወይም በስተደቡብ ሊሆን ይችላል" አልኩ። እኔ ግን የምፈልገው በስተሰሜን አቅጣጫ ቢሆንም ያንን አይፈቅዱ ይሆናል ብዬ ነው።

"ባል እንግዲያ ሥራ አይደል ሂድ እንጂ" አሉ።

"እሺ አባ መጣሁ" ብዬ ወደ ምዕራብ አቅጣጫ ሄድኩ።

@BOOKALEM

የድንጋዩን ካብ ዘልዬ በውጭ ከሆንኩ በኋላ ስለማይታይ ጎንበስ ብዬ ካቡን እየታከክሁ ወደ ሰሜን አቅጣጫ አመራሁ። ቀደም ሲል ከዶ/ር ማግዳሊና ጋር የሰሜኑን መሥመር ለመሥራት ከጀመርንበት ቦታ ስደርስ ፊቴን ወደ ሰሜን አቅጣጫ አዞርኩና ወደፊት ተራመድኩ።

ከአባ መዝገበ ሥላሴ ጋር በቆየሁባቸው ደቂቃዎች ተረጋግቼ እንደነበር ትዝ ያለኝ አሁን እንደገና ልቤ መሸበር ሲጀምር ነው። ባለፈው ከተመለስንበት ቦታ ስደርስ ኮምፓስ አውጥቼ ለማየት ሞከርኩ። ኮምፓሱ እንደ ባለፈው አልተርገበገበም ወይም አልተሽከረከረም።

"ሊሠራ ነው እንዴ?" አልኩኝና በመዳፌ ላይ አስቀምጬ ወደ ኋላዬ ዞርኩ። ኮምፓሱ የሚሠራ ከሆነ 180 ዲግሪ መዞር ስላለበት ለማረጋገጥ ነው። ዐይኔን ማመን አቃተው። ኮምፓሱ መርገብገቡም፣ መሽከርከርም ትቶ ባለበት ደርቆ እንደቆመ ተረዳሁ።

"የፈጣሪ ያለህ! አሁን እኔን በቁሜ ሳያደርቀኝ በፍጥነት የዐፈር ናሙና መውሰድ አለብኝ" አልኩና ሻንጣዬን አውርጄ የእጅ ጓንት ካደረኩ በኋላ የተከማቸውን የቅጠል ብስባሽ ሙልጭ አድርጌ ጠረኩና ለዚሁ ተብሎ በተዘጋጀ ሜቶ በተሳለ የዐፈር ናሙና ማውጫ ቱቦ (Augur) 50 ሳ/ሜ ጥልቀት ድረስ ያለ ዐፈር አውጥቼ በፕላስቲክ ከረጢት በፍጥነት መከተት ጀመርኩ።

ብቻ ልቤ ድው ድው ይላል። ከአቅራቢያ ካለ ረጅም ዛፍ ላይ ድንገት፡-

"ጆፍ.. ጆፍ.. " የሚል ድምፅና የሚንቀሳቀስ አካል ስሰማ ደንግጬ በጀርባዬ ተዘረርኩ።

"ካካ ካካ ... እህ እህ... እህ" የሚል ድምፅ ስሰማ ከድንጋጤዬ ተመለስኩ። ጦጣዎች ነበሩ። "ተንኮለኞች!" አልኩና እየተርበተበትኩ

ሦስት ቦታ ላይ የዐፈር ናሙና ወሰድኩ። አንድ አራት የሚሆን ድንጋዮችም በከረጢቶች ከተትኩና በፍጥነት ከአካባቢው ለቀቅኩ።ከዚያም ወደ ምዕራብ ሄድኩና የድንጋዩን ካብ ዘልዬ ወደ አባ ዘንድ ሄድኩኝ።

"መጣህ?" አሉኝ ።

"አዎን አባ። ይኸው ይገፍ መጣሁ" ብዬ አንዱን የፕላስቲክ ከረጢት አሳየኋቸው።

"ምንድነው የምትመረምረው?" አሉ ።

"ገዳስ አበባ ነው" አልኳቸውና "እ.. አባ አሁን መሄድ አለብኝ (ሌላ ጊዜ ቸኩላዬ!)። ያው እዚህ ቦታ መመላለሴ ግን የሚቀር አይመስለኝም" አልኳቸው።

"ምነው በደኅናና?" አሉ ።

"ገዳሜ ቤተ ክርስቲያኑን ለመሳለም እርስዎንም ለመጠየቅ ብመላለስ ምን አለበት?" አልኳቸው እንደመማቅ ብዬ።

"አይ፤ ያው ሥራህን የጨረስክ መስሎኝ ነው እንጂ እኔማ ምን ገዶኝ አሉ ትንሽ የገፉኝ መሰላቸውና፡- "እኔማ እንኳንስ ለመጠየቅ መምጣት ይቅርና እዚሁ እኔ ጋር መጥተህ ብትኖርስ ምን ገዶኝ " አሉ ለማረጋጋት።

"አይ እውቃለሁ አባታችን" አልኩና "ይልቁንስ ስመጣ ከከተማ የሚፈልጉት ነገር ካለ ላምጣልዎት?" አልኳቸው

"ተባረክ የኔ ልጅ። ግን ምንም የምፈልገው የለም ብቻ ..." አሉ ለመደቁት የፈለጉት ነገር እንዳለ ስለገመትኩ፡-

"ብቻ ምን? ይንገሩኝ ግዴለም" አልኳቸው።

@BOOKALEM

"ማንበቢያ መነጥር ነበረኝ እና በቀኝ ፃኩል ያለው ብረቱ ተሰብሮ ተቸግርኩ" አሉ ።

"እስኪ ልየው?" አልኳቸው ።

ተንሥተው ወደ ላይኛው ደርብ ወጡና ለረጅም ጊዜ አገልግሎት ላይ በመዋሉ ፍሬሙ የዛገ፣ መስታዎቱ የደበዘዘ፣ ወደ ጆሮ የሚሄደው የቀኝ ፍሬም የተሰበረ መነጽር ይዘው ተመለሱ።

"እይይ... አባ ይሸማ ባይሰበርም እኮ አርጅቷል" አልኳቸው ተቀብዬ እያየሁ።

"መሰበሩ ነው እንጂ ማርጀቱ እንኳን ብዙም አልጎዳም ነበር" አሉ ።

"ታዲያ ይሄን ይዘው ልሂድ ወይስ ቁጥሩን ያስታውሱታል?" አልኳቸው ።

"ይሄማ ለጊዜውስ በምን እጠቀማለሁ?" አሉና "ቆይ እስቲ ስመረመርና መነጥሩን ስገዛ የተሰጠኝ ወረቀት ይኖራል" አሉና ድጋሚ ወደ ደርቡ ወጡ።

ትንሽ ቆይተው የመነጽር ማዘዣ ወረቀት ይዘው መጡ። ተቀብዬ አየሁና፦

"እሃ ፕላስ ቱ ነው (+2)" አልኩ።

"አዎን ፕላስ ቱ ነው" አሉ። በማስታወሻዬ መዝግቤ፦

"በሉ እንግዲህ አባታችን በቅርብ እመለሳለሁ" አልኩና በመስተላቸው ተባርኬ ቁልቁለቱን በደኑ ውስጥ መውረድ ስጀምር አባ መዝገበ ሥላሴ የተናገሯቸው ሁለት ዓረፍተ ነገሮች ከአእምሮዬ ውስጥ እንደ ኳስ ይነጥሩ ጀመር።

ጓዎን ሌላ ከውጭ የተመደበ ጠባቂ ሰው የለም። እንደዚያ ስልህ ግን ብቻዬን ነኝ ማለት አይደለም" ያሉትና የመነጽሩን የንባብ ኃይል መጠን ፕላስ ቱ የሚለውን በእንግሊዝኛ ስናገር "አዎን ፕላስ ቱ ነው" የሚሉት ነበሩ።

"ለማንኛውም ለጊዜው የደኑ እንቆቅልሽ ይበቃኛል። ሌላ እንቆቅልሽ የምደርብበት አቅም ያለኝ አይመስለኝም" አልኩና ፊቴን ብዬ እየተራመድኩ ደኑን ጨርሼ መኪና ወደ አቆምኩበት መንደር ሳመራ ከቤተ ክርስቲኑ ደን በስተሰሜን ትንሽ ሸለቆ ተሻግሮ ከብት የሚጠብቁ ልጆችን ተመለከትኩ።

ይህ በአካባቢው ስለደኑ ምሥጢር የሚነገር ወሬ ካለ ለማውጣጣት የሆነ ነገር ገፋፋኝ። ወደ ምሥራቅ የነበረውን መንገዴን ትቼ ወደ ሰሜን ልጆቹ ወደ አሉበት ሸለቆውን ተሻግሬ ሄድኩና አጠገባቸው ስደርስ፦

"ልጆች እንዴት ዋላችሁ" አልኩ።

"ዋርመስጌ ደኅና!" አሉ አንዱ በአንዱ እየተሸሸጉና እየተሽኮረመሙ። ስድስት ልጆች ናቸው ዕድሜአቸው ከ7-14 ይሆናል።

"ምን እየሠራችሁ ነው?" አልኳቸው።

"ከብት እየጠበቅን" አለ ከመካከላቸው አንዱ።

"ጎበዞች" አልኩና "አትማሩም እንዴ?" ስል የተለመደ የባይተዋር ከተሜ ጥያቄ አቀረብኩ።

"እንማራለን እንጂ" አሉ።

"ታዲያ አሁን እዚህ ምን ትሠራላችሁ?"

"በሽፍት ስለሆን።"

"አሃ !" አልኩና ከሰዓት በኋላ ትሄዳላችሁ ማለት ነው" አልኩ።

"እዎድ" አሉ።

ወደተያቂዬ ከመግባቴ በፊት ዘና እንዲሉ ብዬ ፎቶ ግራፍ እንግጓቸውና ምስላቸውን በስክሪኑ አሳየኋቸው። በጣም ደስ አላቸው።

"እረረ...ይ።"

"እረ ጉባይ!"

"እይ.. እትናን" እያሉ ይሣሣቁ ጀመር።

እያንዳንዱ ልጅ ማየት የሚፈልገው የራሱን ምስል ስለሆነ ጉላ እያደረኩ ለሁሉም አሳየኋችሁ። በጣም ደስ ያላቸው ይመስላል። የራሳቸውን ምስል ሲያዩ ይገረማሉ ይደሰታሉ። የሰው ልጅ አእምሮው ጤነኛ ከሆነ እንደራሱ የሚወደው የለም። የራሳችንን ምስል እንደማየት የሚያስደስተን ነገር የለም። መጠኑ ሲያልፍ ግን ትልቅ ቢል ቦርድ አሠርቶ ፎቶ በመስቀል፡ ሐውልት አስቀርጾ በአደባባይ በማቆም ሰዎች ሁሉ ይመልከቱኝ ወደ ሚል በሽታ ከፍ ሊል ይችላል።

እየተሽኮረመሙና እየተሣሣቁ ዘና ማለታቸውን እየሁና "ልጆች?" አልኳቸው። ሁሉም ወደ እኔ ዞወር ሲሉ፡-

"እዚህ ቤተ ክርስቲያን ደን ውስጥ ከብት ታስገባላችሁ እንዴ?" አልኳቸው።

"እረ! ከብት አይገባም" አሉ።

"እ.ንም፡ ቀ.ን ለመልቀምም አትገቡም?" አልኳቸው።

"እረ አይገባም" አለ አንደኛው ልጅ።

ዝምን?"

ን ኛ እናውቅም ብቻ አይገባም" አለ ሊላኛው ትከሻውን ወደ ላይ ከፍና ዝቅ እያደረገ።

ከዚያ ሊላኛው ልጅ፡-

ኔ/ ደጎች ስላሉበት ነው" አለ።

ምን? እነማን ናቸው ደጎች?" ብዬ ለማጣራት ስሞክር

ወይ ዕድልህ አንተ ቀባጣሪ ወንፊት" ሲል አንደኛው ልጅ

ቆይ ለአጊጌያ ባልናገር" አለ ሊላኛውና ሁሉም ተረባረቡበትና ልጁ በጣም ደነገጠ።

ዝምን እንደሱ ትሉታላችሁ። እኔ እኮ ሁሉንም አውቀዋለሁ" አልኳቸውና ለማረጋጋት ከኪሴ አወጣሁና ለሁሉም እንዳንድ ብር ሰጠኋቸው።

ሁሉም ብሩን በእሽታ ተቀብለው እያገላበጡ ሲያዩ፡-

"እኔ እምላችሁ" አልኩና ወደ እኔ ሲመለከቱ፡-

"ማነው ከእናንተ ውስጥ ጉበዝ ልጅ ተጨማሪ ብር የምሰጠው አብሮኝ በዚህ በኩል ከደኑ ገብቶ ደጎቹ ያሉበትን የሚያሳየኝ?" ስላቸው ሁሉም በድንጋጤ ክው ሲሉ አየኋቸው። ከዚያ ተለቅ ያለው ልጅ መጣና ብሩን ከእግሬ ሥር ጥሎ ራመድ ሲል ሁሉም የሰጠኋቸውን ብር ጥለውልኝ ከእሩጫ በማያንስ እርምጃ እየተገላመጡ ትተውኝ ወደ መንደሩ አቅጣጫ ሄዱ።

@BOOKALEM

ነገሩን እንዳበላሸሁትና ትልቅ ችግር እንደፈጠርኩ ስለገባኝ ወሬው ወደ መንደር ከመዛመቱ በፊት በፍጥነት ወደ መኪናዩ ተራመድኩ።እንደደረስኩ መኪናውን ሲያዩልኝ የነበሩትን እናት አመስግኜ መኪናውን አሥነስቼ በፍጥነት እየነዳሁ ከአካባቢው ራቅሁ። ከዋናው የመኪና መንገድ ስገባ "እፎይ" አልኩ። በአንድ ወቅት የሠራሁት ቀሽም ስሕተት ታወሰኝና ፈገግ አልኩ።

ከስድስት ዓመት በፊት ይመስለኛል ወደ አንድ ሰፈ የተፈጥሮ ደን ወዳለው ደብር ለጥናት ሄጄ ነበር። ቤተ ክርስቲያኑ ከወረዳው ከተማ በአምስት ኪሎ ሜትር ርቀት ላይ የሚገኝ ነው። እስከ ወረዳው ከተማ በሕዝብ ትራንስፖርት ሄድኩና ማረፊያዬን ካመቻቸሁ በኋላ ከተኑ ወደ ዘጠኝ ሰዓት ሲሆን ቢያንስ ለሁለት ሰዓታት መሥራት እችላለሁ አልኩና ሁሌም እንደማደርገው የሁለተኛ ደረጃ ተማሪ የሆነ ልጅ እንዲያግዘኝ ቀጠርኩ። ልጁ የዘጠነኛ ክፍል ተማሪ ሲሆን ዕድሜው ወደ ሀሥራ አምስት ዓመት ይጠጋል። ሥራው ሜትር ወጥሮ መያዝ፣ ስቃ ማቀበል፣ አንዳንድ ጊዜም እኔ ዛፍ ላይ ስወጣ የምንነግረውን ማስታወሻዬ ላይ መጻፍ ነው።

ሁለት ቀን አብሮኝ ሊሠራ በከፍያ ተስማምተን ለሥራ የሚያስፈልጉ መሣሪያዎችን ተከፋፍለን ተሸክመን ወደ ቤተ ክርስቲያኑ አመራን። ከተማዋን ለቀን እንደወጣን በርካታ ሕዝብ ከቤተ ክርስቲያኑ ወደ ከተማው ሲመለስ አገኘን።

"ምን አለ ዛሬ አልኩት?"

"አንድ በከተማው የታወቁ ሰው ሞተው ከቀብር እየተመለሱ ነው" አለኝ።

የባጥ የቆጡን እያወራን እኔ ከፊት እርሱ ከኋላ ሁነን ተጉዘን ከቤተ ክርስቲያኑ ለመድረስ አንድ ሁለት ኪሎ ሜትር ሲቀረን፡-

"ጋሼ! ምንድን ነው ደኑ ወስጥ የምታጠናው?" አለኝ።

ምን እንዳቀበለኝ አላውቅም ብቻ ቀልድ የፈጠርኩ መሰለኝ፡-

"ሞተው ቤተ ክርስቲያን የተቀበሩ ሰዎችን መመርመር ነው። እየውልህ ዛሬ የምንሠራው ከቤተ ክርስቲያኑ እንደደረስን ሰው ወደሚቀበርበት አካባቢ እንሄድና ዛሬ የተቀበሩትን ሰውዬ ቆፍረን እናወጣለን። ከዚያ በእርግጥ አሁንም እንደሞቱ እንደሆነ እናያለን። ሙሉ በሙሉ ሞተው ከሆነ ደግሞ በምን ምክንያት እንደሞቱ እንመረምራለን። አትፈራም አይደል?" አልኩት

ዝም... መልስ የለም...

"አያስፈራም እኮ። የሞተ ሰው ከዚህ በፊት አይተህ ታውቃለህ?"

መልስ የለም...

"ፈራህ እንዴ?" አልኩና ዘወር ብዬ ባይ ከአጠገቤ የለም።

ሻንጣዬን ጥሎልኝ በፍጥነት ወደ ከተማ አግሬ አውጭኝ እያለ እንደሆነ ተመለከትኩ። በግዴለሽነት የፈጠርኩት መራራ ቀልድ እንዳስበረገገውና ከተማ ሲደርስ ደግሞ "አንድ ወዘ ልውጥ ሰው መቃብር ሊቆፍር መጥቷል" ብሎ ቢያወራ ሊደርስብኝ የሚችለው ችግር ወዲያው ታሰበኝና ደነገጥኩ።

በፍጥነት ጥሎልኝ የሄደውን ሻንጣ አንሥቼ ከከተማው ከመድረሱና ከማውራቱ በፊት ልጁን መያዝና ቀልዴን መሆኑን ማስረዳት ነበረብኝ። ሳንባዬ ጉሮሮዬ ላይ የተወተፈ እስኪ መሰለኝ ባለ "ጊል ኃይሌ መሮጥ ጀመርኩ። እባራሪና ተባራሪ ሆነን በስንት ልመና ከተማው መግቢያው ላይ አቱሚ ቀልዴን እንደሆነ እየማልኩና እየተማፀንኩ ነግሬ በስንት ልመና አሳመንኩት። በዕለቱ ልሠራው ያሰብኩት ተሰርዞ ሥራዬን በማግስቱ እንደሠራሁ አስታወስኩና ዛሬ ደግሞ ተመሳሳይ ስሕተት መሥራቴ ተሰምቶኝ "ኡፏ" አልኩ ለራሴ ።"

@BOOKALEM

ምዕራፍ ዐሥራ አራት

ከሞገደኛው የቤተ ክርስቲያን ደን ተመልሼ ባሕር ዳር በጊዜ ገባሁ። መንገድ ላይ እያለሁ ወደ አዲስ አበባ የአውሮፕላን ትኬት ለማግኘት በጸሐፊዩ በኩል አስመዘገብኩ።

ማታ ባለቤቴን፡-

"ነገ ወደ አዲስ አበባ ለመሄድ አስቢያለሁ" አልኳት።

"አንተ በቃ እንደ ዘላን ብድግ እያልክ መሄድ ሥራህ ሆነ ማለት ነው? ዛሬ ደግሞ ምን ተገኘ?" አለችኝ ።

"በጣም ወሳኝ የሆነ የዐፈር ናሙና ለማስመርመር ነው" አልኳት ።

"ሊሆን ይችላል። ግን ዛሬ ከመስክ ነው የመጣህ። ለምን እያረፍክ አትሠራም?" አለች ለዘብ ብላ ።

@BOOKALEM

"ያልተነካ ግልግል ያውቃል" አሉ። እኔ እንደሆን የዚያን ቤተ ክርስቲያን ደን ምሥጢር ሳላውቅ ከእንግዲህ ዕረፍትም እንቅልፍም እንደማይኖረኝ አውቃለሁ" አልኩ በልቤ። ዝርዝሩን ብነግራት ደግሞ አደጋውን በመፍራት ተመልሼ ወደዚያ ደን እንዳልሄድ ልትከላከለኝ ትችላለች ብዬ ላለመንገር ወሰንኩና፡-

"እይ በአውሮፕላን አዲስ አበባ ለመሄድ ምን ዕረፍት ያስፈልጋል? ብቻ የምርምር ሥራው አስቸኳይ ስለሆነ ነው" አልኩ።

ጠባዬንም ሥራዬንም የለመደችው ስለሆነ "ባል እንደፈቀደህ" ብላ ዝም አለች።

በጠዋት ተነሣሁና የዐፈርና የድንጋይ ናሙናዎቼን ከሁለት ከፈልኩና ከአፈሩም ከድንጋዩም ለመጠባበቂያ አንድ አንድ አስቀርቼ አንድ የዐፈርና አንድ የድንጋይ ናሙና በፕላስቲክ ቋጥሬ ሻንጣዬ ውስጥ ከተትኩና ላፕቶፔንና ትንሽ ቅያር ልብስ ይዤ ወደ ባሕርዳር አውሮፕላን ጣቢያ ሄድኩ።

አውሮፕላን ጣቢያው እንደተቀመጥን ከአዲስ አበባ ወደ ባሕር ዳር የሚመጣው አውሮፕላን በአንድ ሰዓት እንደሚዘገይ አስታወቁ። "ሆድ ለባሰው ማጭድ አታውሰው" እንደተባለው በንዴት ብግን አልኩ።

"ሰው ሲቸኩልማ እላቸው ነገር" አልኩ። "እንዲያው የኢትዮጵያ አየር መንገድ ካለ ነገሩ ሰዓት አያከብርም በተለይ የአገር ውስጥ በረራ!" ብዬ ተነጫነጭኩ።

ለእኛ ቀድሞ በተነገረን ሰዓት ሳይሆን እነርሱ በተመቻቸው ሰዓት አውሮፕላኑ መጣና ተሳፍረን አዲስ አበባ ቦሌ 4፡50 ላይ ደረስን። እየተጣደፍኩ ወጣሁና ኮንትራት ታክሲ ይዤ አሥመራ መንገድ ወደ ሚገኘው የኢትዮጵያ ጂኦሎጂካል ሰርቬይ ኢንስቲትዩት አመራሁ።

እርስ በርስ መከባበርና በሕግ መመራት የማያውቀው የአዲስ አበባ ትራፊክ እንደተለመደው ተሳስሮ ቆሟል። "ጨጓራዬን ለብዙ ጉዳይ ስለምፈልገው ከአሁን ልጩ የትም አልደርስም" አልኩና ተረጋጋሁ። ስንንኳተት ውለን ከቀኑ 6፡00 አካባቢ ኢንስቲትዩቱ በር ደረስን። ባለታክሲውን ከፍዬና አመስግኜ ሻንጣዬን ይዤ ወደ እየሩ ዋና በር ተጠጋሁና ልገባ ስል።

"ወንድም ሰዓት ደርሷል" አለኝ።

"6፡30 አይደለም እንዴ የሥራ መውጫው?" አልኩት በትሕትና

"እኮ!"

"ታዲያ አሁን እኮ ገና 6፡00 ነው" አልኩት።

"ቢቃ ምን ቀረው፣ አሁን መውጫቸው ነው። ከሰዓት ተመለስ" አለኝ ቆጣ ብሎ ወደ መቀመጫው እየሄደ።

"እይ እኛና ሰዓት!" አልኩ በሆዴ።

በእኛ ሀገር የሥራ መግቢያ 2፡30 መውጫ 6፡30 ይባላል እንጂ ሥራ መጀመሪያ 3፡00 የሥራ መውጫ ደግሞ 6፡00 ነው። ለምን ቢባል ጠዋት ሥራ ለመጀመር መዘጋጃ ጊዜ ያስፈልጋል። ወንበር ለማስተካከል፣ ኮምፒውተር ለማስነሣት፣ ከብዙ የማይሠሩ ቁልፎች መካከል ለይቶ የጠረንጴዛ ኪስና ቁም ሳጥን ለመክፈት፣ ከዚያ ደግሞ የዕለቱን ወሬ ለመቀዳደት ነው። ለመውጫስ ቢሆን ደግሞ ለእርሱም መዘጋጃ ያስፈልገዋል። የመንግሥት ቢሮ ዝም ብሎ ጥሎ ይወጣል እንዴ! ዝግጅት ያስፈልገዋል እንጂ!

@BOOKALEM

እውነት ለመናገር በእኛ ሀገር የሥራ መግቢያና መውጫ ጠዋት ከ3-6 ከሰዓት ደግሞ ከ8-11 ነው። በዚህ መካከል ባሉት ሰዓትም በአግባቡ የሚሠራ ካለ እርሱ የተመሰገነ ነው። ብቻ የሥራ ሰዓት በሀገራችን ሞቶ ከተከተተ ዘመኑ አይታወቅም ወይ መጀመሪያም አልተፈጠረ ይሆናል? ለነገሩ እንኳን ተራ ሠራተኛ መንግሥት ራሱ ሥራ ለመጀመርና ለመጨረስ ብዙ ዝግጅት ይፈልግ የለምን?። መጀመሪያ መወዳደር፡ ከዚያ መመረጥ፡ ከዚያ መዋቀር፡ ከዚያ መሿሿም፡ ከዚያ ቢሮና መኪና መመዳደብ፡ ከዚያ ማቀድ፡ ከዚያ በዕቅድ መወያየት፡ ከዚያ ከሚሠራው ሥራ ቦታ ላይ የመሠረት ድንጋይ ማስቀመጥ፡ ከዚያ ባጋጠሙ ችግሮች ላይ መወያየት፡ ዝግጅት ይቀጥላል...

እርግጥ ሕይዎት በራሷ በዝግጅት የተሞላች ናት። መጀመሪያ መወለድ፡ ከዚያ ለማደግ መታገል፡ ከዚያ መማር፡ ከዚያ እንግብቶ ትዳር ለመመሥረት መዘጋጀት፡ ቤት ሠርቶ ልጆችን ለማሳደግ መዘጋጀት፡ ከዚያ ለጡረታ መዘጋጀት፡ ከዚያ ዕድር ውስጥ ተመዝግቦ ለመሞት መዘጋጀት ነው። አበቃ!

እንዲህ ራሳችንንም መንግሥትንም በጥርሴም በጥፍሬም ስቦጫጭር በር ላይ ተገትሬ መቅረቴ ታወቀኝና "ሆሆ!" ብዬ የምግብ ፍላጎት ባይኖረኝም የምሳ ሰዓት ነውና በአካባቢው ምሳ ፍለጋ ሄድኩ።

ለስምንት ሩብ ጉዳይ ሲሆን ተመልሼ ከአጥሩ በር ደረስኩና ወደ ውስጥ ልዘልቅ ስል፡-

"ወዴት ነው?" አለኝ ጥበቃው።

"ቅድም መጥቼ ሰዓት ደርሷል ብላችሁኝ ተመልሼ ስለነበር፡ አሁን ድጋሚ መምጣቴ ነው" አልኩ ።

"እኮ ወዴት ነው የምትሄድ?" አለ ።

"ላቦራቶሪው ዘንድ ነው።"

...ማገርን ነው ጉዳይህ?" አለ። በቃ ልዩ ፖሊሳዊ ሥልጣን ያለው ...መስል እነጋገሩ።

...ም "እስኪ ይለፍልህ" አልኩና "የዐፈር ናሙና ለማስመርመር ...ው" አልኩ።

...ምን ዐፈር ነው?" አለ አሁንም እንደተኮሳተረ።

...መቃብር ዐፈር" አልኩ እንደመሣቅ ብዬ። "የመቃብር ዐፈር› ...ው እኮ ሊሊቱን በሙሉ ሲባባ ያድራል" አልኩ በልቤ።

...ምን ሥራ ነው?" ቀጠለ። እዚህ ላይ ትዕግስቴ አለቀ።

...ኔ ወንድም የአንተ ሥራ ሕጋዊና ሰላማዊ ሰው መሆኔን ...መታወቂያዬን አይተህ ፈትሸህ ማስገባት ብቻ ነው። ሌላው ጥያቄ ...ስጥ ያሉት ባለሙያዎች ሥራ ነውና የማይመለከትህ ውስጥ ...ገባህ አይመስልህም?" አልኩት ኮስተር ብዬ።

...ሺ መታወቂያ አምጣ?" አለ።

...መታወቂያየን አውጥቼ ስሰጠው እንደ ነገሩ ተመለከተና ጠጋ ብሎ ...ነ ቸብ ቸብ አድርጎ "እሺ ግባ" አለ።

...ሰደብ ቀጥሎ ለአፍሪካውያን ትልቁ በሽታ ሥልጣን ነው። ...ቃ በተቻለህ መጠንና አጋጣሚ ሁሉ በሌላው ላይ መሠልጠን። ...የምትከፋበበትና የምትጀነንበት ሰው መፈለግ፣ ማጉላላትና ...ማንገራገር። እንዲያው ይህን በሽታ ያስለከፈን ማን ይሆን?!

...ብቴ በማይመለከተው መሠረት ወደ ላቦራቶሪው ገባሁ። ትልቅ ...የእንግዳ መቀበያ ዴስክ ጀርባ በርከት ያሉ ጋዋን የለበሱ ...ባለሙያዎች ውር ውር ይላሉ። ወደ ዴስኩ ጠጋ ብዬ ሳማትር ...አንዲት ረዘም ወፈር ያለች ራሷን ጅንስ ሱሪ ውስጥ የከተተች ሴት ...ጋ አለችና፡-

@BOOKALEM

"ምንድን ነበር?" አለችኝ። ከፊቷ እስከ ንግግሯ ትሕትና የሚባል የሌለው የደረቀ ጥያቄ ነበር።

"የሀፊረና ድንጋይ ናሙና ለማስመርመር ነበር" አልኩ በሁኔታዋ እየተገረምኩ፡-

"ተመልሳ ሄደችና ጠረጴዛ ላይ አንድ ወረቀት ላጥ አድርጋ አምጥታ ዴስኩ ላይ ወደ እኔ ገፋ አድርጋ "ይሄን ፎርም ሙላና አምጣ" አለች ኮስተር ብላ።

"መድኃኒዓለም ሰላሙን ይላክልሽ" አልኩና በልቤ ፎርሙን እያነበብኩ መሙላት ጀመርኩ።

ለነገሩ ፎርሙ ስምና አድራሻ፣ ናሙናው የተሰበሰበበት ቦታና የሚፈለገው የምርመራ ዐይነትና የመሣሠሉትን ነበር። ናሙና የተሰበሰበበትን ቦታ የጅፒኤስ ነጥብ ከሚጠይቀው ላይ ሆን ብዬ በ50 ኪሎ ሜትር ራቅ አድርጌ ሞላሁና የሚፈለገው የምርመራ ዐይነት ላይ የብረት ማዕድን ክምችት መጠንና ሌሎች ያልተለመዱ ራዲዮ አክቲቭ ንጥረ ነገሮችን እንዲያጠቃልል አድርጌ ሞላሁና ፎርሙ ሰጠኋት።

ተመልሳ ሄደችና ጠረጴዛ ላይ ቁጭ ብላ ኮምፒውተር ላይ የሆነ ነገር ስትሞላ ቆይታ ሌላ ተጨማሪ ወረቀት አትማ ይዛ መጣችና "ሂድና ክፍለህ ና" አለችኝ።

"የት ነው እምከፍለው?" አልኩ።

"ካሸሯ ጋ ነዋ!" አለች እየተቆጣች።

"ማለቴ የካሸሯ ቢሮ የት ነው?" አልኩ።

አጅን አመናጭቃ አቅጣጫውን አሳየችኝ።

ካሸሯ ጋር ደረስኩና በመስታዎት መስኮት በኩል ወረቀቱን አቀበልኳት። ወረቀቱን ተቀብላ ከአነበበች ብኋላ፡-

"ገሁን ሲስተም ስለተበላሽ እዛጋ ዐረፍ ብለህ ቆይ" አለች።

"ገለው! ዛሬ እማልክት በሙሉ ከእኔ ጋር ጦርነት ጀምረዋል ማለት ነው" ብዬ ሄጄ ቁጭ አልኩ። ለነገሩ ብዙዎቻችን ሲስተም ተበላሸ ሲባል የሚመጣልን ግዑዙና በሽቦ የተጠላለፉት መሣሪያዎች ይመስሉናል። በእኔ ግምት ግን የተበላሸው ይሀንን የሚያደራጀውና የሚያስተባብረው የሰው አስተሳሰብ ነው። ከግማሽ ሰዓት መቀመጥ በኋላ ካሸሯ በእጇ ጠቀሰችኝና ወደ መስታዎቱ ስጠጋ ክፍያ እንድፈጽም ነገረችኝ። በፍጥነት ከፈልኩና ደረሰኙን ይዤ ወደ ላብራቶሪው ተመለስኩ።

ከዴስኩ ጋ ተደግፌ መቆሜን ስታይ እየተገላወደች መጣችና ደረሰኙን ካየች በኋላ፡-

"ናሙናውን አምጣው!" አለች።

ቀስጠፍ ብዬ ሁለቱን የናሙና ከረጢቶች ዴስኩ ላይ አስቀመጥኩ። ምንም ዐይነት መለያ ምልክት ወይም ጽሑፍ ሳታደርግ አንግታና ጎዶ ጥግ ላይ በአንድ ትልቅ ጠረንጴዛ ላይ ከተደረደሩ ሌሎች ናሙናዎች ጋር አስቀመጠችው።

"በጣም ደነገጥኩ፣ ታዘብኩም።"

ወዲያው ተመልሳ መጣችና "ከሦስት ቀን በኋላ ብቅ በል" አለችኝ በተለመደው ፍልጥ ንግግሯ።

"እባክሽ የእኔ እኅት ውጤቱን በጉጉት ነው የምጠብቀው እና...." አልኳት በልምምጥ።

"እንዴ! ዛሬ መጥተህ ዛሬ እንዲሠራልህ ትፈልጋለህ እንዴ? የማነው እባካችሁ" አለች።

"ምናለበት ስለቸኮልኩ እኮ ነው" አልኩ።

"ምዎ ያ የኔ ችግር አይደለም" ብላኝ ትታኝ ሄደች።

"በዚህ ሁኔታ ተሠርቶ ውጤቱም አያስተማምንም። ገዝም ብዬ ለዶ/ር ጃኔት በዲኤችኤል በፖስታ ብልከው ይሻላል" አልኩና ገንዘቡም ከስሮ ቢሆን ናሙናውን ለመውሰድ ወሰንኩና ከውስጥ እስኪትመለስልኝ መጠበቅ ያዝኩ።

በመኻል ከመጀመሪያው ጀምራ በርቀት ስትከታተለን የነበረች ሌላኛዋ ሠራተኛ ጠጋ አለችና ።

"ምን ሆነህ ነው? አልጨረስከም እንዴ?" አለችኝ በትሕትና።

"ምን እጨርሳለሁ፡ በአግባቡ እንኳን አታናግሩም። ሌላው ቢቀር የሳይንስ ናሙና ያለምንም መለያ ወስዳ ከሌላው ጋር ስትደባልቀው ቅር አላላትም። እና የከፈልኩት ገንዘብም ይከሰር ናሙናውን እባክሽ መልሺልኝና ውጭ ልኬ አስመረምረዋለሁ" አልኳት በምሬት።

"እይ ያን ያክል አትማረር፡ ይኼ ያጋጥማል። በግለሰቦች የተነሣ በመሥሪያ ቤቱ ላይ እምነት ማጣት የለብህም" አለች።

"ያው መሥሪያ ቤት የሚገለጸው እኮ በሠራተኞች ነው፡ ምን ላድረግ?" አልኳት።

"ይገባኛል። ለማንኛውም ነገ አምስት ሰዓት ላይ ተመለስ። እኔ አሠርቼ እጠብቅሃለሁ" አለችና ናሙናዎቼን እያየሁ መርጣ ልዩ ምልክት አድርጋ ወደ ውስጥ ይዛው ገባች።

"ወይ ጉድ!" አልኩ።

"ብስል ከጥሬ ጋር፡ ስንዴ ከእንክርዳድ ጋር፡ ደግ ከክፉ ጋር፡ ታታሪ ከሠነፍ ጋር ተደባልቆ መሳ ለመሳ የሚኖርብሽ ዓለም፡ ጨርሰን እንዳንጠላም፡ ጨርሰን እንዳንወድም፡ ጨርሰን ጨርሰን እንዳናመሰግንም ጉራማይሌ ዓለም ስሚታችንንም ጉራማይሌ አደረገችው" አልኩና በተስፋ ላቦራቶሪውን ለቅቄ ወጣሁ።

በማግስቱ የቀጠሮው ሰዓት እስኪደርስ አላስችልህ ቢለኝ ጠዋት 3፡00 አካባቢ ካረፍኩበት ብፍል ውኃ ሆቴል ተንግሁና ወደ መገናኛ ላለው ሰው የአዲስ አበባ ትራፊክ ፍቱን መድኃኒት ነው። መደበኛ ታክሲ በመጠበቅ፡ ተግፍሮ በተዘጋጋ መንገድ በዝግታ መንኳተት፡ ሹፌር ሲሰዳደብና ቤተ አራዊት ውስጥ እንደታጎሩ ጉሬላዎች ሲናጭ በአግራሞት እያዩ ለመጓዝና ጊዜ ለመግደል ጥሩ ነው።

ብቻ ለአምስት ሩብ ጉዳይ ሲሆን ኢንስቲትዩቱ በር ላይ ደረስኩና እንደተለመደው መታወቂያዬን አሳይቼ ወደ ላቦራቶሪው አተናሁ። መቼም ጉጉቴ መጠን የለውም።

"አሁን ከፍተኛ የብረት ክምችት ወይም የዩራኒየም መኖሩ ቢታወቅ ምንድን ነው የማደርገው? የተቀደሰ ቦታ የማዕድን ማውጫ ይሆናል ተብሎ መቼም አይታሰብም" እያልኩ ወደ ዴስኩ ጠጋ አልኩና ትናንት በአግባቡ ያስተናገደችኝን ሠራተኛ በዐይኔ መፈለግ ያዝኩ።

"የለችም ወይ ጣጣ" አልኩ።

ፈዝዤ እንደቆምኩ ወደ ውስጥ የሚያስገባው በር ተከፈተና ወረቀት በእጇ ይዛ ስትወጣ አየኋት።

@BOOKALEM

"ሰውነቴ ስንጥቅ አለ" ምን ትነግረኝ ይሆን በሚል።

"መጥተሃል እንዴ! ይቅርታ ውስጥ ስለነበርኩ ነው። ለማንኛውም ተሠርቶልሀል ጠብቀኝ" አለችና ተመልሳ ወደ ውስጥ ገባች። ትንሽ ቆይታ አንድ ቀጠን ብሎ ረዘም ያለ ጠይም ወጣት ጋር መጣች

"ውጤቱን እራሱ ይገልጽልሃል የሠራው እርሱ ነው አለችኝና" ሄደች።

"ሲሳይ አንተ ነህ" አለኝ ።

"አዎን እኔ ነኝ። እንዴት ነው ውጤቱ?" አልኩ ።

"እ... ደጋግሜ ለማየት ሞክሬያለሁ። የብረትም ሆነ የሌላ ማዕድን ክምችት የለውም። ያው ኖርማል የሚካ ዐፈር ነው። ብዙ ካርበንና ናይትሮጂን አለው። ድንጋዮቹም ከቀለጠ ዐለት የሚፈጠረው ኢግኒዮስ ሮክ የምንላቸው ዐይነት ናቸው። እና ይህ ነው የምልህ የተለየ ነገር የለውም" አለኝ።

"እርግጠኛ ነህ ማለቴ ብዙ ብረት ወይም ራዲዮ አክቲቭ ንጥረ ነገር ይኖረዋል ብለን ገምተን ነበር" አልኩት።

"ልትገምቱ ትችላላችሁ። የማረጋግጥልህ ግን ዐፈሩ የተለየ የማዕድን ክምችት ያለው ሳይሆን ለም የሚካ ዐፈር ነው" አለ ፈርጠም ብሎ።

"በለው!" አልኩ ።

"እሺ ይኸውነው ወንድሜ" አለና ወረቀቱን ሰጠኝ።

"በጣም አመሰግናለሁ ስለትብብራችሁ" አልኩና ቀናዋን ልጅም በርቀት አንገቴን ጎንበስ ቀና እያደረኩ ምስጋናዬን ገልጬ ወደ ውጭ ወጣሁ።

የዶ/ር ክርስቶፈር መላምት ዜሮ ገባ ማለት ነው። ዶ/ር ማግዳሊና ትክክል ነበረች ማለት ነው።

"ታዲያ የጂፒኤስ ሞገድ የሚዘጋ፣ የኮምፓስ መርፌን ሲፈልግ የሚያሽከረክር ሲፈልግ የሚያቆም፣ ዶ/ር ማግዳሊና እንዳለችው ዛፍን የሚያንቀሳቅስ፣ ወጣቱን መልካሙን ዛፍ ሥር የሚያስተኛ፣ የእኔን ልብ ደግሞ በፍርሀትና በሽብር የሚንጥ ምን ኃይል ነው?" የሚል የማልመልሰው ጥያቄ ለራሴ አቀረብኩ።

የኢንስቲትዩቱን አጥር በስተውጭ በኩል ተደግፌ በጥልቀት ማሰብ ጀመርኩ። አንዳንድ ነገሮችንም ወደ ኋላ እያስታወስኩ መገጣጠምና ሥዕል መፍጠር ቀጠልኩ።

"ሲጀመር መልአኩ ሰላም ለምን በዚያ በኩል እንዳናልፍ ጠየቀ?"

መልካሙ "የሆኑ መነኩሴ በበትር ትከሻዬን ሲነኩኝ ወደቅሁኝ" ያለው ደግሞ ትዝ አለኝ እውነቱን ከሆነ ለምን በአካባቢው አላየኋቸውም?

አባ መዝገበ ሥላሴ ደግሞ "ብቻዬን ነኝ ማለት አይደለም" ያሉት ደግሞ መጣ። ብቻቸውን ካልሆኑ ታዲያ እነማን አብረዋቸው እየኖሩ ነው?

ከእረኞቹ መካከል "ደጉቼ" ያለው ልጅ ደግሞ ትዝ አለኝ፡ "በቤተ ክርስቲያን ደጎች የሚባሉት እነማን ናቸው? ውስጥ ካሉስ ያን ያክል ስንዳክር እንዴት ሳናያቸው ቀረን? አይታዩም ማለት ነው? ሰው ሆነው እንዴት ነው የማይታዩት? አቅጣጫችንን ያሳተን የተፈጥሮ የብረት ክምችት ወይም ሌላ ማዕድን ካልሆነ የእነርሱ ኃይል ነው ማለት ነው?"

"ለመሆኑ እውነት እዚያ ደን ውስጥ የሆነ ግዘፍ የነሣ አካል ካለ

@BOOKALEM

ለምን አይታይም?" አልኩና ደጋግሜ ባስብም ጠብ የሚልልኝ ፍንጭ አጣሁ።

የእኔ ሙያና የሳይንስ ግንዛቤ ብዙ ርቀት ሊወስደኝ እንደማይችል ተረዳሁ። እናም አሁንም በጥልቀት ሳስብ ስለ መከሰትና አለመታየት (visbility/invisiblity) የመሠሣሠሉትን በአጠቃላይ የሥነ-ዕይታ (የኦፕቲክስ) ዕውቀት ያለው የማውቀው የፊዚክስ ባለሙያ ለማስታወስ ሞከርኩ።

"እንዴ!" አልኩ። ኖርዌይ ከሚገኝ ዩኒቨርሲቲ የዶክትሬት ዲግሪውን እየሠራ ያለና በቅርቡ የጥናት ሥራውን ለመሥራት መጥቶ ያገኘሁትና የሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤት ጓደኛዬ የሆነው እምሩ ትዝ አለኝ። በአጋጣሚ ስልክ ተለዋውጠን ስለነበረ ተንቀሳቃሽ ስልኩ ላይ ደወልኩ። ስልኩን እንስቶ "ሀሎ" ሲለኝ በለስ እንደቀናኝ ታውቀኝና በደስታ፡-

"ታዲያስ ራስ እምሩ እንዴት ነህ? ሲሳይ ነኝ" አልኩት። ሁሌም ስንጠራው ራስ እምሩ እያልን ነው።

"ኧረ ሲስ፡ ዛሬ ከየት ተገኘህ? እንዴት ነህ?" አለኝ። የሞቀ ሰላምታ ከተለዋወጥን በኋላ፡-

"እባክህ ላስቸግርህ ነው። አንድ ጉዳይ ላይ ሙያዊ ማብራሪያ እንድትሰጠኝ ፈልጌ ነበር?" አልኩት።

"የኢኮሎጂ ሰዎች ደግሞ ከፊዚክስ የሚፈልጉት ነገር ምን ተገኘ?" አለኝ ።

"ኢኮሎጂ እኮ የብዙ ሳይንስ ዘርፍ ጥርቅም ነው" አልኩት ።

"ይሆናል። ለማንኛውም የኮንሰልታንሲ ክፍያ ይኖራል" አለና ተለደ።

"ለእርሱ አታስብ ከሻት በፊት የከንደሚኒየም መግዣ እከፍልሃለሁ" አልኩት።

ለንግግት ቀይተን ከቀኑ ዐሥር ሰዓት ላይ አራት ኪሎ ዩኒቨርሲቲው በሩ ላይ እንደሚጠብቀኝ ተቀጣጥረን ተለያየን። ቀጠሮ አክባሪ እንደሆነ ስለማውቅ ዐሥር ደቂቃ ቀደም ብዬ አራት ኪሎ ዩኒቨርሲቲው በር ላይ ቆሜ ጠበኩት። ካሪና-ኢ መኪና ውስጥ ገብቼ አብረን ወደ ቢሮው ዘለቅን። መኪናውን ይዞ ከቢሮው እንደገባን፡-

"ብፒኤችዲ ፕሮጀክቴ ላቦራቶሪ እያደራጀሁ ነው። መጀመሪያ ባስጎብኝህ?" አለኝ። ተከትዬው ወደ አንድ ሰፊ ክፍል ገባሁ። በአውሮፓና አሜሪካ ዩኒቨርሲቲዎች ውስጥ ያየኋቸው አንዳንድ መሣሪያዎች ሳይቀሩ ተደርድረዋል።

"ዋው በጣም ደስ ይላል። ግን እንዲያው መሬት ጠብ የሚል ነጠር ቤት የሚገባ የሳይንስ መላ ምናለ ብታመጡ?" አልኩት።

ሣቅ አለና "አንድ ጓደኛዬ ምን አለ መሰለህ?"

"ሳይንስ ባለ ክንፍና እግር ሆና አውሮፓ ተወልዳ፣ አሜሪካ አደገች። ወደ አፍሪካና ኢትዮጵያ ስትመጣ ግን እግሯን ጥላ ክንፎቿን ብቻ ይዛ ስለመጣች ይኸው መሬት ሳትነካ አየር ላይ ስትንሳፈፍ ትኖራለች" አለ ።

"ትክክል ብሏል" አልኩት እየሣቅኩ ።

እንዲህ እየተተራረብን ላቦራቶሪውን ጎብኝቼ ስጨርስ፡-

"በእውነት በጣም ትልቅ ጥረት ነው። ተማሪዎቻችሁን ብዙ የሚያግዝ ይመስለኛል" አልኩት።

"አዎን ለመምህራንም ብዙ ነገር ያቀላል። እያሳየሁ ማስተማርና

@BOOKALEM

ዝም ብሎ በቲዎሪ መናገር ብዙ ልዩነት አለው" አለኝ።

ተያይዘን ከቢሮው ገባንና ወንበር ስቤ ቁጭ ስል እሱ ደግሞ በሩን ዘግቶ ከፊት ለፊቴ ቁጭ አለ።

"ምንድን ነው እንዳብራራልህ የፈለከው?" አለኝ። በአጠቃላይ አጠር አድርጌ የገጠመኝን ገለጽኩለትና ይሆናል ብለን የገመትነው መላምትም አለመሥራቱን የዐፈርና ድንጋይ ምርመራውን ውጤት ገልጬ ነገርኩትና፡-

"እኛ የማናያቸው ነገር ግን እነርሱ ሊያዩን የሚችሉ ሰዎች ወይም ሌላ ግዘፍ የነሱ አካላት ሊኖሩ የሚችሉበት አጋጣሚ ይኖራል ወይ? ካለስ ከሳይንስ አንጻር እንዴት ይገለጻል?" የሚል ጥያቄ አቀረብኩ።

ትንሽ እንደማሰብና ፈገግ እንደማለት ብሎ፡-

"በዚህ ዓለም የማየትና የመታየት ነገር የሚከናወነው በብረሃን ጨረር አማካኝነት ነው። በአንድ ግዘፍ የነሣ ነገር ላይ የብርሃን ጨረር ሲያርፍና ሲንፀባረቅ በሚፈጠር ኩነት ነው። እንደምታውቀው የብርሃን ጨረር የሰባት ቀለማት ውሕድ ሲሆን ይህ ጨረር ግዘፍ የነሣ አካል ላይ ሲያርፍ የዚያን አካል ቀለም የያዘ ነፀብራቅ ይፈጠራል ቀሪውን ደግሞ ውጦ ያስቀረዋል።

አካሉ ሁሉንም የቀለም ዐይነቶች በአንድ ጊዜ ካንፃባረቀ አካሉ ነጭ ሆኖ ይታየናል። አረንጓዴ ቀለም ያለው ደግሞ አረንጓዴውን የብርሃን ክፋይ ብቻ ለይቶ ያንፀባርቃል። እንደዚህ እያለ ሙሉ በሙሉ ከማንፀባረቅ ጀምሮ እስከ ሙሉ በሙሉ ውጦ ማስቀረት ይሄዳል። ሙሉ ለሙሉ ውጦ የሚያስቀር አካል ጥቁር መልክ ያለው ሆኖ ይታየናል (በሳይንስ አገላለጽ ቀለም አልባ ይባላል)። ለማንኛውም አንድን ግዘፍ የነሣ አካል በሰው ዐይን ለማየት በመጀመሪያ ብርሃን ያስፈልጋል፣ ቀጥሎ ብርሃኑ ግዘፍ የነሣው

አካል ላይ ማረፍና መንፀባረቅ ወይም መዋጥ (Reflected or Absorbed) ይኖርበታል።" አለ የሁለት እጆቹን ጣቶች ከመሰሎቻቸው ጋር በማገናኘት እያወዛወዘ።

"ይሁንና አንዳንድ ጊዜ ብርሃንም ኖሮ ግዘፍ የነሣው አካል የብርሃን ጨረር እንዳያርፍበት ሊያደርግ የሚችል ኃይል ወይም ሁኔታ ሊኖር ይችላል።በዚህ ጊዜ መሰወር ወይም በእንግሊዘኛ ክሎኪንግ (Cloaking) ይፈጠራል። በሌላ አጋጣሚ ደግሞ ግዘፍ የነሣው አካል ሙሉ በሙሉ ወይም በከፊል ጨረሩን በመዋጥ ወይም በማንጸባረቅ ፋንታ ሙሉ በሙሉ ጨረሩን የማሳለፍ (Transparent) ባሕርይ ሊኖረው ይችላል። ለምሳሌ በጣም ንጹሕ የሆነ የግድግዳ ወይም የመስኮት መስታዎት የብርሃን ጨረርን ሙሉ በሙሉ ያሳልፋል። በዚህ ጊዜም አለመታየት (Invisibility) ሊከሰት ይችላል። አንዳንዴ ከንጹሕ መስታዎት በር ጋር የምንጋጨው በዚህ ምክንያት ነው" ብሎ በረጅሙ ሲተነፍስ።

"የብርሃን ጨረር እንዳያርፍበት ማድረግ የሚያስችል ኃይል ወይም ዘዴ ወይም ሁኔታ (Defelecting Ability or Cloaking) እንዴት ይፈጠራል ወይስ የሚታወቅ ዘዴ አለ?" ስል ጠየኩ።

"ለጊዜው በቤተ ሙከራ ደረጃ በአደጉት ሀገራት አንዳንድ መሣሪያዎች እንደተፈለሰፉ እሰማለሁ። ከዚህ በተረፈ በቲዮሪ ደረጃ እንጂ በተግባር የማውቀው ነገር የለኝም" አለና። "የሆነው ሆኖ እኛ ያልደረስንበት የጨረርን አቅጣጫ የሚያስት አቅም (Cloaking Power) ያለው ነገር በአካባቢያችን ሊኖር ይችላል። ከዚህ በላይ በተፈጥሮ ሊከሰት የሚችልን ምሥጢር ለማብራራት እቸገራለሁ።አላውቅም ብል ይቀላል" አለኝ።

"ወይ ጣጣ!" አልኩ።

@BOOKALEM

"እ.. ምንአልባት..." ሲል ጆሮዎቼ ቀጥ አሉ።

"ከሰው የማየት ገደብ ውጭ የሆነ ሞገዶችን ሊያሳይ የሚችል የዕይታ መሣሪያ ወይም መነጽር ብታገኝ በተወሰነ ደረጃም ቢሆን የማየት ዕድል ሊኖርህ ይችላል። ምክንያቱም ከሰው ከሆነ መሰወር የፈለጉት የሚጠቀሙት ጥበብ የሰውን የዕይታ ሞገድ ገደብ ግምት ውስጥ አስገብተው ሊሆን ይችላል።ሁለተኛው አመራጭ በብርሃን ጨረር ሳይሆን በድምጽ ሞገድ በሚጠቀም ቴክኖሎጂ ተጠቅሞ ለማየት መሞከርም ይቻላል። ችግሩ ግን እኛ እንደምናስበው የጥበብ ወይም የቴክኒክ ጉዳይ ካልሆነ ግን ልፋትህ ከንቱ ይሆናል" አለኝ

"እንዴት?" አልኩት።

"የተሰወሩት በተዓምራት ከሆነ ሳይንሱ ብዙ መፍትሄ አያመጣልህም ዝም ብለህ ከመቀበል በቀር" አለኝ።

"እንደዚህ ዐይነት ተዓምራት ሊኖሩ ይችላሉ ብለህ ትገምታለህ? ታምናለህ?" አልኩት።

"ቢያንስ ከሳይንስ ውጭና በላይ የሆኑ ጉዳዮችና ምሥጢሮች በዓለም ላይ እንዳሉ አውቃለሁ። በእግዚአብሔርም አምናለሁና አዎን ተዓምራት ሊኖሩ ይችላሉ" አለኝ።

"ግን እንደዚህ ዐይነት መሣሪያ በቅርብ እዴት አገኛለሁ?" አልኩት ።

"በሀገር ውስጥ የሚገኝ አይመስለኝም። ምናልባት ምናልባት ከተገኘም ከደኅንነትና የመከላከያ ተቋማት ነው። ያውም በከፍተኛ ምሥጢር" አለ ተስፋ የሌለው መሆኑን ለመጠቆም ከንፈሩን እየለጠጠ።

ከመማሁበት ውጭ ያሉ ቤተሰባዊ ጉዳዮችን ስናወራ ቆይተን አመስግኜው ወደ ማረፊያ ሆቴሌ አመራሁ። ውይይታችንን እንደገና አንድ በአንድ እያነሣሁ እየጣልኩ ማሰላሰል ቀጠልኩ። የሆነ ቦታ

ላይ ጓደኛዬ እምሩ ባላደርገው ሊያጸጽተኝ ወይም እንዲህ ቢሆን ኖሮ ብዬ የምቆጭበት መላምት እንደነገረኝ አቃጨለብኝ።

"ከሰው የማየት ገደብ ውጭ የሆኑ ሞገዶችን ሊያሳይ የሚችል ወይም የድምጽ ሞገድ በመጠቀም ዕይታን የሚያመጣ ማሣሪያ ወይም መነጽር ብታገኝ በተወሰነ ደረጃም ቢሆን የማየት ዕድል ሊኖርህ ይችላል" ያለኝ ነው።

በተለይ ከብርሃን ሞገድ ውጭ የድምጽ ሞገድ በመጠቀም ወደ ዕይታ መቀየር የሚለው አስደሳች ሐሳብ ነው። በተግባር ለሕክምና አገልግሎት የሚውለው አልትራ ሳውንድ የሚባለው መሣሪያ በዚህ መርሕ የተፈለሰፈ ነው። እጅግ የረቀቁ የድምጽ ሞገዶችን በመልቀቅ ተጋጭተው ሲመለሱ የተጋጩበትን አካል ቅርጽ ተከትለው የሞገድ ፍጥነታቸው ይቀየራል። ይህን ልዩነት ኮምፒተሩ ወደ ምስል ይቀይረዋል። በኢኮሎጂ ሙያዬም የሌሊት ወፎች በዚህ መርሕ በድቅድቅ ጨለማ መንቀሳቀስ እንደሚችሉ አውቃለሁ። በእንቅስቃሴአቸው ሁሉ የማያቋርጥ ድምጽ ያወጣሉ። ድምጻቸው በአካባቢው ካለ አካል ጋር ተጋጭቶ የገደል ማሚቶ ሲፈጠር እርቀቱንና ቅርፁን ይረዳሉ። በዚህ መልክ የጨለማ እንስሳት ሁነው ያለምንም ችግር ምግባቸውን አድነው ይመገባሉ።ይህ በርግጥም የሚያጓጓ አማራጭ ነው። ጥበብን በጥበብ የመብለጥ ነገር ነው። ችግሩ እንደዚህ ዐይነት መሣሪያ በሀገር ውስጥ በቀላሉ ማግኘት የማይቻል መሆኑ ነው። ከውጭ ካልሆነ በስተቀር።

ወዲያው ፕሮፌሰር ሃሮልድ ትዝ አሉኝ። በወቅቱ ከአውስትራሊያ ወደ አሜሪካ ሄደው እዛው እንዳሉ ስለማውቅ ለምን አላማክራቸውም አልኩ። ሰዓቱን ሳይ ከምሽቱ 1:00 አካባቢ ነው። ባለን የሰዓት ልዩነት መሠረት አሁን እርሳቸው ካሉበት ኖርዝ ካሮላይና ስቴት ዩኒቨርሲቲ ዘንድ ከቀኑ 6:00 አካባቢ ይሆናል። እናም ቢሮ እንደሚሆኑ ገመትኩና ኮምፒውተሬን ስከፍት skype ላይ አየኋቸው። ዕድለኛ ነኝ መስመር ላይ ናቸው። ጊዜ አላጠፋሁም

@BOOKALEM

ደውልኩና ተገናኘን። ከተለመደው ሰላምታ በኋላ ሳይት 09 እንደሄድኩ ነገርኳቸው።

"Excellent and what did you find?" (ግሩም ነው! እና ምን አገኘህ) አሉኝ በጉጉት ወደ ኮምፒውተሩ ስክሪን እየተጠጉ።

"ምንም የተጨበጠ ነገር የለም" አልኩና ደባስ ብሎ የኮምፓሴን የአቅጣጫ መርፌ ከመስታዎቱ ጋር አጣብቆ እንዳቆመው ነገርኳቸው።

"Incredible" (አስደናቂ ነው!) አሉ ።

"ዶ/ር ክርስቶፈር እንዳሰበው የሀፈርና ድንጋይ ናሙና አምጥቼ እንዳስመረመርኩና ምንም የተለየ የብረት ወይም ሌላ ንጥረ ነገር ከምችት እንዳልተገኘ ነገርኳቸው።"

"ያ ቦታ አንዳች ከባድ ምሥጢር ይኖረዋል አላልኩህም?" አሉ ፈገግ ብለው።

"እዎን ልክ ነዎት። እኔም አግራሞቴና ፍርሀቱ እየጨመረ መምጣል" አልኳቸው።

"እውነት ነው። ግን መፍራት አያስፈልግም ተመራማሪ አይፈራም" ብለው አደፋፈሩኝና "ታዲያ ምን አሰብክ?" አሉ ቀጥለው።

"ከዚያ ደን ውስጥ እኛ የማናየው ወይም የማናያቸው ሰዎች ወይም ሌላ ፍጥረታት ሊኖሩ ይችላሉ።ከሰው ዕይታ ሊሰወሩ የሚችሉበት ጥበብ ይኖራቸዋል ብዬም ገምቻለሁ። እናም እነርሱን ለማየት አንድ ዕድል አለ" አልኩና ከእምሩ ጋር የተወያየንበትን ነገርኳቸው።

"Interesting! Now we are thinking a classic research" (አንጊ ነው! አሁን መሠረታዊ ምርምር እያሰብን ነው ማለት ነው) አሉ እንደመቀለድ ብለው። ከዚያም

"ታዲያ ምን ልርዳህ?" አሉ።

"እንዲያው የሚቻል ከሆነ ከእናንተ ዩኒቨርሲቲ ወይም ገበያ ላይ ካለ ይህንን መሣሪያ/መነጽር የማገኝበትን መንገድ ቢያመቻቹልኝ ብዬ ነው" አልኳቸው።

"Oh I see" (ገባኝ) አሉና ነጭ ፂማቸውን በግራ እጃቸው እየዳበሱ አንገታቸውን ከፍና ዝቅ እያደረጉ ማዶ ማዶ እያዩ የሆነ ነገር ለማስታወስ ይሞክሩ ጀመር።

"አንድ የፊዚክስ ፕሮፌሰር ጓደኛ አለኝ። በአጋጣሚ የምርምር ሥራው የሚያተኩረው በሥነ-ዕይታ ሳይንስ (Optics) ላይ ነው። እና ከእርሱ ዘንድ አንዳች ነገር አናጣም። ዛሬ ለማግኘት እሞክራለሁ። ስለዚህ ነገ ጠዋት እንገናኝ" አሉ።

"በጣም አመሰግናለሁ! ፕሮፌሰር እጠብቃለሁ" አልኳቸው።

"ምንም አይደለም የጋራ ፍላጐታችን ነው" አሉኝና ተሰነባበትን።

እንዲሁ እንቅልፍ ሳይወስደኝ ስገላበጥ አደርኩና በጠዋት ተነሣሁ። ይሁን እንጂ ፕሮፌሰሩ የቀጠሩኝ በእነርሱ ጠዋት ሲሆን ስለነበር ይህ ማለት ደግሞ በእኛ ወደ ዘጠኝ ሰዓት አካባቢ ይሆናል ማለት ነው። ባለኝ ሰፊ ጊዜ ቁጭ ብዬ በሐሳብ ከምናጥ ለምን ተጨማሪ መረጃ አልፈልግም አልኩና በኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ወደ ጠቅላይ ቤተ ክህነትና መንበረ ፓትርያርክ ቤተ መጽሐፍት አመራሁ።

ቤተ መጽሐፍቱ ከቤተ መዘክር ጋር ተያይዞ የተሠራ ነው። ጥንታዊቷንና ባለብዙ ቅርስና መጽሐፍት ባለቤት የሆነችውን የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያንን ይመጥናል ባይባልም ማራኪ ግርማ አለው። ያልጠበኩትና የስደነቀኝ ነገር ቢኖር የካቶሊክና የምሥራቅ አብያተ ክርስቲያን የነገረ መለኮት

@BOOKALEM

ማስተማሪያ መጻሕፍት ሳይቀሩ በሥርዐት በባለመስታዎት ሽለፍ ላይ ተደርድረው ማየቴ ነው። ማንበብ የፈለኩት ምንኩስናና ምናኔ እንዲሁም የገዳማዊ ሕይወትን በተመለከተ የተጻፉ መጽሐፍትን ነው። በዐማርኛ ተጽፈው ከተደረደሩት መጽሐፍት መካከል ከምፈልገው ጉዳይ ጋር ተቀራራቢ ርእስ ያላቸውን ሦስት መጽሐፍት መርጬ ጥግ ላይ ከሚገኝ ማንበቢያ ጠረንጴዛ ላይ ተቀመጥኩ።

በተለይ አንደኛው መጽሐፍ እኔ የምፈልገውን ጉዳይ በዝርዝርና በስፋት ይዟል። ጠቅለል ብሎ ሲቀርብ፡-

"የእግዚአብሔር ወዳጆች ቅዱሳን በአንድ ጊዜ የፍጹምነትና የቅድስና ደረጃ ላይ አይደርሱም። ይልቁንም የተወለደ ሕፃን ቀስ በቀስ ከመዳህ ወደ መቆም፣ ከመቆም ወደ መራመድ፣ ከዚያም ወደ መሮጥና መዝለል እንደሚሸጋገር ሁሉ ቅዱሳንም ከወጣኒነት ጀምረው በጸጋ እግዚአብሔር እያደጉ ወደ ፍጹምነት ይደርሳሉ። በዚህ መሠረት ቅዱሳን ደረጃ በደረጃ የሚደርሱባቸው ዐሥር መዓርጋት አሉ። እነዚህም ሦስቱ በንጽሐ ሥጋ የሚገኙ፣ አራቱ በንጽሐ ነፍስ፣ ሦስቱ ደግሞ በንጽሐ ልቡና የሚገኙ ናቸው" ይልና በዝርዝር እንደሚከተለው ይገልጻቸዋል፡-

"በንጽሐ ሥጋ የሚገኙት ሦስቱ መዓርጋት፡-

ጽማዌ፡- ዝም ጸጥ ማለት፣ መናገርና መቀባጠርን መተው ማለት ነው። ሙሉ ሐሳባቸውን ወደ ፈጣሪያቸው ለማድረግ ሥራውንም ለማዘከር ይችሉ ዘንድ የዚህን ዓለም ጣጣ ከማሰብና ከማውራት መላ ሕዋሳታቸውን ይከለክሉታል።

ልባዌ፡- ልብ ማድረግ፣ ማስተዋል፣ በጥልቀት ነገሮችን መረዳት ማለት ነው።

ጣዕመ ዝማሬ፡- ሳይሰለቹና ሳይቸኩሉ ምሥጢርና ትርጓሜውን እያወጡና እያወረዱ በንቁ ኅሊና ማመስገንና መጸለይ ነው።

በንጽሐ ነፍስ የሚገኙ አራቱ መዓርጋት ፡-

አንብዕ፡- እንባን ከዐይናቸው እንደ ሰን ውኃ ሳያቋርጥ ማፍሰስ ነው። ይህም ማለት ሰውነታቸው በሐዘን ሳይከፋ በሥጋዊ ሐሴትም ሳይሞላ ሳይሰቀቁ ከዐይናቸው የሚያፈልቁት እንደ ሰን ውኃ የሚፈስ እንደ ነሐሴ ዝናብ የሚመነጭ ከአርምሞና ከተደሞ የሚመጣ ነው።

ኩነኔ፡- በመዓርጋት ሂደት ኩነኔ ማለት ሥጋን ለነፍስ ማስገዛት ማለት ነው። ቅዱሳን ከኩነኔ መዓርግ ላይ ሲደርሱ ፈቃደ ሥጋቸው ፈጽሞ ለነፍሳቸው ይገዛል። ሥጋ የነፍስ መጣሪያ ይሆናል። ነፍስ ሥጋን የወደደችውን ታሠራለች፣ መስገድ፣ መጾም፣ መጸለይ ሁሉ ቀላልና ጠባያዊ እስኪሆን ይደርሳሉ።

ፍቅር፡- እግዚአብሔር ከመፍጠር ያልናቀውን ፍጥረት ሁሉንም አስተካክሎ መውደድ ማለት ነው። ኀጥእና ጻድቅ፣ አማኒና መናፍቅ እንዲሁም ወዳጅና ጠላት ብሎ መለያየት ሳይኖር ማንኛውንም ሰው በእግዚአብሔር አርአያና አምሳል በክብር የተፈጠረ ስለ ሆነ ብቻ መውደድ ነው።

ሑሰት፡- ካሉበት ቦታ ሆኖ ካሰቡት መድረስ ነው። ይኸውም ከአንድ ቦታ ሆነው እንደ እግረ ፀሐይ ካሰቡት ቦታ ይደርሳሉ በሌላው ቦታ የሚሠራውን ያውቃሉ። ለምሳሌ ነቢዩ ኤልሳዕ በኢየሩሳሌም ሆኖ የሶርያው ንጉሥ ወልደ አዴር እልፍኙን ዘግቶ ከባለሟሎቹ ጋር የመከረውን ምክር ማንም ሰው ሳይነግረው ያውቅበት ነበር ተብሎ በመጽሐፍ ቅዱስ እንደሰፈረው ማለት ነው።

@BOOKALEM

በንጽሐ ልቡና የሚገኙ ሦስቱ መዓርጋት ደግሞ፡-

ንፃሬ መላእክት፡- በዓፀደ ሥጋ ሆነው መላእክትን በየከተማቸውና በየቦታቸው ያያሉ። በሦስቱ ዓለመ መላእክት በኢዮር፣ በራማና በኤረር ያሉ ቅዱሳን መላእክትን በየነገዳቸውና በየአለቃቸው እንዲሁም በየክፍለ ቦታቸው ሆነው "ቅዱስ ቅዱስ ቅዱስ" እያሉ ፈጣሪያቸውን ሲያመሰግኑ ያያሉ።

ተሰጥሞ ብርሃን፡- ይህ ደግሞ የእግዚአብሔር የባሕርይ ገንዘብ በሆነው በሚያስደንቀው ብርሃን ውስጥ መዋኘት ነው። ይህም እነርሱ በዚህ ብርሃን ውስጥ እያሉ ሌላ ለዚህ መዓርግ ያልበቃ ሊያየው የማይችለው ብርሃን ነው።ጨለማ የማይሰለጥንበት እንደዚህ ዓለም ብርሃን የማያቃጥል፣ ጨረሩ ዐይን የማይበዘብዝ፣ ነፍስን ከሥጋ መለየት የሚያስችል ደስታ እስኪሰማ ድረስ ግሩም መዐዛ ያለው ነው።

ከዊነ እሳት፡- የመጨረሻው መዓርግ ሲሆን እዚህ ደረጃ የደረሱ ቅዱሳን ሰውነታቸው ለእጋንንት የሚያቃጥልና የማይቀረብ ይሆናል።

እነዚህን እጠቃለው የያዙ የልብ ንጽሕናን ገንዘብ አድርገዋልና ለነጽሮተ ሥሉስ ቅዱስ ይበቃሉ። ልበ ንጹሓን ብፁዓን ናቸው እግዚአብሔርን ያዩታልና ተብሎ እንደተጻፈ" ብሎ በእያንዳንዱ መዓርግ ሥር የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅስ እየተቀመጠ ሰፊ ማብራሪያ ተጽፏል።

በተለይ ተሰጥሞ ብርሃን የሚለው መዓርግ እኔ ከገጠመኝ ጋር የሚመሳሰል በመሆኑ በእጅጉ ተፈተንኩ።

ከላይ ያነበብኳቸውን ታሪኮች ከልጅነቴ ጀምሮ በቤተክርስቲያን

አካባቢ እየሰማሁ ያደኳቸው ናቸው። ስለምንኩስና፣ ስለበቁ አባቶችና እናቶች፣ ስለተሰውሩ ቅዱሳን ብዙ ሰምቻለሁ። እንዲያውም ‹አረጊት ኪዳነ ምሕረት› በምትባል ጥንታዊቷ ቤተ ክርስቲያን ብዙ ‹ደጎችና ሰውራን› እንደሚኖሩ፣ ጠበል በዕቃ ተደርጎ ጸሎት ሲደረግበት እንደሚፈላ እናቴ በልጅነቴ እንደነገረችው የቅርብ ጓደኛዬ እንዳጫወተችኝ ሁሉ አስታውሳለሁ። አስገራሚው ነገር ግን ሰሰማው ኖርኩ እንጂ ድርጊቱ ሲፈጸም ወይም ተፈጽሞ ሲገኝ ለመቀበል የሚችል እምነት ግን እንዳልነበረኝ የተረዳሁት ግን በዚህ ወቅት ነው።

የቤተ ክርስቲያኗን አስተምህሮ እቀበላለሁ። እንደ አስተምህሮዋም አምናለሁ ብዬ እስባለሁ። ለቤተ ክርስቲያኗም ፍቅርና አክብሮት ያለኝ ይመስለኛል። አሁን ግን "ዝርዝር ነገር ሲመጣ እንዴት ሊሆን ይችላል?" የሚለው ጥያቄ በውስጤ ድንገት እንደ እንጉዳይ በቀለ። የሒሳብ ባለሙያዎች "ሰይጣን ያለው ከዝርዝሩ ነው" የሚሉት ታወሰኝና ፈገግ አልኩ።

"ወይ ጉድ! ሰው ለካ እራሱን ሙሉ ለሙሉ ለማወቅ ብዙ ጊዜ ይፈጅበታል ማለት ነው" አልኩና "የማከብራትን ቤተ ክርስቲያን አስተምህሮዋን ሙሉ በሙሉ መቀበል የማልችል ከሆነ ታዲያ እኔ ምን ዐይነት አማኝ ነኝ ማለት ነው?" አልኩና ለራሴ ጠየኩ።

"በከፊል የሚያምን መናፍቅ ይባላል" አለኝ ሌላኛው አእምሮዬ

"በስመ አብ … መናፍቅ እንኳን አይደለሁም። በቃ ደካማ አማኝ ነኝ" ብዬ ለራሴ የተሻለ የመሰለኝን ስያሜ ሰጠሁት።

"ልዩነቱ ምንድን ነው?" አለኝ አሁንም ሌላኛው የአእምሮዬ ክፍል።

"መናፍቅ አውቆ የሚያጣምምና ለክሕደቱ ምክንያት የሚፈልግ ሲሆን ደካማ አማኝ ግን ምክንያት የሌለው ማመን አለመቻል ብቻ ነው።" አለ መልስ ሰጪ የአእምሮዬ ክፍል በተራው።

@BOOKALEM

"እሰኪ ይሁንልህ!" አልኩና ለራሴ የሚከተሉትን ስንኞች ቋጠርኩ፣

አንድ የማላውቀው ሰው አብሮኝ እየኖረ፣

ሰበላ እየበላ ሲተኛ እሚተኛ ከእኔ የሰመረ፣

ማንነቱን ሳውቀው በብዙ ተግቼ፣

ከደብር ከገዳም ሱባኤ ገብቼ፣

ምሥጢሩ ተገልጾ እሱነቱን ሳውቀው፣

የኔው የራሴ ገጽ የራሴ ሰብእና ሆንና አረፈው።

ያም ሆኖ ከመጻሕፍቱ ያገኘሁትና በመስክ ያጋጠሙኝ ነገሮች ተዳምረው ሀሰታማውን ልቤን ሊያሳሉት አልቻሉም። እናም ልቤ ወደ ሳይንሱ አደላና ፕሮፌሰር ሃሮልድ ትዝ አሉኝ።

ቤተ መጻሕፍቱ ውስጥ በተቀመጥኩበት ሳላውቀው ከቀኑ 6:20 ሆኗል። መጻሕፍቱን ከአገኘሁበት ቦታ መልሼ ወደ አረፍኩበት ተማምሼ ኮምፒውተሩን አስነስቼ መሥመር ላይ መጠበቅ ጀመርኩ። ሠላሣ ደቂቃ ያህል እንደጠበኩ ፕ/ር ሃሮልድ ወደ በይነ መረብ መግባታቸውንና መሥመር ላይ መሆናቸውን የሚያመለክተው አረንጓዴ መብራት በስማቸው ትይዩ ኮምፒውተሬ ላይ ሲበራ ተመለከትኩ።

የልቤ ምቱ ጨመረ። ከደቂቃዎች በኋላ የቪዲዮ ጥሪ ኮምፒውተሬ ላይ ተሰማ፤ እንጋፋው ፕሮፌሰር ስክሪኑ ላይ የጆሮ ማዳመጫቸውን ሰክተው ጉጭ አሉ። ሰላምታ ከተለዋወጥን በኋላ፡-

"ዕድለኛ ነህ። ጓደኛዬ ሊረዳን ዝግጁ ነው" አሉ።

"እውነትዎትን ነው? እንዴት?"

"የገለጽከውን ዐይነት ኦፕቲካል መሣሪያ አለው ።"

"ግሩም! እናስ?"

"እናማ መሣሪያውን በእኔ ኃላፊነት ሊያውሰን ፈቃደኛ ሆኗል።"

"በጣም ግሩም" አልኩና ደስታዬን ተቆጣጥሬ፡-

"ታዲያ እንዴት ላገኘው እችላለሁ?" አልኳቸው።

"እሱንም ጉዳይ አስቤበታለሁ። በፖስታ ቤት በኩል መላክ የማይታሰብ ነው" አሉ።

"እና ምን ይሻላል?" አልኩ ወዲያው ደስታዬ ቀዝቅዞ ጭንቀት ተላብሼ።

"የእኔም የጓደኛዬም ጓደኛ የሆነ ፕሮፌሰር ለዕረፍት ወደ ኢትዮጵያ ይመጣል። የሚቆየው ለዐሥር ቀናት ብቻ ነው። እርሱ ያመጣልህና በፍጥነት ቦታው ወስደህ ሥራህን ጨርሰህ ትመልስለትና እሱ ይዞልን ይመጣል" አሉ ።

"ዋው! ፕሮፌሰር በጣም በጣም አመሰግናለሁ። ሌላ ምን ማለት እችላለሁ" አልኩ ።

"ምንም አይደለም። ብቻ ውድ መሣሪያ ስለሆነ በጥንቃቄ እንድትይዘው። እንደደረሰህ በskype ተገናኝተን ጓደኛዬ አጠቃቀሙን ያብራራልሃል" አሉኝ ።

"ለጥንቃቄው አያስቡ መሣሪያው ምን ያክል ውድ ሊሆን እንደሚችል እረዳለሁና" አልኳቸውና፡-

@BOOKALEM

"ታዲያ ጓደኛችሁ ወደ ኢትዮጵያ መቼ ሊመጡ አስበዋል?"

"በሚቀጥሉት ዐሥራ አምስት ቀናት ውስጥ ይመጣል" አሉኝ ።

በመጨረሻ ቱሪስቱ ፕሮፌሰር ሲመጡ ደውለው እንዲያገኙኝ ስልክ ቁጥር ሰጥቼ ኮምፒውተሩን ዘጋሁ። ሳላስበው ክፍሊ ውስጥ በድል ስሜት አንድ ሁለቴ ዘለልኩ።

በማግስቱ ወደ ባሕር ዳር ተመለስኩና ለዶ/ር ክብረ በዓል ስለሁኔታው ሳማክረው ወሰኜ ቀጠሮ አስያዝኩት። ሁሌም ከበድ ያሉና ሙያዊ ጉዳዮች ሲያጋጥሙኝ የማማክረው ሰው ሳስብ በቅድሚያ የሚመጣልኝ ዶ/ር ክብረ በዓል ነው" አልኩት።

"እሺ... እባክህ ቀጥል" አለ ሺፌራው። መቼም አትኩሮቱ ዘላለም እንዲያወሩ ይገፋፋል። በልቤ ደግሞ "ዛሬ ይኼ ሰው ለእንደዚህ ዐይነት ታሪክ ይህን ሁሉ ትዕግስትና አትኩሮት ከየት አመጣው" እያለኩ እገረማለሁ።

"‹ጣና ሆቴል› ውስጥ በጣና ሐይቅ ዳርቻ በሚገኘው መናፈሻ በቀጠሯችን መሠረት ከቀኑ ዐሥር ሰዓት ላይ ከዶ/ር ክብረ በዓል ጋር ተገናኘን።

"እሽ ወንድም ሲሳይ እንዴት ነህ?" አለኝ።

"ደኅና ነኝ ማለት እንኳን አልችልም። አንድ የሚያስጨንቀኝ ጉዳይ ገጥሞኛል" አልኩት።

ከሙያ ብስለቱ በተጨማሪ ዶ/ር ክብረ በዓል በእኔ መለኪያ ከፍ ያለ የሞራል ሰው ነው ብዬ ስለማምን ልሠራ ያሰብኩት ነገር ተገቢ መሆኑን ሳማክረው ስለፈለኩ ነው የዛሬው ቀጠሮአችን።

እንደተለመደው በእርጋታ "ምን የሚያስጨንቅ ነገር ገጠመህ?" አለኝ ።

ከመጀመሪያው ጀምሮ ከምርምር ባልደረቦቼ ጋር የገጠመንንና እኔም ብቻዬን የሞከርኩትን አሁን ደግሞ ላደርግ ያሰብኩትን ከዘረዘርኩለት በኋላ፡-

"እንዲያው ዘመናዊ መሣሪያ ተጠቅሞ እንደ ለዘመናት ተከብሮና ተፈርቶ የኖረን የአንድ ጥንታዊ ቤተ ክርስቲያን አጸድ ምሥጢር ለማወቅ መሞከር ከሞራል አንጻር እንዴት ታየዋለህ ብዬ ነው?" አልኩት ።

በዝምታ ሩቅ እያየ ከቆዬ በኋላ፡-

"ምሥጢሩን ሳታውቀው ቢቀርብህስ?" አለኝ

"ዶ/ር ክብረ በዓል እሱ እንኳን የማይታሰብ ነው። ባሰብኩት ቁጥር ፍርሀት የሚያርደኝ ቢሆንም ምሥጢሩን ሳላውቀው ለመቅረት ግን የምችል አይመስለኝም። እንዲያውም አሁን አሁን ስለ እርሱ አለማሰብ ተስኖኛል። በዚያ ላይ ለማከብራቸው ሰው ቃል ገብቻለሁ" አልኩት።

"እኔ እምልህ! እስከአሁን የተጠቀማችኋቸው መሣሪያዎች ካልሠሩ ይኼ አሁን የምትጠብቀው መሣሪያስ ለመሥራቱ ምን ያክል እርግጠኛ ነህ?" አለ ፈገግ ብሎ፡-

"ይኼ እንኳን በብዙ ምክንያቶች ውጤታማ ሊያደርገኝ ይችላል። መሣሪያው የሚረዳኝ አለመታየትን ወደ መታየት በማምጣት ነውና። ስለዚህ ማንኛውም ድርጊት በስውርም ቢሆን ሲከናወን ማየት እችላለሁና" አልኩት በመተማመን ስሜት።

"እናያለን እስኪ!" አለና "ታዲያ ምን ነው ያስጨነቀህ?" አለኝ ።

"ምን መሰለህ! ቦታው የተቀደሰ የሃይማኖት ቦታ ነው። እኔም ክብር የምሰጠው ነው። እና እንዲያው በመሣሪያ ለመፈተሽ መሞከሬ የድፍረት ኀጢአት ይሆን ወይ ብዬ ነው?" አልኩና "እንዲያው

@BOOKALEM

በዚህ የተንሣ መቅሰፍት ይወርድብኝ ይሆን?" አልኩት ፍርሀቴን በግልጽ አውጥቼ።

"መላምትህ ግን ምንድን ነው?" አለኝ ።

"እኔማ ከጠቅላይ ቤተ ክህነት ቤተ መጻሕፍት ካነበብኩትም፣ በአካባቢው ያሉ አረኞችም የነገሩኝ እንዳለ ሆኖ ከልጅነቴ የሰማሁትም ቢሆን እንዲህ ይገጥመኛል ብዬ አስቤ ስለማላውቅ ለማመን ከበደኝ፡ እናም አንዳች ጥበብ ይኖራል ብዬ ነው" አልኩት።

"አሃ! ማወቅ የፈለከው በሃይማኖቱ ከሚሰጠው ምክንያት ውጪ አንዳች የሆነ የሳይንስ ወይም የፊዚክስ ጥበብ ይሆናል ብለህ የገመትከውን ዕውቀት ነው?" አለ።

"አዎን" አልኩት እንደ ማፈር ብዬ።

በዝምታ ከቆዩ በኋላ፡-

"በመሠረቱ ቦታው የእምነት ቦታ ነው። የሚሆነው ሁሉ በእግዚአብሔር ኃይል ሆኗል ብሎ ማሰብ አስቸጋሪ ነው ብዬ አላስብም። ይሁንና አንተ ይህንን ማመን አለመቻልህ አያስገርምም። ይህ የጀመርከው ፍለጋም መረዳትንና ዕውቀትን በመሻት እንጂ በክሕደት መንፈስ ለማጥፋትና ለማዋረድ ባለመሆኑ የሞራል ችግር አለው ብዬ አላምንም። ምክንያቱም ስለ እግዚአብሔር ፈጣሪነት፣ መጋቢነትና ሁሉን ቻይነት ወይም ከሃሊነት የሚታወቅበት መንገድ አንዱ በቅንነት የሚሠራ ምርምር በመሆኑ ነው።" አለና ጺሙን ሲያፍተለትል ቆይቶ፡-

"ይሁንና የእምነት ቦታ ነውና ባለማመን መቅረብ ለጊዜው ወደ ብርቱ ቅጣት ያስገባሃል ብዬ ባልገምትም የሆነ ዋጋ ግን ሊያስከፍል ይችላል" አለኝ።

"እርሱን ዋጋ ለመክፈል ልቡናዬ የፈቀደ ይመስለኛል" አልኩት ፈርጠም ብዬ ።

"አንዳንዴም ዋጋው በማመን ይለወጥና መልካም የመሆን ዕድልም ይኖረዋል" አለኝ ።

"እንደ አፍህ ያድርግልኝ" አልኩት። ‹አያ በሬ ሆይ ሣሩን አየህና ገደሉን ሳታይ› እንደተባለው የሚያስከትልብኝን መዘዝ ከቁብ ሳልቆጥር እኔም በድፍረት ልገባበት ልቤን አጨከንኩት።

"እና መቼ ልትሄድ አሰብክ?" አለኝ ።

"መጣሪያው እንደደረሰኝ እሄዳለሁ" አልኩት ።

"እኔም ደብረ ታቦር አካባቢ ሥራ ስላለኝ ስትዘጋጅ ንገረኝና መኪና ከምትከራይ እኔ እሸኝሃለሁ" አለኝ ።

"እ በጣም ጥሩ" አልኩትና በዚሁ ከዶ/ር ክብረ በዓል ጋር ተለያየን።

@BOOKALEM

ምዕራፍ ዐሥራ አምስት

ከፕሮፌሰር ሃሮልድ ጋር በSkype በተገናኘን በ13ኛው ቀን መማሪያውን እንደላኩትና ከሁለት ቀናት በኋላ ባሕር ዳር መረከብ እንደምችል ነገሩኝ። ደስታዬ መጠን አልነበረውም። እንዳሉትም በሁለተኛው ቀን ፕሮፌሰር ፓዎል የሚባሉ አሜሪካዊ ካረፉበት ሆቴል ሄጄ እንድቀበላቸው ስልክ ደወሉልኝ። ከዐሥር ቀናት በኋላ እንደሚመለሱና መማሪያውን መልሶ መውሰድ እንዳለባቸው ስለነገሩኝ እንድ ቀን ቀደም ብዬ እንዳመጣላቸው ተስማምተን መማሪያውን ተቀብዬ እርሳቸውንም አመስግኜ ወደ ቢሮዬ በረርኩ።

የሰዓት ልዩነቱን ጠብቄ ወደ ፕሮፌሰር ሃሮልድ በ Skype ደወልኩ። ከሠላሣ ደቂቃ በኋላ ድ.ጋሜ እንድንገናኝ አሳስበውኝ የመማሪያውን ባለቤት ጓደኛቸውን ፕሮፌሰር ኮሊንን እንደሚያገናኙኝ ተነጋገርን።

ኮሊን የፊዚክስ ፕሮፌሰር ሲሆኑ በተለይ በሥነ-ዕይታ (Optics) ላይ እንጋፋ ተመራማሪ እንደሆኑ ከፕ/ር ሃሮልድ ተረድቻለሁ። በኮምፒውተር ስክሪን ላይ ሲታዩ የሃምሳ ዓመት አካባቢ የሚሆኑ ሙሉ ጺማም ናቸው። የራሳቸው ጸጉር የዐይናቸው ቅንድብ ድረስ

@BOOKALEM

የተደፋ ነው። ትውውቃችንን በግርድፉ ጨርሰን መሣሪያው እንዴት እንደሚሠራ ገለጻቸውን ጀመሩ።

"መሣሪያው በቀይ ሳጥን ውስጥ የተገጠመ ሲሆን በገመድ ከዋናው መሣሪያ ጋር የተያያዘ መነጽር መሣይ አለው። የድምፅ ሞገድ ማስራጫና መቀበያ አንቴናውን ወደ ላይ መምዘዝ አትርሳ። ቀጥሎ መሣሪያው ጨረር እንዲያመነጭ የምትጫቅን ቀይ ቁልፍ አለች፡ እርሷ ከተጨቆነች ከሴኮንዶች በኋላ አረንጓዴ መብራት ይታያል። ይሄኔ መሣሪያው እየሠራ መሆኑን እወቅ። ከዚያም መነጽሩን ከዐይን ላይ አድርጐ ማቅረቢያና ማራቂያ እጀታውን እያዘዋወሩ ማየት ነው። ይህ መሣሪያ ልዩ የብርሃንና የድምፅ ሞገዶችን በመልቀቅ በተለምዶ በሰው ዐይን የማይታዩ ነገሮችን ማየት የሚስችል በመሆኑ የምትፈልገውን የሚሳይህ ይሆናል። ስለሆነም አንዳንዴ በተለምዶ ከምናውቀውና ከግምት ውጭ የሆኑ አስፈሪ ፍጥረታትን ማዬት ሊጋጥም ስለሚችል የሥነ ልቡና ዝግጅት ማደረግ ተገቢ ነው። በተረፈ አሁን ያለው ባትሪ ስምንት ሰዓት ሊያሠራ ይችላልና በቂ ይመስለኛል። መልካም ዕድል!" አሉኝ።

እኔም ከፍ ያለ ምስጋናዬን አቅርቤ ተሰነባብተን ከተለያየን በኋላ ወዲያው ለዶ/ር ክብረ በዓል ደወልኩና፡-

"መሣሪያው ስለመጣልኝ እባክህ ነገ መሄድ እንችላለን?" አልኩት። ቀደም ብዬ ስለዚሁ ጉዳይ ስላማከርኩት ለጉዳዩ እንግዳ አልነበረም።

"ኦ እንኳን ደስ አለህ! እንዴ ጠብቀኝ መልሼ እደውላለሁ" አለኝ።

የኪራይ መኪና ስለሆን የምንጠቀመው እሱን ለማረጋገጥ ይሆናል ብዬ መጠበቅ ያዝኩ። ትንሽ ቆይቶ ደወለልኝ። ስልኩን አንስቼ "እንዴት ነው?" አልኩት።

"ወገድም ሲሳይ ነገ መሄድ አንችልም ከነገ ወዲያ ነው" አለኝ።

እኔ ግን ጉጉቱ ስለናረ ዝም ብዬ በማግስቱ ጠዋት ተነሥቼ መሄድ ፈልጌ ነበር። ነገር ግን ያው እኔም መኪና ልከራይ ብል ዞሮ ዞሮ አንድ ቀን መጠበቅ ይኖርብኛል እያልኩ ስልኩን ሳልዘጋው በዝምታ መዋጤን ሲረዳ፡-

"በፍጥነት መሄድ እንደምትፈልግ አላጣሁትም። ለማንኛውም ነገን ብቻ ታገሥ" አለኝ።

"ምንም ችግር የለም፡ ብቻ ከነገ ወዲያ በጠዋት እንድንሄድ" ብዬ አሳሰብኩት።

"ለእርሱ አታስብ እኔም የሚጠብቁኝ የቀጠርኳቸው አርሶ አደሮች ስላሉ በጠዋት ነው የምንሄደው ብሎ" አረጋጋኝ።

ሁለቱን ቀናት ለጉዞዬ የሚያስፈልጉኝን ነገሮች፡ የመስክ መሣሪያዎችንና ለእባ መዝገበ ሥላሴ የሚሄዱ ዕቃዎችን አዘጋጀሁ። ባለፈው ቃል በገባሁላቸው መሠረት +2 የንባብ መነጽር ምናልባት ዕድሜያቸው ስለገፋ ዕይታቸው ቀንሶ ስለሚሆን ብዬ ሌላ +2.5 የንባብ መነጽር ጨምሬአለሁ። በተረፈ ባለፈው ለብሰው ያየኋቸው ዐይነት ቀሚስ እስከ ቆቡ፡ ባትሪ፡ ሻማና ጧፍ፡ ስኳርና ሌሎች ያስፈልጓቸው ይሆናል ያልኳቸውን ቁሳቁሶች ከባለቤቴ ጋር በመመካከር አዘጋጀሁ።

ሁለቱን ሌሊት እንቅልፍ በዐይኔ ሳይዞር አሳለፍኩ። ብቻ የሚታየኝ ነገር ቢኖር መነጽሩን ከዐይኔ ላይ አድርጌ የመሣሪያውን ጨረር ማመንጫ ቁልፍ ስጫን፡ ደን ውስጥ የተሰወረው ኃይለኛ እንቅስቃሴ ሲታየኝ ነው። ከዚያ በማቅረቢያውና በማራቂያው እጀታ እያፈራረቅሁ ምሥጢሩን ስመረምረው ታየኝ። አእምሮዬ በፈጠረው የተለያዩ መላምት ስሰቃይ ሰነበትኩ። አንዴ አስፈሪ የሌላ ዓለማት ፍጡራን (Alien)፡ ሌላ ጊዜ ነጫጭ የለበሱ ቅዱሳን

@BOOKALEM

መንኮሳት፣ ብቻ ቀን ከሌሊት በቅዠት አሳለፍኩና የቀጠሮአችን ቀን ረቡዕ ከጠዋቱ 12፡00 ሰዓት ላይ ዶ/ር ክብረ በዓል ራሱ መኪናውን እያሽከረከረ ከቤቴ ደረሰ።

ከመኪና ወርዶ ሰላምታ ከተለዋወጥንና ዕቃዬን ከጫንኩ በኋላ

"መንዳት ትፈልጋለህ?" አለኝ።

"እያይ ዛሬ ቅዠት ላይ ነኝ ራስህ ንዳ" አልኩት።

በተለመደው ጥልቅና ማራኪ ፈገግታው ታጅቦ "እሺ እንሂድ" አለኝ።

እንደምታውቀው ዶ/ር ክብረ በዓል የተዋጣለት አሽከርካሪ ነው። ከሙሉ ጥንቃቄ ጋር መፍጠን ባለበት ቦታ በፍጥነት ማሽከርከር ያውቅበታል። በተለይ የሚገርመኝ ግን ለትራፊክ ሕግና ምልክት ያለው ክብር ነው። ለምሳሌ የፈለገው ፍጥነትና ርቀት ላይ ይሁን ሁልጊዜ መንገድ ውስጥ ለገባ እግረኛ ቅድሚያ ይሰጣል። መኪና ሲቀድም ወይም ሲያስቀድም በቃ ለማሽከርከር ፈቃድ ሲወጣ የሚሰጠውን ትምህርት እንደወረደ ነው የሚፈጽም።

ከባሕር ዳር ወደ ሞገደኛው ደን (ሳይት 09) ለመሄድ በሁለት አቅጣጫ መሄድ ይቻላል። አንደኛው አጭርና ኮረኮንች ሲሆን ሁለተኛውና በደብረታቦር ዞሮ የሚወስደው ደግሞ ረጅም ቢሆንም አብዛኛው አስፓልት ነው። ለወትሮው የምመርጠው በደብረ ታቦር ዞሮ መሄድን ነው። ይሁን እንጂ በጣም ከመጓጓቴ የተነሣ መንገላታቴን መረጥኩና፡-

"ዶ/ር እባክህ በአጭሩና በኮረኮንቹ እንሂድ አልኩት።" ወደ የትኛው ቤተ ክርስቲያን እንደምሄድ ባልነግረውም አጠቃላይ አካባቢውን ስለሚያውቀው አቅጣጫውን ስነግረው ለመረዳት አልተቸገረም። እንደነገረኝ እርሱ መሄድ የሚፈልግበት ቦታ እኔ ከምሄድበት

ሃያ ኪሎ ሜትር ዐልፎ ስለሆነ የአቅጣጫ መምታታት ችግር አልነበረብንም።

'አቤት ሲሳይ በጣም የምትገርም ሰው ነህ' አለኝ መንገድ ላይ፡-

'እንዴት?" አልኩት።

'ብቻ የምትፈልገው ነገር ሲኖርህ፣ በተለይ የተደበቀህ ወይም ካንተ የተሰወረ ነገር ያለ ሲመስልህ ያንን ለማወቅ ያለህ ጉጉት በጣም ይገርመኛል" አለ።

'አዎን! ብቻ በሽታ ሳይሆን አይቀርም" አልኩት።

"ግን እንደዚህ ጉጉትህ የምትፈልገውን ስታገኝ ወይም ስታውቅ ምን ይሰማሃል?" አለኝ።

"የሚገርምህ ሁልጊዜ ሂደቱ እንጂ ውጤቱን ሳገኝ ብዙ አያስደስተኝም፤ እናም አንዱን ጨርሼ ውጤቱን ሳላጣጥመው ሌላ ወከባ ሌላ መቃተት ውስጥ እገባለሁ" አልኩት።

"የምዕራቡ ዓለም ባህልና አስተሳሰብ በአያሌው የተጫነህ ይመስላል" አለኝ።

"እኔ እንጃ፣ ውስጤ የምዕራባዊነት ወይም የኢትዮጵያዊነት መንፈስና አስተሳሰብ እንዳለብኝ መለየት እቸገራለሁ። የተደበላለቀብኝ ይመስለኛል" አልኩትና።

"አንተስ?" አልኩት።

"እኔ እንኳን ከድብልቅልቅ አስተሳሰብ በጊዜ ወጥቼ ሕይወትን ፈልጌ ወደ አንድ መሥመር እየመጣሁ መሆኔ ይታወቀኛል" አለ።

"የሕይወት ጥግህና ፍልስፍናህ ወደ የትኛው ሆነልህ?" አልኩት።

@BOOKALEM

ይህን ጥያቄ ብዙ ጊዜ ልጠይቀው እፈልግ ስለነበር በአጋጣሚ ስለተነሣልኝ ደስ አለኝና መልሱን በጉጉት ጠበቅሁ።

"እ... አሁን ብዙ ሐሳብና ጉጉት ላይ ነህ። የጀመርከውን እንቆቅልሽ መፍታት ላይ አተኩር። የእኔን ሌላ ጊዜ እነግርሃለሁ" አለኝ።

እንዲህ እየተነጋገርን ለሁለት ሰዓታት ያክል እንደተጓዝን የምፈልግበት ቦታ ለመድረስ እንደተቃረብኩ ተረዳሁና፦

"እኔ እምልህ ዶ/ር ክብረ በዓል ለምን አብረኸኝ አትሄድም?" አልኩት፣

"ሆ! የሰው ምርምር ሥራ ውስጥ ዘሎ ይገባል እንዴ? በኋላ የምርምሩ ግኝት ተጋሪ ነኝ ብዬ ብቅ ያልኩ እንደሆን ይጨንቅሃል" አለኝ።

"አትቀልድ እባክህ! የሆነ የፍርሀት ስሜት እንደገና እየጀመረኝ ነው እና ለምን አንሄድም?" አልኩት።

"የምን ፍርሀት ነው። ተመራማሪ አይደለህም እንዴ? ለማንኛውም ከእኔ ጋር አብረን የምንሄደው ምሥጢሩን ከፈታኸው በኋላ ነው" አለና ልክ ከዋናው መንገድ ተገንጥዬ የምገባበት የቀበሌ መንገድ ላይ ሲደርስ በዚህ ነው አይደል?" አለኝ ።

"እዎን እንዴት አወቅህ?" አልኩት ተገርሜ።

"አይ ያው እየደረስኩ ነው ስላልከኝ በግምት ነው" አለና "ምን ያክል ቀን የምትቆይ ይመስልሃል?" አለኝ።

"ምን አውቄ። እኔማ ዛሬ ሞክሬ ከቻልኩ ዛሬውኑ ካለበለዚያ ነገ ጠዋት ነው" አልኩት።

"ለማንኛውም ከዚያም በላይ ብትቆይም እዚሁ አካባቢ እጠብቅሃለሁ። እንዲያውም ብዙ አርሶ አደሮችን የማነጋገር ዕድል አገኛለሁ" አለኝ።

መኪናው መጨረሻ ሊደርስበት ከሚችለው ቦታ ስንደርስ ኮተቴን በሙሉ በጀርባዬም የቀረውን በእጄ እንጠልጥዬ ተሰነባብተን ወደ መንደሩ አመራሁ። መጀመሪያ ማግኘት የፈለኩት የደብሩን አለቃ መልአከ ሰላምን ነበርና ወደ መኖሪያ ቤታቸው ሄድኩ። ስጠይቅ ወደ ደብረ ታቦር ለሥራ ጉዳይ መሄዳቸውን ተረዳሁ። አለመኖራቸውን ስሰማ አልተከፋሁም። እንዲያው በአካባቢው መቆየት ቢያስፈልገኝ እርሳቸው እስኪመጡ ለመጠበቅ መሆኑን ለመናገር በቂ ምክንያት ይሆናል ብዬ ደስ አለኝ።

በቀጥታ ወደ ሞገደኛው ደን ወደ ቤተ ክርስቲያኑ ለመውጣት ዳገቱን ተያያዝኩት። የሚገርመው ልክ ከደኑ ውስጥ ስገባ እንደተለመደው ልቤ የፍርሀት ከበሮውን ይደልቅ ጀመር። ሌላኛው ስሜቴ ደግሞ አሁን የምሥጢር መፍቻ መግሪያ ይዘኻል። በአጭር ጊዜ ውስጥ እንቆቅልሹን ትፈታለህ፣ እያለ ያደፋፍረኛል። መግሪያው በቀይ ሳጥን ውስጥ የተገጠመ በመሆኑ ትኩረት እንዳይስብ በቦርሳዬ ውስጥ ከትቼ በጀርባዬ አንዘየዋለሁ። ዳገቱን ጨርሼ ቤተ ክርስቲያኑ ስደርስ በቀጥታ ወደ ሰሜኑ በር ሄጀ በግንባሬ ተደፍቼ ተሳለምኩ።

"እምላኬ ሆይ ይቅር በለኝ" አልኩኝ። መልሼ ደግሞ "እንዴ እኔ እኮ ለማወቅ ነው፣ ምን አጠፋሁና ነው" አልኩና እንደገና፦

"አምላኬ ሆይ ምሥጢሩን እንዳውቅ እርዳኝ" አልኩ። የተሻለ ጸሎት ያደረኩ መሰለኝ።

ተነሥቼ ሰሜን ምሥራቅ አቅጣጫ ወዳለው ወደ አባ መዝገበ ሥላሴ መኖሪያ ሄድኩ። እንደተለመደው በሥራ ተጠምደዋል። ዛሬ ግን ከከብቶች ቀንድ ዋንጫ መሥራት ሳይሆን ቀጫጭን የዕፅዋት ለበቅ መሳይ ይዘው በሰንጢ ቅርፅ እያወጡ ነው። ከአግራቸው ጥግ በእጅ የምትሽከረከር የዕንጨት ማለስለሻ ሞረድ ተቀምጣለች። አቀርቅረው መቀጠሪያ እየሠሩ ነው።

@BOOKALEM

"አባ እንዴት ሰነበቱ?" አልኳቸው ወደ እርሳቸው ጎንበስ ብዬ። ቀና ብለው አዩኝና ከአስተዋሉ በኋላ፡-

"ኸረገኝ! እንዴት ነህ የእኔ ልጅ" አሉኝ በፈገግታ።

ጎንበስ ብዬ ጫማቸውን ልስም ስል ቀልጠፍ ብለው አገጬን ያዙና ጉንጮቼን ሳሙኝ። ከዚያም መስቀላቸውን አውጥተው አሳለሙኝና፡-

"ሀረፍ በል እስቲ፡ ይኼ ሁላ ጓዝ ምንድን ነው?" አሉ።

"ለሥራ የሚያገለግሉኝ ቁሳቁስ ናቸው" አልኳቸው። በልቤ "የያዝኩትን መስቀል መሣሪያ ቢያውቁና ለምን እንዳመጣሁት ቢረዱ በያዙት መስቀል ግንባሬን ብለው ያባርሩኝ ይሆን?" የሚል ፍርሀት ግን ይሰማኛል።

"ኸረ ግሩም! እንዲህ በቶሎ የምትመጣ አልመሰለኝም ነበር" አሉ።

"እዎን እኔም አላሰብኩትም ነበር። ግን ባለፈው ሳልወስደው የቀረሁት መውሰድ የነበረብኝ አንድ ናሙና ነበርና ያው መጣሁ" አልኩ።

"እ.... ይሆናል እንጂ" አሉና ስለለመደባቸው ወደ ሥራቸው አቀረቀሩ።

"ወይ ድብብቆሽ!" አልኩ ለራሴ።

"አባ ባለፈው በተነጋገርነው መሠረት መንጽሩን እምቀይርሎታለሁ። እንዲያው ምናልባት እይታዎ ቀንሶ ከሆነ ብዬ ከፍ ያለ ቁጥርም አምጥቻለሁ" አልኩና በቦርሳ የተቀመጡትን ሁለቱን መነጽሮች ሰጠኋቸው። ቀና ብለው ፈገግ አሉና ፡-

"ተባረክ ልጄ ቁምነገረኛ ነህና" አሉና ቦርሳውን ከፍተው አንደኛውን መነጽር ወደ ዐይናቸው አስጠግተው ከጎናቸው የነበረን የተደጉሰ አንስተኛ መጽሐፍ ገልጠው ማንበብ ጀመሩ።

"ደኅና ነው" አሉ።

"እስኪ ሁለተኛውን ደግሞ ይሞክሩት?" አልኳቸው።

የመጀመሪያውን መነጽር በጥንቃቄ ቦርሳው ውስጥ ከትተው ሁለተኛውን አወጡና ዐይናቸው ላይ አድርገው መጽሐፉን ተመለከቱ።

" አሃ! ይሄ ደግሞ በጣም ያጎላል" አሉ።

"አዎን! እንግዲህ የሚመችዎትን ይምረጡ፡ አንደኛው መጠባበቂያ ይሆንዎታል" አልኳቸው።

"ተባረክ ልጄ እንግዲህ እንደልቤ አነባለሁ" አሉ። ደስ እንዳላቸው ፊታቸው ላይ ይታወቃል። ደስ እንዳላቸው ስረዳም ልባቸው ተከፈተልኝ ብዬ እኔም ደስ አለኝ።

መልሼ ግን ለራሴ፡-

"እንኳን ከብርጭቆ የተሠራ ማንበቢያ መነጽር ይቅርና የወጣትነት ዐይን እራሱን በአልማዝ ሳህን አድርገህ ብታቀርብላቸው ከስጦታ የተነሣ የሚፈጠር አዲስ ነገር የለም" አልኩና ከልቤ ደስታ ላይ ውኃ ቸለስኩበት።

"አባታችን፡ ባለቤቱ ደግሞ ይህን ልካልዎታለች፡ ሁሉኬም ይድረሰኝ ብላለች" አልኩኝ በአንድ ቦርሳ የያዝኳቸውን ቁሳቁሶች ወደ እርሳቸው እያቀረብኩኝ።

@BOOKALEM

"አይ ልጄ፣ እኔ ይህ ሁሉ ምን ያደርግልኛል? የሚቸግረኝ ነገር የለ። የቸገረኝንማ መነጥሩን ነግሬሃለሁ" አሉ።

"አባታችን ስጦታ ነው። ስጦታን ደግሞ መርቆ መቀበል እንጂ ምን ያደርግልኛል ይባላል?" አልኳቸው በትሕትና።

"አይ ልጄ እንዲያው ያለችግራችሁ ተቸገራችሁ ብዬ ነው እንጂ" አሉና "ተባረኩ ልጆቼ" ብለው የእኔንም የባለቤቴንም የክርስትና ስም ጠይቀውኝ ነግሬያቸው ጸሎት አደረጉና እንደገና መስቀል አሳለሙኝ። ያመጣሁላቸውንም ዕቃ ወደ ፎቱ ወስደው አስቀምጠው ተመለሱና ወደ ሥራቸው አቀረቀሩ ።"

ምዕራፍ ዐሥራ ስድስት

"አባ መዝገበ ሥላሴ ሰው ሲያነጋግሩ ወይም ሲጸልዩ ካልሆነ በስተቀር በሌላ ጊዜ በፍጥነት በሥራቸው ይጠመዳሉ። ታዲያ ለየት የሚያደርጋቸው በሥራ ላይ እያሉ ያለማቋረጥ ያዜማሉ። ብዙ ጊዜ የሚያዜሙት የአባ ጊዮርጊስ ዘጋስጫ ድርሰት የሆነው ሰዓታት የሚባለውን ነው። ሌላ ጊዜ ውዳሴ ማርያምና ሌሎች የማላውቃቸውን የማሕሌት ዜማዎችን ያዜማሉ። ድምጻቸው ቀጠን ያለና የሆነ ጉልበት ያለው ማራኪ ነው።

በደን ግርማ በተከበበው ቤተ ክርስቲያን ከወፎች ዝማሬና ዐልፎ ዐልፎ እንደ ማጀቢያ ከሚደመጠው የጦጣዎች ድምፅ ጋር የአባ ዜማ ልብን ያሸፍታል። በተመስጦ ዝም ብዬ ሳዳምጥ ቆይቼ ድንገት እንደመባነን አልኩና፡-

"አባታችን የመጣሁበትን እረሳሁት እኮ! በስተምዕራብ ልሂድና ናሙና ይገኙ ልምጣ እንጂ" አልኳቸው።

"በል እኮ ሥራ አይደል፣ ሂድ" አሉና ተመልሰው አቀርቅረው ሥራቸውንና ማዜማቸውን ቀጠሉ።

@BOOKALEM

እንደተለመደው ወደ ምዕራብ አቅጣጫ ሄድኩና ጥንታዊውን የድንጋይ ካብ ዘልዬ ወደ ደኑ አንድ ሠላሣ ሜትር አካባቢ ገባ ብዬ በቦርሳ ያነገትኩትን ዘመናዊ የዕይታ መሣሪያ አወጣሁ። ወደ ምሥጢራዊው የሰሜን አቅጣጫ ከመሄዴ በፊት በሰላማዊው የምዕራብ አቅጣጫ መሣሪያውን ለመሞከር ፈልጌ ነው።

ፕሮፌሰር ኮሊን በነገሩኝ መሠረት መሳሪያውን መሬት ላይ አደላድዬ አስቀመጥኩና የድምፅ ሞገድ መልቀቂያና መቀበያውን አንቴና ወደ ላይ መዘዝኩ፣ የጨረር ማስተላለፊያ የሌንሱን መስኮትም ከፈትኩና የማስነሻ ቁልፉን ተጫንኩ። ቀይ መብራት ሲበራ ልክ የቢፃቢ ድምፅ ዐይነት ሲ..ሲ.. የሚል ድምፅ ያሰማ ጀመር። የድምፅ ሞገድ እየለቀቀ መሆኑ ነው። ከአንድ ዐሥራ አምስት ሴኮንዶች በኋላ አረንጓዴ መብራት ሲበራ መነጽር መሳዩን ነገር ከዐይኖቼ ላይ አደረኩኝ።

መጀመሪያ ላይ ከተለመደውና ከማውቀው የዛፎች ቅርፅና ቀለም በስተቀር ምንም አዲስ ነገር የለም። ቀስ እያልኩ ማራቂያውንና ማቅረቢያውን እየነካካሁ ስመለከት ግን በራሪ ነፍሳትን ማየት ቻልኩ። መነጽሩን አውልቄ ሳይ አይታዩም። መልሼ ሳደርገው ግን ይታያሉ።

አስደሳች ከመሆናቸው በስተቀር አስፈሪ ወይም አስተያሚ አልነበሩም። ብቻ ብዙም የሚያስደንቅ ነገር አላየሁም። የሆነ ሆኖ ግን መሣሪያው በትክክል የምፈልገውና የተደበቀውን ምሥጢር ሊገልጽልኝ እንደሚችል ሳስብ ደስታዬ ወሰን አጣ። ትንሽ ቆይቼ ግን፡-

"ማየቱንስ ልይ እሺ፣ ግን በሕይወቴ አደጋ ላለመድረሱስ ምን ዋስትና አለኝ?" አልኩና ፍርሀት መልሶ ወረረኝ።

"በተቀደሰው በዚህ ቦታ ሰዎች ምሕረትን ተስፋ አድርገው ፈጣሪን

ከሚማፀኑበት ስፍራ መቼም መቅሠፍት አይወርድብኝም" አልኩ። መልሶ ኅሊናዬ ደግሞ፡-

"እንዴ ድፍረትህ ገደብ ሲያልፍስ?"

"ድፍረቴ ጉዳት አያመጣ፣ በቃ ተራ ጉጉት ነው" አልኩ በማስተዛዘን። እንዲህ ኅሊናዬን ለሁለት አቧድኜ ሳሟግት ቆየሁና፡-

"ለማንኛውም ክሕደትም ይሁን ጉጉት፣ ድፍረትም ይሁን ስሕተት፣ እንዴ ጀምሬዋለሁ። አሜሪካ ድረስ እንደ ደፋር መሣሪያ አስመጥቼ ሳበቃ አሁን መፍራት ምን ይባላል?" ብዬ መሣሪያውን አንስቼ ወደ ድንጋዩ ካብ ተመለስኩና እንደገና ታጥፌ ወደ ሰሜን አቅጣጫ ዞርኩ። .

የሰሜኑን አቅጣጫ እንደያዝኩ ወደ ፊት ተራመድኩና የዐፈር ናሙና የወሰድኩበት አካባቢ ስደርስ መሣሪያውን አስቀመጥኩ። ትንፋሼን ሰብስቤ በፍጥነት መሣሪያውን ለሥራ ዝግጁ አደረኩ። መጀመሪያ ቀይ መብራት ከዚያ ድምፅ ከዚያ ቀጥሎ አረንጓዴ መብራት ሲበራ የልቤ ምቱ ጨምሮ የሸሚዜ ኪስ ድረስ ብድግ ብድግ ያደርገው ጀመር። እየተንቀጠቀጥኩ መነጽሩን አነሣሁና ፊት ለፊት ለማየት ከዐይኖቼ ላይ አደረኩ።

"ዋው!" አልኩ ሳላስበው። የተባዘተ ጥጥ የሚመስልና በእጅ ቢዳስሱት እንደ ግድግዳ የሚዳሰስ የመሰለ ጉም/ጭጋግ ደኑን ሞልቶታል። የሚጉለመለመውን ጉም አይቼ ሳልጠግበው፡-

"ግን እንዴት?" አልኩና መነጽሩን አውልቄ በዐይኔ ሳይ ምንም የለም። ግራ ተጋባሁና እንደገና መነጽሩን ዐይኔ ላይ አድርጌ ሳይ ደነገጥኩ።

"ለምን?" ድቅድቅ ጨለማ ሆና! በፍጥነት መነጽሩን አውልቄ ወደ መሣሪያው ስመለከት አረንጓዴው መብራት ጠፍቷል።

@BOOKALEM

"እደረግም!" አልኩና መሣሪያውን ሁሉንም ቁልፎች አጠፋፍቼ እንደገና አስነስቼ ለመሞከር ፈለኩ። የሆነ እልህ የያዘኝ መሰለኝ። እንደተለመደው እንቁላሉን መዝገፍ የሌንሱን መስኮት ከፍቼ ማስንሻ ቁልቁን ተጓዝኩ።

ቀይ መብራት የለ፣ ድምፅ የለ፣ በቃ መሣሪያው ሥራ አቁሟል። መሬት ላይ እንደተንበረከኩ ቀና አልኩና ሁለት እጆቼን ወገቤ ላይ አድርጌ ከንፈሬን ነክሼ ወደ ደኑ አፈጠጥኩ። የገረመኝ ነገር ቀጥራሽ ፍርሀቱ መጥፋቱ ነው። ድንገት ብድግ አልኩና ወደ ፊት በወኔ ልራመድ ስል... ከኋላዬ ከትከሻዬ ላይ የሆነ ነገር... ነካ አደረገኝ። ዘወር ብዬ ለማየት ስሞክር ሰማይ ምድሩ ዞረብኝና መሬት ላይ ዝልፍልፍ ብዬ ወደቅሁ።

ከቆይታ በኋላ ልክ በሙሉ ዕረፍት ድብን ብሎ ተኝቶ እንደነቃ ሰው ብንን አልኩ። የሥቃይም ሆነ የቅዠት ቆይታ አልነበረም። በቃ ሰላማዊ እንቅልፍ ላይ የቆየሁ ያክል ተሰማኝና ተንጠራርቼ አካባቢዬን ስቃኝ ከአባ መዝገበ ሥላሴ ዕቃ ቤት ከጎናቸው ተጋድሜያለሁ። እርሳቸው ግን አሁንም ከጥዑም ዜማቸው ጋር ሥራቸውን እየሠሩ ነው። የተመካሁበት መሣሪያም ከአንገቴ ከነበት ሸንጣ ጋር ምርኮ ሆኖ ግግ ላይ ተቀምጧል።

"የፈጣሪ ያለህ!" አልኩ ሳላስበው።

"ነቃህ እንዴ?" አሉ አባ በሙሉ ፈገግታ ወደ እኔ ዘወር ብለው።

"ምንድን ነው የሆንኩት?" አልኳቸው።

"የሆንከውንማ አንተ ታውቃለህ እንጂ ልጄ።"

"እንዴት እርስዎ ዘንድ መጣሁ? ማንስ አመጣኝ?"

ፈገግ ብለው አዩኝና ሥራቸውን ከዜማቸው ጋር ቀጠሉ። "ከማንም ወፈፌ ጋር ምን አጓረቀኝ" ያሉ መሰለኝ።

"ተመስገን! በማስተኛት ማሳለፋቸው ጥሩ ነው። ሊላም ቅጣት ሊኖር ይችል ነበር" አልኩኝ ለራሴ። ከዚህ በኋላ የዚህን ታላቅ ደን ምሥጢር በራሴ ጥበብና ዕውቀት፣ ኃይልና ድፍረት ልመረምረው እንደማልችል አመንኩ። ምሥጢሩን ምሥጢር አድርጌ ትቼው ለመመለስ ግን የሚታሰብ አይሆንም። ለማንኛውም የዚህ ምሥጢር መክፈቻ ቁልፍ ያለው ከአባ መዝገበ ሥላሴ እጅ ብቻ እንደሆነ ተረዳሁ። ቀደም ብዬ እርሳቸውን አለመጠየቄና አለማማከሬ ትልቅ ስሕተት መሆኑ ሲገለጽልኝ የመክፈቻውን ቁልፍ እርቄ እንደቀበርኩት ገባኝና በጣም ተጸጸትኩ።

የሆነው ሆኖ ዐይኔን በጨው አጥቤ ሁሉንም ነገር ግልጽልጽ አድርጌ ነግሬአቸው እርሳቸውን መለማመጥ እንደሚገባኝ አመንኩ። ከተጋደምኩበት ቀና ብዬ ቁጭ አልኩና፦

"አባ ምን ተዓምርና ምሥጢር ነው ከዚህ ደን ውስጥ ያለው?" አልኳቸው።

"እንዲህ በቀላሉ የምትረዳውና የምትመረምረው ነገር እንዳልሆነ የተረዳህ ይመስለኛል" አሉ።

"አባታችን ስለድፍረቴ ይቅርታ ያድርጉልኝ። ከመጀመሪያው ጀምሮ በሳይንስ አግባብ የምፈታው ተራ የተፈጥሮ ክስተት መስሎኝ ብዙ ሞከርኩ። አሁን ግን ከአቅሜ በላይ እንደሆነ አምኛለሁ" አልኳቸው።

"ከአቅም በላይ የሆኑ ነገሮች ሲያጋጥሙ አምኖ መቀበል ብልኅነት ነው፤ ይሁንና አንተ ግን የዘገየህ ይመስለኛል" አሉ።

"አዎን አባ ከዚህ በኋላ የምሞክረው የሳይንስ መላምት የለኝም። ይሁን እንጂ ምሥጢሩን ሳላውቀው ብቀር ግን ልቡናዬ ሰላም፣ አእምሮዬም ዕረፍት ያጣል" አልኳቸው በልምምጥ መልክ።

@BOOKALEM

ሁሉም ሰው ምሥጢር የመሰለውን ነገር የማወቅ
"እረዳለሁ። ሁሉም ሰው ምሥጢር የመሰለውን ነገር የማወቅ ፍላጎት ያላቸው
ጉጉት አለው" አሉ። ሥራቸውን ጨርሶ የማቋረጥ ፍላጎት ያላቸው
አይመስልም። ችግሬን የተረዱልኝ መሰለኝና ተስፋ አደረኩ።

"አባ ታዲያ የዚህ ደን ምሥጢር ምንድን ነው?" አልኳቸው።

"ቦታው የተቀደሰ፣ የእግዚአብሔር ክብር መገለጫ የሆነ የአምልኮ
ስፍራ መሆኑን ካመንክ ሌላው ነገር ቢቀርብህ ምን አለ?" አሉ።

"አባታችን ለዚህ የከበረ ምሥጢር ተካፋይ ለመሆን የሚያበቃ
"አባታችን ለዚህ የከበረ ምሥጢር ተካፋይ ለመሆን የሚያበቃ እምነትና ንጽሕና እንደሌለኝ አውቃለሁ። ይሁንና እንዲህ በቀላሉ
እምነትና ንጽሕና እንደሌለኝ አውቃለሁ። ይሁንና እንዲህ በቀላሉ
እርግፍ አድርጌ የምተወው አይመስለኝም" አልኩና፡-

ተንሥቼ እግራቸው ሥር ተደፋሁና "አባ በፈጣሪዎት ይዤዎታለሁ
ይንገሩኝ" አልኳቸው።

"ኧረ በፈጠረህ ተነሥ፣ ምነው ልጄ ምን አደረኩህ?" አሉ በእጃቸው
ጭንቅላቴን ይዘው እንድነሣ እየገፉ።

ተነሣሁና ቆሜ "ለምን ነግረው አያሳርፉኝም" አልኩ በምሬት።

"ልጄ እኔ የቤተ ክርስቲያን ዕቃ ቤት ጠባቂ የሆንኩ ተራ መነኩሴ
ነኝ። ወደዚህ ምሥጢር ዘልቄ የመናገርና የማስረዳቱ ዕውቀቱም
ሥልጣኑም የለኝም" አሉ ፈርጠም ብለው።

"ከመጀመሪያው ጀምሮ ሁሉንም ያውቃሉ። ከወደኩበት አንሥተው
ያመጡኝ፣ ምን እንደሆንኩም የሚያውቁ እርስዎ ብቻ ነዎት።
ባለመንገርዎም አላዝንብዎትም" አልኳቸው።

እንደተለመደው አቀርቅረው ሥራቸውን ለመጀመር ሲዘጋጁ፡-

"አባ ይወቁት! የዚህን ደን ምሥጢር እስካላወኩ ድረስ ከዚህ ቦታ
አልሄድም" አልኳቸውና ተኝቼበት ከነበረው ቦታ ላይ ሄጄ በጀርባዬ
ተኛሁ።

"እንዴ ሥራህስ? ኑሮ ትዳርህስ? ልጄ" አሉ ደንገጥ ብለው።

"ብሄድም ሥራውን በአግባቡ ስለማልሠራው፣ ኑሮውንም በሰላም
ስለማልኖረው ምንም ለውጥ አያመጣም" አልኳቸው።

"የሀገሬው ሰውም ቢሆን ከዚህ መሰንበትህን የሚፈቅዱ አይመስለኝም"
አሉ።

"ከቤተ መንግሥትም ከቤተ ክህነትም እዚህ ደን ውስጥ ምርምር
እንዳደርግ ፈቃድ ስላለኝ እርሱ አያሳስበኝም" አልኩና ተገላብጬ
በጎኔ እግሬን እጥፍ አድርጌ ተደላድዬ ተኛሁ።

እርሳቸውም ከተለመደው ዜማቸው ጋር ሥራቸውን ቀጠሉ።
ከቀኑ ዘጠኝ ሰዓት አካባቢ ሥራቸውን አቋርጠው ተነሡና
እንደመንጠራራት ብለው የጸሎት መጽሐፋቸውን አንሥተው ወደ
ውጭ ወጡና ወደ ምሥራቅ አቅጣጫ ወደ ቤተልሔሙ ሄዱ።
ትንሽ ቆይቼ በቀስታ እርሳቸው ወደ ሄዱበት አቅጣጫ ሄድኩና ምን
እንደሚሠሩ ለማየት ሞከርኩ። ከቤተልሔሙ ጥግ ፊታቸውን ወደ
ቤተክርስቲያኑ አዙረው ቆመው ጸሎት በማድረግ ላይ መሆናቸውን
ሳይ ቀስ ብዬ ተመለስኩና ከዕቃ ቤቱ በር ላይ ተቀምጬ የባፎቹን
ግርማ ከወፎች ዝማሬ ጋር በተመስጦ መመልከት ያዝኩ።

"ምን ያክል ቀን ነው የምቆየው?" አልኩ ለራሴ። "ቢቃ ምሥጢሩን
መፍታት ካልቻልኩ ለምን ትቼው አልሄድም" ብዬ ሳስብ በፍጹም
ልቡናዬ የማይቀበለው መሆኑን ተረዳሁ። "ወይ ፈጣሪዬ" አልኩና
በሁለት እጆቼ ራሴን ሸፍኜ ተቀመጥኩ።

@BOOKALEM

ከቆይታ በኋላ የሰው ኮቴ የሰማሁ መሰለኝና ዐይኔን ገልጬ ሳይ አባ ጸሎታቸውን ጨርሰው እየመጡ ነው።

“የእኔ ልጅ እንግዲህ እኔ ዘንድ ላቀርብልህ የምችለው የጣመ የላመ ነገር የለም ያለውን እንሥራና ቅመስ" አሉኝ። እንደ እውነቱ ከሆነ የምግብ ፍላጎቱ ጨርሶ ጠፍቷል።

አባ እሳቱን በደንብ አቀጣጥለው አሮጌ ብረት ድስት ጣዱና እስከ ግማሹ ውኃ ሞሉ። ትንሽ ሲፈላ በርበሬ እና ጨው ጨምረው አማሰሉትና ወደ ላይኛው ክፍላቸው ሄደው የደረቀ እንጀራ /ድርቆሽ/ አመጡ። ውኃው ፈልቶ ሲያጥር ድርቆሹን ጨመሩና ፍርፍር ሠሩ። ከዚያም ከላዩ ላይ የተደቆሰ ተልባ ነስነስ አድርገው እጄን እንድታጠብ ውኃ ሰጡኝ። ዕድሜ በተጫነው ሰፌድ ገለበጡና ጸሎተ ማእድ አድርገው ሲያበቁ፦

“እንግዲህ ባይጥምህም ብላ። የሰው ልጅ በዚህ ዓለም ቆሞ የሚሄደው በእህልና ውኃ ነውና" አሉና ትንሽ እንሥተው ቀመሱ። እኔም እጄን ሰድጄ በትንሹ ቀመስኩት። በጣም ይገርማል እጅግ ጣፋጭ ምግብ ነው።

“ምንድን ነው ነገሩ እርቦኛል ማለት ነው? ከቤቱ በቅቤ ወይም በዘይትና በሽንኩርት የሚከሸነው ፍርፍር እንደዚህ የጣመኝ መሆኑን አላስታውስም" አልኩ ለራሴ።

ምሳችንን በዚህ ሁኔታ በልተን የተሠራውን ስላልጨረስነው ለራት አስቀምጠን አባም ወደ ሥራቸው እኔም ወደ ዝምታዬ ተመለስን። ዐሥራ አንድ ሰዓት አካባቢ አባ ከሥራቸው ተነሡና ሁለት ቢጫ ጀሪካናቸውን ይዘው ውኃ ለመቅዳት ሲዘጋጁ፦

“አባ የውኃ ምንጩ ያለበትን ቦታ ለምን አያመላክቱኝምና እኔ አልቀዳውም?" አልኳቸው። “ግዴለም የዘወትር ተግባሬ በመሆን አይከብደኝም። አንተ ደግሞ እንግዳ ነህ" አሉ ።

“እዚህ ዝም ብዬ ከምቀመጥ ለእኔም መንቀሳቀሻ ይሆነኛል" አልኳቸው።

“ደግ ነው፤ ባይሆን አብረን እንሂድ" አሉ።

ከቤተ ክርስቲያን ደን ድንበር በስተሰሜን ምሥራቅ ላይ ከምትፈልቅ ምንጭ እያንዳንዳቸው አምስት አምስት ሊትር በሚይዙ ጀሪካኖች ውኃ ቀድተን ስንጨርስ ወደ ቤተ ክርስቲያን ከመመለሳችን በፊት አባ “ከዳገቱ ጥግ ቁጭ ብለህ ቆየኝ፤ መንደር ደርሼ መጣሁ" ብለውኝ ሄዱ።

ምን አልባት የቤተ ክርስቲያኑ አስተዳዳሪ መጥተው ከሆነ ወይም ለገበዙ እዚህ መኖሬን ለመንገር ይሆናል ብዬ ገመትኩ። ቢናገሩም ኃላፊነታቸው ስለሆነ ወዲህም ፈቃድ ስላለኝ አላሳሰበኝም። ግምቴ ስሕተት መሆኑን ያወኩት ወደ ዐሥራ ሁለት ሰዓት አካባቢ ሁለት ልጆች እንጀራና ወጥ ይዘው ሲመጡ ነው። አባ ወደ መንደር የሄዱት ለእኔ የሚሆን ምግብ ከምዕመናን ልጆቻቸው ለመጠየቅ ነበር። በእርሳቸው ግምት የቀኑን ፍርፍር የወደድኩት አልመሰላቸውም።

“አባ ለምን እርስዎም ተቸግረው ሰውም ያስቸግራሉ። እኔ እኮ የቀኑ ምግብ በጣም ጣፍጦኛል" አልኳቸው።

“እይ! የመነኩሴ ምግብ ምን ይጥማል ብለህ ነው። ደግሞስ ልጆቼ እኮ ገበሬ ናቸው ምን ይቸግራቸው ብለህ" አሉ።

በዚህ ሁኔታ ማታ እራታችንን እንጀራ በሚጣፍጥ ክክ ወጥ በላን። አመስግነን ስናበቃ አባ ከዕቃ ቤቱ የላይኛው ደርብ ሣር የተጎዘጎዘበት በረንዳ ላይ አንድ አሮጌ ምንጣፍ ዘረጉና እዛ ላይ እንድተኛ አሳዩኝ። የእርሳቸው መኝታ ወደ ቤተ ክርስቲያን መግቢያ መንገድና ቤተ ክርስቲያኑን ከሚያሳየው ማእዘን ላይ ነው። ከታች ያለውን ዕቃ ቦታ ካስያዙ በኋላ የዕቃ ቤቱን ቆልፈው ወደ መኝታቸው አመሩ። እኔም ከምንጣፉ ላይ የመኝታ ከረጢቱን

@BOOKALEM

ዘረጋሁ። የፀረ-ተባይ ፍሊት አካባቢውን ከረጩሁ በኋላ ቁጭ ብዬ የሚያደርጉትን ነገር በጥሞና መከታተል ያዝኩ።

አባ እንደኔው መኝታቸውን አረጋግፈው ከአነጠፉ በኋላ ጋቢያቸውን በትእምርተ መስቀል አጣፍተው ለብሰው የዕቃ ቤቱን ግድግዳ ተደግፈው ፊታቸውን ወደ ቤተ ክርስቲያኑ አዙረው ቆሙ። ለጸሎት መዘጋጀታቸው ነው። በለሆሳስ ለረጅም ሰዓት ጸሎት ሲያደርሱ ከቆዩ በኋላ መቁጠሪያቸውን አውጥተው በእርጋታ እየቆጠሩ ጸሎታቸውን አሁንም በለሆሳስ ቀጠሉ። ቆይተው ደግሞ በዜማ ይሉት ገቡ። የድምፃቸው ማማር ከእርጋታቸው ጋር ተዳምሮ ‹እኒህ ሰው እንደ ወፍ ለዝማሬ የተፈጠሩ ናቸው› አልኩ። የእርሳቸውን ዜማ መስማት በዚያ ግርማው በሚያስፈራ ጨለማ ልዩ ስሜት ውስጥ ይከታል። ከምሽቱ አራት ሰዓት አካባቢ ጸሎታቸውን ጨርሰው መኝታቸው ላይ ጋደም አሉ። እኔም ለሚታገለኝ እንቅልፍ እጄን ሰጠሁ።

ሌሊት ድንገት ሰነቃ ቤተ ክርስቲያኑ ውስጥ የንብረት ዜማ ሰማሁ። ሰዓቱን ሳይ ከሌሊቱ 9:30 ሆኗል። ከመኝታቸውጋ ስሄድ አባ መዝገበ ሥላሴ የሉም።

"ወይ የሰው ልጅ ጥንካሬ!" አልኩና በፍጥነት ልብሴን ለባብሼ ወደ ቤተ ክርስቲያኑ ሄድኩና በሰሜኑ በር በኩል ገባሁ። ቅድስት ከሚባለው ሁለተኛው የቤተ ክርስቲያን ክፍልና በውጪኛውና ሦስተኛው ክፍል ላይ በምዕራቡ በኩል የሚገኘው ቅኔ ማሕሌት የሚባለው በበርካታ ወንድ መነኩሳት ተሞልቷል።

ሰዓታት የሚባለውን የኢትዮጵያዊውን የአባ ጊዮርጊስ ዘጋስጫ የጸሎት ድርሰት እያስኬዱ ነው። በ14ኛው ክፍለ ዘመን የነበረው ይህ ኢትዮጵያዊ ቅዱስ እንደ ቅዱስ ያሬድ ትምህርት አልገባው ብሎ ቢሔይቅ እስጢፋኖስ በድንጋይ ወፍጮ ለሰባት ዓመታት እህል እየፈጨ ገዳሙን ካገለገለ በኋላ ወደ ዕውቀትና ጥበብ የመጠቀ ከሀስራ አራት በላይ (አንዳንድ ሊቃውንት ቁጥሩን እስከ አርባ

ያደርሱታል) ቅዱሳት መጻሕፍትን የደረሰ ጻድቅ ነው። በተለይ ሰዓታት የተባለው የጸሎት ድርሰቱና ዜማው ልዩ ነው። ይህ ድርሰት በጀርመንኛና በእንግሊዝኛ መተርጎሙን አውቃለሁ። ከቤተ ክርስቲያን የጸሎትና የዜማ ክፍሎች በጣም የሚማርከኝ ቢኖር ይኸው ሰዓታት ነው። የዛሬው ሌሊት የምሰማው ጣዕመ ዜማ ግን ቃላት አይገልጹትም። በቃ መካከላቸው ድንግል ማርያም ተቀምጣ እያበረታታቻቸው እነርሱም እያዩአት የሚያዜሙት ይመስላል። እራሴን በእነዚህ መነኩሳት መካከል ሳገኘው ከድንቁርናዬና ከጉድፌ ጋር ተዳምሮ ድንገት እርጎ ላይ ዘው እንዳለ ዝንብ የሆንኩ መሰለኝ።

"ቢሆንም የእኔ ያለቦታዬ መገኘት የእነርሱን ንጽሕና እያጎድፈውም፣ የድንቁርና ዝምታዬም ይህንን ሰማያዊ ዜማ አያደናቅፈውም" አልኩና ከአንድ ጥግ ሄጄ ኩርምት ብዬ ቁጭ አልኩ።

ዜማው አልፎ አልፎ ልቡናዬን ቢያሸፍተውም በአዕምሮዬ ግን፡-

"ይህ ቦታ ደብር እንጂ ገዳም አይደለም። እነዚህ ሁሉ መነኩሳት ከየት መጡ። አካባቢው የእርሶ አደር መኖሪያ እንጂ የአንድነት ገዳም አይደል ታዲያ ከየት መጡ?" እያልኩ በርካታ ጥያቄዎችን ከመላምቶች ጋር መደርደር ያዝኩ።

"ለማንኛውም ጸሎቱ ሲያልቅ ሁሉም ይታወቃል። ከቤተ ክርስቲያን ሲወጡ ተከታትዬ ወዴት እንደሚሄዱ፣ አድራሻቸው የት እንደሆነ፣ እነማን እንደሆኑ ሲነጋ በብርሃን እደርስበታለሁ" አልኩና እንደ ዳገት ጅረት ልብን እየሳበ ከሚፈሰው የዜማ ፏፏቴ ራሴን ነከርኩ።

ቃላት ሁልጊዜ የልብን ሐሤትም ሆነ ሐዘን የመግለጽ አቅም የላቸውም። ምናልባት በእያንዳንዱ ሰው አእምሮ ውስጥ ያሉ ቃላት ብዛትና ጥራት ይለያይ ይሆናል። ስለሆነም በእኔ አእምሮ ውስጥ ያሉ ቃላትን ባወጣ ባወርድ የጎበረ ዝማሬውን ጣዕምና የተሰማኝን ሐሤት ሊገልጹልኝ የሚችሉትን አጣሁ።

@BOOKALEM

ምን እንደተፈጠረ ባላውቅም ቁጭ ካልኩበት የነቃሁት ግን አባ መዝገበ ሥላሴ መጥተው በእርጋታ ሲቀሰቅሱኝ ነው። ሁሉ ነገር አልፎ አባ የቤተ ክርስቲያኑን በሮች እየቆላለፉ ነበር። ያ የቅዱሳን ዜማ፣ ያ ጣዕም፣ ነፍሴን ከደመና በላይ ወደ ሰማየ ሰማያት የሚያመጥቃት ሳይሆን እንደ ሕፃን ልጅ አባብሎ እንዳስተኛኝ ሳስብ ድክመቴና ሥጋዊነቴ የተራራ ያክል ገዝፎ ታየኝ። ሌሊት ያየኋቸው መነኩሳት እንዴት እንደመጡ፣ ወዴት እንደሄዱ ሳላይ በእንቅልፍ ሞት ተሸንፌ ያሰብኩትን ሳላሳካ ቀረሁ። እየተደናበርኩ ተንሥቼ ከቤተ ክርስቲያን ወጥቼ ከደረጃው ቁጭ አልኩ። አባ የመጨረሻውን በር በውጭ በኩል ቆልፈው ወደ ዕቃ ቤቱ ሲያመሩ፡-

“አባ” አልኳቸው ከኋላቸው እየተከተልኩ “ሌሊት ያየኋቸው በርካታ መነኩሳት ወዴት ሄዱ” አልኳቸው።

“ወደ ማረፊያቸው ይሆናል እንጂ ልጅ” አሉኝ።

“ወዴት ነው ማረፊያቸው” አልኩ በችኮላ።

“እይ ያንተ ነገር። ቤተ ክርስቲያን የሚመጣውን የሁሉንም ምዕምናንና መነኩሳት ማረፊያ የማውቅ ይመስልሃል?” እሉኝ እየተራመዱ።

“አባታችን ሊነግሩኝ ስላልፈለጉ እንጂ ያውቃሉ። መቼም ይሄ ገዳም አይደል፣ እነዚያ ሁሉ መነኩሳት እዚህ መገኘት በጣም እንግዳ ነገር ነው” አልኳቸው።

“ይሆን ይሆናል” አሉ።

“ይተውት ነገ እንቅልፌን አሸንፌ ሲወጡ ተከታትዬ እነርሱን እጠይቃቸዋለሁ” አልኩ እኩርፌ።

“እሱ ማለፊያ ሐሳብ ነው” አሉና ወደ ፎቁ ወጥተው ልብሳቸውን ቀይረው ወደ ምድጃው ሄደው እሳት እያያዙና ውኃ በበራድ ጣዱ። ዕለቱ ሐሙስ በመሆኑ ለእኔ ቁርስ ነገር ለመሥራት ፈልገው እንደሆነ ገምቼ፡-

“አባ ለእኔ ብለው ከሆነ አይድከሙ። አሁን ምንም የምቀምሰው ነገር የለም” አልኩ።

እኩርፌ እንደሆነ ስለገባቸው፡-

“ልጄ የእኔ ሥልጣንና ፈቃድ ባልሆነው ነገር ለምን ትቀየመኛለህ?” አሉ ትክዝ ብለው።

ስሚታዊ መሆኔ ገባኝና እንደምንም ፈገግ ብዬ፡-

“አባ በፍጹም አልተቀየመዎትም። ተቀይሚም አይደለም። በጠዋት ለምግብ ብዙም ፍላጎት ስሌለኝ ነው በኋላ ከእርስዎ ጋር ቀይቼ እተምሳለሁ” አልኳቸው።

“በል እንደፈቃድህ” አሉና ትናንት የጀመሩትን የመቁጠሪያ ሥራ ቀጠሉ። እኔም ተጣጥፌ በመተኛቴ የተከማተረውን ጅማቴን ለማፍታታት ፀሐይ ከፈነጠቀችበት ቦታ ሄጄ ተዘረጋሁ።

በዚህ ሁኔታ በሐሳብ ሰባዝን ውዬ ወደ ዘጠኝ ሰዓት አካባቢ ሲሆን ከአባ ጋር ምሳችንን በላን። ራታችንንም እንዴሁ ከአካባቢው ነዋሪዎች እንደትናንት ሁሉ በሚጣፍጥ የሽሮ ወጥ መጥተልን በላን። ማታ እንደተለመደው አባ በልዩ ዜማቸው የንዋም ጸሎታቸውን ጀመሩ። እኔ ግን ስትራቴጂ እየቀየስኩ ነበር።

“መቼም እንደትናንቱ ሌሊት ለጸሎት መምጣታቸው አይቀርም። ማድረግ ያለብኝ ከቤተ ክርስቲያን ሲወጡ ተከታትዬ በአካባቢው የሚኖሩ መነኩሳት መሆናቸውን ወይንም በዚሁ በደን ውስጥ የሚኖሩ ስውራን መሆናቸውን እለያለሁ። ሲወጡ ከሥር ከሥር እየተከተልኩ እስከ መጨረሻው እሄዳለሁ። በርግጥም ስውራን ከሆኑ ከፊቴ በቅፅበት ሲጠፉ ማየት እችላለሁ። በዚህ መሠረት የዚህ ሞገደኛ ደን ምሥጢር ስውራን ቅዱሳን ወይም ሌላ ኃይል መሆኑን አረጋግጣለሁ ማለት ነው” አልኩ።

“ቀጠልኩና በዚህ መካከል ትልቁ ችግሬ እንቅልፌ ነው። ይህንን ድካሜን የሚያባብሰው ደግሞ የቅዱሳኑ ጣዕመ ዜማ ነው። በመሆኑም ቤተ ክርስቲያን ከገባሁ እንደትናንቱ ዜማቸው እባብሎኝ መተኛቴ የማይቀር ነው። እናም የተሻለው ዘዴ እዚሁ ዕቃ ቤት መኝታዬ ላይ ቆይቼ ወደ ዐሥር ሰዓት ተነሥቼ ከበሩ ላይ መጠበቅ ነው” ብዬ ወሰንኩ።

በርግጥ ይህን ያክል መሬት ላይ እየተንከባለልኩ እያደርኩ ሥራዬን ትቼ ለመጣሁበት ጉዳይ እንቅልፌ እንቅፋት መሆኑን ሳስብ “ምን ዐይነት ድካም ነው?” አልኩ። ሞባይሌን ለዐሥር ሰዓት ሩብ ጉዳይ ሲሆን እንዲቀሰቅሰኝ ማንቂያ ደወል ሞላሁና ጸሎት ቢጤ ለማድረግ ሞከርኩ። በኋላ ሳስበው የእኔን መያዣ መጨበጫ የሌለውን ጸሎት ከማንበብ የአባን ዜማዊ ጸሎት እየሰማሁ “ፈጣሪ ሆይ! እኔንም አስበኝ ብል ይሻላል” አልኩና ተኝቼ ማዳመጥ ቀጠልኩ። አቤት የአባ ድምፅ! በአካባቢው ከሰፈነው ጸጥታና ጨለማ ጋር ተዳምሮ መቼም ልዩ ነው።

ደስ የሚልና እርግት ያለ ስሜት ውስጤን ሲሞላው ተሰማኝ። ቆየና ደግሞ እንቅልፍ ባሕር ላይ ሲያንሳፍፈኝ ታወቀኝ። ሕልም የለ፣ ቅዠት የለ፣ ድብን ያለ እንቅልፍ እንደወሰደኝ ያወኩት ድንገት ባንኜ ከመኝታዬ ተስፈንጥሬ ስነሣ ነበር።

“ፈጣሪ ያለህ! ፀሐይ ወጥታለች” አልኩና ሰዓቴን ሳይ አንድ ሰዓት ከዐሥር ይላል። እየተደናበርኩ ልብሴን ለብሼ ወደ ታች ወረድኩና ወደ ውጭ ወደ ቤተ ክርስቲያን ስመለከት አባ መዝገበ ሥላሴ የቤተ ክርስቲያኑን በርና መስኮት ቆልፈው ወደ እኔ አቅጣጫ እየመጡ እንደሆን አየሁ።

መሬት ላይ ተደፋሁና ስቅስቅ ብዬ አለቀስኩ። “እንዴት ሁሉንም ነገር እርግፍ አድርጌ መጥቼ ሳበቃ እንደ አህያ እራሳ ወድቄ አድራለሁ? የሞላሁት ማንቂያ ደወልስ ለምን አላነቃኝም? እኔ ራሴስ ቢሆን ለወትሮው ከ11፡30 በኋላ መቼ እንቅልፍ ይወስደኛል?” ብዬ በጣም ተበሳጨሁ።

“ደኅና አደርክ የእኔ ልጅ” አሉኝ አባ ከእኔ ጋር ሲደርሱ።

“ምን ደኅንነት አለኝ አባ” አልኳቸው ።

መስቀላቸውን ካሳለሙኝ በኋላ “ምነው ምን ሆንክ? ምን አገኘህ” አሉኝ ።

“በቃ እንቅልፍ ጥሎኝ ገና አሁን መንቃቴ ነው” አልኳቸው።

“ይሄ ሥጋ መቼ እንዲህ በቀላሉ ይገዛል ብለህ ነው” አሉኝ።

“እንደዚህ ሆኜ ጭራሽ የሞት ያክል በእንቅልፍ ተሸንፌ አላውቅም ነበር” አልኳቸው።

“ይሆናል፣ ቢሆንም ይህን ያክል የሚያስከፋ ነገር የለውም” አሉ።

“ለምን አልከፋ አባታችን፣ ትናንት ያየኋቸውን ቅዱሳን ማንነታቸውን ንገሩኝ ብለዎት እርስዎም ፈቃደኛ አልሆኑም፣ ዛሬ ተከታትዬ አያቸዋለሁ ስል ደግሞ ይሄው ተኝቼ ቀረሁ” አልኩ በምሬት።

@BOOKALEM

"ያየሃቸው መነኮሳት እኮ ምንም የተለየ ነገር የላቸውም" አሉኝ ።

"እንዴ! ዜማቸው፣ እርጋታቸው እኮ ልዩ ነው። ደግሞስ ያንን ያክል መነኮሳት ከዚህ የገጠር መንደር ይኖራሉ ተብሎ አይታሰብም አይደል? እንዳች ምሥጢር እንዳለው እረዳለሁ እርስዎ ባይነግሩኝም" አልኳቸው።

"አየህ የእኔ ልጅ ያየሃቸው የተለዩ መነኮሳት ናቸው ብለህ ብታምን ኖሮ አትተኛም ነበር ።"

"ምን ላድረግ አባ? እኔ ምን እንደነካኝ እኮ አላውቅም ።"

"ለማንኛውም ወይ እይታህን ወይ እንቅልፍህን መምረጥ ይኖርብሃል" አሉ ወደ ቤት እየገቡ።

"ምን ማለትዎ ነው?" አልኳቸው ግራ ተጋብቼ ።

"ያየኸው ካስደነቀህ እንቅልፍ ሊያስቸግርህ አይችልም፣ እንቅልፍህ የሚበልጥብህ ያየኸውን በሙሉ ልብ ባለመቀበልህ ነው" አሉና "በዚያ ላይ ደግሞ" አሉና ዝም አሉ። የሥራ ልብሳቸውን እየለበሱ ነው።

"በዚያ ላይ ደግሞ ምን ...?" አልኳቸው ።

"ከምታየው ነገር ለሕይወትህ የሚጠቅም ነገር ለመገብዬት ሳይሆን ዝም ብሎ ምሥጢር የማወቅ ጉጉት ብቻ ያለህ ይመስለኛል" አሉ።

"አባታችን እሪ እንጃ ብቻ ተምታትተብኛል። እንዲያውም የዚህን ቤተ ክርስቲያን ደን ምሥጢር ለማወቅ በሞከርኩ ቁጥር የበለጠ ሕይወቴ እየተምታታብኝ መጣ" አልኳቸው።

ዛሬ የሚሠሩት የቀንድ ዋንጫ በመሆኑ እሳት አቀጣጥለው እያፋፋሙ ነው።

"ለመሆኑ የዚህን ቦታ ምሥጢር ሳታውቀው ቢቀር ምን ይጎድልብሃል?" አሉኝ ።

"አባታችን እውነቱን ልንገርዎት፣ የዚህን ቦታ ምሥጢር ካላወኩ ሕይወቴ ጉደሎ መሆን ብቻ ሳይሆን ባዶ ይሆናል" አልኳቸው።

ቀጠልኩና "አንድ ነገር ፈልጌ ሳጣ፣ ጠብቄ ሲቀር፣ እያንኳኳሁ ሲዘጋብኝ፣ በተለይ ደግሞ የተከለከልኩ ሲመስለኝ ነፍሴ በእልህ ትናጣለች፣ ደስታዬና ሰላሜ ጠፍቶ በመረበሽ እሞላለሁ" አልኳቸው የልቤን እውነቴን።

"ሁሉን ነገር መፈለግ፣ ሁሉን መሻት፣ ያለገደብ ለመኖር ማሰብ የዚህ ዓለም ጣጣ፣ የድካም ምንጭ ነው" አሉ አባ።

"አየህ ልጄ! የፈለከውን ነገር ብታገኝም የሚቀር መኖሩ እሙን ነው። ምሥጢራትን ሁሉ ያወክ ቢመስልህም በዚህ ዓለም ከአንተ ኀሊና በላይ የተሰወረ ብዙ ነገር ይኖራል" ብለው በረጅሙ ተነፈሱና፣-

"እናም የሚሻለው የምትጠቀምበትን ያክል ብቻ እወቅ፣ የሚያጠግብህን ያክል ብቻ ብላ፣ የሚያረካህን ያክል ብቻ ጠጣ፣ ሁሉን ነገር ማጣት ስቀቀን ቢሆንም ሁሉን ነገር ማግኘትም ዕዳ ይሆናል። ምንም አለማወቅ ባዶነት ቢሆንም ሁሉን ማወቅ ደግሞ ሸክምም ይሆናል" አሉና ዋንጫውን በእሳት ማጋሉን ቀጠሉ። በውስጤ ግን እኔን በእሳቱ እያጋሉ የሚቀጠቅጡኝ መሰለኝ።

"መዋረድ መጥፎ ቢሆንም፣ መከበርም ሐላፊነት አለው። መካከል ቅሬታ ቢፈጥርም ሁሉን ማድረግ መቻል ግን ይሰለቻልና እርካታ የለውም" አሉ እንደ ዋዛ።

@BOOKALEM

የሚሉት ነገር እውነት እንደሆነ ባውቅም ልቤ ግን ሸፍቷል። አሁንም የዚህን ቤተ ክርስቲያን ምሥጢር ለማወቅ ይዳክራል።

"አባታችን የሚያዝኑልኝ ከሆነ በትንሹም ቢሆን የዚህን ቤተክርስቲያን ደን ምሥጢር ይንገሩኝ። እንዲሁ እንድሄድ ቢገፉቱኝ ግን ባዶ ኅሊናና ደካማ ሰውነቴን ይዤ የምሄድ መሆኑን ይወቁት" አልኩና "ለማንኛውም የመጨረሻ ሙከራ ዛሬ ማታና ሌሊት አደርጋለሁ። ካልተሳካልኝ መድኃኒት ይዤ ሳይሆን የኅሊና በሽታ ተሸክሜ እያዘንኩ እሄድለወታለሁ" ብዬ አማረርኩ።

"ፈተና ሲሉ" አየኋቸው ።

የተለመደው የሥራ ዜማ ተጀመረ። እኔም ማስታወሻ አውጥቼ መሞነጫጨር ጀመርኩ። በመጣሁበት ጉዳይ ላይ አባ ምንም ዐይነት ፍንጭ እንደማይሰጡኝ ተረዳሁ። ድጋሚ ወደ ደኑ ለመሄድ አሰብኩና ሐሳቤን ሳልጨርሰው የፍርሀት ስሜት እንዳደረብኝ ስረዳ ከዚህ በላይ መዳፈር እንደሌለብኝ ወሰንኩ። ይሁንና የቀረችኝን አንዲት ሌሊት በአግባቡ ልጠቀምባት ግን ቆርጫለሁ። በምንም ምክንያት በእንቅልፌ ምክንያት ኢጋጣሚውን እንዳላሳልፍ ተሰልፈያለሁ።

ከአባ ጋር ከተደበቀው የምሥጢር ጉዳይ ወጥተን ስለአስተዳደጋቸውና ስለማንነታቸው በመጠኑም ቢሆን እያጫወቱኝ ውለን ሰባት ሰዓት አካባቢ መኝታዬ ሄጄ ለማረፍ ፈለኩና አባን ነግሬ ወጥቼ ጋደም አልኩ። መቼም የሰላም እንቅልፍ በገፍ ያለበት ቦታ ነውና ወዲያው ድብን ያለ እንቅልፍ ወሰደኝ፣ የነቃሁት አባ ምሳ እንድንበላ ሲቀሰቅሱኝ ነበር። ጥሩ እንቅልፍ በመተኛቴ ደስ አለኝ። ከወዲሁ የሌሊቱን ሒሳብ ማወራረድ ለወሰኝ ፍልሚያ ይረዳኝ ይሆናል በሚል ተስፋ። ምሳችንን በልተን ስንጨርስ ቢጫ ጀሪካኖቹን ይዤ ውኃ ቀድቼ ልምጣ ብዬ ወደ ታች ወደ ምንጩ ወረድኩ።

ትንሽ እየተዘዋወርኩ አካባቢውን ከቃኘሁና ሰውነቴንም በደንብ ከአፍታታሁ በኋላ ውኃውን ቀድቼ ዳገቱን መውጣት ስጀምር ጠጣዎች ከሰሞኑ በበለጠ እኔ ወደምመጣበት መንገድ አካባቢ በመምጣት እርስ በርስ እንደሚጣሉ ዐይነት መረባበሽ ጀመሩ። ወደፊት ዳገቱን በወጣሁ ቁጥር ወደ እኔ አቅጣጫ እየተከተሉ ይጯጯሁ ጀመር። ለበርካታ ጊዜያት በበርካታ ደኖች ውስጥ መዋል ብቻ ሳይሆን እያደረኩ የምርምር መረጃዎችን ሰብስቢያለሁ። አንድም ቀን ግን ከእድናቆትና ከደስታ በስተቀር የፍርሀት ስሜት ተሰምቶኝ አያውቅም። አሁን ግን የጠጣዎቹ ድርጊት የሆነ ሽብር ለቀቀብኝ። ሆን ብለው እኔን ለማሸበር የሚሠሩት ቲያትር መሰለኝ። ብቻ ፈጠን ብዬ እያለከለኩ ቤተ ክርስቲያኑ ቅጽር ስገባ የፍርሀቱ ስሜት ለቀቀኝ።

ውኃውን ይዤ ወደ ዕቃ ቤቱ ስገባ አባ ተነሥተው ተቀበሉኝና መረቁኝ። በነገራችን ላይ ዋናው የዕቃ ቤቱ በር ምንጊዜም እንደተቆለፈ ነው። አባ ዕቃቸውን የሚያስቀምጡት ከዕቃ ቤቱ ተቀንሶ በተሠራች ክፍል ውስጥ ነው። ማታ ሲመሽ እራት በልተን እመስግነን ወደመኝታ ቦታችን ስናመራ ቀን የገዛሁትን ቃል ለመጠበቅ ጫማዬንና ልብሴንም ሳላወልቅ ግድግዳውን ተደግፌ በባትሪ መጀመሪያ ጸሎት አድርጌ ከዚያም መጽሐፍ ማንበብ ጀመርኩ። አባ የተለመደ ጸሎታቸውን ጀምረዋል። ትንሽ ቆይተው ደግሞ በዜማ እንደሚያደርሱ አውቃለሁ። ይህ ዜማቸው እንዳያባብለኝ ጆሮ መስጠት እንደሌለብኝም ወስኛለሁ።

ምሽቱ እየገፋ ሲሄድ የአባ ዜማም ጨለማውን እየሰነጠቀ ወደ እኔ ጆሮ ደርሶ ልቤን ለማሸፈት መሞከሩ አልቀረም። ቢሆንም "እጅ መስጠት የለብኝም" አልኩና ተነሥቼ ከመኝታዬ ላይ ቆምኩ። አባ ጸሎታቸውን ጨርሰው መኝታቸው ላይ ጋደም አሉ። አሁን ድሉ የእኔ እየሆነ ነው። ትንሽ ቆይተው እንቅልፍ እንደወሰዳቸው በአተነፋፈሳቸው ተረዳሁ።

@BOOKALEM

ማንበቡን ትቼ በጸጥታ ሁሉንም ነገር መከታተል ያዝኩ። ከደኑ ውስጥ የሌሊት አራዊቶች ድምፅ ዐልፎ ዐልፎ ይሰማል። በተረፈ ጸጥ እንዳለ ነው። እንቅልፍ ድንገት ኸረው ብሎ እየመጣ ያንገዳግደኛል።

"ወይ ጉድ" አልኩ። በአሁኑ ዘመን ሰው በተለይ በምዕራቡ ዓለም የሚጨነቀው በእንቅልፍ እጦት ነው። ለዚህም ሲባል ከባድና ውድ የእንቅልፍ ማስወሰጃ ክኒንና መርፌ ተፈልስፈዋል። የእንቅልፍ ማጣት እንጂ የእንቅልፍ መብዛት ችግር ሆኖ አልተነሣም። እኔ ግን ይኸው እዚህ በእንቅልፍ ብዛት መከራዬን እያየሁ። በነገራችን ላይ ብዙ ጊዜያት እኔም በእንቅልፍ እጦት ተቸግሬ አውቃለሁ። አሁን ግን ይኸው ከእንቅልፍ ጋር እታገላለሁ።

ሰዓቴን ሳይ ገና ከሌሊቱ ሰባት ሰዓት ከሃያ ነው። "አቤት ይህን ያክል ጊዜ ነው ለካ በየቀኑ የምንተኛው" አልኩ።

እንዲህ እየወደቁ እየተነሣሁ ከእንቅልፌ ጋር ስታገል አባ መዝገበ ሥላሴ ከእንቅልፋቸው ተነሥተው ከመኝታቸው ላይ ኩርትም ብለው ጸሎት መጀመራቸውን ተረዳሁ። ሰዓቴን ሳይ ለዘጠኝ አምስት ጉዳይ ይላል።

"ግሩም ነው አሁን ወደ ቤተ ክርስቲያን መሄጃቸው ሰዓት ተቃርቧል። ከውጭ የሚመጡ ሰዎችም ከየት አቅጣጫ እንደሚመጡ ማየት እችላለሁ" አልኩና የበለጠ ንቃት ጨመርኩ።

የሚገርመው ግን ሰዓቱ እየገፋ ቢሄድም አባ ከመኝታቸው ላይ ሆነው ጸሎታቸውን በለሆሳስ ቀጠሉ እንጂ ወደ ቤተ ክርስቲያን ለመሄድ አለመነሣታቸው ነው። ሰዓቴን ደጋግሜ አየሁ ወደ ዐሥር ሰዓት እየተጠጋ ነው። ምንም ዐይነት እንቅስቃሴ ቤተ ክርስቲያኑ አካባቢ አይሰማም። ሰዓቱ እየገፋ በሄደ ቁጥር ግራ መጋባቴ እየጨመረ መጣ። ከሌሊቱ ለዐሥራ አንድ ሰዓት ሩብ ጉዳይ አካባቢ አንድ ቄስና አንድ ዲያቆን እየተነጋገሩ ወደ አጸዱ ሲገቡ ሰማሁ።

ከዚያም ዲያቆኑ እኛ ወዳለንበት መጥቶ አባን ተጣራ።

"እንዴት አደርክ ፍሬው? እንካ ቁልፉን" አሉና በደረጃው ወደታች ወረወሩለት። ዲያቆኑ በያዘው ባትሪ ቁልፉን ፈልጎ አንሥቶ ወደ ቤተ ክርስቲያን አመራ። አከታትለው ሌሎች ካህናት እየደረሱ እንደሆነ ተረዳሁ። እባም ለባብሰው ወደ ቤተ ክርስቲያን ሲሄዱ ተከታትዬ ሄድኩና ውስጥ ገብቼ ሳስተውል ሦስት ቄሶች፣ ሁለት ዲያቆናትና አንድ ትልቅ አባት ብቻ እንዳሉ አየሁ። ከአንድ ቀን በፊት ያየኋቸው መነኮሳት ፈጽሞ እንደሌሉ ተረዳሁ። ያገኘኋትን እንዲት ወርቃማ ዕድል እንቅልፌን መቋቋም አቅቶኝ እንዳሳለፍኳት ሲገባኝ ሐዘኔ በጣም በረታ። የሆነ አልቅስ አልቅስ የሚለኝ ስሜት መጣና እንባዬን ያጎርፈው ጀመር።

የተለመደው የኪዳን ጸሎት ተደርሶ ከዚያ ቅዳሴ ተገባ። ቀስ በቀስ የአካባቢው ሕዝብ ሴቱም ወንዱም መጠራቀም ጀመሩ። የደን የኃይል ምሥጢርም ከእነዚያ ቅዱሳን መነኮሳት ጋር የተያያዘ እንደሆነ ወደማመኑ ተቃረብኩ።

"ምሥጢሩን መፍታት ቀርቶ ፊማቸውንና ገጽታቸውን እንኳን በአግባቡ ብጠግበው ኑሮ?" አልኩ። በእርግጥ ከዚህ ከሁር ምሥጢር ለመካፈል የሞራልም ሆነ የእምነት ብቃት የሌለኝ መሆን ግልጽ ነው። የሳይንስና የአመክንዮ ዕውቀት ደረጃዬም ገና ብዙ የሚቀረው እንደሆን እረዳለሁ። ብቻ ተስፋ በመቁረጥና ሌላ ልሞክረው የምችለው ምን ዘዴ ይኖራል በሚለው መካከል ልቤ ኸዋኸዋ እየተጫወተ ሥርዓተ ቅዳሴው አብቅቶ ሠርወተ ሕዝብ ሲሆን ወደ ማረፊያዬ ሄጄ ዕቃዬን መሸካከፍ ጀመርኩ።

በርካታ እናቶች ለአባ በአገልግልና በሳህን እንጀራ በቅልና በፕላስቲክ ጀሪካን ደግሞ ጠላ አምጥተው ከሥራ ቦታቸው ላይ ደርድረዋል። አባ መዝገበ ሥላሴ በአካባቢው ምዕመናን ዘንድ በጣም እንደሚወደዱ ለመረዳት አላዳገተኝም። ከቤተ ክርስቲያን

@BOOKALEM

ወጥተው ሲመጡ ሁሉም መስቀላቸውን ለመሳለም ወደርሳቸው ይፋጠናሉ።

እርሳቸው ቆም ሂድ እያሉ እያሳለሙ በዚያውም "ያልጅ ተሻለው ወይ?፡ እናትሽ እንዴት ናቸው?፡ ወንድምሽ ደኅና ተመለሰ?፡ ያ የተሠበረው ወይፈን እንዴት ሆነ?፡ ከአባትህ ጋር ተስማማችሁ ወይ?" ይላሉ። የሁሉንም ጓዳ ጐድጓዳ የሚያውቁ፡ ችግርና ብሶት የሚካፈሉ እንደሆነ ይታወቃል።

እናቶች ነጠላቸውን ከአፋቸው ላይ ጭነው መሬት መሬት እያዩ የሆነ ነገር በቀስታ ይነግሯቸዋል። እርሳቸውም "ግዴለም አታስቢ የእኔ ልጅ፡ እኔ ቀስ አድርጌ አወያየዋለሁ" ይላሉ።

አባ እየተራመዱም፡ ቆመውም፡ ተቀምጠውም ሁሉንም እንደየችግሩና ምስጢሩ ሲያነጋግሩና ሲያፅናኑ ከቆዩ በኋላ ወደ እቃ ቤት ገብተው የለበሱትን ጋቢ መኝታቸው ላይ ጥለው ውኃ ቀድተው እጄን እንድታጠብና እህል ውኃ እንድንቀምስ አሳሰቡኝ።

"ዛሬ ያው ቀኑ ቅዳሜ ነው። ወደ ገበያ ወጥቼ የሠራኋቸውን ዋንጫዎችና የጸሎት መቁጠሪያዎች እሸጣለሁ። ከቀናኝም በዚያው አንዳንድ ነገሮችን እሸምታለሁ" አሉ።

"የት ነው ገበያችሁ? እሩቅ ነው?" አልኳቸው ።

"እሩቅ የሚባል እንኳን አይደለም፡ እንዲያው ግፋ ቢል አንድ ሰዓት ቢወስድ ነው" አሉ።

በዚህ ሁኔታ ምሳችንን በልተን ከጨረስን በኋላ እኔም ኮተቴን ሰባስቤ ለጉዞ ዝግጁ ሆንኩ።

አባ ወደ ገበያ የሚወስዷቸውን ምርቶቻቸውን በጥንቃቄ አስረው በማዳበሪያ ከረጢት ከትተው በዱላቸው ሰክተው በትከሻቸው ለመሸከም ሲያዘጋጁ፡-

"አባ!" አልኳቸው።

"አቤት የእኔ ልጅ" አሉ።

"ብቻ ጨክነው ማለት ነው። ምንም ፍንጭ ሳላገኝ እንድመለስ ፈረዱ ማለት ነው?" አልኳቸው።

"ፈገግ ብለው አይ ያንተ ነገር" አሉና መቁጣጠራቸውን ቀጠሉ።

ለጉዞ ዝግጁ አደረጉና "መጣሁ" ብለው ወደ ቤተልሔሙ ሄዱና ብዙ ቆይተው መጡ።

"ምነው በደኅናዎት ነው?" አልኳቸው።

"ሽረ ደኅና ነኝ። እንድ የምከውነው ጉዳይ ኑሮኝ ነው" አሉና ዕቃቸውን አውጥተው የዕቃ ቤቱን የውጭ በር ቆለፉና የቋጠሩትን በምርኩዛቸው ላይ ሰክተው ለጉዞ ዝግጁ ሆኑ። እኔም የዕደታ መሣሪያውን በጀርባዬ አዝዬ ሌላውን በሁለት እጆቼ አንጠልጥዬ እርሳቸው እንዲቀድሙ ጠየኳቸው።

"ኃይለ ጊዮርጊስ" አሉኝ በክርስትና ስሜ ። መጀመሪያ እንደመጣሁ አስበውኝ ብዬ ነግሬያቸው ነበር። እስካሁን አንድ ጊዜም ሳያነሡት አሁን በዚህ ስም ሲጠሩኝ ልቤ ድንግጥ አለ።

"ምኞትህና ፍላጐትህ ምን እንደሆነ አውቃለሁ። የተማርከው ትምህርት ብዙ እንድትጠይቅ እንደሚገፋህ እረዳለሁ። የሆነው ሆኖ ማወቅ የምትፈልገው ነገር በእኔም በአንተም ፍላጎትና ዕውቀት የሚሆን አይደለም። ለማንኛውም ፍላጎትህና ጉጉትህ ከከፋት የመነጨ ባለመሆኑ የቦታውን ምሥጢር ለማወቅ ከሚፈቅዱት መልእክት ይዤልሃለሁ" አሉ ፈገግ ብለው፡-

@BOOKALEM

"ምንድን ነው አባ?" አልኳቸው መጠን በሌለው ጉጉት ።

"ልነግርህ እኮ ነው አትቸኩል! አሁንኑ የሚፈጸም ነገር የለም። ግዘያው ሲንደርስ እነግርሃለሁ። አሁን ሳይረፍድ እንሂድ" አሉ ።

"እሺ አባታችን" አልኩና በደስታ።

"የእሳት ብልጭታ የምትሆን ምልክት እንኳን ባገኝ ምን ያክል ተስፋ እንደሚሆነኝ ልገልጽለዎት አልችልም" አልኳቸውና መንገዳችንን ቀጠልን።

እርሳቸው ከፊት እኔ ከኋላ ሆኜ መጓዝ ጀመርን። የተሸከምኩት የዕይታ መሣሪያ በጣም እየከበደኝ መጣ። ምንም ስላልጠቀመኝ ነው መሰለኝ ስወስደው ሳይከብደኝ አሁን ስመልስ በጣም ታወቀኝ።

አባ መዝገበ ሥላሴ ሰው ለመሳለም ሲያስቆማቸው ካልሆነ በስተቀር ማዜማቸውን ቀጥለዋል። አንዳንዴ በዜማው ከመመሰጣቸው የተነሣ ወደ ፊት ደርደር ይሉና ጎንበስ ብለው ቀና ይላሉ። ይህንን ይደጋግማሉ። ከግማሽ ሰዓት ጉዞ በኋላ ቀጥ ያለ ዳገት መውጣት ጀመርን። ዳገቱን ጨርሰን ብቅ ስንል በቆርቆሮ ትንሽ ቤቶች ያሉባት መሀል ለመሃል አዲስ አስፓልት የተነጠፈላት ከተማ መድረሳችንን አወቅኩ። ከከተማው በስተደቡብ ምሥራቅ በኩል በተፈጥሮ ደን የተከበበ ቤተ ክርስቲያን ይታያል። አባ ወደ ደኑ አቅጣጫ ተጓዙና አንድ ዐሥር ሜትር ገባ ብለው ጓዛቸውን አወረዱና ተሳለሙ። እኔም እንደዚያው አደረኩ።

አባ አጭር ጸሎት አድርገው ዐረፍ እንዳሉ፡-

"ይህች ከተማ ማን ትባላለች?" አልኳቸው።

" ጅባስራ (ጅብ-አስራ)፡ ቤተ ክርስቲያ' ደግሞ ጅብ-አስራ ማርያም ትባላለች" አሉ።

ፈገግ አልኩ። ይህችን ከተማ ስሟ በዘፈን ሲነሣ ቀደም ብዬ አውቃለሁ። ስሟ የገነነ ቢሆንም ከተማዋን ሳያት ግን አነሰችብኝ። አብዛኛው የአገራችን ከተሞች ስማቸው የገነነ ሆኖ በአካል ሲታዩ ለምን እንደሚከስምኑ አይገባኝም። ለማንኛውም፡-

"እኔ እየተከተልኩ እርሷ እየመራችኝ

መቼም ይብላው ብላ ጅብ-አስራ ቀየችኝ"

የተባለላት ስሟ በዘፈን የገነነላት ትንሽዬ ከተማ ናት።

አባ ዕረፍት ካደረጉ በኋላ ከተቀመጡበት ተነሡና ከደረት ኪሳቸው አንድ የተጣጠፈ የለሰለሰ ብራና አውጥተው፡-

"ማወቅ የምትፈልገው ምሥጢር እንዲገለጽልህ ልብ ብለህ ስማኝ" አሉና፡-

"ከዚህ ብራና ላይ ስማቸው የተጻፉ ሦስት ሰዎች አሉ። ከተጠቀሱልህ ቦታዎች ብቻ ሄደህ ይዘህ ተመለስ። ያን ጊዜ ማወቅ የምትፈልገው ምሥጢር ይገለጽልሃል። ሰዎቹን ሳትይዝ ግን ድጋሚ ወደተቀደሰው ቦታ በምንም ምክንያት እንድትመጣ አልተፈቀደልህም!" አሉኝ ፎርጠም ብለው።

ከዚያም ከአራት ታጥፎ የታሰረውን ብራና ሰጡኝ።

"ከምድር ዳርቻም ቢሆን ሄጄ ይዠው እመጣለሁ። እንኳን የተስፋ ቃል ሰጡኝ እንጂ ሲላው ዕዳው ገብስ ነው" ብዬ አሰብኩና ፈቱ ፈካ።

"ቢቃ ሂድ ብረር ብረር" የሚለኝ መጣ። ደስታዬ ግን ብዙ አልቆየም።

አባ ወደ እኔ ጠጋ ብለው የግራ እጃቸውን ከትከሻዬ ላይ ጭነው በቀኝ እጃቸው አመልካች ጣት እየቀሰሩ፡-

@BOOKALEM

"ኃይለ ጊዮርጊስ ልብ በል! ሌላም ትእዛዝ አለ" አሉ።

"ምንድን ነው?" አልኳቸው በመገረም

> "በፍሊጋው በመድከምም ሆነ በመሰላቸት በዚያው መቅረትም አልተፈቀደልህም። ወደ ቅዱሱ ቦታ ለመመለስ በዘገየህ ቁጥር የኋለኛው ዘመንህ እንደምንጣፍ ወደ አንተ እየተጠቀለለ ይቀርባል" አሉ።

"ምንድን ነው የሚሉኝ?" አልኳቸው በድንጋጤ።

"ይህ ትእዛዝ የፍላጎትህ መልስም ቀኖናህም ጭምር ነው። እግዚአብሔር ይርዳህ" ብለው መስቀላቸውን አሳልመውኝ ቋጠሯቸውን እንሥተው ወደ ገበያው ሲያቀኑ እኔ ባለሁበት ፈዝዤ ቀረሁ።

> "እኔ እየተከተልኩ እርሷ እየመራችኝ
>
> መቼም ይብላው ብላ ጅብ አሰራ ቆየችኝ"

የሚለውን ግጥም እንደገና ሳስብ ለእኔ የተገጠመ መሰለኝና የምፀት ፈገግታ ፈገግ አልኩ።

"እሳ ጎርጓሪ ዘንዶ ያወጣል" አለ ያገሬ ሰው አልኩና መሬት ላይ በቁሜ ዘፍ አልኩ። ወዲያው ሞባይሌን አውጥቼ ለዶ/ር ክብረ በዓል ደወልኩ።

"ሀሎ ወንድም ሲሳይ" ሲለኝ።

"ዶ/ር ክብረ በዓል የት ነህ? ጅባሰራ ከምትባል ከተማ ነኝ እባክህ ቶሎ ልትመጣልኝ ትችላለህ?" አልኩት።

"ደኅና አይደለህም እንዴ?" አለኝ ።

"ደኅና ነኝ ብቻ ታክቶኝ ነው" አልኩት።

"ከተማዋን አውቃታለሁ፣ በአጋጣሚ ብዙ ሩቅም አይደለሁም፣ በግማሽ ሰዓት ውስጥ እደርሳለሁ" አለኝ።

መሬት ላይ በጀርባዬ ተኛሁ። ጭንቅላቴ በዱላ የተመታ ያክል ተናውጧል። የሚደንቀው ግን ብራናውን ገልጬ ለማንበብ አለማሰቤ ነበር። በኋላ ላይ ሳስበው ገልጬ ለማንበብ ብሞክር ኖሮ ግራ መጋባቴ ጨምሮ ወደ እብደት ባመራኝ ነበር።

የዶ/ር ክብረ በዓል ስልክ እስኪያነቃኝ ድረስ የት እንዳለሁ እንኳን እረስቸዋለሁ። መኪናዋን አስፓልት ዳር ቆማ አየኋት። በፍጥነት ተራመድኩና የኋላውን የመኪናውን በር ከፍቼ ዕቃዬን ከአስተመጥኩ በኋላ ጋቢና ሂጄ ዘፍ አልኩና በሩን በኃይል ዘግቼ ዶ/ር ክብረ በዓልን ሰላም እንኳን ሳልለው፦

"እባክህ ወደ ባሕር ዳር፣ ወደ ቤቴ፣ በተቻለህ ፍጥነት ንዳው!" አልኩት"። ብዬ ትረካዬን ስጨርስ ሺፈራው ዐይኖቹ በመገረም አፍጥጠው እያዩኝ ነበር።

በዝምታ ከቆየን በኋላ "ይህ ሁሉ ምሥጢር፣ ይህ ሁሉ ድንቅ ነገር በዙሪያችን እያለ የኔ ቢጤዎቹ ባይታወር ሆነን፣ የከበረውን እየናቅን፣ የተሰወረውን እንደሌለ እየቆጠርን፣ በግብዝነት ሕጋዊ በሚመስል የውንብድና ሕይወት ዘመናችን ማለፉ ያሳዝናል" አለና

"ታዲያ እንድታመጣ የታዘዝከውን ዕፆች ማግኘት ቻልክ?" አለኝ ፣ አሁንም በጉጉት።

"ነገሩ እንዲህ በቀላሉ የሚሳካ አልነበረም" አልኩና ትዕዛዙ በስውር መጻፉን ያንንም ለመረዳት አቡዳቢ ሙዚዬም ፍንጭ እንዳገኘሁ፣ በዚያ ተመሥርቼ መልእክቱን እንዳነበብኩ፣ ወደ መተማ የሄድነውም አንደኛውን ዕፅ ለመፈለግ እንደነበረና አሁን ሁሉንም

@BOOKALEM

እግኝቼ ወደ ቅዱሱ ስፍራ ሳመራ እንደሆን በዝርዝር ተረኩለት።

ድንገት ዘሎ ተነሣና ወደ እኔ መጥቶ አቅፎ ሳመኝና፡-

"ሲሳይ! በዚህ የተቀደሰ ጉዞህ ከመጀመሪያው ያልነበርኩ ሰው አሁን መጨረሻ ላይ አብሬህ ልሂድ ብዬ አላስቸግርህም። ደግሞስ እንደ እኔ ዐይነት ሰው እንዴት ፊታቸውን ያየዋል? ብቻ ግን እንደ ሚ/ር አንተን ለእኔም ቀሪ ዘመኔ ከውንብድና እንዲርቅ ከገንዘብ ቁራኛ እንዲላቀቅ እስቡኝ በልልኝ" አለኝና እያነባ "በል ተነሥ እንጂ ጉዞህን ቀጥል" አለኝ።

"እኔማ ባሕር ዳር ሄጄ አድሬ ነገ በጠዋት ልሂድ ወይስ ዛሬውኑ በዚሁ ልቀጥል? እያልኩ እያመነታሁ ነበር" አልኩት።

"የምን ባሕር ዳር ነው!" አለኝ ቆጣ ብሎ፣

በሁኔታው ግቅሁና "ለማኘኛውም ዶ/ር ክብረ በዓልን ሳማክር" ብዬ ስደውል ስልኩ ጥሪ አይቀበልም። ደጋግሜ ሞከርኩ አሁንም መልስ የለም። በጣም አሳሰበኝና፡-

"ሺፈራው ዶ/ር ክብረ በዓል የት እንደለ ታውቃለህ?" አልኩት።

እርሱም እንደጠፋበት ነገረኝና "አንተ ካላወቅህ እኔ የማውቅ ይመስልሃል፣ ክብረ በዓል እኮ በየጊዜው ከእኔ በመንፈስ እየራቀኝ እንደሄደ አውቃለሁ። ከእኔ በመራቁም አልፈርድበትም። አሁን አሁን አብሮ አደጌና የማውቀው መሆኑንም እጠራጠራለሁ" አለኝ ትክዝ ብሎ።

"ዶ/ር ክብረ በዓልን ማንኛችንም በደንብ አናውቀውም። ከእኛ በእጅጉ የገዘፈ ነውና። ለማናኛውም ግን በዚህ ወቅት እርሱን ማጣቴ ረበሸኝ" አልኩት።

"ይገባኛል" አለና መኪናዬ ድረስ ትከሻዬን አቅፎ ሸኘኝ።

በዚህ መሠረት ከቀኑ ወደ ዐሥር ሰዓት አካባቢ ሙሉ ክብ የሠራ አድካሚ የውዴታ ግዴታ ጉዞዬን ጨርሼ፡ ሦስቱን ዕፆች ይዤ፡ እርግማኑን በበረከት፣ ድፍረትን በይቅርታ፡ ምሥጢርን በመረዳት ለመቀየር ወደ ሞገደኛው ቤተ ክርስቲያን ደን፡ ወደ ‹ሳይት 09›፡ ወደ ቅዱሱ ስፍራ አመራሁ።

በወረትና በጉጉት የጀመርኩት ምሥጢር ማነፍነፍ እንዴት ያለ ዋጋ እንዳስከፈለኝ አስቤ ‹ሊያንሰኝ ነው!› አልኩ። በምን ምክንያት እንዴት ባለ ሰበብ ወደዚህ መንከራተት እንደገባሁ ሳስብ ሕይወት በዕጣ ፈንታና በአስደናቂ ገጠመኞች የተሞላች መሆኗ ታሰበኝ።

@BOOKALEM

የመጀመሪያው መጨረሻ

ምዕራፍ ዐሥራ ሰባት

መኪናዬን ሁሌ ከማቆምበት እርሶአደር ቤት ግቢ አቁሜ ወደ ቤተ ክርስቲያን አመራሁ። እንደተለመደው ዳገቱን ጨርሼ ከቤተ ክርስቲያኑ ደረስኩ። በስተስሜን በኩል ባለው በር ሄጄ ተሳለምኩና በጉጉት ወደ አባ መዝገበ ሥላሴ አመራሁ። ሁልጊዜም ሥራ ከዜማ ጋር ወይም መጽሐፍትን በማንበብ ተጠምደው በአታቸውን የማይለቁት አባ ግን በቦታው አልነበሩም። ለሠርክ ጸሎት ሄደው ይሆናል ብዬ ሰዓቴን ሳይ ገና ፀሥር ሰዓት ተኩል አካባቢ ነው። ግራ ተጋባሁ። ልጠይቀው የምችለው ሰውም በአካባቢው አልነበረም። ከቤተ ክርስቲያኑ ደረጃ ሄድኩና ፊቴን ወደ ዕቃ ቤቱ ወደ አባ የሥራ ቦታ አዙሬ የመኝታ ቀረጢቴን ተደግፌ ጋደም አልኩ።

ከፍተኛ ድካምና የቁስል ጥዝጣዜ ስለሚሰማኝ ዐይኔን ከድን አድርጌ ለማረፍ ሞከርኩ። ከአንድ ሰዓት በኋላ የሰው ኮቴ የሰማሁ መሰለኝና አይኔን ገልጬ ሳይ አባ መዝገበ ሥላሴ ከቤተልሔሙ አቅጣጫ ወደ እኔ ሲመጡ አየኋቸው። ከወትሮው በተለየ ነጭ ቀሚስ ከነጭ አስኬማ ጋር ለብሰው በላዩ ላይ ነጭ ጋቢ ቀኝ እጃቸውን አውጥተው አጣፍተው ለብሰዋል።

"ኃይለ ጊዮርጊስ! መጣህ የኔ ልጅ" አሉኝና እቅፍ አደረጉኝ። ቆይተው ከእቅፋቸው አወጡኝና በሁለት እጆቻቸው ትከሻዬን ይዘው፡-

"የእኔ ልጅ ተሳካልህ?" አሉኝ ፈገግ ብለው።

"እምን አባታችን እንደ ትእዛዛችሁ፡-

ከማኅበረ ስላሴ ገዳም ዕፀ ሲና፣

ከአባ ጸንጠሌዎን ገዳም ዕፀ ኀርመት፣

ከይምርሐነ ክርስቶስ ደብር ዕፀ ተከህና፣

ይገኙ መተቻለሁ" አልኳቸው ፈገግ ብዬ።

"ድንቅ ነው የኔ ልጅ! ማለፊያ ተግባር ፈጽምክ! የመጀመሪያውን መጨረሻ በአግባቡ ተወጣህ! " አሉ እራሴን እያሻሹ።

"በል ዕፆቹን ስጠኝ" አሉ ቀጠሉና።

በላስቲክ የከተትኳቸውን የጠወለጉትን ዕፆች ከቦርሳዬ አውጥቼ ሰጠኋቸው።

"መጣሁ!" ብለው እየተጣደፉ ወደ ቤተልሔሙ አቅጣጫ ሲሄዱ፡-

"እንግዲህ ከእኔ ዘንድ የቀረ ነገር የለም" ብዬ የሆነ እርካታ ተሰማኝና "እፎይ" ብዬ ጋደም አልኩ።

አባ እንደሄዱ በጣም ሲዘገዩ ጊዜ መቀመጡ ሰለቸኝና ቤተ ክርስቲያኑን መዞር ጀመርኩ። የሆነ የኅብረ ዜማ ድምፅ የሰማሁ ይመስለኝና ቆም እያልኩ ጆሮዎቼን አቃንቼ ለመስማት ስሞክር መልሶ ይጠፋል። ትንሽ ቆይቶ ደግሞ እንደገና የሰማሁ ይመስለኛል። በዚህ ሁኔታ ከቤተ ክርስቲያኑ የውስጠኛው ቅፅር አካባቢ ስንቀሳቀስ ቆይቼ ምሽቱ ሲቃረብ አባ መዝገበ ሥላሴ ሲጠሩኝ ሰማኋቸው።

ከዕቃ ቤቱ በር ላይ ቆመው አየኋቸውና ወደዚያው ሄድኩ። ፊታቸው ፈክቷል።

"የእኔ ልጅ ነገ ረፋዱ ላይ ባለፈው መግሪያህን ይዘህ ለማየት የሞከርክበት አካባቢ እንድትገኝ ተነግሮሃል" አሉና፡-

"ብዙ ድካምና ውጣ ውረድ በማሳለፍህ የደከመ ሰውነትክን ምሽቱን ከዚህ ዐረፍ ብለህ አሳልፍ። እራትህም ተዘጋጅቶልሃል" ብለው የተከደነ ሣህንና ትንሽ ማንቆርቆሪያ አሣዩኝ።

"እራትክን በልተህ ከላይ ውጣና ባለፈው ከተኛህበት እንጣጥፈህ ተኛ" አሉኝ።

"እንዴ! እርስዎ የት ሊሄዱ ነው?" አልኳቸው።

"እኔ ብርቱ ተግባር አለብኝ፣ ቢሆንም ከዚህ አካባቢ ነኝ" አሉ።

"ታዲያ ለምን አብሬዎት መጥቼ አላግዘዎትም፣ ብዙም አልደከመኝም እኮ" አልኩ።

የሚከውኑትን ተግባራቸውን ለማወቅ ስለጓጓሁ ነበር እንጂ እንደ እውነቱ ከሆነ በጣም ደክሞኝ ነበር።

"አይይ! የሚታገዝ ነገር የለውም። ይልቁንም እፍክን ቫረውና ዐረፍ በል" ብለውኝ ሄዱ።

መኝታዬን ከላይኛው ደርብ ወጥቼ ከአነጣጠፍኩ በኋላ ወደታች ወርጄ ከዕቃ ቤቱ በረንዳ ቁጭ አልኩና የተቀመጠልኝን ሣህን ከፍቼ በላሁ። ከማንቆርቆሪያው የሚበቃኝን ያክል ጥሩ የገብስ ጠላ ጠጣሁ። በምሽቱ ድባብ እራሴን ዘና ሳደረግ ቆይቼ ጥቅልል ብዬ ተኛሁ።

ጠዋት ስነቃ ፀሐይ ወጥታለች። ተነሥቼ ቤተ ክርስቲያኑ ስደረስ ሥርዓተ ቅዳሴው ማለቂያ ላይ መሆኑን ተረዳሁ። ከውጭ ቆሜ ሥርዓተ ቅዳሴው ሲጠናቀቅ ወደ ውስጥ ገብቼ ከቅድስቱ መግቢያ ላይ በግንባሬ ተደፍቼ ጸሎት አድርሼ ቀና ብዬ አካባቢውን ስቃኝ ከአካባቢው ምዕመናን በተጨማሪ በርካታ መነኩሳት መኖራቸውን ተረዳሁ።

@BOOKALEM

"አሁን ድብብቆሽ የለም፣ በተዘጋ በር አሮጦልቁ ለማዬት የምሞክርበት ምክንያት የለም። ከተቀጠርኩበት ቦት ሂጄ ከመጠበት ውጪ" አልኩና ከቤተ ክርስቲያኑ ወጥቼ የስሜትን አቅጣጫ ተከትዬ የድንጋዩን ካብ ዐልፌ ኮምፓሳችን ወደ ተርገበገበበት፣ በፊት መልካሙ ወደ እንቀላፋበት በኋላም እኔ በድንገት ወደ ተኛሁበት ስፍራ አመራሁ። ዙሪያውን ቃኘሁት አዲስ ነገር የለም።

በፕሮፌሰር ኮሊን የዕይታ መሣሪያ ለማየት ስሞክር ሙሉ ነጭ ጭጋግ ተሞልቶ የነበረውን ማራኪ ደን በአድናቆት እያየሁ ቆምኩ። የዐሐይ ጨረር በረጃጅሞቹ ዕጽዋት ጠገብ ዛፎች ቅርንጫፍ ተፈንጣጥቆ ልዩ ኅብረ ቀለማት ሠርቶ ለደኑ ግርማ ተጨማሪ ውበት ሰጥቶታል። ከእኔ ዕይታ ውጪ የሆነውን አስደናቂ ምሥጢር አስታውሼ ዝም ብዬ ማንብነቤን ቀጠልኩ፣

"መካነ ስውራን መካነ ኅርመት፣

ጥልቅ ምሥጢር የከበረ ዕውቀት፤

የእኛ ሲሆን ከእኛ የተሰወረ፤

ከቁሳዊ ሳይገስ በላይ ሆኖ ራሱን ያስከበረ፣ ተፈጥሮን ያገበረ፣

አንተን እረዳ ዘንድ በማኅበረ ሥላሴ ገዳም እግሬ የተሳበው፣ በሊማሊሞ ጥምዝምዝ በተከዜ በረሓ የወረድኩት፣ በይምርሐነ ክርስቶስ ገደል የተንከባለልኩት፣ ሲመዘን ኢምንት እንደሆነ እረዳለሁ፤

ጀምስ ብሩስ በበረሓ የቃተተው፣ ጆርጅ ዊልኸልም ሽምፐር ከሀገሩ እንደወጣ የቀረው ከዚህ ድንቅ ምሥጢር ፍንጣቂ ለመቋደስ እንደሆነ ዘግይቼ የተረዳሁ ደካማ አሳሽ እንደሆንኩም አውቃለሁ።

በምን ሥራዬ፣ እንዴት ባለ ዕውቀቴ፣ በየትኛው ንጽሕናዬ፣ መቼ ባሳደግኩት እምነቴ የመሰወሪያውን የብርሃን ግድግዳ እልፋለሁ" እያልኩ በደንቅ የሰው ዳና ለማሁና ዘወር አልኩ።

ከቤተ ክርስቲያኑ አቅጣጫ ነጫጭ የለበሱ መነኮሳት ሲመጡ ተመለከትኩና ልቤ ወከክ አለ። እየቀረቡኝ ሲመጡና መልካቸውን ማስተዋል ስጀምር በአድናቆት አፌን ከፍቼ ቀረሁ። የጥግና የላስታን ተራሮችን አብረውኝ ያቋረጡት አባ ወልደ አረጋዊ፣ የማኅበረ ሥላሴ ገዳሙ አባ ኪዳነ ማርያም፣ የአቡነ አንድርያስ ቀኛው አባ ብርሃነ-መስቀል እና... ሌሎችም በአባ መዝገበ ሥላሴ መሪነት በግርማ ካለሁበት ደረሱ።

መደነቄ ገዝፎ አእምሮዬ በሰማያት እየተንሳፈፈ እያለ አድናቆቴን ወደ ድንጋጤና ልዩ ስሜት የከተተው ግን ከመካከላቸው በዕድሜ ያነሰው ሰው ነበር። ጥቁር የምንኩስና ቀሚስ ለብሶ፣ ወገቡ ላይ በሰፊ መታጠቂያ ታጥቆ፣ እራሱ ላይ በነጭ ሻሽ የተሸፈነ የአመክሮ የምንኩስና አስኬማ /ቆብ/ የደፋ፣ ደረቱ ላይ የሚያበራ መስቀል ያንገተ፣ ከራሱ ጀምሮ ነጭ ነጠላ ትከሻው ላይ ደርቦ በሁለት እጆቹ ደረቱ ላይ አጣብቆ የያዘው ሰው ነበር።

ሳላውቀው እንባ በዐይኖቼ ሞላና፡- "ዶ/ር ክብረ በዓል!" ብዬ ጮህኩ።

"ከእንግዲህ ‹አባ መዐዛ ቅዱሳን› ይባላሉ" አሉኝ አባ ወልደ አረጋዊ ፈገግ ብለው። በአግባቡ የሰማኋቸው አልመሰለኝም።

"ለምን? ለምን ደበቅከኝ?" አልኩ እየተወራጨሁ። "ወንድማማችነታችን የእውነት፣ ፍቅራችንም ከልብ አልነበረም? ሁሉንም ምሥጢሬን ስነግርህ ለምን ይህን ትልቅ ውሳኔህን ደበከኝ?"

"አላስተዋልኩም ደግሞም ራሴን ማመን አልቻልኩም እንጂ ማኅበረ ሥላሴ ገዳምም በአቋራጭ ቀድመህ ደርሰህ ከመናኞቹ ቤት አይቼህ ነበር። አላስተዋልኩትም እንጂ በምሄድበት ሁሉ ወይ ከፊቴ አለዚያም ከኋላዬ ነበርክ። ግን ለምን ሸሸግኸኝ? ለምን አልነገርከኝም?" አልኩት። ብቻ እንደ አብድ ነው ያደረገኝ፣ ኡኡ ብዬ ማልቀስም ቃጣኝ።

@BOOKALEM

በተለመደው ፈገግታው ታጅቦ በእርጋታ፡-

"ወንድም ሲሳይ! በወንድማማችነታችን መኻል የተለወጠ ነገር የለም። ይሁን እንጂ እጅግ የምወድህ ባልንጀራዬ ብትሆንም" አለና በእጁ ራሱ ላይ ያለውን የምንኩስና ቆብ እያሳዬ "አንተ ለዚች ሚስት አጭታም፤ ለሠርጉም ሚዜ መሆን ስለማትችል ነው" አለኝ።

"አዎን ልክ ነህ! በዚህ ውጥንቅጥና አሰልቺ ዓለም በጉትጉትና በወረት እየተናጥኩ እንድኖር ለሥጋ የተሸጥሁ ሰው ነኝ" አልኩና ሐዘን በተቀላቀለው ፈገግታ ውስጥ ሁኜ፡-

"እሺ ይሁን! ዶ/ር አባ መዓዛ ቅዱሳን!" አልኩት ወደ ልቤ ተመልሼ።

"ከሐር ተሠርቶ በወርቅ የተከፈፈ ቀሚስ የለበሰውን ሰው በነሐስ ያጌጠ የአቡጀዲ ለምድ አትደርብለት። 'አባ መዐዛ ቅዱሳን' ብቻ በቂ ነው" አሉኝ ፈገግ ብለው የማኅበረ ሥላሴው አባ ኪዳነ ማርያም።

"የጀመርነው የምርምር ሥራችን፤ ለሀገራችን ልናበረክተው የተነጋገርነው፤ ልቤን ያነሣሣኸው ሁሉ ከእንግዲህ ቀረ ማለት ነው?" አልኩት።

"የሥጋ ፈቃዱን በንጻንት ምርጫዬ ተውኩት እንጂ የዚህ ዓለም ተልዕኮዬንና የምርምር ሥራዬን ተውኩት ማለት እኮ አይደለም። እንዲያውም የምርምር ሥራችንን በትጋትና በትብብር በጥልቀት እንቀጥላለን። እኔና አንተ በአንድ ቀንበር የምንጠመድ አንድ ሞፈር የምንስብ ጥንድ በሬዎች እንሆናለን" ሲለኝ።

"ኢትዮጵያዊው ግሬጎር መንደል (Gregor Mendel)" አልኩት የጀነቲክስ (ዘረመል ሳይንስ) አባት ሊቁ ኦስትሪያዊው መነኩሴ ትዝ ብሎኝ።

ፈገግ አለና ትከሻዬን ይዞ፡-

"በሙያችን የሀገራችንን የሥነ-ምህዳርና የሥነ-ሕይወት ምሥጢር በጥልቀት እንመራመርበታለን። በዚህ የምርምር ሥራችን ደግሞ

ድካማችንና እገልግሎታችን ለዚች ውድ እናት ሀገራችን ምን ያክል ተከፈለን፤ ማንስ አመሰገነን፤ የትኛው ሚዲያ ጠራን የሚለው አያሳስበንም። ሀገራችንን በመሆን ከጉስቁልናዋ ይልቅ ውበቷ ከችግሮቿ ይልቅ ስማችንን ይታዩናል። ከፖለቲከኞቻችን ግብዝነት ይልቅ በረከቶቿ ጎልተው ሕዝብ ጎልቶ ይታየናል። በታሪክ አጋጣሚ በራሳችን ወንድሞች ግፍና መከራ ቢደርስብንም የአንድ እናት ልጆች በመሆናችን የሚያመረቅዝ ቂም በልባችን የለም። ይልቁንም ሁላችንንም የሚያንጸው የይቅርታ መንፈስ ስለወደፊቱ የጋራ ተስፋችን እንድናስብ ይገፋፋናል እንጂ። ፍትሕን የሚፈጥረው ፍቅርና ይቅርታ እንጂ በረጅም ቀፍር መቦጫጨር አይደለምና። ሀገራችን ስንል ደግሞ ሕዝቦቿ፣ ባህሏ፣ ሃይማኖቷ፣ ታሪኳ፣ ወንዞቿና ተራሮቿ፣ ዐፈርና ውኃው እጽዋቶቿና እንስሳቶቿ ባጠቃላይ ዳር ድንበሯ ማለታችን ነው። ስለዚህም ነገር ፈጣሪን እናመሰግናለን። ኢትዮጵያዊ እንሆን ዘንድ በኢትዮጵያ ምድር እንድንወለድ የፈቀድክ አምላካችን ሆይ እናመሰግንሃለን እንለዋለን!" አለኝ። በዙሪያችን ያሉት ሁሉ በአምንታ እራሳቸውን ሲነቀንቁ ይታዩ ነበር።

ይህን እየተነጋገርን እያለን ግርማ ሞገሳቸው የከበደ ረዘም ያሉ አባውንት መነኩሴ ከወደ ደኑ አካባቢ ብቅ ሲሉ ሁሉም በአክብሮት ራሳቸውን ዝቅ እያደረጉ በመስቀላቸው ተሳለሙ። የሆነ ብርሃን የከበባቸው ይመስላል። እንዳች ነገር ገፋፋኝና ከእግራቸው ሥር ወደቅሁ። ትከሻዬን ይዘው ቀና አደረጉኝና በመስቀል አሳልመው ግንባሬን ሳም አደረጉኝ። መላ ሰውነታቸው ዕጣን ዕጣን ይሸታል።

ቢጫ የመናንያን ልብስ ቀኝ እጃቸውን አውጥተው አጣፍተዋል። ከወገባቸው በላይ ትከሻቸው ላይ በከፊል ልብስ አልለበሱም። የፊታቸውና የትከሻቸው ቆዳ ቀለም የቀይ ዳማ የሚባል ሲሆን የፊታቸው ቆዳ ዐይናቸው አካባቢ ከመሸብሸቡ በስተቀር በምቾት የሚኖሩ እንጂ በምናኔ ያሉ አይመስልም። የምንኩስና ቆባቸው በሰሌን ተሠርቶ በቆዳ የተለበደ ነው። ከምንኩስና ቆባቸው አምልጦ የወጣው ጥጥ መሳዩ ጸጉራቸው ከትከሻቸው ላይ እንደ ሐረግ ተጠማዞ ተኝቷል። የፊታቸው ጺም እንዲሁ ረጅም ሪዝ ሆኖ

@BOOKALEM

አንገታቸውን ሸፍኖታል። ደረታቸው ላይ የመባረኪያ መስቀል ያንጠለጠሉ ሲሆን ቀኝ እጃቸው ላይ እስከ ክንዳቸው ድረስ ከዕንጨት የተሠራ መቁጠሪያ ተጠምጥሞበታል። በእጃቸው ለአባ መዝገበ ሥላሴ የሰጠኋቸውን የዕፆቹን ቅርንጫፎች ይዘዋቸዋል። የገረመኝ ነገር ግን እኔ ስሰጣቸው እንደጠወለጉት ሳይሆን ፍጹም ለምልመው ነበር።

የፊታቸው ጸዳል፣ የሚለግሱት የትሕትና ፈገግታ አንዳች መግነጢሳዊ ኃይል ያለው ቢሆንም ግርማቸው ደግሞ ያሸብራል። አባ መዐዛ ቅዱሳን ወደ ጆሮዬ ጠጋ ብለው በለሆሳስ "በፍጹም ስውራኖቹ እና በእኛ መካከል ያሉ አባት ናቸው። በዚህ ወቅት ሊታገኝ የምትችለው እኚህን ታላቅ አባት ነው። የምትፈልገውን መጠየቅ ትችላለህ" አለኝ።

ፈዝዤ እንደቆምኩ ፈገግ አሉና፦

"የኔ ልጅ! ቃላችንን አክብረህ ትእዛዛችንን በድካምህ ስለፈጸምክ የእግዚአብሔር ፈቃድ ይሁንልህ" አሉና "የሆነው ሆኖና ያን ሁሉ ድካም ደክመህ ትእዛዛችንን የፈጸምከው ምሥጢራችንን ለማወቅ ባለህ ጉጉት ነው ወይስ የዕድሜህ ማጠር አሳስቶህ?" አሉኝ።

ንግግራቸው አይጠግብም። ምንም መልስ ሳልሰጣቸው ዝም ብለው ቢናገሩኝ ነፍሴ እንዴት በለመለመች። እንደ እውነቱ ከሆነ ምሥጢራቸውን የማወቅ ጉጉቱ በየቀኑ እየደበዘዘ መጥቶ አሁን ፍላጎቱ ያለኝ አይመስለኝም።

"አባታችን ሞትን የፈራሁት መሰለኝ" አልኳቸው።

"እውነት አለህ የእኔ ልጅ! ይሁንና ሞት ብትፈራውም ብትንቀውም የማይቀር ዕዳ ወይም መንገድ ነው። የዕድሜህ ማጠር ወይም መርዘም አያስጨንቅህ፣ የፈጣሪ ፈቃድ ነውና። ይልቁንም በተሰጠችህ እያንዳንዷ ቀን በመልካምና በደስታ ለመኖር ሥጋህን ተጠንቀቀው፣ ነፍስህን ቁጠራት፣ እምነትህን ጠንቅቀው" አሉና ቀጠሉ። እኔ ብቻ ሳልሆን ሁሉም በተመስጦ እያዳመጡ ነበር።

"ኢትዮጵያዊነት በአምስት አምዶች የታነጸ መኖሪያ እልፍኝ ነው። ጥልቅና ሰፊ ዕውቀት፣ መዛል የሌለበት ትጋት፣ በትዕግስት የታሸ ጀግንነት፣ ርኩሰት የሌለበት ቅድስና፣ ግብዝነት የሌለበት ምስጢራዊ ሕይወት ነው!"

"የምሥጢር ሙዳይ ሁን እንጂ የእሳት ማንደጃ ወናፍ አትሁን። ሰዎች ሊሰሙህ በሚችሉበት ችሎታቸውና ፍላጎታቸው መጠን ብቻ ተናገር፣ ቁጥብ እንጂ ዝርው አትሁን። ለዕውቀት ትጋ። በከፊል በተረዳኸው ነገር ራስክን እንደ አዋቂ አትቁጠር። በከፊል ከማወቅ አለማወቅ ይሻላል። ሥራ ስትሠራ ደግሞ ነገ ትቼው ለምሞተው ወይም ብሠራ የሚጠቀመው ሌላ ነው በሚል ተስፋ ቢስ ሆነህ ሳይሆን ዘላለም እንደምትኖር ያክል በመትጋት ነው። ትጋት ጥሩ ነው። ችኩላህ ግን ውጤት አያመጣም፣ በችኩላ መሥራትና በፍጥነት መሥራት የተለያዩ ናቸው። ርኩሰት የዕውቀትና የሥልጣኔ መገለጫ አይደለምና ማንነትንና ሰብዓዊ ክብርን ከሚያጎድፉ ተግባራት መታቀብን ገንዘብ አድርግ።"

"እናም በየዕለቱ በኑሮህ ጠንቃቃ ሁን። ያለጸጸት ነገን ለመኖር ዛሬን በቁም ነገር አሳልፍ፣ ውሳኔዎችህ ትክክለኛ መሆናቸውን መርምር፣ ልክ እንደገና ሕይወትን የመኖር ዕድል ቢኖርህ ወይም እንደገና የመወለድ ዕድል ቢኖርህ ደግመህ የምትኖረውንና ለማከናዎን የምትመርጠውን ዐይነት ሕይወት ለመኖር ሞክር። እንዲህ ያለ ጥያቄ ብትጠየቅ መልስህ ምንድን ይሆን? እንደገና የመወለድ ምርጫ ቢኖርህ ኢትዮጵያ ውስጥ ኢትዮጵያዊ ሆነህ ለመወለድ ትመርጣለህ? የያዝከውንስ ሙያ በድጋሚ ትመርጠዋለህን? ያገባሃትን ሚስትስ እንደገና ታገባታለህ ወይስ መነኩሴ ከሆንክ እንደገና የምንኩስና ሕይወትን ትደግመዋለህን?" አሉና ዕፆቹን ወደ አፍንጫቸው አስጠግተው እንደማሽተት አደረጉና፦

"ተመራማሪ ማለት የሁሉን ምሥጢር የሚፈታ ማለት አይደለም፣ ምርምርም ሁሉን ነገር ለማወቅ ብቻ አይደለም። ከአንተ አቅም በላይ የሆነ ነገር መኖሩን፣ ከምትገነዘበው ጥበብ በላይ የመጠቀ

@BOOKALEM

ኩነት መኖሩን ማወቅ በራሱ የምርምር ውጤት ነው። የኔ ልጅ በምዕራቡ ዓለም በተሰምከው ዕውቀት ብቻ የሚፈታ ችግር የሚደረስበት ምሥጢር የለም። በምንም መልኩ አሁን ባለህ ዕውቀት ልትረዳውም ልትገልጸውም የማትችል ጥበብ አለ። በድንገት መጥታችሁ በድንገት የምትረዱት ነገር አይኖርም። የምዕራቡ ዓለም ሳይንስና ጥበብ መልካም ቢሆንም አልፋና ኦሜጋ አድርገህ አትውሰደው። በሀገርህ እንደ ዘበት አልፈኸው የሄድከው የጠለቀ ዕውቀት እንዳለ አስተውል። እዚህ ቦታ አሁን በአንተና በባልደረቦችህ እሳቤ ብቻ የሚተነተን ሳይንሳዊ ምሥጢርና ቁሳዊ ቀመር ያለ አይምሰልህ። ብንፈቅድልህ እንኳን በቃ! በግልፅ ብታየውም ልታየው የምትችለው ነገር በእምነት፣ በፍቅርና በተስፋ ፈጣሪያቸውን የሚያመልኩ ሰዎችንና ለጊዜው ከአንተ መረዳትና አመክንዮ ውጪ የሆኑ የሀገር ተስፋ የሚሆኑ ድርጊቶችን ይሆናል። እናንተ ዓለሙ ሁሉ አላችሁ እኛ ደግሞ ይህች ቁራጭ የደን ለምለም ሥፍራ የሰላም ደሴት አለችን። ፈጣሪን በጸጥታ እናመሰግንበታለን።" ንግግራቸው ጠንከር ያሉ ቃላትን ቢይዝም የመደመጥ ውበት አለው።

"የምትፎካከሩባትን፣ ሲያሻችሁ የምትወዷትንና የምታወድሷትን ስትፈልጉ ደግሞ የምታዋርዷትን፣ በለስ ሲቀናችሁ ከላይ ሆናችሁ ስትረግጡ ሌላ ጊዜ በተራችሁ ከሥር ሆናችሁ ስትታሹ የምትኖሩባትን ሀገራችንን፣ የትጋትና የበረከት ምድር መሆኗ ይገለጽ ዘንድ፣ ከራሳችን ላይ ያራቅነውን ጸጋ እንጎናጸፍ ዘንድ፣ ፈጣሪ ለተስፋው የሰነፈውን ልባችንን ያነሣሣው ዘንድ፣ የመከራችን ፍጻሜ ይቀርብ ዘንድ የሰጠንን እናስተውልበት ዘንድ ኅሊናችንን በብርሃኑ እንዲሞላው በዚህ ቦታ እንለምነዋለን። የተናቀውንና የተረሳውን ጥበባችንን የሚፈልገው ትውልድ እስኪመጣ ድረስ በእምነት አደራችንን በአርምሞ የምንጠብቅበት ስፍራ ነውና ከዚህ በላይ አትድፈረው" አሉ።

በዚህ መካከል እንባዬ በዐይኔ ሞላና ድንገት፡-

"ለምን ትሰወሩብናላችሁ? ለምን አብራችሁን ሆናችሁ ከጎናችን ቆማችሁ አትባርኩንም? ለምን ኑሮው ዳገት፣ ሀገራችን ውስጥ የምናገኝ ስናገኝ የምናጣ አልመሰለን ድረስ፣ ስናጣ እንዴት እናንተም ፈጣሪም ዝም አላችሁን?" አልኳቸው በምሬት። የፈጣሪን ወኪል ያገኘሁ መሰለኝና ብሶቴን ከእንባዬ ጋር ነፈልኩ።

የበለጠ ፈገግ ብለው በተለመደው የነሐሲ ካፊያ በሚመስለው ለስላሳው ድምፃቸው ቀጠሉ፡-

"እኛ አልተሰወርንም! ይልቁንም የተሰወራችሁ እናንተ ናችሁ። ላለፉት በርካታ ዓመታት በተለያየ አቅጣጫ ተጉዛችኋል። እናም ከመራራቃችን የተነሣ መተያየት አልቻልን ይሆናል። እናንተ እሻግራችሁ ማዶ ማዶ ብቻ ስለምታዩ፣ እኛን እንደወገ አጥባቂ ራሳችሁን እንደ ነጻ ሰው፣ እኛን እንደ ኋላቀር ራሳችሁን እንደ ተራማጅ፣ እኛን እንደ ደናቁርት ራሳችሁን እንደ ሳይንሳዊ ጥበበኞች፣ እኛን የኋላ ታሪክ ናፋቂ ራሳችሁን ባለራእይ አድርጋችሁ የማይወዷችሁን ወዳችሁ የማያከብሯችሁን አክብራችሁ ራሳችሁን ሳይሆን ሌላውን መስላችሁ ከሀገራችሁ ራሳችሁን የሰወራችሁ አንተና መሰሎችህ ናችሁ። ከዚህ ደንገዛችሁ ማዶ ስትሄዱ ለሥራ ትሸራላችሁ። ከዚህ ስሙን ለመጥራት የምትጸየፉትን ሥራ በባእዳን ሀገር ሲሆን በእጅ በእግራችሁ ቀን ተሌት ትሠሩታላችሁ። አንድ ጊዜ ምዕራባዊያን ሌላ ጊዜ ምሥራቃዊያን እኝከው የጣሉትን የፍለስፍና አገዳ እያላመጣችሁ ትራማይሌውን ሽውራራ ዕሳቤያችሁን በግብዝነት ሕዝባችሁ ላይ ታቀረሽላችሁ። ስለሆንም በሀገራችሁ የተሰውራችሁ እናንተ እንጂ እኛ አይደለንም። በዚህ የተነሳ በእርግጥ አንተያይም" አሉ።

ንግግራቸው ከነሐሴ ካፊያነት ወደ ሐምሌ ዶፍነት የተለወጠ መሰለኝ። አባ ግን ቀጠሉ፡-

"እኛማ ሀገራችንን መስለን፣ ሀገራችንን ወደን፣ ተስፋችንን በፈጣሪና

@BOOKALEM

በሀገራችን አድርገን ዐፈርና ውኃውን ጠብቀን በዕፅዋቶቿ ውስጥ ደስ ብሎን እንኖራለን። ተስፋችን ከእኛ ጋራ ነውና" አሉና፡-

" የኔ ልጅ ይልቁንም፡-

> ፈጣሪ ለምን አይሰማንም ሳይሆን ለምን አንሰማውም፣ ፈጣሪ ለምን አይባርከንም ሳይሆን ለምን በረከታችንን አናውቅም ማለትን ተማሩ፣ ለምን ተወን አይደለም ለምን ተውነው በሉ፣ ለምን የብልጽግናን ቁልፍ ደበቀብን ሳይሆን ለምን ችሎታችንን ስንፍና ጉድጓድ ውስጥ ቀበርን፣ እቅማችንን ለምን በልግመት ስልቻ ከተትነው፣ በሉ!"

"ሌላውን መስላችሁ ሳይሆን ራሳችሁን ሆናችሁ ለማደግ ሞክሩ። ያን ጊዜ ከእኛ ጋር በግልጥ እንተያይ ይሆናል" ሲሉኝ የሚናገሩትን የጥያቄዬን መልስ ከማስተዋል ይልቅ ልቤ ወደ መማረኩ አዘነበለና፡-

"አባታችን አባክዎት የኅሊና ሰላምና ዕረፍት አገኝ ዘንድ፣ ቀሪ ዘመኔ የተባረከ ይሆን ዘንድ እኔም ከእናንተ ጋር አብሬ እንድሄድ ፍቀዱልኝ" አልኳቸው። እንባዬ ግን ዝም ብሎ ይፈሳል።

ፈገግ አሉና፡-

"ዓለሙንና ብልጽግናውን ማግኘት እየቻልክ በፈቃድህ ንቀህ ስትተወው ለነፍስህ ያደላህ፣ ጽድቅን የምትሻ በመሆን መልካም ቢሆንም እየፈለከው ግን አለማግኘትህ ወይም አለመቻልህ ድክመት ይሆናል። በዚች ውብና ድንቅ ሀገር ተፈጥረህ የአርባ ቀን እድልን ማማረር ሰብአዊ ስንፍና እንጂ የአምላክ እርግማን አይደለም። በተስፋ መቁረጥና በአቅመ ቢስነት በቀቢፀ ተስፋ ወደዚህ ስፍራ ልትመጣ አይገባም። ዓለሙንም፣ አምሮቱንም፣ ማድረጉንም፣ አለማድረጉንም፣ ሁሉንም በችሎታ መናቅ አሸናፊነት ነው። ከዚህ ያሉት ሁሉ ሥጋቸውንም ዓለሙንም አሸንፈው ሲያበቃ ድሉን የናቁት ናቸው" ቀጠሉ እየተጠጉኝ።

"አንተ ግን ገና ነህ።ይህ ቦታ ደግሞ የድል ፈላጊዎች የድል አድራጊዎች፣ የሰላም ናፋቂዎች ቦታ ሳይሆን መኖሪያ የትጉሃን ስፍራ ነው። አንተ ደግሞ ከዚህ ደረጃ የደረስክ አይመስልም። ያላሳደግሃቸው ልጆች፣ በቃል ኪዳን የምትጠብቅህ ሚስት፣ ጀምረህ ያላጠናቀቅከው ብዙ ሥራ ያለብህ ሰው ነህና። ሐሳብህ የተበተነ፣ ምኞትህ የበዛ፣ ፍሊጋህ ያላለቀ ባተሌ ነህና። በዚህ ሕይወት ትማረክ ዘንድ ደግሞ አንተ የተዘጋጀህ አትመስልም። ገና ብዙ የምትፈልጋቸው ነገሮች አሉህና" ብለው እጃቸውን ሲዘረጉልኝ

አባ ወልደ አረጋዊ የተንበርከክ ምልክት አሳዩኝ። የመሰናበቻ ጸሎት መሆኑ ስለገባኝ ከእግራቸው ሥር ተንበረከኩ።

ቀጠሉና፡-

"ለምን ዕያቹን እንድታመጣ እንደፈለግን ብርቱ ምሥጢር ነውና ወንድምህ አባ መዓዛ ቅዱሳን ወደፊት ይነግርሃልና በልብህ ጠብቀው! በእምነትህና በትጋትህ ልክ የሥራ ድርሻ ይኖርሃል። ፈጣሪ ምሕረቱንና ጸጋውን ያብዛልህ ወላዲተ አምላክ አትለይህ" ብለው ትክሻዬ ላይ በግራ እጃቸው ማጣፊያቸው ሥር ይዘውት የነበረውን ምርኩዛቸውን ጣል ሲያደርጉብኝ በቀስታ ልቤን ጉትት አድርጎ ሲወስደኝና ራሴን ለመሳት ሲከጅለኝ ታወቀኝ። ዐይኖቼ የቀስተደመና ቀለማትን ከደኑ ላይ የሚያዩ መሰለኝ። እናም ለራሴ እንዲህ ያልኩ ይመስለኛል፡-

"እኔ ሊቀ ነቢያት ሙሴን አይደለሁ! ሳልታመም አልሞት፣ ሳልሞት ነፍሴ አይወጣ፣ መቃብሬን ሰዎች ሳይቆፍሩት አልቀብር!"

ምን ያክል ሰዓት እንደቆየሁ አላውቅም። ደስ የሚል የሰላም እንቅልፍ ወስዶት እንደቆየ ሰው ከድካምና ከቁስል ጥዝጣዜ ስሜት ነጻ ሆኜ ተነሣሁ። ከዚህ በፊት ተሰምቶኝ የማያውቅ የሆነ ብሩህ ስሜት እየተሰማኝ እንደሆነ ይታወቀኛል። ቀና ብዬ ሳይ ዶ/ር ማግዳሊና ሲንቀሳቀስ ያየችው ባለግርማ ሞገሱ የሎል ዛፍ ሥር ነኝ። ከዚህ በፊት ያላስተዋልኩት የጸሎት መቁጠሪያ ተንጠልጥሎበታል።

@BOOKALEM

"የቅዱሳኑን ምሥጢር የምትከድን፣ ዐፈርና ውኃውን የምትጠብቅ፣ የእንስሳት የአዕዋፋቱ መጠለያ፣ የገዳማት የአድባራቱ ሞገስ፣ ቅዱስ ፍጥረት ሆይ! አንተን ሊቆርጥ ምሳር የሚስል እንዴት የተረገመ ነው?!" አልኩና ተነሥቼ እንደ ሰው እቅፍ አደረኩት።

የሆነ ሰላም እንደ ውኃ ሙላት ከራስ ጸጉሬ እስከ እግር ጥፍሬ ሲያላብሰኝ ታወቀኝ። እንዲህ ያለ ሰላም በገንዘብም፣ በዕውቀትም፣ በሹመትም፣ በውርስም፣ በገጸ በረከትም የሚገኝ አይመስለኝም። ቢሆን ኖሮ ቀደም ብዬ አውቀው ነበር።

ወፎች ይዘምራሉ፣ ጦጣዎች ያሽካካሉ፣ የዛፎች ቅርንጫፍ በነፋስ ሽውታ እንደ ጸናጽል ይንሿሿሉ። እንደ ከዚህ ቀደሙ ድምፁ የሚያስበረግገኝ ሳይሆን በሆነ ጣዕምና ኅብረ ዝማሬ ለሰላሜ ማጀቢያ የሚያሸበሽቡልኝ መሰለኝ።

ስለብዙ ነገር ፈጣሪን ማመስገን የሚገባኝ ቢሆንም በዚች ምሥጢራዊትና ቅድስት ሀገር እንድኖር የፈቀደልኝን መሆኑን ሳስብ፡-

"ካደረገልኝ ነገር ውጭ ሌላ ሊያደርግልኝ የሚገባው ያላደረገልኝ ምን አለ?" አልኩ!

እጇን ከዛፉ አላቅቄ ዘወር ብዬ ልራመድ ስል የተጠቀለለ ብራና አየሁ። ለእኔ መሆኑ ገባኝና ገልጬ ሳየው በግልፅ ፊደላት፡-

"ኢትክስት ወኢትንግር ስመ ዝ ኀራ
እስመ አኮ መካነ ሁከት ወነገርጓር
ዘእንበለ መካነ ጸሎት ወአርምሞ"

"ይህ ተራራ የጸሎትና የአርምሞ እንጂ የግርግርና የወሬት አይደለምና ስሙን አትግለጸው" እንደማለት ነው።

"ከእንግዲህ ትእዛዛችሁን የምጥስ እኔ ማነኝ? እንደ ቃላችሁ ይሁን!"

ተፈፀመ//

@BOOKALEM

…በመኻሉ የፍርሀትና የአድናቆት በሚመስል ቃና ዶ/ር ማግዳሊና፡-
“ሲሳይ!” አለችኝ ።
“አቤት” ብዬ ፊቴን ወደ እርሷ ሳዞር ፊት ለፊት ወደ ታች እጇን ዘርግታ፡-
“Oh my God, I think that tree is moving!” (ኦ አምላኬ! ያ ዛፍ ይንቀሳቀሳል) አለች ።
“Yaa every tree moves with the wind” (አዎን ማንኛውም ዛፍ በነፋስ ይንቀሳቀሳል) አልኳት ለማቃለል ብዬ፡፡ እንደ እውነቱ ከሆነ እኔም በከፍተኛ ፍርሀት ውስጥ ነበርኩ፡፡
“No, no I mean it is moving not swinging” (አይደለም አይደለም! መወዛወዝ ሳይሆን ይንቀሳቀሳል ነው ያልኩህ) አለች ኮስተር ብላ ።
“What?!” (ምን?!) አልኩ ። ….

“እንዲያው ያለአቅሜ ለዘመናት ተቆልፎ የኖረ ምሥጢር ነካክቼ ልሰቃይ” አልኩና በምሬት፡- “አይ ፕሮፌሰር ሃሮልድ! እግዜር ይይለዎት፡፡ በሞኝ ክንድ የዘንዶ ጉድጓድ ይለኩበታል የተባለው ተረት በእኔ ደረሰ” አልኩ፡፡ ስቃዩን በሙሉ ዋጥ አድርጌ ራሴን እጅግ እየተራገምኩ እንዳይደረስ የለም ‹ማገዙት በር› ላይ ደረስን፡፡ ከአንድ ዛፍ ሥር ቁጭ አልኩና የውስጥ እግሬን ሳየው የተጠበሰ ሥጋ መስሏል ፤ ዐልፎ ዐልፎ ደግሞ ውኃ ቋጥሯል።…

…“በፍሊጋው በመድከምም ሆነ በመሰላቸት በዚያው መቅረትም አልተፈቀደልህም፡፡ ወደ ቅዱሱ ቦታ ለመመለስ በዘገየህ ቁጥር የኋለኛው ዘመንህ እንደምንጣፍ ወደ አንተ እየተጠቀለለ ይቀርባል።”…

…በወረትና በጉጉት የጀመርኩት ምሥጢር ማነፍነፍ እንዴት ያለ ዋጋ እንዳስከፈለኝ አስቤ ‹ሲያንሰኝ ነው!› አልኩ፡፡ በምን ምክንያት እንዴት ባለ ሰበብ ወደዚህ መንከራተት እንደገባሁ ሳስብ ሕይወት በዕጣ ፈንታና በአስደናቂ ገጠመኞች የተሞላች መሆኗ ታሰበኝ፡፡…

ከመጽሐፉ የተወሰደ

0911 96 74 74

ዋጋ ብር120.00
$ 25

ኅትመት ፋር ኢስት ትሬዲንግ ኃ.የተ.የግ.ማኅበር
011 156 53 52

@BOOKALEM

Info

t.me/BookAlem

Invite Link

@BOOKALEM